[redacted]

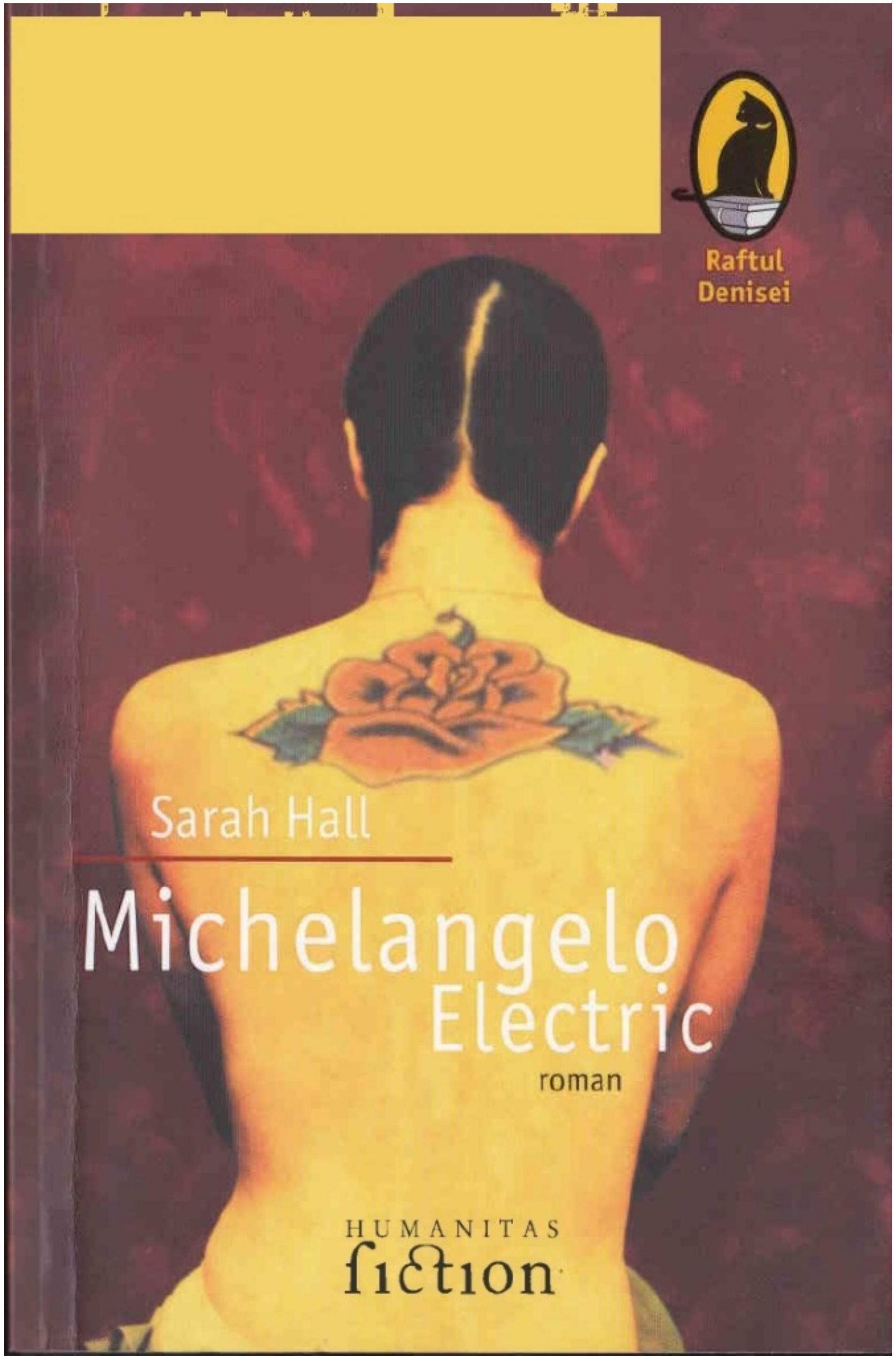

Raftul
Denisei

Sarah Hall

Michelangelo Electric

roman

HUMANITAS
fiction

Povestea începe în 1910, în Morecambe, un orășel englez de coastă, unde micul Cy, orfan de tată, crește în hotelul pentru tuberculoși al mamei sale, învățând să privească spectacolul suferinței în toată cruzimea lui. În adolescență, Cy devine ucenicul lui Eliot Riley, personaj bizar și fascinant de la care deprinde arta tatuajului. După moartea mamei și a maestrului său, tânărul pleacă în America și își găsește locul în lumea nebună din Coney Island. Ca orice artist, Cy caută să cunoască extremele bucuriei și durerii omenești, pentru a le tălmăci apoi în forme și culori cu care decorează trupurile celor doritori să-și aibă povestea vieții întipărită-n carne. În mijlocul acestui carnaval decadent, Cy își găsește muza: pe fascinanta și misterioasa Grace, o artistă de circ din Europa de Est, iar neobișnuita lor poveste de dragoste crește pe măsură ce Cy îi acoperă trupul cu o sută nouă ochi de cerneală – semnul unui atent observator al lumii lăuntrice și înconjurătoare.

Raftul
Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Pentru fiecare Reeda
Și pentru fiecare Riley
Din viața noastră

Bine și rău, două căi
de a da ocol morții tale
lângă marea care macină…

DYLAN THOMAS

PARTEA I

Lumini însângerate

Dacă ochii ar putea minți, necazurile lui ar lua sfârșit. Dacă ochii n-ar fi niște vietăți atât de cuminți, care-și petrec timpul străduindu-se să-i comunice lumea și grozăvia ei, bucăți bune din viață n-ar mai fi atât de abisale. Însăși această clipă, de pildă, când stătea în picioare lângă fereastra hotelului, cu un lighean în mâini, ascultând cum își scuipa doamna Baxter plămânii, era pe punctul de a se deteriora, devenind o porcărie – știa el prea bine – din cauza ochilor și a onestității lor meschine, iscoditoare. Șmecheria era desigur să nu se uite în jos. Șmecheria era să se concentreze, prefăcându-se că admiră priveliștea sau că numără pescărușii de pe pervazul de afară. Dacă și-ar desprinde ochii de la ceea ce căra, ei nu și-ar mai vedea de treaba lor nediscriminatorie, iar el ar fi cruțat de nedelicatețea adevărului și n-ar mai avea senzația asta de greață, mâinile nu i s-ar mai răci și n-ar mai deveni lipicioase, iar rădăcina limbii nu i s-ar mai zvârcoli în gură.

Privi afară, în sus, spre orizont. Bovindoul mare și soios dezvăluia un peisaj văratic dezolant. Fluxul era departe, mai departe decât putea vedea el, atât de departe, încât oricine știa că dispăruse definitiv, lăsând orașul pentru totdeauna în inima uscatului. Trebuia să ai multă încredere ca să fii convins că apa se va mai întoarce vreodată, zilnic, pe toată întinderea aceea – părea multă trudă în zadar. Întreaga plajă, murdară, acoperită cu pietriș cenușiu, era acum pustie, exceptând unul sau două suflete care ieșiseră să se plimbe și unul sau doi curajoși amatori de plajă, întinși în șezlongurile închiriate cu doi șilingi, hotărâți să profite cât mai mult de săptămâna de vacanță anuală, departe de filaturile, de minele și de turnătoriile din nord. O săptămână ca să respire aerul sărat și poate că, dacă aveau noroc, soarele le va surâde și-i va scăpa de paloare. O săptămână care să le scoată tot cărbunele, șpanul, pleava și fumul din plămâni și să-i consoleze pentru eterna lor sănătate precară, pentru bolile de piept pe care în cele din urmă le vor dobândi și de care deseori vor muri, pentru vederea slabă, degetele umflate de artrită, alergiile, bătăturile, surzenia, pentru toate mizeriile meseriei lor. Un mod de a te lămuri că te afli în acest oraș, dacă uitai cumva unde ești, dacă ai înnebuni brusc și n-ai mai recunoaște peisajul binecunoscut, hotelurile, apa învolburată, ceainăriile ieftine, restaurantele cu plăcintă și mazăre, chioșcurile cu pește și cartofi prăjiți, pasajele cu distracții și sălile de dans de pe chei, un mod de a verifica unde te afli era să urmărești cum respiră vizitatorii. O făceau cu metodă. Cu premeditare. Depuneau un efort. Piepturile lor se ridicau și coborau ca foalele unui cuptor. Ca să profite cât mai mult de orice puteau introduce, horcăind, în ele.

Auzi o tuse umedă în stânga lui, prelungită, cărnoasă, croindu-și drum prin flegmă, și simți că i se smulge din mâini ligheanul smălțuit, după care se auzi cum cineva scuipă și își drege glasul. Apoi iar o tuse, nu la fel de coaptă, dar temeinică. Ochii îi clipiră fără să vrea. Nu te uita în jos, își spuse în sinea lui. Oftă și privi afară. Șmecheria era să se concentreze, prefăcându-se că privește afară ca să vadă pe mare bărcile și traulerele de heringi întorcându-se din căutările pe o sută cincizeci de mile de apă, prefăcându-se că tatăl lui ar putea veni într-una dintre ele, cu șapte ani mai târziu și viu până la urmă – n-ar fi minunat ? –, chiar dacă nu era nici o barcă pe mare și începea refluxul. Ambarcațiunile erau în momentul acela prizoniere lângă marele golf până la întoarcerea fluxului. Băltoace bizare de apă cu o sclipire întunecată adăstau pe nisip și pietriș, prea mici ca să te bălăcești în ele, darămite să-ți aducă înapoi un tată absent.

Observă că afară cerul se solidifica, de parcă geamul era aburit de respirația cuiva. O iapă albă se îndrepta spre vest pe nisip, cu trei siluete mici lângă ea; ghidul luase pătura de pe iapă, ca să fie văzută mai bine. De parcă ar fi fost un far. Coniston Old Man aluneca în spatele unui nor jos peste golf, în timp ce primele dâre de ceață pătrundeau dinspre Marea Irlandei, întotdeauna întâiul dintre munții din Lake District care își pierdea vârful din cauza vremii. Deci ghidul făcea bine că dezvelea calul, ceva se apropia năvalnic și în curând va învălui plaja și va fi imposibil să te orientezi dacă nu știai drumul, ceea ce puțini știau pe ceață. Și atunci te-ai rătăci și ai fi pradă celebrului flux.

— Cenușie zi, drăguțule, nu-i așa ? Nu prea plăcută pentru luna iunie.

— Așa e, doamnă Baxter. Se lasă ceața. Să iau asta sau credeți că o să mai aveți nevoie de ea în curând ?

— Nu, mă simt ceva mai bine, acum că m-am curățat, poți s-o iei. Dacă mai am nevoie o să-ncerc s-ajung la baie. Ești un băiat tare bun, Cyril Parks, mămica ta tre' să fie mândră că are o comoară ca tine s-o ajute aici cu treburile. Vorbești frumos și te porți ca un prinț. Crezi că o să fie prea frig dacă lași azi geamul deschis, drăguțule ?

Femeia îl privea din scaunul ei. Semăna cu o halcă de carne de porc fiartă sau cu un balot de pânză înălbită, decolorată total. Doar gura rămânea vie, saturată de luminozitate, stridentă pe pielea ei și ca miezul unui fruct când vorbea – un roșu putred, lucitor și umed.

— Da, doamnă Baxter, mă tem că da. Vreți niște pastă de creveți ? Mama a făcut-o chiar azi.

— O, da. Ar fi minunat. Îmi place grozav cum face ea pasta de creveți – doar un strop de nucșoară, nu prea condimentată, numai sare și piper și unt proaspăt. Unii din ăștia de aici uită untul afară din cămară și se strică, da' tot îl folosesc, eu îmi dau seama. Am un gust fin și simt imediat când ceva nu e ca lumea. Nimic nu e mai rău ca untul rânced, nu, drăguțule ? Să-i spui mămicii tale că, după părerea mea, face cea mai bună pastă de creveți din Morecambe. Chiar o să-i spun personal când o s-o văd. Spune-mi, ea e persoana?

— Ce persoană, doamnă Baxter?

— Știi tu. Cea de la care ia regele George pastă de creveți. Știu că i se trimite special din Golful Morecambe. Am citit în ziare că are o slăbiciune pentru ea și că i-o trimite o persoană misterioasă, o sursă secretă. O fi ea misterioasa persoană? Că pe mine nu m-ar mira, nu m-ar mira deloc, că mor după pasta ei de creveți.

— Nu, doamnă Baxter, nu e ea.

Cyril clătină din cap și ridică ligheanul. Șmecheria era să nu se uite-n jos, să se gândească la cu totul altceva decât la ce avea în mâini, dar el se uita întotdeauna. Se autoflagela. Avea ochi pentru ce era grotesc în viață, deși, să fim cinstiți, având în vedere situația respectivă, i se ofereau numeroase prilejuri de a-și satisface curiozitatea morbidă. Mama lui îi spunea că ochii omului nu văd nici mai mult nici mai puțin decât ce le comandă creierul să vadă, un pahar pe jumătate gol sau un pahar pe jumătate plin, resturile Domnului sau ospățul Satanei. În care caz, se temea el, se prăbușea cu capul înainte în tărâmul divinației pesimiste și bănuitoare. Ceea ce, mai mult, îl lăsa în balans, într-o poziție destul de îngrijorătoare și periculoasă, afectat nu doar de minunatele și grațioasele adieri ale cerului, ci și de un vânt cu limba bifurcată și copite roșii, de la sud la nord.

Tuberculoșii din hotelul mamei lui scuipau sânge în ligheanele și în batistele lor, la fiecare oră. O făceau cu seriozitate și vinovăție, ca și cum ar fi făcut de fiecare dată un pact cu diavolul, ca, în ce privește sănătatea lor precară, să existe acele momente insuportabile când subsemnatul trebuia să-și respecte clauza monstruoasă, vâscoasă, însângerată, din contract, ce implica un disconfort imens din partea lor – pentru că la urma urmelor, diavolul are și el perversiunile lui umoristice – înainte de a li se acorda viitoarea grațiere și viața. Și binecuvântata respirație. Îl priveau pe Cy de parcă se scuzau,

în timp ce tușeau și horcăiau, dar și cu o doză de hotărâre pe fețele cenușii, umflate, care era în esență impersonală și îl informau că prezența sa nu conta în toată treaba asta. Lui nu-i păsa ce făcea diavolul cu produsul derivat al contractului, după ce era vărsat în chiuvetă. Detesta valul rozaliu care le colora tâmplele înainte de izbucnirea tusei, pentru că erau mici semne ale bolii pe care el învățase să le tălmăcească și, dacă le vedea la timp și mama lui nu era prin preajmă ca să-l împiedice, punea jos cearșafurile curate, săpunurile cu miros puternic pe care le împărțea și o ștergea din încăpere. Tuberculoza îi dădea fiori. Dar nici ea, nici alte boli moștenite la scară industrială nu păreau s-o deranjeze pe mama lui. Își vedea de treburile ei din hotel fără asemenea fiori. Aveau nevoie de bani ca să mențină hotelul pe linia de plutire și acești oaspeți erau la fel de bineveniți ca oricare alții, în fond, banii sunt bani. Dar Cy știa că Reeda Parks manifesta față de acești pacienți o toleranță care depășea cu mult solvabilitatea financiară și că mulți își pierduseră slujbele din cauza sănătății precare, prin urmare bănuia că tarifele ei erau probabil mai mici decât cele pentru oamenii obișnuiți. Nici o altă pensiune și nici un alt hotel din Morecambe nu se înghesuiau ca acela al Reedei să primească tuberculoși. Hotelul Bayview căpătase reputația unui refugiu, deși în presă nu era prezentat ca atare. Chiar și cei în ultimul stadiu primeau deseori cazare și masă, așa că ea era și infirmieră, și stăpână. Era imună la scursuri, la jeg, la duhoare și la senzația de falsă speranță care plutea în jurul saloanelor lor ca muștele în jurul unui hoit. Nu i se înmuiau picioarele când tușeau și expectorau. N-o deranja proximitatea mucozităților, a flegmelor și a dejecțiilor umede în mediul în care trăia. Era ca o broască țestoasă în privința asta. Dar determinarea ei nu ameliora cu nimic starea de spirit a lui Cy. Îl deprima că nu era scârbită ca orice om normal și asta o făcea să pară prea dură, avea ceva gotic în ea. Dar dacă aborda acest subiect, ea se enerva.

— Ce te doare pe tine, băiete? Ai o inimă de piatră! Cyril, nu ei au cerut să fie loviți de boala asta. Au primit-o în schimbul muncii cinstite de o viață. Eu îmi văd de viața mea și tu ar trebui să faci la fel, băiete. Nu ne naștem toți cu mâinile și picioarele deasupra punții, hop la babord, hop la tribord, nu? Cu străinii, fie ei egalii tăi sau superiori ție, trebuie să te porți la fel, tinere. Absolut la fel cu toți. Adică să-i respecți cât te respecți pe tine însuți.

Totuși asta nu schimba realitatea că tuberculoșii scuipau sânge și flegmă în ligheane, ca niște icre scârboase, și el nu putea suporta asta.

— Acum du-i crevetele doamnei Baxter și comunică-i că Fanfara Teritorială mărșăluiește la ora trei, dacă are chef să iasă pe promenadă. O să fiu pe acolo s-o țin de braț dacă se simte slăbită.

Tuberculoșii apreciau imunitatea Reedei și o socoteau, în mod greșit, drept compasiune sau drept un fel de sentiment înalt al datoriei sociale și îi răsplăteau bunătatea luându-i deseori mâna într-ale lor și sărutându-i-o cu gurile lor ca icrele roșii.

— Reeda, Reeda, ești un adevărat înger!

Ședeau lângă geamurile deschise ale bovindoului hotelului dacă erau prea slăbiți pentru a se alătura pe promenadă mulțimilor verii, cu pălării de paie și umbrele smucite de vânt, lăsând perdelele să fluture înăuntru, fericiți să simtă adierea pe față. Cu ligheanele așezate ca niște coifuri întoarse pe genunchii acoperiți cu pături. Își doreau aerul cu disperare. Mai precis, își doreau cu disperare aerul din Morecambe. Îl inspirau între accesele de tuse și îl țineau în plămâni ca fumătorii de opium într-un bârlog. Îl inspirau ca și cum ar fi făcut exerciții fizice: sonor, cu hotărâre, organizat. Expirau așa cum o făceau uneori oamenii în spatele ușilor închise noaptea la Bayview, când toți erau în pat și Cy era în drum spre bucătărie ca să-și ia un pahar cu lapte, scoțând niște horcăieli de parcă plămânii le scăpau de sub control pentru o fracțiune de secundă. Aerul din Morecambe era renumit,

dacă nu la scară națională, cel puțin în nord, în mod sigur, pentru proprietățile sale fortifiante, tonice. Era blând. Așa îl descriau toți, inclusiv *Morecambe Visitor and General Advertiser*. Aer blând, blând. Tămăduitor. Aproape un medicament; dacă ar fi știut cineva cum să-l îmbutelieze s-ar fi făcut averi cu el în toată lumea. Minunat de blând. Era, în mare parte, un șiretlic pentru a atrage turiști, dar bineînțeles că pretinsa calitate era promovată în toate reclamele tuturor pensiunilor sau hotelurilor din oraș. După ce vezi Neapole, poți să mori, după ce vezi Morecambe, poți să trăiești, citeau toți. Aici, când se spunea o minciună sfruntată, se spunea pe față. Pentru muncitorii din nord, neștiutori, disperați, distruși de industrie, aerul deținea calități mistice, salvatoare. Dacă aveau noroc, putea să-i salveze și de Doamna cu Coasa. Voiau să creadă și credeau. Și în cele din urmă, odată cu proliferarea pretinselor calități, an de an, sezon după sezon, până și morecambienii ajunseseră să creadă pe jumătate ceea ce spuneau că ar fi adevărat și astfel să întrețină minciuna tot mai convingător. Inclusiv Reeda Parks.

— Cyril, dacă vor ferestre deschise, deschide ferestrele, pentru Dumnezeu! Și mai adu-le pături, dacă e frig. Să-i lăsăm să aibă ce și-au dorit venind aici. Nimic nu se compară cu aerul curat pentru ușurarea suferințelor; avem din belșug și e special.

Cyril știa însă, chiar și la vârsta lui, că pretenția de aer miraculos era o ficțiune. Oamenii din Morecambe nu erau mai robuști decât alte persoane pe care le cunoscuse în Anglia și ei aveau acces la el tot timpul. Localnicii încă mureau la bătrânețe și erau duși în dricuri la cimitirul de pe dealul Heysham de bărbați cu jobene negre și cai cu hamuri negre scârțâitoare și sinistre panașuri pe cap. Tuberculoșii mureau uneori în hotel în timp ce erau în vacanță, dacă starea li se agrava brusc și nu puteau fi transportați la timp la sanatoriul de la poalele muntelui Blencathra sau acasă, la cei dragi din Glasgow, Bradford, din orașele din Yorkshire. Dacă se gândea mai bine, poate că totuși aerul era blând; nu prea-l observai intrând și ieșind, deși el habar n-avea cum putea fi, prin comparație, un aer aspru. Aerul din Yorkshire îi păruse cam la fel când Cy o vizitase pe mătușa Doris, acum doi ani de Crăciun, deși vântul din mlaștinile din Yorkshire avea ceva deosebit, un spirit care nu era de coastă, o tonalitate seacă, un fel de bocet și îi dăduse fiori pe șira spinării când șuiera și se tânguia în timpul șederii lui, bântuind stâncile, copacii și iarba. Poate că Londra avea un aer aspru. Poate că era ceea ce se numea un fenomen al marelui oraș. Sau poate că avea vreo legătură cu lipsa mării. Nu. Aerul din Morecambe nu era supărător. Nu-ți făcea plămânii să sângereze, dacă nu sângerau deja. Tuberculoșilor le plăcea, aveau încredere în el, îl foloseau. Era clar că ei știau să facă diferența între o climă blândă și una aspră, pe când el nu știa.

Uneori, mama lui îl surprindea retrăgându-se din camerele hotelului, cu o față scârbită, iar el se trezise cu mâna ei pe ceafă. O mână rece, care s-ar fi putut afla, recent, lângă gura încrețită de vomă a unui tuberculos. O mână care-i spunea să nu se mai retragă nici un centimetru. O mână pe care o simțea palidă ca trupul bolnav cu care intrase în contact. Și îl treceau fiori. Își imagina că dacă l-ar atinge vreodată pe unul dintre pacienții cu tuberculoză, l-ar simți rece ca zăpada, chiar și la ceafă, unde ar trebui să fie calzi. Ca o casă de piatră deja părăsită. Sau ca o lumânare, de vreme ce arătau ca figurile de ceară de la Madame Tussaud. Dar el avea grijă, pe cât era posibil, să nu-i atingă. Și avea grijă să nu se uite la ciorba scârboasă din ligheanele lor, substanța aceea cu un aspect dezgustător care-l făcuse să evite să mănânce roșii fierte și marmeladă, de trei ani, numai din cauza unor blestemate asemănări.

Ei erau întotdeauna atât de recunoscători! Recunoscători că li se goleau și li se dezinfectau ligheanele, ca să poată tuși din nou în ligheane curate, ca și cum ar fi vrut să se convingă că din ei nu ieșea prea mult sânge și boală, și mai erau recunoscători că își petreceau vacanța în Morecambe unde aerul era blând. Una peste alta, era o situație tristă. Mai ales, pentru că el știa că aerul din Morecambe nu-i va salva pe acești vârcolaci ciudați și palizi și cu guri roșii, care aveau un miros ușor metalic sau de legume fermentate, care preferau să stea cu ferestrele deschise și cărora le plăcea să consume pastă de creveți aproape la fel de mult ca însuși regelui Angliei.

Odată, după ce-l prinsese că își neglijase datoria de a goli ligheanele și detectase o grăitoare acreală în privirea pacientului respectiv, Reeda îl pusese să se așeze la masa din bucătărie și, cu înțelegerea severă care era cartea ei de vizită, i-a dat o lecție de îmbărbătare.

— Ascultă, scumpule, știu că nu este visul vieții tale să-i îngrijești pe oamenii ăștia. Dar zău că purtarea ta începe să mă calce pe nervi. Nu vreau să te judec prea aspru, fiule, dar mi se pare o mitocănie. Vino-ți în fire! Eu n-am timp să mă ocup singură de toate. Unii ne cred probabil fraieri că îi găzduim. Și tu poate mă crezi fraieră. Dar oamenii ăștia merită și ei o mică vacanță, ca oricine. Unii merită chiar mai mult. Au muncit toată viața ca să scoată cărbunele care te încălzește pe tine și ca să facă firele care-ți țin fundul pantalonilor, și nu vreau să le stric plăcerea. Va trebui să găsești un mod de a face față, te rog.

Ochii ei aveau culoarea nicovalei unui fierar. Acuzația rostită de ea era desigur convingătoare și îi trezea sentimentul vinovăției. Și deși mama lui avea un număr mare de tuberculoși în hotel, primăvara și vara, în comparație cu alte hoteluri și pensiuni din oraș, nici nu se plângea vreodată de facturile la gaze și nu-și făcea griji că războiul îi va lua cei mai buni clienți.

Reeda Parks conducea hotelul Bayview de șapte ani, de când tatăl lui Cy murise în furtuna din Ziua Mamei în 1907, fiind căpitan al navei *Sylvia Rose*, care s-a scufundat împreună cu alte trei vase de pescuit locale, niciodată recuperate. În holul clădirii Societății Cooperatiste a Pescarilor de pe Traulere din Morecambe era o fotografie a lui, cu mustață, cizme de cauciuc și pălărie de mușama, sprijinit într-un cot de o stivă de năvoade de la pupa vasului. Așa că Cy îl cunoștea pe tatăl lui ca pe un bărbat într-o singură poziție – drept, la muncă, mort; și nu și l-a putut imagina niciodată altfel – stând într-un fotoliu și fumând o pipă sau moțăind cu burta plină după masa de duminică, ridicând o halbă cu bere înspumată sau bărbierindu-se în fața oglinzii. Cy moștenise un ceas de buzunar și o pereche de butoni de manșete, când devenise clar că *Sylvia Rose* nu se va mai întoarce în marele golf, deși obiectele păreau a nu avea vreo legătură cu bărbatul din fotografie, care știa fără îndoială ora după poziția soarelui și a cărui haină de ploaie era fixată în talie cu o funie aspră, cu care mâna lui crăpată de sare se putea descurca mai bine.

A doua zi după furtună, s-a născut Cy. A scos primul orăcăit, în timp ce furtuna din sud-vest se potolise, după ce luase cu ea zidurile de la mare, noul chei, cea mai mare parte a capătului dinspre vest al promenadei și unsprezece pescari ai orașului. Reeda a spus după aceea că acel enervant front atmosferic îi adusese singurul lucru vrednic de a-l avea, pe fiul ei, chiar dacă-i luase bărbatul. Reeda spunea că ajunsese să fie mamă de Ziua Mamei și n-avea a se plânge din pricina asta. Furtuna fusese una dintre turbulențele anuale așteptate, unii cică ar fi spus că va fi un monstru, la fel de rău cum fusese cel din 1853, când orașul era cât pe-aci să fie înghițit de Marea Irlandei și că bărbații care ieșiseră pe mare în dimineața aceea erau nebuni care nu luaseră în seamă avertizarea. Reeda Parks contesta teoria asta, deseori fără a fi deloc provocată, lăsând baltă ce făcea în momentul acela pentru a i se adresa brusc fiului ei, de parcă ar fi auzit o fantomă ponegrind numele soțului dintr-un loc imaginar.

— Tatăl tău era un bun pescar. Cunoștea marea ca nimeni altul, avea sare în sânge. Marea îți dă când stă cu fața la tine și îți ia când și-o întoarce. Tatăl tău era primul care spunea asta. A fost corect cu echipajul lui, a fost corect cu familia lui. Nu era un necugetat. Într-o singură ocazie s-a purtat nechibzuit, a făcut-o ca să mă apere pe mine, zicea el, dar asta nu te privește. Stanley Parks era un om bun. Să ții minte asta.

Cy știa că trebuie să stea s-o asculte și să n-o întrerupă când vorbea de tatăl lui. Reeda îi aducea un fel de omagiu necondiționat, dar Cy își dădea seama după cuta de pe fruntea ei și după concentrarea din privire că omagiul fusese bine chibzuit. Orice informație despre tatăl lui, care venea de la ea, fusese trecută printr-un fel de moară, pentru a fi mai ușoară, mai fină și mai ușor de împletit în aluatul tinerei lui vieți decât ar fi fost dacă el ar fi trăit și Reeda ar fi făcut comentarii despre el. Cy simțea că mama lui își pregătise afirmațiile, ele erau blânde, înțelegătoare, trecute printr-o sită și se întreba dacă nu cumva toate dorințele de mai bine și perspectivele pozitive ar trebui mai întâi să fie ticluite într-un fel. Când s-a făcut suficient de mare, s-a dus la biblioteca orașului să caute în ziarele vechi articole despre furtună. Valurile fluxului de primăvară intraseră năvalnic în golful plin cu apă de ploaie din gura de estuar a râului și cu scurgerile din mlaștinile din Lune, pentru că plouase zdravăn timp de o lună. Pământul era ca un burete saturat cu apă, care încerca să se stoarcă și, cu ajutorul vântului, apa deja ciudat de nervoasă a golfului se făcuse neagră de furie, trimițând în interior valuri mai înalte decât Turnul cu ceas al consilierului Birkett. Vasele se smulseseră din ancoraje și erau risipite pe promenadă, împotmolite și sfărâmate, peste tot nămol și resturi de naufragii și stricăciunile produse feței orașului, care sugerau că Morecambe fusese vizitat de un uriaș beat.

De atunci, Reeda Parks fusese singura răspunzătoare de întreținerea hotelului, deși era deja familiarizată cu administrarea lui. O făcea cu un minimum de amabilitate, cu o strădanie neobosită și mai mult din obișnuință. Părul ei s-a rărit și fiul ei s-a înălțat. Verile erau profitabile, iernile împușca banul cu greu. Dar indiferent de condițiile financiare ale hotelului, Reeda Parks nota apăsat cu creionul în carnețelele ei cât să cheltuiască și cât să pună deoparte, repartizarea venitului și a cheltuielilor, bani de mâncare, de întreținere, bani pentru facturi și pentru publicitate. Nu era singura care practica această strictețe financiară. Dacă era ceva ce luau în serios proprietarii de hoteluri și pensiuni din Morecambe aceea era necesitatea ca venitul scos în sezonul de vară să le ajungă tot anul. Când Cyril s-a făcut suficient de mare pentru a putea căra una, alta, l-a pus la muncă în cele șaisprezece camere și nu și-a mai luat alt soț. Capacitatea ei reptiliană de a se ocupa de oameni bolnavi a adus hotelului un minimum de stabilitate. Minele, filaturile și sărăcia nordului continuau să furnizeze clasei muncitoare horcăieli și boli. Publicația *Morecambe Visitor* continua să promoveze aerul de mare fortifiant care îi putea vindeca. Iar Reeda Parks continua să-i îngrijească în scurta lor perioadă de relaxare. Reușea întotdeauna să aibă hotelul plin în lunile mai blânde și Bayview era cunoscut în secret drept refugiul celor bolnavi. Așa că atunci când domnul Baxter a murit de pneumoconioză[1], soția lui bolnavă a continuat, firește, să-și facă vacanța o dată pe an acolo, fidelă până la capăt și făcând veșnic speculații asupra persoanei care prepara pastă de creveți demnă de papilele gustative regale.

Era ceva aproape ca de poveste în nașterea lui Cy și moartea tatălui său, atât de strâns erau ele legate. Reeda aborda fața de el subiectul, ca o relatare amănunțită, folosind cuvinte precum „decedat“ și „destinat“ și dând din cap cu o expresie profundă pe chip – în acele momente, fața ei era ca o gravură în care importanța subiectului se îmbina cu basmul și cu solemnitatea, care înțelegea destine, zei, inima omenească iubitoare, grețoasă, strânsă și sfâșiată. Numai cu fața asta putea da greutate corelației de basm dintre suferință și bucurie, câștig și pierdere, viață și moarte. Ca și cum toate evenimentele semnificative și schimbările de destin aveau loc împreună și în zile de sărbătoare, pentru a justifica un calendar

---

[1] Afecțiune pulmonară cronică provocată de inhalarea prafului provenit din roci, metale etc. (N. tr.)

al ghinioanelor. Ca și cum Cyril Parks era menit să afle asta chiar din prima clipă a funebrei sale nașteri. Incendii în Duminica Paștelui, înmormântări pe 1 aprilie sau la aniversări, evenimentele se produceau și păreau mai importante pentru că se produceau atunci, și nu în alt moment. Astfel, se propagau dincolo de limbajul bătrânesc, versificat al mamei lui, pe străzile șerpuitoare și la intările hotelurilor ieftine, pe lângă bisericile metodiste, companiile maritime, cârciumile, tarabele cu suveniruri și fabricile de produse pescărești; micile necazuri se amplificau și li se alocau dezbateri generoase, poveștile trase de păr erau la ordinea zilei, norocul era sinonim cu fericirea, tragedia devenea un fir al timpului care se strecura în țesătura folclorului obișnuit al istoriei Golfului Morecambe. Și dacă voiai, puteai să prinzi totul în alegorii și tablouri, memorii și cărți sfinte, în expresii faciale și producții umane. Era un fel de oraș anecdotic.

O soluție la problema ligheanelor însângerate apăru în acel iunie, în săptămâna pastei de creveți a doamnei Baxter. Într-o zi, în timp ce se uita în jos în ligheanul de scuipat pe care-l ducea, se petrecu o minune. Privise desigur în jos, veșnic bântuit de curiozitate și perversitate. Lăturile de sânge și clorură de var făcuseră diverse modele în lighean în timp ce-l ducea la baie, unde urma să verse conținutul în chiuveta cea mare, marca Burbridge. Acolo, în nuanțe triste de roșu, era un bărbat într-o barcă în largul mării, departe, pentru că valurile erau înalte și omul făcea cu mâna. Sau mă rog, o șuviță de sânge care se prefăcea că e brațul pe care-l flutura. Cy stătea nemișcat și preț de o clipă ochii lui văzură desfășurarea călătoriei unui om spre vestitele Câmpii Elizee ale marinarilor. Cuibărite în mucozități, forme roșii apăreau ca petele de cerneală pe o sugativă, alcătuind o pictură accidentală, doar că formele nu se fixau, continuau să se miște și, într-o clipă, imaginea se schimbă și se reorganiză. Barca deveni un pescăruș cu aripi arcuite, care deveni apoi o floare, care deveni apoi turnul unui castel. Cy roti ligheanul ca ţiganca Alva, ghicitoarea din Galeria Curiozităţilor, care învârtea ceşti întoarse pentru a vrăji frunzele de ceai în care citea viitorul. Sângele de pe o latură a ligheanului se prefăcu tot, dintr-odată, în munţii scunzi îndepărtaţi care deznetezeau orizontul golfului. Apoi, pe cealaltă latură unde se prelingea sângele, era o altă masă de pământ roşu, neidentificabilă, până când valul îmbujorat veni din nou să re-creeze munţii Westmorland de dincolo.

Cy puse jos ligheanul lângă chiuvetă şi clipi. Dacă ar fi avut predispoziţii spre asemenea miraje, ar fi putut jura că este o profeţie. Sau că ochii lui ascultători, de băiat care spală puntea vaporului, se angajaseră într-o revoltă. Şi pentru prima dată, mâinile lui nu mai deveniseră lipicioase de transpiraţie şi nici limba nu i se mai răsucise pregătindu-se de o vomă. Uitase să-i fie scârbă. Nu se gândea la conţinutul respingător al ligheanului; în schimb, primise în dar ceva magic, depăşind grotescul, un antidot la blestemul originar. Poate că trebuia să-i fie recunoscător tuberculozei doamnei Baxter pentru această viziune sau insistenţei mamei lui ca el să-şi facă treaba mai departe; Cy nu-şi dădea seama. Sau poate că – şi el nu excludea această variantă – oprindu-se pentru un moment din târgul pe care-l făcuse, diavolul însuşi pictase pentru Cy un tablou, ca să se distreze, sau din raţiuni estetice, nefiind pe de-a-ntregul rău, la urma urmelor.

Aşa deci. Dacă sângele ţi-ar putea spune poveşti ? Dacă sângele te-ar putea ademeni în tablouri ? Dacă era ceva preţios, dincolo de groaza şi fiorii pe care ţi-i dau mizeria şi scursorile unui trup, vreo minune mântuitoare, dincolo de zgârciuri şi pilitură şi de înspăimântătoarea cavalcadă a defectei şi purulentei anatomii umane ? Nu ştia precis de ce, dar acest gând era ciudat de îmbucurător.

Acolo unde se sfârşea o dilemă, în mod sigur se ivea alta. Se întâmplau lucruri incerte în casa lui, mai ales în extrasezon, când hotelul avea mai puţini clienţi, lucruri ce-i deznodau şi-i înnodau la loc firul drept al gândurilor. Sosiri şi plecări

noaptea târziu, când se auzeau glasuri mângâietoare înăbuşite şi cârâituri înfundate. De obicei, sunetele veneau din spatele uşii încuiate a salonului, aşa că Cy, care se strecurase pe furiş până sus, în picioarele goale şi în cămaşă de noapte, nu putea interpreta niciodată sensul lor exact şi nici ce anume le provocase. Încă nu-şi făcuse curaj să se uite prin gaura cheii, din motive similare teoriei lui că un picior ţinut la adăpostul unei pături era mai puţin susceptibil de a fi ciupit şi muşcat de monştrii şi duhurile de sub pat. Când cârâiturile şi vocile mângâietoare se intensificau, se retrăgea sfios sus. Muzica vocilor avea o tonalitate gravă, care-i sugera că situaţia aceea ascunsă era o chestiune exclusiv de adulţi şi de aceea apariţia subită a unui copil treaz la ora aceea va avea ca rezultat o mustrare severă sau chiar o urecheală. După un timp, o vedea pe mama lui ieşind pe uşă cu un lighean cu sânge, acoperit cu o cârpă, apoi după câteva minute se întorcea în camera cu zgomote ciudate. Mai târziu, ascuns în spatele balustradei, obosit dar înviorat de îngrijorare, îşi spiona uneori mama şi pe o altă doamnă pe care o ştia din oraş cum ieşeau din salon, ajutând o a treia persoană – întotdeauna o doamnă care se deplasa greu şi încet – să parcurgă culoarul spre uşa din faţă. Sosirea lor nu se auzea niciodată, el n-o vedea niciodată, de parcă vizitatorii ieşeau din lada unui scamator din hotel sau veneau prin conductele de apă scârţâitoare ale clădirii. Rareori, poate o singură dată, din câte-şi amintea el, a fost prezent în hol şi un bărbat, un soldat de la noua bază militară din cătunul Bare. Paloarea îi era accentuată de uniformă şi nu rostea o vorbă. Dar în general era o chestiune în care erau implicate doar doamne. Înainte ca discretele vizitatoare să părăsească hotelul Bayview, mama lui îngenunchea şi ridica fusta femeii necunoscute, aranjând ceva dedesubt, în timp ce ea fornăia, gemea şi tremura.

— S-a coagulat ?

— Da. E-n regulă. E bine acum, scumpo. S-a terminat. Încearcă să nu stai mult în picioare. Să nu te speli o zi, două și când te speli, spală-te în picioare, să nu faci baie o săptămână. Așa, scumpo, ești bine acum, șșșt.

Apoi, după ce închidea ușa în urma vizitatoarelor, mama lui se oprea să-și netezească rochia sau să se sprijine cu o mână de perete câteva clipe. Uneori, își turna un pahar cu sherry din bufet și îl bea dându-și pe spate capul țeapăn, ca să-l termine dintr-o înghițitură, sau venea sus la el în cameră să vadă ce face și el trebuia să fugă în liniște înapoi, să stea nemișcat sub pătură și să se prefacă adormit, sperând că zgomotul inimii lui nu va răzbate dincolo de piept în timp ce bătea și bătea și el simțea că o să surzească de atâta zgomot. De două ori văzuse cum Reeda și prietena ei căraseră o vizitatoare într-un scăunel făcut din brațele lor împletite, pentru că nu putea să meargă și când alergase la fereastra camerei lui le văzuse îndepărtându-se de licărirea gălbuie a ferestrelor hotelului, pe strada întunecată – pentru că felinarele de pe promenadă se stingeau la unsprezece noaptea și în ambele ocazii trecuse mult de această oră – și așa cum erau alăturate, păreau o singură făptură masivă, diformă, care mergea greoi prin beznă. Apoi, după ce ea dispărea, hotelul părea urât și masiv în jurul lui, emanând neliniște.

Hotelul Bayview nu era o clădire frumoasă; la exterior, era ca o fortăreață cenușie, cu hornuri înalte și pete maro ca algele, fiind agresată de atâta timp de aerul sărat al mării și de umezeala anglo-saxonă și, aflându-se într-un șir de hoteluri sau pensiuni cu înfățișare asemănătoare, părea unul dintre dinții de jos îngălbeniți și prost spălați. Jonty Preston, Morris Gibbs și Cyril Parks își petreceau multe după-amiezi umede hârjonindu-se prin holurile hotelului, puși pe pozne și distracție. Cei trei erau prieteni de când se știau și dacă se întâmpla vreun bucluc în oraș, rareori nu erau ei făptașii. Păcăneala ghetelor aruncate, hârșâiala mobilelor mutate și zornăitul geamurilor sparte erau zgomote care însoțeau deseori trioul în escapadele sale.

Reeda Parks și doamna Preston erau și ele într-un fel prietene. Era o relație practică, nedepășind consumarea în comun a unui ibric cu ceai și a unei prăjituri cu coacăze în ceainăria din Turn. Nici nu se arătau prea cordiale la chioșcul cu punch de la parada anuală a costumelor. Nu era nicidecum o prietenie după tiparele obișnuite. Nici una nu părea să se bucure prea mult de compania celeilalte când se întâlneau pe stradă și nici nu schimbau prea multe vorbe în fața tejghelei băcanului, așa cum făceau unele doamne, râzând de bârfele care circulau printre negustorii de pește, arătând spre una dintre tinerele lucrătoare rujate de la fabrica de muniții White Lund, în timp ce aceasta trecea țanțoșă prin fața vitrinei, și cârtind.

— E toată gătită-n blană, da' n-are chiloți! Mă înșel eu, Muriel, sau așa e? S-o gândi că-și drege reputația, dar îmbrăcată în halul ăsta n-o să-și dreagă nici obrăznicia, nici trufia!

Nu era nici o prietenie plăcută, în care să-și fi prins părul reciproc sau să fi împărțit o cutie cu pudră în fața oglinzii din toaletele publice. Nu, între ele era un parteneriat la un alt nivel, mai întunecat. Adică, relația dintre cele două mame însemna că doamna Preston venea în vizită la Bayview numai noaptea târziu, înfășurată într-o pelerină cu glugă, cu o mică geantă de piele în mână, și în compania unor doamne care puteau fi foarte tinere și înlăcrimate sau mai vârstnice, veștejite și slăbănoage, ca și cum ar fi fost vlăguite de o dietă sărăcăcioasă sau de muncă excesivă. Și întotdeauna erau suferinde când plecau, uneori vomând într-un castron. Pe doamna Parks și doamna Preston le lega o lume plină de umbre.

Doamna Preston era o femeie micuță și voinică, rotunjoară, dar minionă, și administra, ajutată de soțul ei, care era exilat din casă începând de la trei după-amiaza până la ora cinei, și de fiica ei, condamnată să rămână încarcerată în casă între aceleași ore, o mică farmacie în locuința lor de pe Lord Street, care se îngrijea de necesitățile pseudomedicale cam excentrice ale clientelei morecambiane. În încăperea din față, „Infirmeria“, cum scria pe plăcuța de pe ușă, avea sticluțe cu loțiuni pentru regenerarea părului care miroseau a lac vechi, aparate de răzuit porțiunile dure de pe cot sau călcâi, cataplasme pentru dureri de cap, acid pentru negi, săruri pentru dureri de burtă, rădăcini pentru creșterea libidoului, rădăcini pentru scăderea libidoului – băieții habar n-aveau ce-i aia libidou, dar părea ceva dureros și prost crescut –, talismane pentru dragoste, cristale purtătoare de noroc, prafuri de prizat pentru melancolie, borcane cu etichete scrise de mână și cu inscripții dubioase precum „Crema hidratantă magică a lui Marvin, nu îmbătrânești nici o singură zi, nu vezi niciodată vreun rid“. Poțiunile și decocturile ei erau din gama celor folosite de țiganii tinichigii, deși avea o clientelă surprinzător de fidelă, dispusă să se supună celor mai primitive, suspecte și experimentale tratamente, dacă se dovedeau accesibile, în speranța că vor deveni mai tinere, mai frumoase și mai puternice. Sau că măcar vor avea mai puține dureri, negi sau apucături deviante.

Dar adevărata specialitate a doamnei Preston era electroterapia. Era ultimul răcnet în oraș, dar mama lui Jonty se declara – și era considerată de mulți – cel mai competent distribuitor local de panacee medicale, după apariția lipitorilor. Băieții nu se mai săturau să se distreze până cădeau lați cu aparatura ei, când o lăsa într-un dulap neîncuiat. Casca era adaptabilă și semăna cu o plasă de pescuit care ratase o împerechere cu un uscător de permanent de la coafor. Butoanele erau ușor de manevrat, deși voltajul dezlănțuit de ele nu corespundea neapărat cu cel indicat, căci se părea că electricitatea făcea ce voia ea. Și mai presus de orice, aparatul era o ispită căreia nu puteai să-i reziști, cum stătea el în dulap ca o jucărie din atelierul lui Frankenstein. Pentru că Cy era cel mai înalt dintre cei trei băieți, el era de obicei subiectul testului de mărire a voltajului, conform teoriei celorlalți doi că, cu cât erau mai lungi picioarele, cu atât trebuia curentul să parcurgă o distanță mai mare și cu atât mai slab și mai inofensiv devenea. Imediat ce începea tratamentul, era întotdeauna un moment când întreaga lume împietrea, bâzâia și

se lumina și Cy se simțea ca o piesă dintr-o mașinărie, privat de libertatea de mișcare și subjugat de o forță magnifică sau ca un bec dintr-un felinar de pe promenadă, care răspândea lumină. Nu mai avea brațe și tălpi, mușchii lui erau puși la încercare de o bruscă ruginire paralizantă, dar nu îi deveneau inerți, ci dimpotrivă, simțea că trece ceva prin el, prin vene și artere, prin piele și prin toate organele dinăuntrul lui pe care de obicei nu le simțea. Îl cuprindea un val de energie. Devenea o punte spre un loc splendid. Și după aceea, când curentul se oprea păcănind, lumea palpita de atâta prospețime. De vreme ce experiențele nu-l omorâseră, Jonty și Morris au vrut să încerce și ei și se băteau pe casca hibridă. După un timp, toți trei făceau pariuri cine putea suporta mai mult curentul. Miracolul medical a pătruns în creier și a anihilat rațiunea.

— Sunt o stea! Sunt o stea pe cer!

Electricitatea. Un mister, o minunăție! Ca înțepăturile de viespe pe care le simți în oase. Ca și cum fulgerul ar pune stăpânire pe tine, biciuindu-ți tot corpul și mânându-te prin cameră. Le era dat să facă un salt îndrăzneț, curajos, prin bombardamentul electric de la intrarea în orbitoarea eră a electrității. Doamna Preston a aflat desigur de folosirea ilicită a aparaturii ei de terapie, care părea întotdeauna fixată la tensiune prea mare când venea s-o folosească din nou pe un pacient. Și o dată sau de două ori, șocul a îndreptat părul creț al unui suflet nebănuitor, și fusese nevoită să emită o explicație rapidă. De atunci o ținea într-o valiză sub patul din camera ei, unde băieții n-aveau voie să intre, sub amenințarea unei chelfăneli zdravene. Mai erau și alte ciudățenii interesante în casa părinților lui Jonty. Frumusețea era că nu prea știai niciodată ce-ai putea găsi scotocind prin sertarele și dulapurile Infirmeriei.

— Ia uite-te aici, Jont! Numele maică-tii este Widdershin Winny. La fel e și al amărâtei de soră-ta.

— Ei și? Maică-ta e o târfă de doi bani, cu un stâlp vârât în gaură. Și pute ca un fund de câine.

— Da, păi maică-sa stă la Garlands pentru că e nebună.

Distracția și joaca s-au ținut lanț, până când Cy a dat peste o valijoară de piele pitită în fundul unui dulap, pe care el a recunoscut-o și care, după ce s-a desfăcut încuietoarea, s-a deschis scoțând la iveală mai multe instrumente de metal ascuțite prinse de o căptușeală de catifea, unul din ele, curbat la capătul protejat de o teacă, menit să apuce, să smulgă, să sfâșie, ca un cioc de pescăruș. Mâinile reci ale tuturor marinarilor morți din Morecambe trecură peste șira lui Cyril Parks.

— Jonty, pentru ce-i ăsta ?

— E trusa de croșetat și de tricotat a mamei. Dar nu se pricepe, din câte-mi dau seama – nu ne face nimic cu ea. Și nici nu tricotează ciorapi pentru armată. Mai bine uite-te la minunăția asta!

Netulburat de descoperire, Jonty își pusese un șirag de piei de șoareci-de-câmp uscate în jurul capului. Cy nu menționă că valijoara era folosită de mama lui la hotel în unele nopți și că el era absolut convins că tricotatul nu era deloc acel hobby brutal și epuizant al femeilor pe care-l sugerau zgomotele din salon. Nu era vorba de nici un tricotat, bănuia el. Nu se potrivea cu ușa încuiată, cu vânzoleala, cu lighenele cu sânge și femeile misterioase care răcneau strident, ca niște corbi de noapte.

În aceste nopți de întâlnire precaută, de șoapte și croncăneli de pasăre, Cy începu treptat să tolereze partea sinistră a lucrurilor și să se întrebe ce se oficia la adăpostul întunericului de cealaltă parte a peretelui. Gaura cheii părea să se mărească un pic de fiecare dată când stătea la ușă, ținându-și respirația, ca și cum l-ar fi îmbiat s-o folosească. La fel cum fusese somat ochiul lui, o dată, de mult, să privească scursorile tuberculoșilor, după care Satana îi arătase o altă perspectivă asupra grețurilor lui. Și astfel, într-o noapte, Cy se aplecă și trase cu ochiul. Și înăuntru, se desfășura o poveste care nu va putea fi redată niciodată în imagini prietenoase, copilărești, pictate cu roșu. Era laboratorul mohorât al diavolului, în care îndeletnicirile lui erau triste, agresive și produceau lături ude, ca mațele scoase dintr-un pește după ce pescărușii s-au adunat să le ciugulească și au sfâșiat prada. Cy nu se va mai uita niciodată, niciodată.

Nu exista un cuvânt pentru ceea ce văzuse și nici vreo explicație posibilă pentru el la vârsta aceea, în caz că Reeda ar fi vrut să-i facă o dezvăluire înșelătoare. Lecția pe care a învățat-o fiul ei în noaptea aceea a fost că existau practici dincolo de lumea medicală formală a unui doctor, la care se pricepeau probabil mai bine oamenii simpli. Pentru că mama lui se ocupa de așa ceva și ea nu era o femeie instruită. Erau ritualuri ale sângelui, aspecte ale corpului omenesc care trăiau dincolo de gestionarea lor oficială, trecând în cu totul alte mâini, stranii. Așa că atunci când autoritățile locale au anunțat pedepse mai drastice, cu închisoarea pentru cei care făceau avorturi în oraș și erau prinși și urmăriți în justiție, deoarece el nu avea nici o idee despre termenul care desemna această activitate, Cy nu s-a temut pentru siguranța mamei lui. Nedeținând vocabularul necesar pentru a discerne semnificația faptei, ea nu se încadra în nici o infracțiune, nu era oficial o răufăcătoare. Și dacă era o vrăjitoare care oficia ritualuri cu femei cu picioarele ridicate, folosind cârlige ascuțite împreună cu doamna Preston, era totuși mama lui, care, pe lângă toate astea, îl îmbrăca, îl hrănea și îl iubea.

Deși n-a fost cu totul uitat, incidentul din salon a fost îngropat suficient de adânc în mintea lui Cy pentru a-l tulbura din ce în ce mai puțin odată cu trecerea timpului. Viața putea fi crudă și ciudată și, cu siguranță, murdară, atâta lucru știa și el. Dar existau și, distracțiile de moment ale copilăriei. Așa se face că mai târziu, în același an, băieții stăteau înșiruiți în picioare pe zidul de beton al bazinului, angajați într-una dintre ocupațiile lor preferate. Concursul de pișare. Deasupra golfului, pe cer, alergau norii, umbre grase plutind peste oraș, înțepenite între un soare timid și o ploaie torențială care deocamdată căzuse toată ziua mai mult în largul mării. Băieții stăteau cu spatele spre oraș, cu puțele în mână, pregătite.

Fluxul se retrăsese, expunând din nou întinderea plată a plajei, cu bărcile înclinate pe o parte, proptite în nisip. Cy era gata să explodeze. Se pregătise toată după-amiaza bând o mare cantitate de limonadă, ca să aibă jet. Dar strategia lui nu se dovedi prea strălucită, pentru că Morris Gibbs întârziase și când a ajuns la bazin, Cy simțea că are o minge tare de fotbal în burtă. Nu era sigur că putea să-și dea drumul chiar dacă voia, atât de blocat se simțea, deși conform tradiției, bravă, spunându-le că jetul lui o să ajungă la băieții din cealaltă parte a golfului, dacă nu cumva chiar în Scoția. Jonty Preston, care nu era bun la urinarea la distanță și prefera să arbitreze, dădu startul.

— Pe locuri, gata, start!

Toți cinci eliberară un binevenit jet în cinci arcuri aurii peste nisip și pietriș. La trei metri mai încolo, plaja bolborosi și gâlgâi ca un canal de scurgere. Poate că l-a ajutat înălțimea – era înalt pentru vârsta lui – sau nevoia urgentă de a urina, căci după ce a luat startul târziu, Cy și-a dat seama că a câștigat concursul cu câțiva centimetri buni.

— Și stop!

Jonty avea în mână cinci bețișoare, pregătite pentru a fi înfipte lângă porțiunile ude. Trebuia să acționeze repede înainte ca urina să se piardă în nisipul uscat sau să se evaporeze. Regulile jocului dictau să oprești jetul câteva secunde pentru ca arbitrul să poată stabili scorul. Apoi, dacă mai aveai nevoie, puteai să termini în voie. Jonty se aplecase cu bețele-fanioane, când Cy îl izbi cu ceva cald la gleznă. După atâta limonadă și maltratare a bășicii, situația îi scăpase de sub control. Nu s-ar fi putut abține nici pentru toate bomboanele de caramel din bomboneria Ashworth. Băieții săriră de pe zid ținându-se cu mâinile de burtă de râs, în timp ce Jonty alerga după Cy, urlând că o să-i spargă capul și o să-l facă să-și mănânce căcatul. O femeie care mergea cu bicicleta pe promenadă strigă și își scutură amenințător degetul spre ei.

— Derbedei împuțiți! Știu eu la ce vă stă mintea! Valea de aici! Acolo înoată oamenii!

— Sunt lucruri mai rele decât pișatul acolo! Mai bine arată-ne chiloții, cucoană!

— Golani nenorociți!

Bazinul Gol, cum fusese nefericit și controversat botezată construcția, era un spațiu mare, pătrat care fusese scena scăldatului sezonier, de la construirea sa la sfârșitul secolului al XIX-lea. Amenințarea fluxului însemna că putea deveni în câteva minute scena unei periculoase furii a valurilor, care terciuiau de zid pietriș și nămol, de parcă ar fi învârtit manivela unei uriașe mașini de tocat carne. Câțiva dintre cei care se scăldau fuseseră izbiți de laturile sale și își pierduseră cunoștința în timpul funcționării stabilimentului, fiind scoși din bazin de trecători. Tăieturile și vânătăile erau ceva obișnuit; bazinul nu era o capodoperă inginerească. Atunci când era flux, se umplea cu apă nămoloasă, meduze, alge și la fel de nedoritele dejecții și scursori umane – Morecambe, o stațiune prosperă, deși modestă, nu avea, sinceri să fim, nici capacitatea, nici forța economică necesare pentru a face față surplusului de reziduuri din timpul verii și mulțimile se reîntâlneau frecvent cu excrețiile lor corporale în timp ce înotau sau se plimbau pe plajă. Înotul în Bazinul Gol avea desigur și implicații morale. Scăldatul mixt era o chestiune aprig disputată, condamnată sever de consilierii conservatori, de când fuseseră văzuți prima dată bărbați și femei bălăcindu-se și lătrînd de râs, ca niște leii-de-mare gălăgioși, în arena bazinului, înghițind tone de apă sărată și pipăindu-se. Pur și simplu nu era englezesc să accepți bărbați și femei hârjonindu-se în apă și examinându-și organele, susțineau ei; la urma urmelor, nu suntem într-o colonie. Se vedea clar că tinerii domni erau excitați de aceste practici. S-au înființat cluburi pentru a restabili decența, cu cabine și microbuze de plajă, unde doamne vârstnice în rochii cu gulere înalte examinau vestimentația doamnelor înotătoare, ca să se asigure că era adecvat căptușită și bărbați vârstnici încercau rezistența cusăturilor din jurul costumelor domnilor, trăgând, superficial, cu degetul. Se puteau percepe amenzi pentru încălcarea distanței stipulate, de trei metri, între sexele parțial îmbrăcate. Numele contravenienților urmau desigur să fie publicate în *Visitor*.

Reeda pufni zgomotos când citi în ziar despre această inițiativă.

— Mă-ntreb ce-o să mai interzică masonii ăștia bătrâni și plicticoși? Poate să nu se mai țină oamenii de mână la cinema Alhambra! Corpul omenesc este sfânt, e dat de la Dumnezeu, Cyril, nimic din el nu e vulgar, să nu te rușinezi niciodată de el.

Ea trăia sub această procură și nu se rușina să-l lase s-o vadă când se îmbrăca sau să-i vadă, în timp ce se îmbăia, corpul uzat, folosit la munci de slugă, brutalizat, cu burta crăpată, carnea adunată, pliurile decolorate. Și nici nu făcea comentarii răutăcioase despre concetățenii ei, despre grași sau slăbănogi, cocoșați sau diformi, cum făceau unii. El n-o întreba niciodată dacă filozofia asta însemna că îți poți supune corpul la acele proceduri nocturne, inclusiv corpul ei, care părea retras și misterios și prin natura lui, nebulos, ca unduirile și curenții de adâncime ai apei din golf, despre care știai întotdeauna că sunt acolo și se zbat chiar și sub o suprafață verde-cenușie calmă. Instinctul îi spunea că era mai înțelept să nu divulge că știa de manevrele tăioase din miez de noapte ale mamei sale, așa că n-a făcut-o niciodată.

Indiferent de noile coduri de conduită, din Bazinul Gol lipseau rareori cei care se scăldau în costume și nu exista nicăieri pe plajă o platformă mai grozavă unde să se țină concursurile săptămânale de pișare.

Pe vremea copilăriei lui Cyril Parks, orașul era scena pălăriilor de paie de vară, a hainelor de duminică și a catargelor steaguri care zornăiau în adierea brizei, a concursurilor de popice și de canotaj de la Happy Mount Park și a spectacolelor din pavilioane. Pentru cei năpăstuiți erau bărci pentru plimbări, un prânz accesibil și o falsă recuperare. Primele amintiri ale lui Cy includeau râsete și mulțimi, vântul care sufla prin țesătura locului, astfel încât tot ce putea fi mișcat flutura, se

unduia sau se legăna. În timpul sezonului, Golful Morecambe găzduia mulțimile din Yorkshire și Scoția, și Bayview își lua partea cuvenită, primii clienți venind din mai în august, ceilalți trecând granița primăvara și în septembrie, și erau atât de mulți vizitatori din Bolton și Bradford, că Reeda numea în glumă casa lor Bradford-de-lângă-mare. Orașul își caza vizitatorii în hoteluri ieftine, le oferea distracții, mâncare și băutură la prețuri rezonabile. Reeda îi spunea deseori băiețelului ei că avea noroc să trăiască într-un loc unde era mereu vacanță, care-i răsplătea din plin pe cei care meritau cel mai mult. Părea că oriunde se ducea Cy vara erau distracții la malul mării, pește sau scoici servite pe chei, batoane de zahăr, cornete din care se scurgea înghețata, sandviciuri cu costiță împărțite în patru, ceai pe plajă și o mare varietate de cornuri lipicioase. Principalele atracții erau marea, splendida panoramă a golfului, spre Grange, și aerul însuși, impregnat cu o esență vitală, și lui Cyril Parks îi plăceau toate trei. Vapoare cu abur și bărci cu vâsle se înghesuiau în curentul golfului, alături de bărci de pescuit și căpitanii vaselor se certau tare pe drepturile asupra plajei și a etapelor de acostare, așa că zarva locului ajungea până la mare și se întorcea, pătrunzând prin ferestrele deschise ale hotelului Bayview. Era un loc viu pentru simțurile lui. În iulie, de-a lungul promenadei era un miros dulce și sărat, în care se simțeau și urmele calde ale canalizării, și uneori, ca protest față de închirierea incorectă a tejghelelor care-i lăsa pe pescari cu buza umflată, capturile erau sortate în gherete și pavilioane publice, cel mai des în cele situate în apropierea reședințelor consilierilor, lăsând grămezi de capete și mațe de pește și cochilii împuțite la dispoziția publicului și orașul era învăluit în duhoarea produselor putrezite ale oceanului. Rezidenții din Bayview, nefiind dispuși să renunțe la aerul lor terapeutic, fie el și împuțit, își țineau la nas buchețele de flori și batiste stropite generos cu apă de lavandă furnizate de pragmatica Reeda Parks, în timp ce își târșâiau picioarele pe faleză. Numai cele patruzeci, cincizeci de tone de scoici, plus coșurile pline cu merlan, cod și midii care coborau pe tobogane și erau urcate în căruțe în fiecare zi constituiau un argument de mare forță, se gândea Cy. Și era cu siguranță un as pe care mizau pescarii și chiriile se adaptau întotdeauna în mod corespunzător.

Sălile de concerte erau întotdeauna pline. Dacă Morecambe era un Blackpool al săracului, atunci săracii dansau la fel de bine ca bogații. Puținii bani care intrau pe mâinile nordicilor, când venea vara, rămâneau în pavilioanele din partea dinspre mare a orașului, Taj Mahal, Crystal Palace, Alhambra, în fiecare aveau loc câte trei concerte pe zi în sezon. Deseori, oaspeții hotelului Bayview insistau să-i însoțească Reeda și Cyril, drept mulțumire cumpărând bilete pentru încă o săptămână de sejur minunat. În pavilioane, erau orchestre cu nume exotice răsunătoare, magicieni și trubaduri, filfizoni sau actori locali, concursuri de cântat. Nimic nu era prea stupid, prea vesel sau prea nepopular pentru oamenii din nord aflați în vacanță, care, în restul anului, munceau aproape câte paisprezece ore pe zi, în majoritatea săptămânilor. Cy urmărea cu interes spectacolele și urmărea mulțimile care le urmăreau – unii râdeau înainte ca o anecdotă să fie spusă până la capăt și el știa că mai văzuseră spectacolul, poate de mai multe ori, dar râsul lor nu părea niciodată forțat și bancurile nu se răsuflau niciodată. Era ca și cum poanta era de fapt bucuria de a fi scutiți măcar o dată să ridice o lopată, să manevreze un război de țesut, să toarne metal, să taie cu ferăstrăul sau să coasă.

Când se retrăgea fluxul, dădeau năvală gloatele. Nămolul cu nisip și pietriș era eclipsat de pătura de prosoape de baie strălucitoare, corturi fluturătoare și umbrele legănate de briză. De la fereastra lui din hotel, lui Cy i se părea încântător, minunat. Un costum de bufon se întindea pe toată plaja. Sute de picioare palide și noduroase se iveau de sub haine. Pielea se înroșea și se cojea, se aplicau prea târziu loțiuni pe genunchii care usturau și pe umerii roșii. Capete cu căști înflorate săreau în sus și-n jos în apă, labe de picioare se bălăceau în valuri. Băieți ceva mai mari decât Cy, cu șorturi

și pălării de hârtie intrau și ieșeau din masele de adoratori din nord ai soarelui și din corturile cu dungi roșii în care se vindeau scoici și anghile în aspic și sirop cald de portocală, schimbând informații despre locurile unde erau cei mai mari sâni, cele mai frumoase picioare și cele mai decoltate costume de baie. Nici ploaia, pe care te puteai bizui că va insista după ce se hotăra să apară, nu putea fleșcăi avântul sărbătoresc al promenadei, oamenii alergau râzând și țipând spre mare, unde nu conta că erau uzi sau în cafenelele și cârciumile orașului, lăsând urme de nisip pe scaune și fețe de masă după ce plecau, și distracțiile de seară începeau devreme. Nu erau servicii de argint, toalete de primadone, nici răsfățuri din străinătate, mătăsuri pentru fiice, vinuri fine pentru fii sau obiecte de artă achiziționate pentru colecții. O ilustrată trimisă acasă, o cutie cu acadele sau cu bomboane de caramel, una sau două amintiri duioase despre hazul care se stârnea din solidaritatea maselor sărace, dar joviale, și din unitatea celor din jurul tău care erau în aceeași barcă, toți erau acolo, împreună – masele din Morecambe se mulțumeau cu aceste suveniruri. Era un loc unde muncitorii obosiți ai Angliei veneau să râdă, să cânte, să scape de griji, fie și pentru foarte scurt timp.

Când era foarte mic, aproape prea mic încât să-și aducă aminte, Cy era luat la plimbare pe promenadă la mijlocul sezonului, cu mama lui și un grup de femei mai tinere, care veneau din oraș, să stea o zi, două, la Bayview. Doamnele din Leeds – așa le spunea mama lui. Au venit trei ani la rând, prelungindu-și în fiecare an vizita cu o zi sau mai mult. Reeda se bucura enorm de vizita lor, prepara mai multă pastă de creveți și chiar cumpăra un sherry mai bun pentru această ocazie. Înainte de venirea lor, avea o sclipire ciudată în ochi, ca un câine care se pregătește să înșface un os de pe tejgheaua măcelarului. Erau femei drăguțe, bine îmbrăcate, care n-o lăsau pe Reeda să le servească dacă ea nu insista, se certau care dintre ele să spele vasele după masă și se complimentau reciproc pentru parfumul pe care-l foloseau, ciorapul care stătea frumos pe gleznă sau cartea pe care o citeau în momentul acela. Se simţea că aceste doamne ţineau una la alta, păreau apropiate de mama lui, poate chiar înrudite, deşi el ştia de o singură rudă de sânge în viaţă, mătuşa Doris din Yorkshire. Doamnele nu-l certau niciodată, dar îl urmăreau îndeaproape, în timp ce el îşi ajuta mama să bage vesela în bufet, ca şi cum s-ar fi aşteptat în orice clipă ca el să facă o stângăcie şi să scape pe jos farfuriile ei de porţelan. Îi aruncau priviri întrebătoare, deseori fără să-l întrebe de fapt nimic.

Dimineţile, micul dejun era grăbit şi şireturile se legau repede. Doamnele erau roşii în obraji şi îşi trimiteau bezele, urându-şi succes.

— Mult noroc, răţuşco.

— Şi ţie, mult noroc.

— Să avem toate mult noroc!

Apoi ieşeau victorioase din hotel, cu Reeda şi Cyril în urma lor; fustele le fluturau ca nişte pânze de corabie bătute de vânt, în timp ce se îndreptau grăbite spre promenada aglomerată. Lui Cy nu-i era clar ce se petrecea în perioada acestor ieşiri sau care era scopul lor, dar doamnele păreau toate foarte hotărâte, adresându-se pe rând mulţimii şi dând din mână-n mână o tavă de alamă care rareori se întorcea cu altceva decât cu o bomboană fondantă mestecată, care se lipea de buza tăvii, nasturi de cămaşă sau chiştocuri de ţigări. Deşi nu ştia precis ce ar fi trebuit să se adune pe tavă, presupunea că nu gunoaiele celor care se duceau la plajă, în timp ce doamnele plescăiau din limbă, enervate de slaba lor colectă. Se părea că prietenele mamei lui voiau voturi şi întrucât el nu văzuse niciodată un vot, n-ar fi ştiut să-l recunoască pe tava de alamă dacă s-ar fi întâmplat să apară vreunul. Cy îşi petrecea aceste dimineţi ţinându-şi mama de mână şi lovindu-şi călcâiele între ele de plictiseală, privind în sus la faţa ei încruntată.

Deseori, una sau două dintre femei se întorceau la hotel după-amiaza să mănânce sandviciuri după plimbarea pe chei, deşi de cele mai multe ori rămâneau afară în timp ce mama lui îşi relua treburile din hotel. După ce se instalau în jurul mesei din bucătărie cu un ceainic în faţă, îşi continuau discuţia despre voturi, pe un ton mai ridicat şi mai vehement. Alteori, Cy şi mama lui se întorceau singuri şi în seara aceea, Reeda strivea cu furie ficatul cu care făcea pateul pentru cină. Pe drumul de întoarcere la Bayview, se isca scandal dacă mama lui se întâlnea cu vreuna dintre celelalte proprietare de hoteluri. Cearta era începută fără excepţie de celelalte femei. Doamna Thelma Kirkstall de la Grand Hotel a apucat-o o dată pe mama lui de încheietura mâinii în timp ce trecea pe lângă ea şi a fluierat dispreţuitor, spunând:

— Ronnie al meu te-a văzut iarăşi pe promenadă. Reeda, vacă proastă ce eşti, mai bine ţi-ai lua alt bărbat în loc să umbli cu tâmpenii de-astea. Ce naiba te-a apucat?

Mama lui Cy stătu şi se uită la doamna Kirkstall, doar se uită; nu se mişcă din loc până ce femeia nu-şi luă mâna de pe încheietura ei, apoi se întoarse şi plecă. Femeia se duse să-l mângâie pe Cy pe creştet, dar Cy se prefăcu că se încheie la pantof, deşi era bine încheiat, nu prea dornic să fie atins de femeia care o bruscase pe mama lui, bănuind pe jumătate că doamna Kirkstall s-ar fi putut să fi atins şi câţiva tuberculoşi la vremea ei. Se uită în sus la faţa schimonosită, boţită ca ambalajul unui peşte cu cartofi prăjiţi aruncat la gunoi. Avea un permanent prost făcut şi buze uscate, crăpate.

— Bietul de tine, dacă n-ai grijă, aşa cum te creşte ea, o să te-nveţe să-i storci fustele. O s-ajungi să vinzi chiloţi şi pantofi de damă la Anderson. Vino pe la noi, dacă vrei. Domnul Kirkstall o să-ţi arate tot ce trebuie să ştii. Hai, vino să vezi şi tu cum discută un bărbat. Eşti un băiat bun.

Şi bătu aerul ca un iepure turbat în poziţie verticală, lovindu-şi picioarele din spate. Cy îşi descheie şi îşi reîncheie pantoful, apoi alergă s-o ajungă din urmă pe mama lui.

— Storcător de fuste!

O auzi pe femeie strigând după el şi când o ajunse pe mama lui, descoperi că ea înjura în şoaptă, atât de urât, cum n-o mai auzise niciodată.

Cy va afla că existau și metode mai bune de a face bani în Morecambe decât să umbli cu tava de alamă. Existau de fapt mai multe scheme de făcut bani în oraș decât fire de nisip importat din Blackpool pe malurile golfului. Deloc surprinzător, copiii aveau în vedere majoritatea afacerilor mai mici și gașca lui Cyril Parks nu era inocentă în această privință. Adulții spiritiști, ghicitori, vânzători la chioșcurile cu suveniruri, hotelieri, prostituate, proiectanți și antreprenori ai orașului poate că făcuseră mai mulți bani și îi și pierduseră în extrasezon, dar eforturile de intermediere ale tinerilor negustori ambulanți, bișnițari speculanți sau pur și simplu găinari erau remarcabile, uluitoare și prolifice. Lui Cy îi plăcea să-i considere pe cei ca el inventatorii zilei, neîncătușați de stupidele constrângeri tradiționale, cum ar fi garanția și responsabilitatea. Dacă industria turistică locală funcționa pe baza unor gogoși fanteziste despre comorile sale – frumusețea peisajului și abundența sănătății, morecambienii care trăiau în medie până la o sută douăzeci de ani datorită aerului miraculos și așa mai departe, eroul nostru minor care acționa pe cont propriu era mult mai întreprinzător și expus în mod frecvent demascării micilor sale escrocherii. „Păzea, cumpărătorule“ era motoul trioului. Copiii vindeau în fiecare an bilete pentru vizionarea strigoilor, monștrilor, fantomelor și piticilor locali, care ar fi trăit în dunele și tufișurile din jurul orașului și în mlaștinile din Lune. Gama strigoilor era variată, de la câini de pripas adecvați, de la vagabonzi și bețivi, până la prieteni și frați mai mici îmbrăcați în zdrențe, cu crenguțe înfipe în păr și nămol pe fețe. Când într-o vară n-au mai avut candidați potriviți pentru rol, Cy, Morris și Jonty au tras la sorți ca să decidă cine se va travesti și se va mânji cu rahat de câine pentru ocazie. Cy a pierdut, deși Jonty a mărturisit ulterior că aranjase înainte cu Morris ca să se răzbune fiindcă Cy urinase pe piciorul lui.

— De ce trebuie să fie mânjit strigoiul cu rahat de câine? Nu e de-ajuns să stau puțin în noroi? E același lucru.

— Ba nu e, prostule. Toți strigoii se răsucesc în rahat ca să-i îndepărteze pe cei care vor să-i omoare. Se știe că nu există strigoi fără rahat pe el! Vrei sau nu să-ți câștigi praful de limonadă?

Jonty îi făcu cu ochiul lui Morris și până la urmă Cy acceptă rușinea.

L-au încălțat cu o pereche de cizme vechi de pescar, aparținând tatălui lui Morris, care puțeau îngrozitor a pește și i-au îndesat iarbă în găurile cămășii, în jurul gulerului și în mâneci. Cy adusese un buzunar plin cu coji de cartofi de la bucătăria din Bayview pe care și le-a vârât în gură și a exersat cum să geamă, în timp ce tovarășii lui s-au dus să caute rahat proaspăt. S-au întors în mlaștini cu două bețe care aveau în capăt o porcărie oribilă și au început să-l împungă pe Cy cu ele, în timp ce chicoteau și își țineau mânecile la nas. El protesta printre cojile din gură.

— E groaznic. Potoliți-vă, ajunge!

— Așteaptă aici până găsim clienți. Și să nu cumva să te speli, Cyril Parks.

O jumătate de oră mai târziu, încă ședea chinuit în iarba din mlaștinile Lune, venindu-i să vomite de la propriul miros și de la gustul pământiu al cartofilor cruzi. Se plictisise să privească marea vălurind înspumată în depărtare și pescarii trăgând de funiile de alun și adunându-și creveții. Oricât s-ar fi străduit, nu și-ar fi putut imagina că este un pescar cum fusese tatăl lui, nu pentru că pescuitul nu mai era o afacere – furniza hrană orașului –, ci pentru că nu te simțeai în siguranță, nu puteai ști niciodată ce-ți pregătește marea și ce își rezervă ei înseși – văzuse multe flotile întorcându-se în golf fără un solz de scrumbie sau o coadă de halibut și oamenii aveau fețe lungi, prinse parcă în plasele pe care le aruncaseră în ei înșiși. Și nici norii de pe cer nu mai alcătuiau modele interesante. Se uită spre orizont, unde soarele va dispărea peste câteva ore și își aminti ce-i spusese mama lui despre asta când era mititel – că lumina soarelui nu se stinge niciodată noaptea, ci doar se duce în Irlanda și apoi în America, apoi de jur împrejurul lumii, după care se întoarce din nou, pe cealaltă parte, dimineața. După atâta privit și cugetat, nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să putrezească în duhoarea lui respingătoare. Atunci auzi un fluierat, semnalul că trebuie să se ascundă și să se pregătească pentru numărul lui. Se ghemui într-o băltoacă și dădu la o parte trestiile, ca să vadă când se va apropia turistul nebănuitor. Auzea glasul lui Jonty vibrând în depărtare, degajat, informativ, de parcă ar fi făcut turul Grădinilor de Iarnă.

— Chiar prin părțile astea a fost văzut ultima oară, doamnă. Mânca tigva unui animal – cranț, cranț –, au niște fălci foarte puternice, așa să știți. Și miros rău de tot, să nu spuneți că nu v-am avertizat. E bine să fiți pe fază, dacă-și face apariția.

— Dumnezeule! Nu e periculos? N-o să se înfurie că umblăm pe lângă casa lui?

— A, ei nu au case, doamnă. Bântuie pe aici și se tânguie toată noaptea. Uneori pătrund în ferme să mănânce pui și își fac șiraguri din pene, dar niciodată nu s-a plâns nimeni că ar fi atacat vreo ființă omenească. Cel puțin nu în Morecambe, poate în Blackpool. Un pic mai încolo, doamnă. Aici e. Grozavă zi, nu?

— Da, e frumoasă.

Doamna nu părea prea convinsă, devenind brusc preocupată fără îndoială de gândul unor fălci puternice și a unor pui fără cap. Dar asta nu conta; important era semnalul codificat pentru ieșirea la iveală a strigoiului. Cy sări din mlaștină, se tângui și dispăru printre ierburi.

— Acolo, doamnă! Îl vedeți? Acolo, ghemuit în spatele movilei.

— Nu... Unde?

Cy începu să geamă și țopăi din nou. De data asta, rămase la vedere și se apropie poticnindu-se de doamnă. Tălpile lui erau pline de noroi și părul arăta ca un cuib de pasăre. Doamna încremenise, ca și cum ar fi știut că un vânător o avea în vizor și dacă nu înlemnește o să moară. Cy scoase un răcnet și scuipă spre ea o coajă de cartof. Ea îl îndatoră cu un țipăt.

— Ușș, ușș, făptură rea și urât mirositoare! Pleacă de lângă mine! Du-te! Ba nu, stai, stai, nu e un băiat, nu e un biet băiețel sub porcăriile alea?

Strigoiul se răsuci pe călcâie și-i arătă nemilos fundul gol. În spatele ei, Jonty și Morris erau paralizați de hohote de râs. Femeia țipă din nou și își ridică fusta și o luă la fugă prin mlaștină, înapoi, spre oraș. Încă mai țipa când ajunse pe promenadă. Deodată, Jonty alergă după ea.

— Ei fir-ar să fie! Hei, doamnă, șilingul! Stați, n-ați plătit! Ne datorați un șiling. Spuneți la toți că ați văzut un strigoi adevărat și că v-a arătat...

La al doilea client, băieții se asigurară de plată, cerându-i banii înainte. Praful de limonadă cumpărat cu ei a fost delicios și i-a luat lui Cy de pe limbă gustul oribil de cartof necurățat, dar a fost sigur că a simțit mirosul de rahat toată săptămâna, chiar și după mai multe băi și că oaspeții hotelului își acopereau fețele când se apleca peste ei să le toarne supă în castroane, în sala de mese.

Când băieții din oraș s-au plictisit să fie ghizi, câțiva au încercat să întreacă Nesuferitul contra unor pariuri – valul acela mare de flux care se forma când doi curenți din Atlantic, unul din nordul Irlandei și celălalt din sud, se întâlneau și se uneau îndreptându-se spre țărmul din Morecambe. Cy, care avea un respect sănătos pentru marea, care, întâmplător, îi luase tatăl, considera treaba asta ridicolă și extrem de riscantă, nu-l deranja s-o spună, și el nu voia să participe la nici un pariu. Nesuferitul veni mai repede decât putea alerga un bărbat adult, darămite un puști împiedicat, care vrea să-mpuște un bănuț. A fost unul dintre cele mai rapide fluxuri din Insulele Britanice și în fiecare an bărci de salvare erau trimise de mai multe ori să adune câte un suflet înecat, care subestimase forța ucigașă a mării.

Fratele mai mare al lui Morris Gibbs, Terrance, era probabil cel mai norocos dintre toți tinerii orașului în încercarea de a face rost de bani de buzunar. Într-o zi, mergea cu picioarele goale prin apă, extrăgând scoici dintre stâncile nisipoase, împreună cu tatăl lui și cu Morris, pe Jacky John Skears, când călcă pe ceva care șerpuia și se încolăcea și descoperi anghila. Anghila cu A mare. Nu orice anghilă, pentru că a fost nevoie de toți trei ca să scoată fiara din gaura din nisip în care era a naibii de hotărâtă să se bage. Era un monstru, o vietate care rivaliza cu toți diavolii de mare, sturionii și balenele de Groenlanda și toate specimenele ciudate, fără nume, care s-au zvârcolit vreodată pe țărm pentru a fi găsite de morecambieni nepreveniți. Era bunica tuturor anghilelor. Lupta pentru prinderea ei va fi mulți ani de atunci încolo basmul povestit în mod frecvent în casa Gibbs – doamna Gibbs rămăsese neconsolată pe veci pentru că nu putuse să taie pătrățele și să pună pe grătar o anghilă scandalos de mare, iar domnul Gibbs adăuga fiarei câțiva centimetri la fiecare nouă relatare a capturării ei, fără a pune la socoteală colții, spinii preistorici și ochii roșii, din rubine. După cum va statornici în curând legenda, tăticul lui Morris lucrase în ziua aceea, în timp ce Terrance golea gălețile de pește în căruță. Morris îi dădea iepei acoperite cu noroi desaga cu ovăz și îi aranja pătura, când Terrance a scos un răcnet atât de puternic, încât și fratele și tatăl au crezut că nimerise peste meduza numită corabia portugheză. Anghila era încolăcită într-o băltoacă dintr-o groapă în nisip, lângă un bolovan, zbătându-se să-și salveze alunecoasa viață, folosind bolovanul ca scut deasupra ei. Terrance începuse deja s-o tragă afară, când cei doi au venit să-l ajute. A urmat o bătălie de proporții argonautice. Ghetele s-au îngropat în nisip. Noroiul a fost scos cu lopata. S-au apucat de talie și s-au sforțat. În cele din urmă, bărbații familiei Gibbs au biruit. S-a dovedit a avea un metru șaizeci lungime și patruzeci și opt de centimetri circumferință – cea mai mare anghilă găsită și consemnată vreodată în istoria Golfului Morecambe. Toată vara, Terrance a făcut cu ea turul cârciumilor și al promenadei, taxând cu un penny o privire aruncată vietății, strânsă ca un acordeon într-un borcan mare de sticlă, în care își ținuse înainte Edmondson ouăle murate. Era greu de spus dacă era moartă sau vie, dar oricum anghila a impresionat mulți bărbați și a chinuit multe doamne în vara aceea. La sfârșitul sezonului, spre marea invidie a fratelui său mai mic, Terrance adunase destui bani pentru a-și lua o bicicletă nou-nouță din Lancaster.

Cetățenii crescuți în nisip ai orașului păreau a avea din naștere un simț aparte pentru ceea ce le putea aduce un câștig. Dacă voiau să spună o poveste, să-și expună o ciudățenie sau să-și exploateze un talent, foarte probabil că numai Dumnezeu însuși ar fi putut să-i oprească pe morecambieni. Vara, monedele de cupru se mișcau prin buzunarele și portofelele orășenilor mai repede decât puteau fi numărate de contabilii băncii. Divertismentul profesionist era încă o afacere bună și în ocaziile în care el și Reeda erau invitați de oaspeții hotelului la spectacole, Cy se minuna de oferta din pavilioane și grădini, de talentele ciudate și exotice care puteau aduce un salariu decent. Erau actori și scamatori, artiști de vodevil, babe și gheișe, mecanici de trenuri fantomă, acrobați și maeștri de manej. Bărbați unși cu grăsime înghițeau flăcări, după care plecau acasă în mașini nou-nouțe. La castelul maimuțelor, primatele cu fundul vânăt se legănau pe grinzi și sporovăiau gălăgioase între ele, în timp ce mulțimile cumpărau și le aruncau nuci și coji. Domnișoara India Cauciuc, contorsionistă fără pereche, își putea pune ambele picioare după umeri, astfel încât craniul i se cuibărea pe spinare, și apoi umbla ca un crab, de pe scena Taj Mahalului până la capătul cheiului vestic și înapoi – după spectacol patrula prin mulțime cu boa constrictorul ei viu, punîndu-l pe umerii unor băieți și fete ai naibii de curajoși, storcînd un penny în plus de la părinții lor. Se zvonea că era atât de bogată, încât deținea un apartament în Manchester, care găzduia nu mai puțin de o mie de șerpi și păianjeni veninoși aduși de pe Amazon. Comici grași, cu trabuce în gură, îi făceau pe vizitatori să se țină de burtă de atâta râs, spunându-le bancuri cu soacre și bordeluri. Și mai era gluma aia răsuflată, rostită când se ridica la fiecare spectacol cortina:

— Unde ne aflăm astă-seară, doamnelor și domnilor?

— În Mor-ecambe.

— Să mor eu că-mi vin aici tot mai mulți oameni, doamnelor și domnilor! Scuze, Sally-Ann, spun prostii, nu-i așa?

În lipsa unei vizite la turnurile sau muzeele Londrei și în limitele imaginației și ale rațiunii, nimic mai palpitant, mai distractiv și mai stupid și mai aducător de profit nu exista în afara coturilor încrețite de chicoteli ale golfului.

În martie 1917, cam între zece și unsprezece noaptea, o siguranță defectă a scânteiat pe cheiul vestic, în cea mai maiestuoasă clădire. Micul foc mocnit a prins putere și, ajutat de briza marină puternică, s-a transformat într-un prisos de flăcări stăruitoare. Apoi focul, devenit deodată foarte sigur pe el, s-a răspândit până la tavanul parterului și de acolo, s-a întins în toată clădirea. Din marele Pavilion Taj Mahal s-a ridicat o vâlvătaie cum nu mai văzuse orașul. Cupola lui aurie strălucea în întuneric în timp ce flăcările roșiatice țâșneau din grinzile de lemn ale podului. În douăzeci de minute, focul crease un Pharos strălucitor de lumină pentru a-i alerta pe cei ce nu se culcaseră încă și a-i trezi pe ceilalți. Cy dădu la o parte perdeaua de la fereastră. Citea, când o pată nedefinită de lumină, deosebită de licărirea felinarelor de pe promenadă, îi atrase privirea. De la fereastra ei, mama lui văzu aripi portocalii îmbrățișînd domul principal, imitându-i forma, chinuindu-l cu intenția de a-l distruge. Amândoi au fugit la ușa din față, bătând pe parcurs la ușile camerelor, ca să-și trezească oaspeții. Un zumzet oportunist străbătu repede Morecambe. Ajunse în curând în celălalt capăt al orașului, la proprietățile care n-aveau vedere spre pavilionul în flăcări, prin mahalalele de-a lungul Moss Street și de la gară – toți erau invitați la reprezentație.

Orășenii și primii vizitatori ai sezonului ieșeau din case și hoteluri, îndreptându-se spre plajă, temători și grăbiți, de parcă ar fi întârziat la spectacol, deși nu părea a fi în pericol să se termine prea curând. Veneau îmbrăcați complet sau în cămăși de noapte și papuci, înfășurați în pături și cu scufii de noapte pe cap, fără să le pese cum arată, atrași de scenă, de parcă erau hipnotizați, mergând repede, dar greoi, cu încetineala frenetică de la sfârșitul unui vis acaparator. Fluxul se retrăsese și întreaga plajă nămoloasă se întindea în fața spectatorilor, îmbiindu-i să pășească pe ea ca pe o avanscenă. Și pășiră, mii de oameni, înghesuindu-se pe nisip, privind nemaipomenita lumină plutind deasupra golfului. Puntea de lemn care ducea spre pavilion devenise un drum în flăcări deasupra lor, o viziune aproape biblică – au spus unii – și ceilalți au transmis ideea.

Focul însuși ar fi fost o splendoare incendiară suficientă pentru o seară. Dar pe urmă a nins. Mai întâi a nins domol, un fulg, doi pe capetele privitorilor năuciți, ca și cum iarna ar fi fluturat o batistă din vagonul unui tren care o ducea departe. Lângă Cy, cineva din mulțime scoase un chiot, presupunând că ninsoarea va stinge vâlvătaia, ca și cum o lacrimă ar putea stinge focul unei inimi zdrobite! Apoi vântul reveni, își schimbă direcția și aduse cu el o ninsoare zdravănă, de fapt un viscol. Cei care erau în izmene și cămăși lungi au început să tremure și s-au lipit de neveste și copii ca să se încălzească, iar unii s-au lipit de necunoscuți. Cei cu piepturi putrede strănutau și tușeau, dar nu se duceau la adăpost. Tuberculoșii Reedei au beneficiat de faptul că ea fusese prevăzătoare și au binecuvântat-o în timp ce ea le întindea un teanc de pături de lână. Cy îl găsi pe Morris Gibbs în mulțime, pentru că părul lui roșcovan părea în lumină desprins din foc și îl trase de braț. Se duseră mai aproape de vâlvătaie, atât de aproape, încât Cy simțea cum țesutul feței i se modifică, i se încrețește, arde. În spatele lui, Morris își ridicase puloverul peste cap ca să se protejeze de căldură și se uita prin gaura de la gât, deci câmpul lui vizual nu era probabil mai mare decât cel pe care-l permite fanta prin care bagi o monedă într-un automat. Focul se aplecă ușor spre dreapta, la un unghi potrivit cu bătaia vântului. Ninsoarea suflă repede spre dreapta, se arcui în sus, căzu, deveni haotică, apoi își reluă traseul. Cy privi în sus. O, zăpada! Zăpada luase foc. Cum era posibil? Deși nu avusese nici o materie științifică în școala primară, înțelegea că erau două elemente care nu prea se împăcau, darămite să se asocieze. Și totuși asta se întâmpla. Foc și gheață. Acolo, sus, deasupra lui. Zăpada sclipitoare se mișca pe cer precum mii de păsări migratoare cuprinse de flăcări, formând stoluri, regrupându-se, aprinzându-se. Parcă erau niște meteori care se roteau și năvăleau pe un culoar rapid și ascuns, călărind pe coama valurilor învolburate ale cosmosului. Sau parcă s-ar fi învârtit în cerc într-o noapte senină, numai că el stătea pe loc și cerul se rotea de la sine putere. Parcă erau cioburile unei oglinzi strivite de cer, furia unei dezamăgiri narcisiste. Avea zece ani și era amețit de uimire.

— Privește! Ce frumos e, Morris. Ce frumos e!

— Să știi că este.

Și cei doi băieți stăteau și priveau imposibilitatea ca toată partea vestică a cerului să fie luminată de fulgi de zăpadă arzând. Când cupola se surpă în cele din urmă, se surpă dizgrațios. Se prăbuși în ea însăși, ca un bețiv care cedează în sfârșit buimăcelii și se prelinge pe podea. Iar zgomotul produs de căderea ei de la treizeci de metri pe țărmul de dedesubt a fost la fel de jalnic –, geamătul necontrolat al unui obiect mare și constrâns să devină mobil în mod necaracteristic. Deși căderea părea un fel de implozie, o tumbă inversată, la sfârșitul coborârii își schimbă forma pentru a se arunca în afară. Mulțimile de pe plajă își ținură răsuflarea. Pe lângă ele trecu un val de căldură și un mic flux de scântei și artificii.

În acel moment, mama lui Cy îl căuta. Nu-i plăcuse cum țâșnise focul și brăzdase nisipul, când se prăbușise pavilionul, urmărind lemnul rătăcit pe care voia să-l devoreze. Fețele celor care urmăreau spectacolul erau portocalii și cețoase, chiar și pacienții ei au părut o clipă sănătoși în haloul vâlvătăii. Cei din rândul din față, mai apropiați de masa volatilă de cenușă rotitoare și lemn trosnitor, erau doar niște siluete negre și ea nu vedea nici una care să aparțină băiatului ei. Când a ajuns la Bayview și a verificat dacă oaspeții ei n-aveau cumva nevoie de o frecție cu spirt pe piepturile agitate de fum, fiul ei era deja acasă și bea lapte în bucătărie cu Morris Gibbs. Îi ardeau obrajii și sprâncenele lui erau mai subțiri decât i le știa ea. Și semăna cu un dependent de laudanum după ce a luat o doză. Iluminat, detașat și satisfăcut.

În dimineața următoare era Duminica Paștelui. Chiar și pentru o asemenea zi sfântă, era o aglomerație neobișnuită la slujba de dimineață din bisericile orașului. Pe mulți evenimentele nopții precedente îi făcuseră să nu se simtă prea bine, iar imaginea unei cărări în flăcări spre un lăcaș cuprins de foc, care li se oferea privirilor, era și mai puțin mângâietoare. Numeroși cetățeni o interpretau la nivel personal ca posibil profetică, indicându-le ce i-ar putea aștepta pe patul de moarte. Întrucât nu prea se sinchiseau de afurisenie sau de Ziua Judecății, băieții din oraș s-au dus să cotrobăie prin ruinele pavilionului, care devenise o imensă grămadă de resturi, peste care fluxul trecuse și se retrăsese de mai multe ori, stingând orice foc mocnit. Unii se cățărau pe mormanul înnegrit, alții scormoneau prin moloz în căutare de comori – frunzele de aur fals din acoperiș sau tapiseria din sala de bal. După ce servise micul dejun la hotel, Cy se strecurase afară și se dusese la plajă. Mergea cu mâinile în buzunare, dând cu piciorul în bucăți de lemn și de cărămizi, în țigle afumate. Băieții din jurul lui erau surescitați de proximitatea catastrofei, de faptul că ceva atât de măreț și de spectaculos odinioară era acum la pământ. Erau cuprinși de o ciudată exuberanță și își dădeau coate, veseli nevoie mare. Comportarea lor îi amintea lui Cy de comentariile Reedei despre urâțenia din străinătate care copleșise efectiv Europa. Îi spunea deseori, pe deasupra ziarului de dimineață, că unii oameni au o anumită plăcere a violenței. Spunea că o mai auzeai încă răsunând la cei care se întorceau din război și la cei care conduceau treburile. În mod special bărbații sufereau de această înclinare, îl informa ea cu sinceritate, fără a părea stânjenită. De parcă unii se nășteau goi pe dinăuntru și aveau în inimă o gaură care producea muzică atunci când era pompată în ei răsuflarea urii și a nebuniei.

Cy privi în sus cerul cenușiu de martie. Nu rămăsese nici o urmă a luminii care pâlpâise acolo, plină de învățăminte. Viscolul de foc se sfârșise. Părea normal ca din asemenea frumusețe să apară o devastare atât de oribilă, presupunea el, din moment ce lucrurile universului sunt egale și legate între ele, ca nașterea și moartea, ca viața lui și cea a tatălui lui. Fee Lung, magicianul chinez, stătea lângă vârful cupolei profanate, acum pe jumătate îngropată în nisip, clătinând din cap. Se uită la Cy și zâmbi cu o solemnitate aproape nouă.

— Da, da, s-a dus totul.

Lângă tălpile picioarelor lui lustruite, pe jumătate ascuns de lemnul sfărâmat, ceva ce semăna cu un instrument cu coarde, destul de mic, cu gâtul carbonizat, probabil o vioară care scăpase în mod miraculos de prăpădul făcut de flăcări. Cy arătă spre ea și Fee Lung se aplecă să ia obiectul vrăjit, scoțându-l de sub ruine ca pe un iepure dintr-un joben. Orchestra vieneză fusese programată să cânte la Taj Mahal chiar în seara aceea.

Frumusețe și devastare, se gândi Cy, acum asta e șmecheria.

Mama lui avea dreptate. Războiul a fost un lucru ciudat. Unora le-a convenit, pe alții i-a îndurerat. A greblat regiunea, lăsând în urmă mai puțini bărbați, și a dat de lucru femeilor la banda rulantă și la cărăușie. Au fost pierduți iubiți, s-au găsit noi iubiți. Soldații au sosit și au mărșăluit pe promenadă, soldații au dispărut și au murit la Ypres și pe Somme. Doamna Gardner de pe West Street numărul 42 a cerut o pensie de văduvă pentru că îi murise soțul, apoi s-a căsătorit, și a fost doamna Burton până când domnul Gardner a sosit acasă într-un singur picior și așa a ajuns la tribunal, pentru bigamie. Multe familii s-au retras în Morecambe când soții și tații s-au întors din străinătate care, după ce trăiseră tot ce putea oferi mai rău viața, erau acum fericiți că trăiau în

cele mai vesele locuri pe care și le aminteau și s-au construit case noi pentru a-i găzdui pe cei care veneau. De pe Turn, neterminat și rivalizând prea puțin cu clădirile învecinate cu care se presupunea că rivalizează, fusese smuls metalul de prisos pentru susținerea războiului, și devenise scheletic, deși sălile de dans încă aduceau un profit uriaș și furnizau fonduri pentru răniții care se întorceau, iar cinematografele prosperau, furnizând un refugiu întunecat perechilor potențial condamnate, pentru a-și explora reciproc interiorul veșmintelor când aveau ocazia. În ochii oamenilor erau licăriri ciudate, pe care Cy nu le mai văzuse până atunci. Deseori era o luminiță tristă, împovărată de suferință, lumină într-o cheie minoră, ca lucirea de moarte a lunii când rămâne ziua pe cerul de iarnă, naufragiată acolo, mult timp după ce noaptea a dispărut. Uneori, de pildă în ochii femeilor din White Lund, luminile erau noi, abia înmugurite, la fel de eficiente ca stelele nou-născute care ies dintr-o lume a întunecimilor. Apoi stelele s-au stins când fetelor li s-a spus că iubiții lor nu se vor mai întoarce acasă. Era un timp al luminii și întunericului, al binelui și răului. Războiul le-a dat oamenilor o țintă, dar le-a adus și suferință. Oricum, orașul a trecut prin aceste necazuri cu o remarcabilă tărie. I-a plâns pe cei năpăstuiți, apoi și-a venit în fire și continuând tradiția umorului, a spus o glumă, două. Reeda îi spunea că era mai mare nevoie ca oricând de Morecambe în acei ani. Și poate că evadarea era cea mai bună rețetă pentru suferințele națiunii, felul în care cei din nord își puteau ridica moralul. Pe cei care erau obișnuiți să tragă de fiecare bănuț și să-și facă o vacanță ieftină într-o stațiune de pe litoral, surplusul de sărăcie adus de război nu i-a descurajat. Tuberculoșii Reedei erau inapți pentru orice îndatorire și au rămas clienții fideli ai hotelului Bayview. Au fost poate mai mulți vilegiaturiști de o zi pe coastă și mai puțini cazați la hotel în anii deflagrației, dar în general veniturile orașului s-au menținut la același nivel. Deși, războiul a schimbat un pic oamenii, se gândea Cy. Când pomeneau de el, nu puteai fi niciodată sigur ce reacție vor avea. Dacă îi întrebai, puteau fi furioși sau rezervați, distruși sau recuperabili, plini de speranțe sau țicniți. Așa că, un timp, simțise că pământul de sub tălpile lui nu era niciodată prea sigur.

Nisipurile mișcătoare din Golful Morecambe răpeau viețile câtorva exploratori nepreveniți și vizitatori ai plajei cam o dată la un deceniu. Nisipurile se întindeau în partea de sud-vest, dincolo de oraș, și când se retrăgea fluxul, formau o fâșie saturată, calmă, care putea trage în jos și înghiți cu totul un corp de adult în cincisprezece minute sau mai puțin, ca un ou care dispare pe gâtul musculos al unui șarpe. Odată înghițit, oasele pocneau precum coaja oului sub presiune și cavitățile corpului erau invadate de o zeamă groasă. Cu cât victima era mai grea, cu atât mai rapidă era moartea. Plaja era o combinație fatală de pietriș, mâl adus de râu și bălțoace cu nămol, care puteau alcătui tunele verticale de nisip și cratere cu margini întărite, de o adâncime considerabilă. O ticăloasă conspirație lichidă între mici vârtejuri și reflux avea ca rezultat unele dintre cele mai rele și periculoase capcane de pe toată coasta britanică. Când un turist era dat dispărut sau un localnic nu era de găsit, primul loc în care îi căutau jandarmii, după Moss Street, era sud-vestul plajei portului. Ghizi locali îi duceau pe bărbații în uniforme în perimetrul nisipurilor mișcătoare pentru a stabili probabilitatea ca gurile lacomei hidre de nisip să fi revendicat încă o victimă. Bețivanii aveau obiceiul de a sfida nisipurile mișcătoare când pierdeau bătălia vieții. Și pierdeau din nou, își pierdeau ultima răsuflare care duhnea a rom și își semnau testamentul. Uneori, găurile hulpave nu erau foarte adânci, dar suficient de adânci pentru a ucide, a îneca și a strivi, dar nu și pentru a consuma totul, Golful Morecambe în sine având se pare o înclinație către comedie. O mână sau un braț întreg ieșea la suprafață, de parcă făcea semne echipei de căutători, de parcă răpitorul de nisip avea ochi mai mari decât îi era burta. Imune la toate astea erau doar lebedele tinere, murdare, cenușii, care se bălăceau cu labele lor plate peste gurile fiarei, în căutare de viermi, și își fluturau aripile extraordinar de puternice pentru a se înălța, scăpând din strânsoare, la cel mai mic semn că pământul începea să le înhațe.

Copiii mai mici din oraș jucau din când în când un joc numit nisipurile mișcătoare pe terenul de joacă al școlii, în care pretinsa execuție a unuia dintre ei era întotdeauna o tragică improvizație. Câțiva copii mai mari și mai îndrăzneți din oraș formau rânduri pe plajă, în vacanțe sau în weekend, și cei mai curajoși ieșeau din rând intrând în fălcile nisipului viu, până ce forța lui de atracție începea să-i sperie; atunci țipau și erau ridicați la loc sigur, pe plaja uscată, stabilă, demnă de încredere. Aproape înainte de a înțelege limba engleză, copiii din Morecambe aflau de la părinții lor despre primejdiile nisipurilor mișcătoare. Le spuneau cum să stea absolut nemișcați și să nu se zbată, dacă sunt prinși, că ar fi și mai rău, doar să strige după ajutor, să țipe și să țipe până vor fi salvați. Și erau plimbați pe plaja vastă, goală, fără apă, în timpul refluxului și li se arăta acea parte a țărmului unde nu trebuiau să se aventureze, unde erau petice aparent strălucitoare de nisip neted, ușor diferit de pânza din jur. Să strigați și iar să strigați după ajutor, spuneau părinții.

Dar mereu se găsea în Morecambe câte un copil care să hoinărească pe plajă în timpul refluxului, acolo unde nu trebuiau să se ducă, poate culegea scoici sau scotocea printre stânci, poate era atras de vălătucii de ceață care se rostogoleau din când în când și pășea pe un petic de nisip viu și nu mai putea ieși și se zbătea, pentru că este în firea omului să se lupte pentru viață când i se ia viața și nimeni nu auzea strigătele ca să vină în ajutor, deși așa i se promisese. Doar Marea Irlandei rece și disprețuitoare auzea strigătele și venea să cerceteze acel braț capricios al Oceanului Atlantic care contribuise la instalarea capcanei. În el se va repezi și va șterge de pe partea aceea ciudată, cu ridicături și adâncituri a plajei, urmele de pași umede încâlcite și cele de mâini înfundate în nisip. O va netezi oglindă, ca un complice la crimă, care e implicat în conspirație și vrea să elimine dovezile. Și copilul se alătura celor alți câțiva din interiorul celui mai compact, mai nămolos și mai dens pântec. Și pocnind ca un ou, copilul se scufunda, și nisipul ud și păstos îi intra în gură și în urechi, așezându-l în ultima poziție în care i se puteau mișca membrele. Și, când micul Charlie nu apărea acasă la ora ceaiului veneau echipele de cercetare și ghizii și poliția. Se găsea în cele din urmă un fular, sau o mănușă, un pantof, o plasă de pescuit, prea ușoare pentru ca nisipul flămând să se sature cu ele, așa că erau lăsate deasupra, luate de mare și aduse la chei de sergentul de poliție, pentru a fi recunoscute de mama devenită isterică. Apoi jocul de pe terenul de joacă al școlii era reluat cu râvnă și ecoul țipetelor copiilor speriați ajungea până la casa lui Charlie Jessop din Royal Street, unde mama privea fotografia fiului, pe care nenorocitele nisipuri mișcătoare din Morecambe îl eternizaseră la vârsta de șapte ani.

Cyril Parks se mai afundase în ele până la fund, în timp ce Jonty și Morris îl țineau de brațele întinse. Teoria era că, fiind cel mai înalt dintre cei trei, mai mult din el va rămâne pentru a fi tras în jos și mai mult din el va rămâne afară pentru a fi înșfăcat și scos. Înălțimea era un argument surprinzător de elastic pentru a fi primul care încearcă o experiență, observă Cy.

— Hai zău, Parksie, picioroangele tale o să atingă fundul și n-o să te îneci.

— Da, nu plecăm de aici, nu te lăsăm.

Până peste glezne era amuzant, te gâdila și era moale. Cy râse spre prietenii săi și spuse că era grozav. Dar apoi nisipul începu să lucreze mai repede și, după câteva secunde, genunchii lui dispăruseră și nu mai era moale, era rece și ud, ca și cum o limbă cu ventuze i se urca pe cracii pantalonilor. Era nasol. Simțeai clar că ești înghițit. Supt ca o acadea, așa cum băieții mai mari spuneau că făcuse Lucy Willacy, fiica directorului, cu puțele lor, dar nu la fel de plăcut, presupunea el.

— Cum e acum?

Ca întotdeauna, Morris și Jonty mureau de curiozitate să afle detaliile precise ale experimentului. Cy nu răspunse. Parcă ești îngropat, se gândi el. Ca și cum ai înota în siropul auriu de la Lyle. Ca și cum i s-ar fi amputat picioarele și se simțea brusc mai scund, mult mai mic, și nu-și dădea seama exact dacă mai avea degete la picioare. Când s-a afundat mai sus de genunchi le-a spus prietenilor lui că ajunge și să-l scoată. Au încercat să-l tragă. Dar el continua să se afunde și nu începea să iasă la suprafață. Nisipul își deschisese monstruosul gâtlej și începuse să bolborosească. Afundat acum până la coapse, își pierdu echilibrul, se clătină, dar nu reuși să-și stabilizeze picioarele și căzu pe o parte. Nisipul îi prinse mâna stângă și i-o sugea. Și-o extrase, și pe ea era o piele nouă, brună, lipicioasă.

Apoi panică, Cy nu mai simțea decât panică – îl cuprindea tot mai repede, tot mai mult. Era înțepenit. Prea înțepenit. Era mâncat. Jonty și Morris îl țineau de umeri și de brațe și îl scuturau, dar el continua să se afunde. Încercă să vorbească și începu să bălmăjească frânturi de frază, aiurând despre nimic.

— Cuțitele mamei... o să ne plesnească peste gură... eu... eu... vreau să plec, întoarce-te, tati... Lu, Lu, Lucy, dacă nu... o, Doamne, o, Doamne... Ah, ah...

Și delirul a fost înlocuit de urlete. Era acum suficient de jos pentru a simți presiunea nisipului în vârful puței și nu era deloc o senzație plăcută. Acum era pe jumătate îmbrăcat în nisipul plajei.

Morris Gibbs se aplecă brusc și puse o mână pe gura lui Cy.

— Taci, idiotule! Descheie-te la pantaloni. Hai, repede!

— Ce? Morris, nu-i de râs, nu-i...

— Bine, hai, fă ce-ți spun. N-am timp să-ți explic. Cy... Cyril. E-n regulă.

Cy bâjbîi după nasturi și își trase jos pantalonii până ce se opriră pe nisipul ud.

— Acum încearcă să-ți îndrepți labele în jos. Ca și cum ai sta pe vârfuri.

Indicațiile lui Morris erau rostite cu un calm surprinzător. Cy se uită în sus și descoperi că ochii care-l priveau erau total senini. Prietenul lui avea expresia pe care Cy o mai văzuse undeva, pe o față sub o mustață, într-o veche fotografie de pe zidul Societății Cooperatiste a Pescarilor de Traulere. Era privirea care spune că ei cunosc marea, orice s-ar întâmpla. Și deodată, asta îl liniști. Împinse cât putu de tare, fără să simtă efectiv că i se mișcau gleznele și trase adânc aer în piept.

Morris număra.

— Unu, doi...

La trei, cei doi băieți îl ridicară și-l răsuciră și Cy ieși treptat la suprafață, extrăgându-se din pantaloni și din pantofi cu un sunet puternic de aspirare. Băieții căzură toți grămadă. Se ridicară repede și priviră înapoi spre mocirla nisipoasă în care erau lepădate hainele. Cracii evacuați ai pantalonilor se comprimau, se micșorau, plini cu apa mâloasă dislocată și împinsă în sus și se scurgea înapoi în nisip, ca oribilele sucuri digestive din stomac. Cy scoase ușurat tot aerul din plămâni.

— Băga-mi-aș!

— Las-o baltă, păpușă!

Străbătură plaja înapoi spre oraș, râzând de primejdia din care scăpaseră. Cy își simțea picioarele goale reci în bătaia vântului și avea grijă să calce ușor, scoțându-și repede tălpile din nisip, pentru că senzația că degetele i se afundau cât de puțin, apropierea presiunii umede de piele, îl îmbolnăvea, îl înnebunea. Era o neliniște care nu-l va părăsi cu totul niciodată. După povestea cu nisipurile mișcătoare, n-a mai putut să doarmă cu pătura înfășurată în jurul lui, indiferent dacă sub pat se ascundeau sau nu strigoi. Și dacă se întâmpla să i se ude hainele de ploaie, în râu sau când era aruncat de pe chei de băieți în plin flux, nu rămâneau niciodată pe corpul lui suficient de mult timp pentru a se usca și a elibera carnea de sub ele din strânsoare. Prefera să umble gol-goluț prin

oraș decât să-l apuce iar claustrofobia. Totuși, Morris Gibbs și Jonty Preston erau niște drăcușori cu mintea ageră și prieteni pe viață.

În perioada când războiul lovea cel mai tare continentul, când europenii se răspândeau care încotro, fugind din casele, satele și ogoarele lor, lovite, strivite și despicate, ca furnicile care fug din mușuroaiele răvășite, și când scrisorile oficiale adresate mamelor și soțiilor curgeau cu regularitate în cutiile poștale din golf, Morecambe a fost blagoslovit cu o altă minune. Poate nu de dragul armoniei, ci ca o compensație. Incendiul de la pavilion din același an a fost în pericol să fie eclipsat de această nouă și cerească frumusețe. Aurora boreală. Luminile însângerate ale nordului.

N-a fost spectacolul focului la care s-a înghesuit mulțimea, nici o manifestare de hipnoză în masă, cu toate locurile vândute. Era menit să fie un spectacol privat. Se știa de mult că orașul deține una dintre cele mai bune poziții din țară pentru observarea fenomenului, pliantele turistice care prezentau atracțiile și divertismentele locale îi acordau o mare atenție, era o recomandare aproape la fel de obligatorie ca omiterea Blackpool-ului de pe orice hartă locală și orice ghid pentru vizitatori. Aurora nu era o necunoscută în golf, deși era acțiunea cea mai distinsă din regiune. Nu era cea mai rară priveliște, deși probabil mulți o rataseră în noaptea aceea, întrucât venise întotdeauna neanunțată și ascunsă sub o mantie întunecată. Cy aproape adormise, când mama lui a bătut ușor în ușă și a intrat. Fața ei era mai blândă decât o văzuse vreodată, ochii ei păreau să fi furat lumină din toate ungherele camerei, așa că era întuneric în jurul lor și de aceea la început gândul îl duse la vrăjitorie, la disponibilitățile ei subversive și colaboraționiste manifestate în salon. Ca și cum urma să aibă loc un sinistru ritual de trecere, lăsat lui moștenire. Poate că nici nu-și părăsise niciodată somnul greu și memoria din vis îl ispitea în viziunea care avea să urmeze. Dar Reeda trase pătura de pe el, îl luă de mână și îl duse la fereastră. Și, inevitabil, se lăsă condus de ea.

Afară nu se vedea decât un cer roșu. Roșu, cu mult după apusul soarelui și cu mult înainte de răsărit. Roșu, la o oră imposibilă. Roșu, și, în spatele lui, un verde zbătându-se să iasă și în spatele lui, captiv, cel mai delicat alb. Era o lumină care nu avea nici nerăbdarea focului, nici energia electricității, nici pâlpâiala unei lumânări. Lumina aceea era harul naturii, dăruit fără grabă, cea mai lentă și pătrunzătoare radiere. Mai puțină și mai măreață decât orice lumină. Sângele cerului.

Și atunci Cyril Parks se părăsi pe sine. Poate că din cauza liniștii solitare a evenimentului ținut sub sticlă, n-au ieșit afară s-o aplaude pe Miss Borealis, deși era atât de frumoasă, sau poate din cauza stării lui, legănat de ancora somnului, gata să urce la bord, pentru a fi în curând azvârlit în adâncuri și astfel sensibil la orice formă de sublimare. Poate pentru că ținea mâna mamei lui la fereastră, ca și cum ea ar fi fost un ghid, nici vrăjitoare, nici văduvă, nici înger în acel moment, ci doar un ghid pe nisipul pustietății țărmului și când ea își retrase încet mâna, el simți că ajunsese. Poate că atunci s-a sfârșit prima parte a vieții lui. Ieși din ea de bunăvoie. Și, în ciuda tinereții pe care o mai avea de trăit și a curiozității, a rezervorului plin cu energie menit să-i mențină bătăile inimii până când în cele din urmă acestea se vor încetini și inima îi va flutura, ar fi primit moartea în clipa aceea, sub semnul frumuseții aurorei și s-ar fi stins fericit, știind că văzuse ultimul și cel mai strălucitor miracol.

Kaiserul și regina din Morecambe

Acolo unde se termina o nelămurire în mod sigur apăreau încă două în locul ei. Nu așa mergeau lucrurile? În curând va trebui înfruntată o nouă serie de chestiuni contestabile. Următoarele ghicitori ale vieții au apărut probabil atunci când Cy a descoperit *Pisces vaginales* într-o carte de știință în timpul lecției săptămânale de biologie, predată în acel moment, ca întotdeauna, de Colin Willacy, directorul școlii gimnaziale din Morecambe. *Pisces vaginales*. Suna ciudat. Avea și o formă ciudată acolo, pe pagină, ca o anemonă ciopârțită. În fiecare miercuri după-amiază, înainte de rugby, clasei de băieți i se cerea să caute în manualele de biologie un pește originar din insulele britanice, pentru a se duce apoi pe țărmul golfului, să încerce să găsească specia aleasă și să facă un desen al tâmpeniei în caietele lor, pentru că directorul Willacy era un adept al practicii, preferând dizertațiilor din clasă metodele de cercetare pe teren. Mai deținea un braț stâng nărăvaș, înzestrat cu o nuia și țintea la fix când catapulta diverse obiecte de pe stinghia tablei spre indivizii care trăncăneau, dar asta era doar o paranteză. Stele băloase, calcani, sepii, crustacee, cocoși-de-mare. Aveai de unde alege. Cele mai mari note erau acordate celor care găseau ceva, ceea ce lui Cy i se părea că era o chestie întâmplătoare care depindea de împrejurări, dar n-a împărtășit nimănui teoria asta. Și dacă n-aveau succes, scoteau și ei ce le dădea Dumnezeu în ziua aceea, cum se exprima direct domnul Willacy. Plaja și Dumnezeu ofereau o abundență artistică și științifică numai când una din părți se simțea împins s-o facă. Dar din când în când mai ofereau și o surprinzătoare colecție de ciudățenii care nu crescuseră în pântecul hrănitor al oceanului, ci fuseseră modelate în fabricile din orașele pline de fum, transportate cu trenul, cumpărate în magazinele de mărunțișuri și în piețe, apoi pierdute sau lepădate lângă canalele de apă, pentru a sfârși hoinărind în jurul coastei, după care ajungeau în Morecambe. Pantofi vechi, cratițe și tigăi, mănuși, sticle, piese de mașină, chestii de cauciuc cu utilizări ambigui. Nici unul dintre aceste obiecte nu merita să fie scos. Cy avea o mână destul de artistică. De la o vârstă relativ fragedă, reușise să deseneze un obiect după model sau din memorie, cu conturuti precise și dimensiuni corecte, respectând proporțiile, așa că nu-l deranjau prea mult aceste excursii la plajă și era chiar foarte interesat, chiar și când o ploaie torențială îi înmuia cărbunele și vântul puternic îi smulgea caietul din mâini.

— Domnule, eu am găsit. *Pisces vaginales.* Asta o să vânez azi.

— Ce-i asta, Parks?

— *Pisces vaginales*, domnule. A fost consemnat în Golful Morecambe prin anii 1800, conform manualului. A fost denumit astfel, pentru că seamănă cu organele genitale externe ale unei femei. Ce-nseamnă organe genitale externe, domnule? Aici scrie că se contractează ușor la atingere și că degajă un lichid ca acela al unui vagin în timpul co... copu... copula...

— Treci în cabinetul meu, Parks! Imediat! Ceilalți, continuați-vă studiul. În liniște. Dacă aud un cuvânt...

Cy a fost mânat spre biroul stătut, împânzit de cărți, al lui Colin Willacy, unde erau emise toate pedepsele și mustrările și unde, se zvonea, directorul trăgea zilnic câte o dușcă de sherry cam pe la ora prânzului. Dacă apucai să-ți lingi mâna înainte ca bătrânul Willacy să ți-o pocnească cu nuiaua, nu te mai durea la fel de tare. Durea puțin, dar erau mai puține șanse să se înroșească, să facă bășici și să te usture toată ziua. Dar s-a dovedit că unele delicte n-ar fi meritat o bătaie cu nuiaua. Spre marea surprindere și ușurare a lui Cy, nu-și încasă bătaia pentru suspecta infracțiune în cazul peștilor,

deși directorul măsură camera cu pașii de câteva ori, mult timp, înainte de a-și exprima răspicat hotărârea, acordându-i lui Cy suficient răgaz ca să-și pregătească anexele pentru măcelul produs de lemnul usturător. Bătrânul dădu la o parte toca pătrată și își trecu mâna prin părul alb rărit, netezind șuvițele rebele de pe creștetul scăfârliei. Își aranjă roba murdară de cretă.

— Stai jos, băiete.

Willacy nu-i mai spusese niciodată băiete. Era un moș țăcănit, cu tot felul de slăbiciuni și ciudățenii, cum ar fi insistența cu care încerca să-l convingă pe Cy să scrie, nefiresc, cu dreapta și nu cum îi era lui firesc, cu stânga, și un ochi care îi curgea tot timpul și cu cruste de puroi, când venea vremea examenelor, dar acest cuvânt drăgăstos era nou pentru Cy. Își șterse palmele de cracul pantalonului și se așeză.

— Uite, Cyril, eu îți spun asta pentru că știu că n-ai tată și este de datoria unui tată să-și informeze odrasla despre asemenea chestiuni. Nu o condamn pe mama ta că a neglijat acest lucru, pentru că se pare că ți s-a trezit curiozitatea și ai început să faci speculații cam devreme; dar la o adică, ești cam... înalt pentru vârsta ta, însă nu e vina ei că nu te-a pregătit. Totuși, nu te putem lăsa să umbli de capul tău răspândind vulgarități în jur. Voi încerca să fiu concis și sincer.

Concizia și sinceritatea nu erau punctele tari ale lui Colin Willacy. Ca să fim drepți, Cy a fost de părere că n-a scăpat deloc ușor. Ba chiar a fost probabil una dintre cele mai grele pedepse pe care le-a primit vreodată și, după o cumplită și cuprinzătoare cuvântare cu tot felul de ocolișuri, care conținea toate aspectele dezgustătoare ale unui program de învățământ, la care Cy nu avea nici o intenție să participe, ieși din biroul directorului, palid și vizibil marcat, colegii lui fiind inițial convinși că încasase chelfăneala vieții lui. Probabil că ar fi preferat o bătaie cu nuiaua. Incidentul nu l-a împiedicat să împărtășească nou-descoperitele cunoștințe celor din curtea școlii, de vreme ce se afla acum în posesia unei terminologii deosebit de oficiale, a câtorva cuvinte colocviale deosebit de cuprinzătoare și a câtorva concepte deosebit de moderne – domnul Willacy era, în fond, un profesor conștiincios. În răstimp de o săptămână, în curtea școlii din Morecambe fuseseră introduse noi poezioare, deși Cy susținea sincer, în timp ce era bătut zdravăn cu nuiaua că nu era nici autorul, nici distribuitorul lor.

— Capișon îți pui pe loc, poți să spui că ai noroc.

— Pește cu miros de pizdă, pizdă cu miros de pește, în gâtlej ți se oprește.

Și uite-așa, se deschise în fața lui ușa spre o nouă lume misterioasă.

În acel iulie, au fost toți tratați cu sfârcurile evidente ale lui Gaynor Shearer, care se vedeau ca niște cozi de mătură prin costumul de baie, când vântul rece dinspre Atlantic încrețea pielea ei și a altor frumoase în costume de baie aliniate pe promenadă. Erau în mijlocul unui carnaval de patru zile în așteptarea armistițiului. Cai și trăsuri împodobite treceau pe străzi la paradă, înconjurate de steaguri și lăsând în urme o ninsoare de confetti. Frumoasele îndrăzneau într-un mod oficial să dezgolească mai mult decât dezgoliseră vreodată. Dacă s-ar fi nimerit ca vreunul dintre consilierii conservatori să fie prezenți în după-amiaza aceea, poate că exhibiția ar fi fost grabnic anihilată, s-ar fi aruncat haine peste trupurile sumar îmbrăcate – ceea ce n-ar fi fost cu totul împotriva dorinței fetelor pentru că aerul pișca un pic – și s-ar fi stricat plăcerea tuturor. Dar frumoasele în costume de baie n-au fost întrerupte și au pozat vitejește pe podium, cu șolduri cu arcuiri de clepsidră și rânjete de nebune pe fețele pudrate, care erau de fapt grimase, încleștându-și fălcile din cauza expunerii lor la stihii cu atâta sălbăticie. Cy și toți ceilalți băieți majori din oraș, amatori de asemenea evenimente, au admirat spectacolul, frumos și cam slobod în același timp, agitând în ei un nou ingredient, un fel de aluat care va îmbrăca de atunci orice femeie dorită din viața lor. Veni acasă imediat după spectacol și dispăru în camera lui, cu ochii cam

tulburi, mersul cam împiedicat, drept care Reeda presupuse că fiului ei i se făcuse greață de prea multă mâncare. Toată afacerea asta va deveni unul dintre coșmarurile anuale preferate și una dintre cele mai îndrăgite tradiții ale stațiunilor de pe litoral, trâmbițate de bărbați. Și deși sfârcurile lui Gaynor n-au fost singurele etalate în ziua aceea, au fost cu siguranță cele mai proeminente și mai persistente și ea a fost încoronată regină a primului concurs al Frumoaselor în costume de baie din Morecambe.

În cea de-a treia zi a carnavalului s-a oferit un bou la grătar pe promenadă. Un animal de la o fermă din apropiere fusese tăiat și înfipt într-un uriaș proțap medieval – o prăjină între două capre. Aroma puternică a cărnii plutea peste chei și pe străzi, făcînd stomacurile să ghiorțăie și sugerând tuturor morecambienilor că la fiecare colț îi aștepta o masă caldă îmbelșugată. Era în plin sezon și mulțimile năvăliseră în oraș, stând la o coadă de peste un kilometru ca să-și cumpere sandviciul cu carne de bou. Reeda Parks și fiul ei îl ajutaseră pe măcelar să transeze și să împartă carnea toată ziua, cu sprijinul altor două doamne. Cy avea sarcina de a se lupta cum putea cu monstruoasa sticlă cu sos sub mare presiune, ca să pună cât mai puțin pe fiecare sandvici – era ca și cum ai fi coborât dealul cu bicicleta fără ghidon ca să poți cârmi și fără frâne ca să poți opri –, după care una dintre femei lipea feliile și le întindea următorului din coadă. Lomax, măcelarul, un uriaș cu șorț în dungi, care părea perfect dotat pentru a transa o asemenea halcă, tăia cu furie, și zdrențe de carne maronie cădeau în tava de dedesubt, de unde Reeda și ceilalți o extrăgeau conform preferințelor clienților, slabă sau cu zgârci sau mai prăjită. Sporovăiala măcelarului nu se oprea și nu se modifica.

— Lancashire sau Yorkshire, domnule ? Lancashire sau Yorkshire, doamnă ? Slabă sau grasă ? Lancashire sau Yorkshire, domnule ? Slabă sau grasă ?

La sfârșitul după-amiezii, Cy simțea că dacă nu va mai vedea un sandvici cu carne de bou înainte de a părăsi lumea pentru a pleca pe tărâmuri mai îndurătoare sau poate înfricoșătoare, ca niște furnale – încă nu excludea această probabilitate – va fi mult prea curând.

Băieții desprindeau efigia Kaiserului Bill din cârligul din vârful catargului din Pedder Street pentru a-i da foc în seara aceea, înainte de a începe dansul, când lui Cy îi trecu prima oară pe la nas un abur din ceea ce va deveni mai târziu meseria preferată. Deși, dacă i s-ar fi arătat atunci în globul de cristal al Alvei sau prin intermediul vreunei mese de tarot, i s-ar fi părut curată nebunie, s-ar fi strâmbat, ar fi râs și și-ar fi cerut înapoi bănuții șterpeliți la carnaval sau câștigați din șmecherii. Dar toate astea urmau să se întâmple.

Pedder Street era îngustă și întortocheată, într-una dintre părțile vechi ale orașului, cu mușchi pe ziduri, trei biserici cuibărite în cotloanele ei și un șir de locuințe de trei etaje cu ferestrele prăbușite și cu hornuri pline de funingine. Mai erau și câteva case și firme de proastă reputație, Profesorul și Madame Johnson, de exemplu, spiritiști care aveau capacitatea de a te pune în legătură cu sufletele răposaților dragi și uneori cu infractori decedați – comunicarea părea să fie ca un fel de linie telefonică deschisă, nu știai niciodată ce-ai putea găsi la celălalt capăt – treabă pe care mama lui Cy o respingea vehement, și mai erau case unde, din câte se știa, locuiau împreună femei, pe care le vizitau mulți domni. Din acest capăt al orașului, Cy auzea zăngăneala și bubuitul traulerelor mâncate de rugină, dezmembrarea submarinelor germane și a altor submarine de la șantierul de demontare a navelor și sforțările muzicii de cerșit cântată de viorisul orb din vechiul port. Nu exista nici o motivație politică pentru agățarea Kaiserului tocmai pe această stradă, în afara existenței unui cârlig potrivit pentru a mima moartea lui și a-l ridiculiza prin spânzurare. Fiind cel mai înalt dintre cei trei și de aceea ajungând mai sus cu mâinile, Cy se urcase pe clădirea cea mai apropiată cu o pereche de foarfece de grădină ca să-l desprindă pe ticălos. Trebuia să-și mențină echilibrul și să se întindă, să învingă forța gravitației, manevrând foarfecele lipit de cărămizile sfărâmicioase, cu picioarele crăcănate ca o broască. Cu un gest lipsit de eleganță, își întinse brațele și, cu o mișcare rapidă, înlătură nasul proeminent al Kaiserului.

— Na, prusac prostănac!

— N-avem timp de asta acum, Cy. Luăm un șiling pentru o sută de lumânări aprinse pe promenadă, dacă ne grăbim.

— Bine, calmează-te.

Se auzi un zgomot ciudat de la fereastra pe al cărei pervaz își proptise piciorul. Cerceveaua pocni într-o secundă și Cy desluși un zumzet ca de stup de albine când lucrătoarele se pregătesc să roiască. Dar nu părea totuși un bâzâit, o gâjâială de animal, era mai degrabă zbârnâitul monoton al unui aparat făcut de om, ca freza dentistului. Sunetul era captivant. Se auzeau și voci, voci de bărbați, între care una era substanțial mai sonoră și mai poruncitoare decât celelalte. Se sprijini de zid și încercă să asculte ce se vorbea, în timp ce băieții de dedesubt așteptau, mișcându-se de pe un picior pe celălalt.

— Hai odată, coboară, deșiratule!

— N-o să stăm toată noaptea aici, băgăciosule!

Cy se concentra atât de mult să tragă cu urechea că își pierdu echilibrul. Se redresă stângaci pe pervaz. Cam în acel punct al manevrelor, se auzi un zăngănit răsunător de geam spart, zbârnâitul se opri și fereastra întredeschisă se ridică brusc. Făcuse o mișcare greșită și piciorul îi alunecase de pe platformă! Un cap cu căciulă de lână apăru la nivelul labei piciorului lui Cy. Două mâini cu degete cu pete colorate se iviră pe marginea ferestrei, una din ele apucă strâns gheata lui Cy, de parcă ar fi prins un iepure și bărbatul cu căciula de lână se răsuci ca să privească în sus. Ochii lui erau de un albastru glacial spălăcit, implacabili. Erau deschiși la culoare și transparenți și aveau o lucire rece ca flăcările care țâșnesc dintr-un buștean presărat cu cărbuni de pe grătarul unui cămin. Ochi ce n-ai dori să te privească într-o răfuială, se gândi Cy, ochi ce te-ar face să te simți victimă înainte de a se rosti vreun cuvânt sau vreo înjurătură și el îi întoarse privirea, hipnotizat. Vasele de sânge erau mari și rotunde, conținând emoții negative și amuzament în același timp, semne ale unei personalități care ar fi fost în stare să străbată în lung și-n lat propriile cusururi, dar și calitățile compensatorii, deși prima variantă părea mai probabilă. Și în timp ce ochii îl priveau de jos în sus, mai era ceva în ei : nu chiar șoc, pentru că nu era probabil un bărbat care să fie adus cu ușurință în această stare, intui Cy, ci o percepere ușor surprinsă. Cy simți și el un ciudat fior de înțelegere. Ca și cum se înfiripa în jurul lor cunoașterea reciprocă. Ca și cum mormintele lor erau simultan călcate în picioare. Cy rămase total nemișcat, pe de o parte dintr-o curiozitate plină de înțelegere, pe de altă parte pentru că nu părea să aibă alternativă în afară de cea care ar fi implicat o săritură dezordonată de la o înălțime destul de mare, sub amenințarea unui cuțit, lăsând poate un picior captiv pe pervaz și extinzând în mod neplăcut părți dragi din el recent evoluate, pe care nu era dispus să le extindă înainte de a se putea elibera. Apoi, s-ar putea lăsa cu o alergare și foarte posibil cu o bătaie zdravănă din partea urmăritorului, dacă va fi prins. După câteva momente calme, precaute, lucirea ochilor se stinse, mâna pătată îi dădu drumul gleznei, îi bătu gheata de trei ori și dispăru. Capul se retrase și cerceveaua ferestrei se pocni cu zgomot la loc, dislocând cioburile rămase. Jonty șopti tare spre Cy, cu mâinile făcute pâlnie la gură.

— Dă-te jos ! Dă-l jos pe Kaiser Bill. Grăbește-te, nu putem sta aici. Tipul e papistaș și escroc.

— Cine e papistaș ?

— Sst ! Domnul Riley.

Deasupra lui Cy se mai deschise brusc o fereastră și silueta unui bărbat se apleca peste ea. Avea un cuțit. Cy își ridică privirea atât cât putu, fără să-l apuce amețela și să-și piardă iar echilibrul. Era același bărbat, deși acum părea iritat. Își agita brațele și enervarea îi făcea venele de la gât să-i zvâcnească. Se mișcă repede și tăie sforile de care era spânzurat Kaiserul,

și păpușa se prăbuși. Micul coif de Hohenzollern zăngăni și se rostogoli pe stradă și prin uniforma cenușie ieșiră mațele de zdrențe. Fereastra se închise fără a se rosti o vorbă, trântindu-se cu zgomotul final, de păstaie explodată, al unei ghilotine. Băieții o șterseră rapid spre Pedder Street.

După aceea, când se întorceau de-a lungul cheiului cu Kaiserul remorcat în urma lor într-o roabă, Jonty le spuse lui Cy și lui Morris că tatăl lui zisese că domnul Riley este un papistaș indezirabil cu o ocupație dezgustătoare, care cumpăra capete de porc de la măcelari și le ducea acasă în scopuri necreștinești. Morris n-a fost deloc impresionat.

— Ei și ? Mama mănâncă fălcile peștilor, zice că e cea mai gustoasă parte a peștelui. Și uneori și ochii, cruzi, îi scoate și îi aruncă în gură ca pe semințele de anason.

— Nu, nu le cumpără ca să le mănânce, prostule, ca să exerseze pe ele, pe piele, cu acul. Cu acul lui împuțit. Face înțepături.

— Ce înțeapă ?

— Nu știu precis, tata nu vrea să-mi spună, dar știu că nu e bine ce face.

Se părea că în oraș mai era cineva care oficia ritualuri înțepătoare, în afară de mama lui Cy. Când ajunse acasă, Cy îi povesti mamei lui despre Kaiser, despre domnul Riley și porci, în speranța că ea va lămuri lucrurile.

— Ce să zic ? Eu mă îndoiesc că Lomax ar da cuiva capetele lui de porc, fie el catolic sau nu, fiindcă altminteri n-ar mai avea în fiecare joi cârnați de vânzare.

— Noi îl cunoaștem pe domnul Riley ?

— Eu îl știu, scumpule.

— Cum adică „face înțepături" ?

— Adică face tatuaje. Tăticul tău avea un tatuaj pe umăr. Mulți marinari își fac tatuaje. E ca o insignă de club, ceva foarte personal.

— Și de ce nu s-a înfuriat când s-a spart geamul ? De ce ne-a ajutat să-l dăm jos pe Kaiser Bill ? E un radical fanatic ?

— Dumnezeu știe. Poate că e bolșevic, băiete. Cred că sunt câțiva pe-aici.

Cy nu pomeni de sentimentul lui de déjà vu, acea privire de jefuitori de morminte schimbată între ei, ca și cum ar fi scos un cadavru pe care amândoi îl revendicau în nebunia lor. Ca și cum bărbatul îl recunoscuse. Ca și cum se așteptase să vină. Asta spuneau ochii.

Uneori, prezentările inițiale aveau ceva care derutau, distrăgeau și hipnotizau ambele părți, va înțelege Cy mai târziu. Și abia când relația avansa, când cunoșteai mai bine persoana respectivă și locul ei în viața ta devenea mai clar – că era dragoste, că era ură, că era ceva profund, abia atunci înțelegeai că mocniseră tot timpul tăciunii unui înțeles și că ei licăreau din prima clipă când ai dat cu ochii de acea persoană. Ca și cum ai fi cunoscut-o deja înainte de a o cunoaște. Ca și cum o fisură ar fi îndoit timpul.

Eva Brennan, pe de altă parte, nu i-a dat un astfel de presentiment timpuriu, cum că îi va călca inima în picioare. Viața se scursese liniștit până când ea și-a pus cu gingășie piciorul în pragul ușii de la Bayview, cu mama și tatăl ei, doi ani mai târziu, adoptată ca și vremea, ca însoritele zile adoptate de țările nordice în acel sezon timpuriu pentru oaspeți din 1920. Era cel mai frumos lucru pe care-l văzuse până atunci Cy, pe lângă aurora boreală și sfârcurile lui Gaynor. Avea paisprezece ani. Era blondă. Și avea pistrui pe dosul brațelor. Nu avea tuberculoză. Mama ei îi împletea o coroniță de flori pentru parada de Paști, cu albăstrele, care-i făceau ochii să pară mai întunecați și mai triști. În lumina de culoarea lămâii a parăzii de primăvară din golf, părul de pe tâmplele ei avea un halou de șuvițe toarse de o zână. Timp de trei zile, Cy a încercat să-i spună că o place servind-o cu o porție suplimentară de varză la masă și agățându-i haina în cuier ori de câte ori venea. Ea îi zâmbea întotdeauna. Ca și cum era curioasă și aștepta.

Când stătea culcat în pat noaptea și se gândea la ea, aflată la două camere distanță, îl dureau picioarele și pieptul, de parcă și-ar fi petrecut ziua pe terenul școlii la fundul unui meleu și cocoșelul lui, acum esențialmente controlabil, se ridica și cobora și iar se ridica. Exista o singură soluție pentru el – va trebui să recurgă la ajutorul băieților ca s-o cucerească. Jonty avea mai multă experiență cu fetele, nedându-se înapoi de la a împărți în curtea școlii loțiunile cosmetice ale mamei lui și sărutase cel puțin două contra plată, din câte știa Cy, ceea ce însemna cu două mai mult decât sărutase el vreodată. Morris spuse că el prefera să se ducă la pescuit decât să se uite la unul cum mozolește o fată și că Cy n-avea decât să prindă *Pisces vaginales* a tipei, dacă asta voia, dar în ce-l privește, prefera un calcan frumușel la cină. Morris nu prea se dădea în vânt după fete. Jonty însă se oferi bucuros să-l ajute.

— Are țâțe mari?

— Măricele.

— Mai mari ca înțepătura de albină?

— Da.

— Minunat!

În ultima zi de vacanță pe litoral a familiei Brennan, Cy, Eva și Jonty au plecat la plimbare pe plajă. Jonty se pricepea să provoace oamenii la trăncăneală. Ar fi făcut să vorbească și picioarele din spate ale unui măgar. Era reflux, și Cy era hotărât să găsească o scoică, două, pentru colecția Evei. Cobora spre marginea plajei cu ochii holbați după specimene valoroase – o scoică pe care să și-o pună pe măsuța de toaletă când se va întoarce acasă în Yorkshire și care să-i amintească de el și pe urmă să-i scrie scrisori uitându-se la ea – trandafirie și lucind pe dinăuntru de la lumina care o străbătea, ca un porțelan subțire – așezată lângă o perie de păr în care erau prinse fire din pletele ei blonde. Și se iscălea cu un X în josul paginii, asta însemnând primul lor sărut pe țărmul Golfului Morecambe, care se va întâmpla în curând. Atât de îndârjit îi scormoneau ochii printre algele umflate și pietrișul neted, încât se îndepărtă de ceilalți doi în timp ce sporovăiau. Atât de atent era la scoici, încât rată flirtul scurt, chicotelile aluzive, atingerea nu tocmai întâmplătoare a mâinilor în timpul plimbării, împărțirea unui cornet cu înghețată – limba unuia care întârzia pe urmele lăsate de celălalt în crema de vanilie. Când își ridică privirea, învins în cele din urmă în căutarea unui semn de dragoste potrivit, îi văzu stând foarte aproape unul de celălalt. Eva își încolăci brațele în jurul gâtului lui Jonty și îi oferi sărutarea presupusă a-i aparține lui Cy. Fiecare os din corpul lui se desprinse de vecinul său și clănțăni în el până jos, la tălpile bolnave ale pantofilor. Parcă s-ar fi rostogolit un tăvălug nu numai peste scheletul lui, dar și peste aspirațiile lui coapte ca porțelanul, delicate ca marea, cu licăriri trandafirii. După ce terminară cu sărutarea, Eva se întoarse spre Cy și îi făcu cu mâna, apoi îl gâdilă pe Jonty pe coaste și urcă singură treptele plajei spre promenadă și se întoarse la hotelul Bayview, unde își umplu valiza cu coronițe și scoici și în după-amiaza aceea plecă în Yorkshire cu trenul, împreună cu părinții ei. Oricum, Cy ar fi fost prea înalt ca s-o poată săruta, îi comunică Jonty în timp ce ședeau pe peretele bazinului mai târziu în ziua aceea, chiar dacă era foarte hotărât s-o facă, și ar fi împuns-o în stomac cu știi-tu-ce.

Vor urma alte săruturi pentru Cyril Parks, cu fete de diverse staturi. Își făcuse obiceiul să bea mai mult lapte ca să-și refacă starea de spirit și oasele slăbite și să-și revină. Îl iertă pe Jonty, care nu știuse cum stăteau de fapt lucrurile, insistă el, și încet-încet, Cy se familiariză cu lumea încurcată, nesincronizată, călduță și umedă a flirtului. Dar Eva Brennan își jucase rolul și îi remodelase anatomia, dacă nu din alt motiv, măcar pentru că fusese prima care îl subjugase. Încă își simțea oasele cam slabe, de parcă odată dislocate unele de celelalte nu vor mai putea susține niciodată o povară atât de romantică. Și nu s-a mai dus să se dea pe tobogan și în trenulețul de lemn din parcurile de distracții din Morecambe, pentru că nu-i mai producea nici o plăcere senzația că nu mai

are oase, că îi cade ceva din el, ca speranța care cade fărâmicioasă ca praful de cretă pe țărmul pustiu.

Băieții au renunțat la strigoi, la anghile și la alergările din fața fluxului subit, găsindu-și de lucru cu ora pentru a da un ban în casă, pentru a-și cumpăra bilete la film și cartofi prăjiți de la chioșcuri. Cy găsi să lucreze după cursuri și sâmbătă după-amiaza la tipografia de reproduceri fotografice de pe Strickland Street. Tipografia îi aparținea lui Reginald Greene, care vorbea tot timpul despre război și cum de atunci nu mai putea dormi niciodată o noapte întreagă, fiindcă îi bubuiau în urechi exploziile și cum nevastă-sa era rece ca un pește când se atingea de el după ce se întorsese și că, în ceea ce o privea, mai bine ar fi crăpat naibii în tranșee. Greene îl plătea atât cât să aibă bani de distracții în weekend, iar o parte îi aducea mamei lui, care se uita mândră la el de fiecare dată când i se înmâna un plic și ea îl nota pe o coloană separată pe pagina caietului cu socotelile săptămânale. Apoi, scotea din bufetul din bucătărie vechea pipă curbată a lui Stanley Parks, o umplea cu tutun și trăgea câteva fumuri. Cy nu era prea convins că mamei lui chiar îi făcea plăcere să fumeze, pentru că strănuta frecvent și îi lăcrimau ochii în timp ce se delecta cu ea. Părea mai degrabă ceva impus, obligatoriu și nu un tabiet plăcut, dar el știa că n-are rost să-i conteste bucuria. Reeda făcea ce voia ea.

Munca la tipografia de reproduceri era suportabilă, cinstită și repetitivă, oferindu-i șansa de a-și dezvolta înclinațiile artistice și de a-și perfecționa caligrafia. Îi dădea o oarecare satisfacție să înconjoare picturi colorate cu chenare negre, groase. Era plăcut să blocheze și să mențină culoarea. Era o slujbă frumoasă. Și simți și el o dată-n viață că era potrivit pentru ceea ce făcea și că nu-și irosea timpul. În afară de ridicarea fustelor fetelor și curând după aceea de ridicarea sprâncenelor lor în semn de protest, de obositoarea bădărănie a lui Greene, cu impulsuri nocturne reprimate și din când în când o ureche zdrențuită sau un ochi vânăt cu care se alegea când o ștergea pe terenul de rugby al școlii, dacă au existat în viața lui ani pe care să-i considere netulburați și liniștiți, aceștia ar fi fost. Dar chiar și așa, știa, în spatele acestui gând, în adâncul memoriei lui, în mansarda minții lui, că va exista în curând o stare alternativă, o influență contrară, care apăsa talerul ruginit de pe partea mai întunecată a balanței, pentru a-și echilibra tovarășul lucitor. Pentru că întotdeauna lucrurile din univers sunt egale.

Eliot Riley se jura că a fost primul care a încercat și i-a reușit umbrirea gradată cu negru, deși Cy va auzi această pretenție repetată în gheretele din Coney Island un deceniu mai târziu. Riley putea să creeze o iluzie pe o suprafață netedă de piele. Ce făcea el pe carne, cu tuș negru și umbre, era aproape magic. Era gravor, ca William Blake. Era sculptor, era un Bernini, auzise Cy de Bernini?

— Nu.

— Atunci ce naiba vă învață acum la școală, fiule, dacă habar n-aveți ce-i mai frumos în artă?

— Am desenat pești pe plajă când era război.

— Pești pe plaja aia nenorocită?

Riley îl încolțise lângă magazinul de momeli și unelte, de lângă tipografia din Strickland Street, în ploaia măruntă de sfârșit de după-amiază. Cy știa că el e, fața și ochii erau de neuitat. Avea o figură fotografică, nu atrăgătoare ca aspect, dar memorabilă, evocând imagini ale ei din întâlniri anterioare, printr-un flash al becului din creier și un fâsâit al amintirii, ca atunci când arde celuloidul. Era o față arhitecturală, cu o structură solid construită și conturată, și folosită din plin, ca un pod cu prea mult trafic. Avea pielea din jurul eșafodajului osos netedă, opacă și măslinie, cum o au unii velși și celți din sud, și părul negru. Era nebărbierit, cu ochi albaștri de pisică siameză și nu era în mod clar un amator de conversație convențională. Îi dădu lui Cy peste mână, când acesta încercă să-și ridice gulerul hainei ca să nu-i intre în urechi ploaia măruntă, și continuă să contureze într-un mod bizar un fel de ofertă de muncă. Ucenicia la el era o onoare, ce naiba, afirmă Riley, dacă și-o dorea, dacă era suficient de vizionar ca să-și dea seama. Spuse că tehnica și stilul lui erau la un nivel pentru care, în branșă, alții ar fi în stare să ucidă. Ar ucide pentru mintea lui, ăsta era jocul. Și dacă Cy o să se trezească vorbind cuiva despre aceste tehnici, după ce le va învăța, o să plătească pentru asta cu o bătaie cum n-a mai primit de când a murit taică-său, Dumnezeu să-l odihnească. Cy nu menționă că nu-și cunoscuse tatăl, că omul murise cu mult înainte ca spinarea lui Cy să fie coaptă pentru orice fel de chelfăneală. Dacă vreunul dintre modelele lui Riley vor ajunge în celelalte saloane de tatuaj din oraș și mai ales la Larrikin Harry, găinarul ăla de pe Lowther Street, Cy va fi considerat direct răspunzător. Și o să încaseze o chelfăneală. Geniul – și fără nici o îndoială, Riley era un geniu – trebuie să fie protejat cu înverșunare, așa cum un cavaler apără un rege, înțelegea el această idee? Cu puțin noroc, Cyril Parks ar putea învăța și câte ceva despre onoare, odată cu tatuajul. Dacă voia să devină ucenic.

— Am o slujbă, domnule Riley.

O pleoapă flutură în jos și-n sus pe fața cu favoriți a bărbatului, ca o insectă suspendată în aer. Îl făcea să pară amenințător, chiar delincvent. Riley își lăsă falca să cadă și limba prea mare ieși, umflată, în ploaie. Tulburat, Cy își întoarse ochii spre magazinul de suveniruri dulci de vizavi, ca să scape de privirea fixă a nebunului. În vitrină era un afiș făcut de Cy, pe care scria „Prima piatră din lume cu litere gravate". Dedesubt era o stivă de tuburi de zahăr prin care scria cu roșu „Morecambe". Apoi, un hohot de râs bubuitor, plin de salivă, erupse din Riley, împroșcând partea stângă a feței lui Cy, și atrăgând înapoi asupra lui atenția distrasă câteva clipe.

— Bravo, băiete, bine faci, dar e la fel de folositoare ca o sticlă de băutură într-o mănăstire.

Râsul era o trăsătură stranie a viitorului său patron, cu care Cy se va obișnui de-a lungul anilor, deși nu va putea să-l anticipeze cu mai multă perspicacitate. Își întoarse privirea spre el și văzu că acum rânjea cu dinții mari de sus proptiți de buza inferioară. Eliot Riley era îmbrăcat ca un bufon, cu un frac vechi și o cămașă albă de damă, o pălărie de lână – ca acelea pe care le văzuse Cy de la fereastră în timpul serbărilor de pace – și mănuși de lână. De parcă ar fi fost pe la toate pomenile de la biserici și prin toate târgurile de vechituri din Morecambe și i se donase, separat, fiecare articol de îmbrăcăminte.

— Ascultă, băiete, e al dracului de frig și n-are rost să stăm afară pe vremea asta pișăcioasă ca să facem gută. Eu zic să vii cu mine să bem un pahar și să continuăm discuția asta la căldurică. Cred că azi o să mergem la Câinele și Potârnichea.

Riley își puse o mână pe umărul lui Cy și îl împinse pe Strickland Street, unde vântul dinspre golf întețindu-se, îl împingea înapoi. Felinarele de pe promenadă nu prea luminau strada. Coada toamnei biciuia și stingea orice tentativă firavă de iluminare. Dădură colțul spre Marine Avenue, unde îi întâmpină mugetul turbulentei căsătorii dintre mare și cer. Riley deschise cu un brânci ușa cârciumii și îl împinse pe Cy înăuntru. Cy nu mai fusese la Câinele și Potârnichea, de fapt nu intrase în nici o cârciumă din oraș. Înăuntru arăta mai degrabă ca un bârlog al unor lupi de mare decât ca un club sportiv al paznicilor de vânătoare; era puțin trecut de patru după-amiaza, sâmbătă. Nu erau decât câțiva clienți temerari, majoritatea erau la adăpost, în casele lor, dacă aveau minte-n cap, ceilalți chinuindu-se să ajungă acasă de la cursele anulate. Un bărbat ștergea tăblia barului cu o cârpă și dădu din cap spre Riley când intrară, salutându-l în fugă. Geamurile zăngăneau în rafalele de noiembrie. Podeaua era măturată de valurile de aer furișe, nautice, care pătrundeau pe sub ușă și prin lambriurile desprinse din jurul ramelor ferestrelor. Tot barul părea a fi în bătaia vântului. Te simțeai ca în măruntaiele de lemn scârțâitor ale unui vapor, în timp ce verga și velastraiele erau puternic umflate pe flancuri. Pe pereții încăperii erau fotografii vechi ale pescarilor locali și tablouri cu goelete. Cy se întrebă dacă era și fotografia tatălui său printre ele.

Mirosea a fum, a hamei și a budincă de pește. Nedorind să pară neobișnuit cu un asemenea mediu, Cy își scoase șapca și o agăță într-un cuier de pe peretele de lângă ușă. Riley își păstră ferm pe cap pălăria de lână și se așezară pe două scaune de lemn înalte de la bar.

Riley bea întotdeauna un păhărel înainte de a se apuca de muncă, după cum a aflat Cy în acea primă oră petrecută în compania lui.

— Ca să ne relaxăm mâna și să ne ungem puțin starea de spirit. Oamenii vor o stare de spirit bună de la un artist al tatuajului, ca să se simtă în largul lor. Lecția numărul unu, retează tensiunea înainte de a lucra cu pielea, fiule, asta-i o lecție pe gratis, pentru că nu mi-ai dat încă nici un răspuns la oferta mea. Două halbe, Paddy, și puștiului adu-i o bere slabă.

Barmanul îi servi, apoi continuă să șteargă tăblia. Riley își plăti băutura și îi făcu semn din cap barmanului că Cy o s-o plătească pe-a lui. Avea noroc că Greene îi dăduse leafa în după-amiaza aceea, așa că avea bani. Băgă mâna în buzunar și puse mai multe monede pe bar, neștiind cât putea costa. Barmanul își luă partea și lăsă restul, cu o umbră de zâmbet în colțul gurii înconjurate de barbă.

— Prima halbă pe care o suge omul, tre' să și-o plătească singur, cu leafa din munca lui cinstită. Nu ? N-am dreptate, Paddy ? Paddy Broadbent, Cyril Parks. Și știi ce, băiete ? Spune-mi Riley. Eliot a fost cea mai proastă idee a mamei. Noroc.

— Cyril a fost cea mai proastă idee a mamei mele.

Cy încerca și el să aibă umor, fiind cam nervos din cauza companiei lui Riley și a experienței de a bea prima lui bere.

— Să n-o vorbești de rău pe maică-ta, băiete. Nu i-ar plăcea să te audă.

Umorul lui Cy, crud, de ageamiu, se veșteji. Riley îl făcea să se simtă neliniștit și în același timp îl vrăjea; era vraja cu care un călău captivează mulțimile. Cy ar fi putut să plece mai devreme decât a făcut-o, dar l-a ținut compania irezistibilă a acelui om, dar și sentimentul că trecuse un prag cu acest individ, ceea ce-i unea printr-un fel de pact între rebeli. Cele patru rânduri de băutură care însoțiră lecțiile de după-amiază ale lui Riley se extindeau, filozofic, și Cy își simțea capul greu și încețoșat, încercând să țină pasul cu angajatorul lui. Meseria se schimba, insistă Riley, nu mai era ce fusese. Se apucaseră de ea niște indivizi dubioși. Nu dezvoltă ideea, ca să explice ce însemna exact un individ dubios, și Cy se întrebă ce alte murdării ascundea Riley însuși, dacă el își datora notorietatea credinței și regulilor lui și avea reputația de a-și exersa meseria pe capetele tăiate de animale de la ferme. Riley îi disprețuia pe cei fără nici o chemare, pe cei pentru care profesia însemna îngâmfare, lăudăroșenie și infatuare, pe cei care se desfătau numai cu lustrul ei. Erau niște răzuitori și niște mâzgălitori și niște pungași, el era un artist prin care se transmiteau mesaje umane neobișnuite. Când berea cedă locul tăriei, Riley trecu la chestiuni personale. Cy nu-l putea considera în nici un fel o figură paternă, asta era absolut clar. Doar dacă putea fi adusă în discuție mama lui.

— Frumoase picioare are maică-ta, am văzut-o la pescărie joia trecută, cumpăra cod pentru clienții de la hotel. Glezne fine! E o femeie pe cinste.

Bărbatul râse cu precipitații. Își continuă apoi conversația, în timp ce pentru Cy, încăperea se legăna, înaintînd pe mare și el se clătina pe scaun. Nu. Riley nu avea nevoie de un fiu, nici măcar de unul aproape matur și folositor. Era vorba doar de o afacere, o deschizi și o închizi. Îl văzuse pe Cy lucrând la tipografie, avea mână bună. Asta însemna lingușeală în limbajul lui, mai mult de atât n-o să spună. Riley considera că ar fi o treabă nefericită și cam prostească să nu împărtășească lumii harul lui când va muri și, în acest punct, omul se opri o clipă, își făcu, pătruns, cruce, și apoi, în sens invers, își sărută dosul încheieturii mâinii și sorbi lung din băutură. Se gândea de mult să-și ia un ucenic. De fapt, a găsit unul. Asta e ! A, nu, nu-i e frică de moarte. Moartea nu va face decât să-i asigure locul în istorie ca extraordinar artist ce era, așa

cum viața lui Van Gogh a fost celebrată după ce el se stinsese în sărăcie. A auzit Cy de Van Gogh ? Dar din câte-și dădea el seama încă nu era copt pentru răsplata asta, nu-l lăsase inima și nici sula – râs cu precipitații –, așa că nu era mare grabă să-și lase moștenire bogăția de măiestrie și geniu. Cy trebuie să se înarmeze cu răbdare, poate că la vară o să fie pregătit să-l ajute la asaltul turiștilor care voiau tatuaje, o, da, asalt, pentru că el era un om ocupat. Și Riley era gata să învețe și pe alții. Pentru că vine un moment în viața fiecărui om…

Oferta nu era grozavă. Nu era prea ispititoare și nici prea provocatoare. Deocamdată, Eliot Riley nu-i dădea pe tavă meseria lui Cy. Încă nu-l lămurise de ce Cy fusese ținta aleasă de el, și Cy n-a fost informat că Riley vizitase de câteva ori tipografia din Strickland Street, când el lipsea, fără vreun motiv aparent sau vreo comandă. Privirea lui Riley fusese atrasă inițial de desenele îndrăznețe făcute de băiat pe plăcile de lemn atârnate în vitrină pentru promovarea serviciilor oferite de Greene. Felul cum erau desenate femeile, cu fuste scurte și lungi, cu țigări în mâini, fețele glumețe, literele rotunde, chenarele ornamentate. Zăbovise de mai multe ori în partea din față a atelierului, uitându-se prin manuscrise și mormăind din când în când. Lucra foarte bine. Se vedea că era un ilustrator cu imaginație și dexteritate. Îl văzuse pe băiat lucrând, prin geam, un flăcău lung și deșirat, murdar și preocupat, atent ce face cu tușul, cu mânecile cămășii suflecate. Și l-a ținut minte, și-l amintea urcând scara tipografiei, își amintea privirea de pe fața cu ochi cenușii, tăiată în coajă de frasin, ca a maică-sii. Urmărirea asta era riscantă pentru Riley – Greene îl văzuse la fabrica lui Hagan din Lancaster, când amândoi își cumpărau tuș, îl cunoștea cum era cu adevărat, nu tipograful de afișe care pretindea el că este, pentru că era unul singur în Golful Morecambe, deși Greene nu pomenise nimic, slavă Domnului, furnizorii susțineau cu prudență industria tatuajelor, când nu o boicotau. În afară de treaba cu discreția, Reginald Greene oricum n-ar fi vrut să-l primească în atelier. Asta ar fi însemnat apreciere, prietenie sau repunerea în vânzare a tușului – tușul, singurul lucru pe care-l aveau în comun Eliot Riley și Reginald Greene, în afară de un set de unelte bărbătești. Diferența dintre ei era așa de mare, ca aceea dintre a colabora cu viii în comparație cu a lucra cu morții. Așa că Riley așteptase să fie ocupat și imediat începuse să-l urmărească pe Cyril Parks cum lucrează.

Eliot Riley știa că nu era agreat de multe firme din Morecambe, care strâmbau din nas la aspectele mai sărăcăcioase ale orașului în care erau situate, și nici de Consiliul primăriei, nici de Departamentul de igienă, din motive similare. Dar asta nu schimba realitatea că vara mulțimile năvăleau în atelierul lui, așa cum năvăleau și în plăcintării, în trenurile-fantomă și în sălile de bal, ca să ia acasă suveniruri de vacanță mai durabile. Ceva care să fie numai al lor și să nu le poată fi luat niciodată. Făcea și el parte din relaxarea și distracțiile orașului, ca și celelalte firme, și uneori scotea bani mai mulți.

Apoi, în ultima sâmbătă din noiembrie 1921, la un număr de ani după ce îl cunoscuse pe băiat, se hotărî să acționeze. Nu știa precis de ce alesese acel moment și nu altul. Poate pentru că băiatul mai crescuse. Poate doar pentru că trecuse pe lângă el pe stradă. În timp ce Cy încuia și pleca de la muncă, Riley l-a prins de guler și i-a spus că dacă voia putea să aibă o slujbă mai bună, mai bună decât să tipărească afișe și înscrisuri și să fie silit să producă artă insipidă, neinspirată. Și îl duse la cârciumă, unde băiatul își cheltui aproape toată leafa și îl ascultă vorbind.

În fața cârciumii Câinele și Potârnichea, două ore mai târziu, vântul se calmase, pierzând în ciondăneala matrimonială cu nevasta sa, marea, și era înlocuit de un ușor uruit în urechile lui Cy, ca urmare a veselei treceri a băuturii prin corpul său. Riley îl înșfăcă și deveni brusc serios. Podul mobil se ridică pe fața lui, Riley se înnoură și Cyril îl vedea, prin perechea lui de ochi care pentru prima dată-n viață nu erau cuminți, incredibil de furios. Omul părea că bubuie de atâta concentrare și premeditare, ca și cum era în desfășurare un fel de vendetă. Avea aerul unui individ care se izolează sentimental de cei aflați dinaintea lui și se pregătește să apese pe trăgaci. Poate din cauza geamului spart, se gândi Cy, poate că ăsta fusese rostul întâlnirii, deși părea cam necinstit să porți pică atâta timp și Riley nici nu pomenise incidentul. Văzuse un buzunar plin cu monede, dar nu ceruse nici o compensație.

— Ai răgaz până la unsprezece în seara asta să-mi dai un răspuns. Îmi vine un client la zece, dacă vrei să vezi despre ce e vorba. Nu-mi ia mai mult de o oră. Pedder Street numărul 11, ușa cu broasca spartă și lumini ca alea evreiești la fereastră. Știi casa ? Da, o știi.

Cy dădu din cap. Faptul că Riley spusese cât va dura munca lui dădea scenariului o tentă oficială, îi dădea credibilitate și-l făcea pe Cy să simtă nervi la stomac, ca și cum ar fi fost programat la doctor, ca și cum se pregătea să intre în salonul clandestin în care mama lui lucra împreună cu doamna Preston.

— Întreabă de mine dacă te primește altcineva. Să nu stai la gargară cu nici unul dintre ei. E important, băiete.

Și Riley îl apucă pe Cy de ceafă, părând că își mărește strânsoarea la rădăcina părului.

— E important, băiete.

O spuse din nou, calm. Răsuflarea îi duhnea a bere stătută și a hering murat. Preț de o secundă, Cy crezu că o să-l sărute pe frunte cu buzele lui mari. Stătu total nemișcat. Cu ce ochi îl privea ! Albastrul lor era disperat, muribund, ca înaltul cerului când soarele coboară. Apoi, Riley îi dădu drumul, se trase înapoi, își ridică brusc cămașa de pictor, scoțând la iveală zece centimetri de catgut și etalând una dintre cele mai ciudate compoziții în tuș pe care le văzuse vreodată Cy. Riley era lucios ca pielea unei viețăți tropicale, ca și cum ar fi fost pe jumătate șopârlă. Apoi omul dispăru, purtându-și picioarele crăcănate pe strada udă, măturată de frunze.

Cy era să nu se ducă. Simțea în el niște fibre încordate care-i spuneau să stea acasă, să nu se clintească din Bayview după cină, să meargă la el în dormitor, să citească sau să stea cu mama lui la masa din bucătărie, ceea ce o făcea întotdeauna fericită. Putea să-i caute pe băieți și să arunce pietre în mare. Orice altceva. N-a putut să mănânce prea mult la cină, pentru că, încă plin cu berea de după-amiază și în timp ce își plimba furculița prin varza din farfurie, își aminti fascinația albastră a ochilor lui, iar vorbele grave îi răsunau atât de clare în minte, de parcă asupra lui plutea incantația unui blestem. E important, băiete. Bănuia că avea de ales între o cale, netedă ca promenada, care se întorcea de unde plecase și ducea undeva unde mai fusese, și o altă cale care ducea undeva, peste tot, într-un loc bântuit, ca drumul de-a lungul prăpăstiei Moffat, unde pământul se despica abrupt și un hău negru se deschidea, ca un canal spre infern. Sau ca una dintre cărările mlaștinilor din Yorkshire, la mătușa Doris, care nu duceau nicăieri și pe care doar animalele bolnave, vârcolacii sau nebunii le-ar alege. Și avea sentimentul că dacă s-ar vedea cu Riley de două ori în aceeași zi ar însemna că acceptă, ar fi o certitudine, pentru că Riley era ca un vârtej puternic în care-i trăgea pe ceilalți, pentru că el era puterea de convingere însăși. Și deși comportamentul lui era de bâlci, petele de tuș de pe degetele lui – foarte ciudat – îți impuneau. Când se gândea la Riley, Cy simțea predestinarea, ca apa care trecea prin canale pe lângă el. Îl luase deja un curent învolburat și se lăsa purtat de el fără să se împotrivească. Se ducea. Nu ca să spună da, căci nu credea că va spune da, nu ca să spună nu, pentru că nu era sigur că refuzul era copt în el. Doar se ducea.

Până în Pedder Street a mers cam zece minute, după ce s-a cocoțat pe fereastra toaletei și a ieșit în noaptea maronie ca ficatul, care-i întorcea stomacul pe dos. Orașul era aproape

pustiu, având în vedere vremea și sezonul. Valurile de la țărm erau modeste, deși, amplificat de întuneric și de imaginație, ecoul lor era mai puternic decât mărimea lor. Dar cărămizile, rigolele, țiglele și roțile mașinilor i se păreau lui Cy precise și clare, absolute, în plimbarea lui târzie, și parcă nedatorînd nimic, ca și cum corpul i-ar fi fost străbătut recent de un curent electric. Își înfundase adânc mâinile în buzunare și corpul lui înalt era ca un spinaker împins în spate și în față de răsuflarea mării. Pașii îi răsunau puternic pe asfalt. Da. Se ducea. Nu prin voința lui sau împotriva ei, doar se ducea. Pe lângă instalațiile de bâlci de lemn scârțâitor din parc – ceștile de ceai care se răsuceau și se rostogoleau și Inelul Învârtitor – dezafectate pe timpul iernii și pe lângă chioșcurile cu mere caramelizate, pe lângă cinematograful Alhambra și sala de dans, închise noaptea, și pe lângă Profesorul și Madame Johnson, unde ei comunicau cu soții și soțiile decedate, cu strămoși, descendenți și intruși iminenți, suflete pierdute ale unor vieți neîmpăcate. Până când au apărut caraghioasele lumânări evreiești în fereastră, ușa cu broasca spartă, și inima lui bătea în ea ca să i se deschidă.

Cât timp durase ? Cât timp durase ca să fie convins că va învăța acel limbaj intim și colorat ? Limbajul acela ca din popor, rostit în simboluri, în esențe și semne. N-a durat mai mult de douăzeci de minute. Douăzeci de minute pentru a decide o călătorie de o viață. Douăzeci, pentru o semnătură rapidă, neimpusă de o gașcă, pentru acceptarea șilingului unui rege invizibil pe al cărui revers se stipula că el va intra în rândurile subculturii excentrice a orașului și va sta drepți ca să-i dea onorul lui Eliot Riley. O felie de viață atât de mică și totuși plină de energie, forță, elan. Cy nu spusese nimănui de planurile lui de a-l vizita pe Riley, neștiind prea bine cum să exprime atracția exercitată de el, nici cum să-și descrie propria curiozitate, senzația că era somat. Nu vorbi nimănui despre asta, deși trecu pe lângă casa lui Jonty în timp ce umbla pe străzi și ar fi putut să arunce o pietricică în fereastra lui și să-i povestească despre intenția lui, și se furișase pe lângă camera mamei sale, în timp ce lampa ei încă ardea și știa că urechea ei era mereu dispusă să asculte și inima ei întotdeauna deschisă. Dar s-a dus singur.

Cy ajunse la clădirea din Pedder Street și bătu la ușa pe care o deschise un bărbat scund, fără pălărie, care semăna cu un tufiș și nu spuse nimic. Cy intră într-un salon rece. Acolo se mai afla un bărbat, care ședea pe un scaun – mai erau două scaune goale – cu șapca trasă pe față, rezemat, cu brațele încrucișate, ca și cum ar fi dormit sau ar fi fost pus mort într-un coșciug așezat vertical. Dar pereții, pereții erau mai mult decât vii, erau plini și pierduți sub culoarea închisă în chenar negru. Era interiorul unui caleidoscop. Era peștera lui Aladin, depozitul bogățiilor piraților. Picturi și motive decorative cu balauri și îngeri, Christos, oase și flori, inimi și tot felul de arme atârnate pe pereți. O draperie separa încăperea de o alta, sau de o altă parte a ei, iar din spatele paravanului se auzea acel zgomot, din nou acel zgomot, ca niște albine lucrătoare mecanice dintr-un stup, un zumzet clar de mașinării. Se simțea în aer un miros vag de dezinfectant sau spirt, ceva medicinal, ca boarea care ieșea din sticla cu licoarea cu care mama lui îi tampona tăieturile și zgârieturile când era mic, și pe lângă asta, Cy mai detectă o mireasmă, plăcută, feminină, nepotrivită, pe care n-o putea identifica.

— Domnule Riley? Domnule...

Zgomotul de motor al viespilor se opri și cineva trase energic draperia pe inelele de metal. Și iată-l pe potențialul său patron, în veșmântul lui neglijent de cununie pe vapor, cu acul conectat la priză în mână, părând omul cel mai sănătos la cap din ospiciu. Ceva se schimbase la el. Ochii își modificaseră focalizarea. Părea foarte calm. Mai în largul lui decât îl văzuse până atunci Cy, cel puțin în cele două ocazii în care-l întâlnise, poate pentru că acum Cy era în bârlogul lui, pe terenul lui și gazda era conștientă sută-n sută că aici era rege în țara sa. Prezența lui meditativă, puternică sugera o siguranță

de sine orgolioasă, total diferită de aroganța deplasată de la bar și de pe stradă.

— Târziu. Hai, fuga, înăuntru. Credeam că nu mai vii, ticălos mic.

Cy se uită la cei doi tineri din zona de așteptare, care îl urmăreau, adormitul se trezise și ieșise de sub șapcă, nu zâmbea, era plictisit ori avea ceva cu el ori era curios. Simțea un fel de vagă provocare din partea lor și își dădu seama, acolo și în clipa aceea, în ce mediu se desfășura această profesie sau pe ce se întemeia, ce fel de ambianță va fi refuzată sau aleasă în noaptea aceea. Trecu pe lângă ei, intră în camera din dos și draperia se trase la loc, scârțâind. Înăuntru era mult mai cald. În acea jumătate de cameră era un foc cu cărbuni, care fumega ușor. În jurul lui erau atârnate cârpe umede și separeul parcă fierbea mocnit, ca o legumă caldă. Umezeală, așa cum își imagina Cy că este la tropice. Un bărbat ședea călare pe un scaun așezat invers și se ținea cu mâinile de două mânere de lemn fixate în perete. Dintre buze îi ieșea un țigaret cu vârf lung, portocaliu aprins. Era gol de la talie în sus și asuda puternic. Deasupra curelei avea o porțiune de piele roșie foarte iritată și înăuntrul ei era o jumătate de șarpe cobra cu glugă, roșu, verde, negru și galben, coada se desfășura de-a lungul ușoarei depresiuni dintre mușchi și coloana vertebrală, iar corpul, terminat, se încolăcea în jurul unui pumnal care se întindea pe prima porțiune a coloanei. Cy își dădu seama că gâtul și capul cu glugă vor fi desenate în dreapta mânerului pumnalului, era acolo un semn de matriță gri pal pentru a indica un contur, în punctul unde depresiunea opusă devenea o coastă. Pe masa de lângă Eliot Riley și aparatura lui de tatuaj, deocamdată tăcută, erau patru sticluțe cu tuș. Riley îi aruncă o privire care îi spunea să se poarte ca lumea, deși Cy nu știa precis ce fel de purtare îi era îngăduită, probabil umilință, pentru că acum se afla în camera personală a monarhului. Bărbatul care călărea scaunul îl privi și el, o privire cu glugă, de superioritate pură, nealterată, care-și cunoștea veninul.

Apoi Eliot Riley începu să vorbească, într-un torent rapid de cuvinte, care împletea glume cu povești, cu păreri, cu întrebări.

— ...Și să-ți zic cum a fost, când pungașul ăla norocos s-a trezit și era și sora ei acolo, ce crezi că a zis? „Susan, am spus întotdeauna că familia ta e de soi“, a zis el, „dar zău dacă-mi aduc aminte acum unde naiba am pus inelul ăla. Poate îmi amintiți voi două.“ Și atunci ea și sora ei au sărit pe el...

Era trăncăneală de spectacol. Trăncăneală trăncănitoare. Una dintre cele mai spectaculoase pe care le auzise Cy. Ca trăncăneala vânzătorilor ambulanți de pe promenadă, care ofereau mărfuri maselor ce se înghesuiau acolo, dar mai faină, detaliată, croită, sau ca și cum povestitorul era posedat de un diavol cu multe limbi. Și Riley asuda în timp ce vorbea, aproape la fel de mult ca bărbatul de pe scaun. Pe jos, între tălpile lor, o sticlă deschisă de whisky. Undeva, în mijlocul dialogurilor, zumzetul electric precipitat se auzi din nou și acul fu introdus în tuș, coborât pe corpul decapitat al șarpelui și începu să-și facă treaba. Riley își înmuie acul, răzui spatele și șterse suprafața. Iarăși și iarăși. Între timp elabora conversația, oprindu-se ca să-și lase clientul să răspundă, dacă avea de gând, folosind acele cuvinte pentru a-și lăuda tapiseria negricioasă, țesută grosolan.

Înmoaie, răzuiește, șterge. Trăncăneală trăncănitoare.

— Gata, nu mai bea whisky, că o să sângerezi prea tare.

Înmoaie, răzuiește, șterge. Trăncăneală trăncănitoare.

— ...în alee și îi pusese gagicii picioarele în jurul mijlocului și tocmai i-o trăgea, când tipa a zis că face pe ea. Înțelegi, că face pe ea. Și el a zis că i-a dat drumul și ea a făcut chiar acolo, în fața lui, zicea că n-o deranjează...

Părea că Riley uitase de prezența lui Cy. Până când, după cinci minute de muncă, când mușchiul șarpelui era la jumătate, aruncă o privire în spate și făcu semn din cap – o smucitură nerăbdătoare, indicându-i lui Cy să se apropie. Apoi Eliot Riley îl aduse pe Cyril Parks foarte aproape de partea de jos a spinării pe care o tatua, în timp ce clientul scrâșnea din dinți și asuda. Cy văzu liniile fine care se conturau sub o ușoară sângerare. Era o hașurare neagră compactă, diagonală lângă diagonală, făcută astfel încât să înșele ochiul, creând impresia de umbră, de nouă dimensiune. De fapt se scurgea mai multă apă decât sânge, un lichid amestecat, ciudat, care-i amintea lui Cy de altceva, de ligheanele de scuipat de la Bayview și de conținutul lor cu umezeală de îngășământ agricol. Încheieturile degetelor clientului se umflau, gălbejite, sub pielea mâinilor, în timp ce el ținea strâns bara de lemn care scârțâi o secundă sub apăsarea degetelor puternice. Riley se opri să ia o gură de whisky. După alte zece minute, clientul se ridică, cu opera de artă pe el. Șarpele și pumnalul se flexară pe spinarea lui, plângând un pic când tânărul se aplecă să-și ia cămașa. Riley îi îmbogățise corpul cu vitejie, cu atemporalitate, făcând de prisos orice altă podoabă. Nici un argument pe care Riley ar fi putut să-l invoce pe stradă sau în bar n-ar fi fost mai convingător, și Cy înțelese atunci de ce voise ca el să vină să vadă, de ce e important, băiete.

— O să se mai scurgă puțină culoare, mai dă-i o zi, două. Să nu crezi că e o rană, să n-o tratezi ca pe o rană. Să n-o speli un timp, las-o să facă coajă. Să nu te săpunești până nu cade coaja și să nu pui pe ea bumbac pur până nu se usucă. E important, pentru că zgândărește tușul și-l face mai mat. Și ascultă-mă! Lasă cojile să cadă singure! Dacă nu-ți place desenul, vino înapoi. Dar o să-ți placă, dar dacă nu, vino înapoi și te aranjez – dacă ai umblat la coji, fii atent, că o să-mi dau seama și nu mai fac nici o schimbare pe gratis.

Vorbele lui Riley sunau pe jumătate ca discursul unui învățat, pe jumătate ca bălmăjeala unui vraci. Și era parte mustrare, parte poruncă. Apoi se uită la Cy și îi ceru omului să mai rămână un minut, că avea nevoie de un martor pentru ca băiatul ăsta caraghios cu ochii holbați să nu cheme să-l aresteze pentru perversitate. Clientul dădu din cap, luă o dușcă generoasă de whisky și își frecă mâna de falcă ca s-o detensioneze. Apoi, Riley se extrase din haine și ghete, până ce fu complet gol și rămase așa în picioare, semeț și absent, ca un tigru împăiat, cu ochi de sticlă, la marginea junglei. Numai că nu era gol. Era total îmbrăcat în tuș. Porțiunea de tufiș zărită mai devreme era doar vârful unui vast aisberg ornamental. Pielea bună, netedă, de velș a lui Riley părea să nu mai aibă multe porțiuni libere. Riley era un colaj de modele abstracte și schițe, reptile, păsări, balauri, ca o plasă de pescuit aruncată în ocean, în care se prinsese un banc bizar de obiecte fantastice. Linii negre înconjurau și controlau culoarea, până la plăselele organelor sale genitale. Coatele, dosul genunchilor, fiecare grupă de mușchi erau ocupate. Își întoarse brațele, ca și cum ar fi răsucit două discuri de telefon invizibile în fața lui Cy, ca să vadă modelele complete care le făceau să sune. Pe brațul stâng se contura un fel de rai, cel drept era plin cu animale ca în arca lui Noe. Își ridică un picior și de-a curmezișul labei drepte era un fragment de scriere, literele fiind însă prea mici pentru a putea fi citite. Lui Cyril Parks îi pierise graiul. Nu văzuse în viața lui o ființă vie camuflată cu artă.

După ce își îmbrăcă trupul-rădăcină pivotantă pictat și îl pofti pe client să plece, pentru că își primise banii de la el înainte de a începe, Riley revendică fiecare bucățică de pe corpul lui, fie prin desen cu șablon sau de mâna lui și se făcu că îi dă una în cap lui Cy când acesta întrebă, mai mult în serios decât în glumă, cum și prin ce contorsiuni reușise Riley să tatueze grădina cu trandafiri care înflorea pe spinare. Și adeverind cutezătoarea afirmație că el este un maestru și un geniu tridimensional, pe care Riley o făcuse pe Strickland Street în după-amiaza aceea, în ploaie, una sau două piese încercară să pășească în afara corpului gol, să iasă din el și să prindă viață. Părea o vrajă, o iluzie, un joc de lumini sau alt miracol necunoscut, una sau alta, în acea noapte de la sfârșitul lui noiembrie, după spusele lui Cyril Parks.

Reeda n-a fost prea încântată să audă de perspectiva noii ucenicii a fiului ei. De fapt, dădea în clocot în timp ce vorbea,

ca o cratiță cu bulion lăsată prea mult pe sobă, vorbele ei începând să se lipească unele de altele. Cy avea cincisprezece ani. Trebuia să se gândească la școală. Și la munca după școală, la tipografie. Eliot Riley era clar un bețivan și ea știa că e adevărat ce se spune despre el. Cei cărora le place băutura ascund vinovății și necinste, sunt niște îngălați, chiar și cei cu maniere agreabile și nas fin. Reeda Parks era o femeie cinstită, deși uneori retrasă, care nu-i aprecia pe cei înclinați spre neglijență. Faptul că Reeda remarcase nasul lui Riley, iar Riley făcuse comentarii despre gleznele mamei lui, nu trecu pe lângă Cy fără să-l ciupească mai întâi, ca o unghie enervantă, de dosul lobului urechii. Răspunsul ei suna în mod periculos ca un Nu.

— Pentru că e papistaș? Pentru că e bolșevic?

Catolicii erau în general mai puțin tolerați în orașul predominant metodist decât cei de alte confesiuni. Cel puțin, tatăl lui Jonty n-ar fi primit unul la masa lui. Nici nu i-ar onora cu conversația lui la cârciumă. Se presupunea că papistașii rătăciți în Morecambe erau cam războinici și, deși mămica lui nu părea niciodată să judece pe cineva într-un fel sau altul, asta nu însemna că atunci când era vorba de religie nu făcea discriminări. Oricine era vag liberal în Morecambe era considerat bolșevic și la fel de puțin drag orașului ca Rusia însăși.

— Nu, scumpule, pentru că e o meserie dificilă.

Partea curioasă a fost că în ciuda a tot felul de argumente pe care Cy și le pregătise, cum că tăticul lui avea și el un tatuaj, ceea ce chiar ea îi spusese, cum îi păcea lui să vadă culorile absorbindu-se, cum îi oferea prilejul de a-și folosi talentul, cum domnul Greene de la tipografie era un țap bătrân și plicticos, care își uita mâinile pe coatele doamnelor și le făcea să se simtă prost, Reeda însăși a fost aceea care s-a răzgândit în cursul discuției din următoarea dimineață de duminică. Mai întâi a insistat că nu e o idee prea bună. Pe urmă, a început să vorbească despre profesia în sine, comparată cu a ei, despre dificultățile, pe care nu le-ar dori nimănui, cu atât mai puțin fiului ei, dar în ce-o privește ea are justificare. Cy bănuia că mama lui se referea la cea de-a doua profesie a ei, în care o avea ca parteneră tăcută pe doamna Preston, și nu la administrarea hotelului. Apoi deveni defensivă și de aici trecu la empatie, parțial mândrie, parțial iertarea prostului, țesând treptat o pânză în care se prinse.

— Nu că n-aș aproba meseria asta, deși e cam stranie. Și Dumnezeu știe că eu ar trebui să înțeleg o profesie stranie. Dar, uneori, avem de ales? Viața complotează pentru a ne planta în cele mai ciudate grădini, unde copacii au nevoie de o îngrijire specială. Toți suntem pe pământ ca să ne slujim unul pe celălalt, Cyril, la urma urmelor, și unii slujesc în moduri mai ciudate decât alții, dar unul fără celălalt suntem mai săraci. E loc pentru toate felurile de oameni în lumea asta. Ești acum destul de mare ca să înțelegi asta – ce fac eu este necesar. Sunt sigură că și domnul Riley are motivele lui. E o îndeletnicire neobișnuită, cei care se duc la el sunt mânați de rațiuni foarte adânci și misterioase, din câte pot eu să pricep. Și presupun că ești destul de mare ca să judeci singur, așa cum îl vei judeca și pe el.

— Deci spui că sunt destul de mare ca să fac asta.

— Spun că probabil cineva trebuie s-o facă.

— Eu, la fel de bine ca oricine altcineva?

Se lăsă convinsă ca o persoană căreia, încet-încet, începe să-i placă pâinea și salivează pentru că în bucătărie nu mai e nimic altceva de mâncare, sau ca un câine care, învins în cele din urmă într-un cerc frenetic de propria coadă, încetinește dându-și seama că de fapt coada pe care o urmărea se afla deja în posesia lui. Până când decizia ei se răsturnă.

— Deși aș vrea să discut mai întâi cu domnul Riley, să-i transmiți asta. Da, Cyril, o să vreau să discut cu el. Ah, Pedder Street! Mă jur pe tot ce-am mai adevărat și sfânt că dacă pui piciorul în casa Profesorului Johnson ca să cauți spiritul tatălui tău, o să-ți rup gâtul. El e unde trebuie să fie, nu bântuie încercând să ia contact… sau cum or fi spunând ei!

Hipnotizatorii erau genul de oameni cel mai puțin agreat de Reeda Parks. Disprețuia grozav acest mod de a fura bănuții oamenilor, de a profita de sufletele mai slabe, treabă de șarlatan. Manipularea celor îndoliați și singuri nu era doar un mod mizerabil de a-ți câștiga traiul, era o rușine morală, spunea ea. Fiul ei nu trebuia să aibă nimic de a face cu așa ceva. Și cu asta, Cy acceptă singura condiție cu care ea se învoia cu noua lui profesie, fără a mai pune vreodată alta.

Eliot Riley era un fanfaron, dar știa când să-și pună frâu zeflemelelor. O asemenea ocazie a avut-o când în fața lui s-a prezentat Reeda Parks, cu ochi de oțel, fermă, gata să meargă până-n pânzele albe. În plus, Riley nu era obișnuit cu o sinceritate obositoare, de neabătut. În loc să facă pe durul sau să fie urâcios, el a preferat un compromis de personalitate, mai degrabă ceva gen costiță cu fâșii de carne decât carne macră. Venise la Bayview fiindcă așa îi impusese Reeda și acum i se turna în cană cel mai tare ceai al ei. Cy ședea pe o canapea lângă mămica lui în timp ce ea se ocupa de cești și farfurioare – nici mai mult nici mai puțin decât cel mai bun serviciu de porțelan, cu trandafiri – iar el împărțea biscuiții cu unt. Reeda insistase să se pieptene și să-și pună cravata de elev, care, având în vedere că acum cunoștea bine meseria în care intra, era ca și cum ai fi lustruit o lopată ca să cari cu ea balegă. Până și ea era rujată. Avea un șirag de perle la gât și o basma de muncitoare îi ascundea părul rărit, sugerând că făcea întotdeauna treburile în hotel, purtând bijuterii și fardată ca o doamnă. Riley era îmbrăcat cu obișnuita combinație de cămașă de damă ponosită și costum de gentleman de la începutul secolului, dar bombeurile ghetelor păreau lustruite. Pălăria de lână stătea ferm pe urechi. Era o invitație la ceai foarte ciudată, ca și cum mai multe elemente de basm, nepotrivite între ele, fuseseră îndesate în cutia unui magician, scuturate zdravăn, apoi aruncate afară. Era un fel de bufonerie, de pantomimă, prea coregrafiată, se gândi Cy, ca farsele care se jucau în pavilioane.

— Eliot.

— Reeda, porumbiţa mea. Se pare că băiatul tău vrea să înveţe analele meseriei mele.

Eliot? Reeda? Nu ştia că ei doi erau atât de intimi. Oraşul era mic, dar localnicii erau deschişi în privinţa prieteniilor şi loialităţilor lor, şi totuşi iată încă o posibilă asociere tainică a Reedei.

— Da. Aşa se pare. Şi, după părerea ta, ce-o să se aleagă de şcoala lui?

— O s-o termine, nici nu admit altfel şi, Reeda, drăguţa mea, te-aş sfătui să-l laşi s-o termine. Eu n-am nevoie de un tontălău în atelierul meu, care să mi se încurce în picioare şi să bâjbâie cu aparatele şi să-mi enerveze clienţii. Deocamdată nu e chiar brici.

— Fii serios, Eliot. Nu vreau să fie dezavantajat.

— Cred că-ţi dai seama ca va fi avantajat la mine. Nu numai că o să înveţe o meserie, meserie zic, Reeda, o meserie bună, o să mai înveţe şi câte ceva despre lumea largă.

Cy începu să se simtă ca o farfurie cu plăcinte sfărâmate în căutarea răvaşelor şi împărţite de jur împrejurul mesei. Mama lui se îndreptă de spate.

— Da, exact asta mă îngrijorează. Să nu-l iei la băut. Şi nici să nu-l transformi într-un dur. Şi trebuie să te întreb asta, Eliot, şi te întreb o singură dată, este o... ofertă independentă, da?

Ochii lui Riley străfulgerară scurt spre Cy, care pierduse firul conversaţiei.

— Reeda. Ştii ce fel de om sunt, nu? Da, iubito, ştii. N-aş mai sta aici în drăguţul tău salon mâncând delicioşii tăi biscuiţi dacă ai gândi despre mine ceea ce sugerează tonul tău. Are talentele necesare. Asta-i tot. Poţi să-i zici... o coincidenţă fericită. Ce pot eu să-ţi spun ce nu ştii deja, iubito? Va fi bine îngrijit. Vom face din el un bărbat ferm, atât cât trebuie să fie orice bărbat şi nici un centimetru mai mult. N-o să spun că leafa va fi cea la care se gândeşte o minte de începător. Dar asta e ucenicia, nu? Ceea ce mă aduce la următoarea mea consideraţiune. La şcoală învaţă numai tâmpenii. L-am testat chiar eu pe băiat cu nici o săptămână în urmă şi îi lipsesc din păcate cunoştinţe mai nobile. Ştii că flăcăul n-a auzit, fir-ar al dracului, de Leonardo da Vinci? Ei, ce zici? Hogarth, Rembrandt. Tărtăcuţa lui e goală. Michelangelo, mama mă-sii! Maeştri toţi. Şi-au transmis harul mai departe următoarei generaţii, prin ce sistem onorabil, că veni vorba? Prin sistemul uceniciei. Nu se poate ca un meseriaş să nu ştie treburile astea. E ca şi cum un magistrat n-ar cunoaşte legea şi ce ne-am face? Bietul flăcău este deja dezavantajat, Reeda. Dezavantajat rău.

Asta o cam puse pe mama lui Cy în încurcătură, ceea ce se întâmpla rar. Riley se ambală, înfuriindu-se cu moderaţie pe sistemul de învăţământ evident criminal, sub standarde, al şcolii secundare din Morecambe. Imenşii lui ochi albaştri transmiteau o mânie cultivată, jignită şi agresivă; Reeda întinse mâna ca să-şi tragă în jos tivul fustei. El se aplecă spre ea, cu o mână pe genunchi şi cu ceaşca de ceai în cealaltă înclinată la un unghi riscant. Ea nu avea din păcate cu ce să pareze savantlâcurile lui de paradă şi nici privirile care-i făceau avansuri sau retorica lui. Cy voia să intervină ca să spună că ştia de fapt cine a fost Leonardo da Vinci. Nu şi Bernini, care nu fusese nici el introdus în conversaţia din după-amiaza aceea. Dar nu părea a fi o conversaţie în trei, dacă fusese vreodată menită să fie.

— Păi, o să discut cu Colin Willacy... poate se poate face ceva... şi o să-i spun de îngrijorarea ta...

— Nu, Reeda, nu! Să nu faci asta! Doar am de gând să-l instruiesc eu însumi pe flăcău, nu?

Sanctitatea trupului şi a sufletului găzduit de acesta nu exista în atelierul lui Riley, adică exista doar în limitele a ceea ce el însuşi socotea cuvenit şi sacru. Nu exista nici respect faţă de valeţi şi lachei. Iar cunoştinţele anterioare nu erau de mare folos. Tatuajul era o lume a evadării onirice, în care întâmplările stranii şi ideile sumbre nu erau doar normale, erau aproape banale. La numărul 11 din Pedder Street, continuau regurgitările hidoase, dureroase, deseori însoţite de urlete, ale pielii umane. După o lună, Cy se simțea ca un explorator care escalada doar poalele unei insule bizare și primitive. Avea de frecat instrumentele până ajungeau ca niște vârfuri de săgeată, care erau apoi sudate de un mâner manevrabil, avea de răzuit pigmenții ca să se amestece cu alcoolul, apoi de răzuit cu ambele ingrediente fâșii fragile de piele și de tocat nervii autoritarului conducător al expediției. Pentu că Cy era făcut să se simtă, aproape în fiecare zi, un idiot împiedicat ce nu are mai multe abilități manuale decât un om al cavernelor care își face de lucru cu o piatră netedă.

— Ajungi prea jos cu ascuțirea acului, e inutil, ce naiba! Bobina asta s-a ars prea repede, n-ai fixat-o bine. E prea multă pudră în soluția mea de tuș, amestec-o cu grijă, fărâmă cu fărâmă, cum ți-am arătat, aici nu e azil pentru artiști, băiete. O să te duci la Lancaster după alte materiale și o să le scoți din port pe cheltuiala ta dacă mai faci asemenea tâmpenii. Și apropo, aș avea chef în clipa asta să mănânc o turtă de ovăz de la Donaldson. Așa că, întinde-o, țâncule!

Leafă ? Nu primise nici o leafă.

— Cum ajung acolo ?

— Călare pe țurloaie, fiule. Nu-ți funcționează picioarele ? Hai, șterge-o!

Exista un aspect al meseriei, pe care Cy reuși să-l stăpânească imediat. Făcuse cunoștință și se împăcase de la o vârstă fragedă cu limitele mai bizare, mai umede, mai sângeroase ale trupului uman, așa că procedura tatuajului în sine nu-l deranja și dacă pe Riley l-a impresionat ceva a fost tocmai capacitatea băiatului de a suporta indelicatețile fizice ale profesiei. Nu că ar fi vorbit vreodată de ele. Riley însuși era total netulburat și neafectat de sânge, cheaguri sau mirosuri. Dacă exista vreo asemănare între Riley și Reeda, aceasta era că aveau capacitatea nediscriminatorie de a tolera corpul uman organic.

Clienții erau bruscați ca să se dezbrace, deseori pe jumătate goi – Riley voia să vadă toată pânza înainte de a începe o lucrare, plasamentul între chenare era vital. Erau și doamne,

deși dacă lucra la țâțe sau la șolduri și le cerea să-și dezvelească sânii sau anumite zone vulnerabile de sub talie, le cerea să-și aducă un prieten cu ele la ședința de tatuaj, ca martor al purtării sale cuviincioase. Orice trup produce sânge și sudoare, inclusiv trupul de femeie. Riley nu găsea nimic de venerat la el, pe când Cy încă simțea un pic de teamă respectuoasă și o ușoară arcuire în partea din față a pantalonilor, dacă era în spatele draperiei în timp ce o femeie își aduna fustele în jur și le ridica în timp ce Riley lucra la un pliu al pielii de pe partea interioară a coapsei și îl perfora. Femeile reprezentau distracții ocazionale pentru Riley, fiecare prilejuind un nou portret undeva pe piciorul lui, dacă mai era loc și dacă meritau – meritul era de obicei definit de terminarea relației lui cu ele și nu viceversa – și compunea o poezioară de bețiv pentru a le ura drum bun după ce legătura lua sfârșit. Helena Skeet, care servea la barul de la Câinele și Potârnichea în nopțile când Paddy Broadbent băuse nițel cam mult, era o asemenea muză.

— Peste tejghea, s-o încaleci te-ar lăsa / Dar dimineața, s-a zis distracția / La doctor de ștoi, te cauți de buboi…

Se părea că lui Riley nu-i plăcea mai mult să lucreze pe un trup de femeie decât pe unul de bărbat. Era un peisaj la fel de dificil de pavat cu tuș. Îi plăcea să le aibă în pat doar atâta timp cât nu ajungeau să se cunoască bine.

Metodele lui de predare și prelegerile lui începeau bine, dar păreau să coboare întotdeauna în derizoriu, ca și cum jumătatea de sus era un tip instruit, dar sub catarama centurii era un ticălos și nu se putea abține să nu strice partea lui mai bună.

— Să știi că deși le lipsește privilegiul părului bărbătesc – cu toate că aici, mai la nord, nu poți garanta asta, băiete, ha-ha-ha –, femeile au deseori mai multe organe interne grase, eu le zic săculețe, tu poți să le zici cum vrei. Ca o mică pungă de apă și trebuie să umbli cu grijă pe lângă ele, că pot dilua pigmentul sau îți strică un contur. Mai ales cururile. Da' recunosc că de multe ori suportă mai bine decât bărbații.

Durerea vreau să zic. Probabil un rest de rezistență de când erau toate vrăjitoare, să le ia naiba, și aruncau oamenii cu pietre în ele sau erau arse sau înecate pentru asta, nu, băiete? Că veni vorba, să nu-i pomenești nimic maică-tii despre toate astea.

Oamenii erau făcuți din căcat, pișat, flegmă și puțină experiență, ici și colo. Fie se pricepeau să spună o glumă bună, fie nu; el îi prefera pe primii. Riley excela în profesia lui, în arta lui. Și arta nu putea fi pusă la îndoială, Cy văzuse asta când venise prima oară în cămăruța de tatuaj a lui Riley, la unsprezece fără douăzeci noaptea, cu intenția de a lua în seamă ciudata lui ofertă de angajare. Sau măcar de a-i spune ciudatului individ să-l lase în pace și să nu-l mai acosteze după muncă. Era ceva în felul în care încheietura mâinii lui Riley se oprea nu mai mult de o fracțiune de secundă în timp ce ținea pistolul și mâna lui aluneca autoritar, ca și cum ar fi fost trasă de un magnet din cot, nu condusă de degete, exercitând mai multă presiune asupra mușchiului, mai puțină pe porțiunile de piele lăsată, pentru a realiza o linie absolut uniformă, era ceva care nu-i permitea lui Cy să împace măiestria cu omul. Era uluitor cum un individ atât de ofilit și de obscen putea fi în acele momente atât de minuțios și de precis.

Brațele lui Riley erau splendide. Chiar și tușul mai vechi care se decolora rămânea adunat în șanțuri. Riley i-a explicat că le dădea zilnic cu o loțiune, așa cum alții își lustruiesc la nesfârșit argintăria sau mașina, ca să-și mențină în stare bună moștenirea. Așa se explica parfumul ciudat, nelalocul lui, din atelier. Era loțiune Nivea pentru femei. Un miros floral dulce și, în plus, scump. Avea pielea aceea măslinie frumoasă, netedă, care se potrivea cu părul negru, cel puțin cu cel care îi ieșea de sub pălăria de lână de care nu se despărțea, și cu țepii din barbă care erau tot negri. Era o piele care alcătuia un fundal foarte bun pentru frescele lui moderne luminoase, care nu se vedeau niciodată sub manșeta de la încheieturi sau deasupra gulerului cămășii, acolo erau granițele măiestriei lui. Dar sub piele era o altă poveste, era un suflet pe jumătate înnegrit de ură și dispreț. Eliot Riley era bețiv, mama lui Cy avusese

dreptate. Și făcea urât la beție. Era un bețiv care lăsa să-i intre în cap demonii din sticlă când o dădea pe gât, demoni care bântuiau, dezlănțuind tot răul pe care-l găseau ascuns în catacombele sufletului său. Toate tragediile din viața lui, toate îndoielile de sine, toate amăgirile ieșeau din captivitate și îl vizitau din nou când bea.

Poate că avea totuși în el ceva dintr-un velș sau un celt, o identitate duală, o deposedare, un dor. În cămăruța lui de lucru era inima lui intimă, sărbătorească, afară, era o dislocare din moștenirea lui, colorată în roșu, negru și verde intens, hotărâtă de el însuși. Era un om dedublat, ca și cum s-ar fi născut în două bucăți și jumătățile păreau să nu se fi unit niciodată pentru a alcătui un întreg sănătos, pentru că se luptau permanent una cu cealaltă. La lucru, avea expresia unui om absorbit, a cărui meserie se ocupă de expresie și de mici amănunte, de exploatarea detaliilor și a perforației culorii. Și îi plăcea frumusețea bitonală pe care le-o dădea oamenilor. În felul acesta, era necondiționat de nimic. Ochii lui concentrați cântau când era această jumătate a lui însuși, tușul era limba firească a inimii lui, se afla pe tronul unei țări când lua în mână instrumentele. Atunci era ca un poet, ca un rege, ca un zeu, purtând un război precis și frumos cu trupurile celor dispuși să îngăduie definirea și reprezentarea frumuseții lui.

Ah, dar era conducătorul unei țări ciudate, violentă, sexuală, îndrăzneață, care nu admitea compromisuri, subversivă, bizară și deseori lipsită de gust pentru alții – marea burghezie, consilierii conservatori, oamenii de afaceri snobi, care spuneau că nu e artă. În afara camerei antiseptice plină de desene din Pedder Street, Eliot Riley era întâmpinat cu priviri încruntate pe stradă, provocat în baruri, considerat nerespectabil de presă și, din propria sa voință de bețiv, era excesiv de moral. Omul cu ochi albaștri-gălbui, animați de bere, care voma sâmbătă noaptea și râdea amar, cu hohote scuipătoare, strica repede dispoziția celor care se aflau în compania lui. Era catolicul de care orașul era sătul ca de diavol. Cy era dus la cârciumă înainte sau după muncă și tratat cu prostul lui gust și cu indiscreția lui în public. Alți oameni veneau și plecau, cunoștințe făcute la cârciumă, interesați în treacăt să afle cum își câștiga existența sau dornici să-i împrumute reputația pentru necesitățile lor inferioare, dar în cele din urmă se săturau de el și renunțau pentru totdeauna la prezența lui. Era rău, era nociv și îi infesta pe ceilalți ca o molimă periculoasă.

Riley a fost singurul om din câți cunoștea Cy, care a văzut ceva hazliu în bucățile de carne, găsite – îngrijit ambalate în ziar și mânjind tiparul – în fundul prăpăstiei Moffat, singurul om care a râs în hohote, când în oraș a ajuns vestea că doctorul Ruxton din Lancaster a fost în cele din urmă pus în ștreang la spânzurătoarea de la Strangeways pentru odioasa ucidere și măcelărire a soției și a infirmierei sale, spre binecuvântata ușurare a întregii națiuni.

— Ce e negru și alb și mânjit cu roșu? Un ziar din prăpastia Moffat. Te-ai prins, te-ai prins? Vezi roșu înaintea ochilor... Probabil le-a găsit împreună, nu? Și le-a împărțit ca pe cărțile de joc. Neghiobul trebuia să li se alăture.

Riley putea să înțeleagă elementele absurde, înșelătoare și întunecate din oameni și chiar i se păreau amuzante și palpitante, în timp ce alții nu le puteau judeca existența și trebuiau să se bizuie pe opiniile comune – erau grozăvii, păcate și mult rău în lume. Iar Riley le spunea la toate pur și simplu adevăr, adevăr, la fel de adevărat ca orice realizare superioară, ca dragostea, ca Dumnezeu sau ca bunătatea divină. Una fără cealaltă este o minciună, spunea el. Oamenii sunt negri și albi, cu prea mult sânge roșu pe dinăuntru, exact ca ziarul din prăpastia Moffat.

Riley era ca un vas de sânge prin care, de bine de rău, circulau aceste mesaje. Ceea ce scotea el din oameni și desena pe ei era variat și degenerat, dar în același timp onorabil și clarificator. Pe pereții lui erau însemne de războinici și capete străpunse de săbii, femei îngenuncheate, aplecându-se goale spre sulele bărbaților, lângă Christos pe cruce, balanța dreptății și porumbei cu ramuri de măslin. Din toate înțelesurile distilate ale lumii, din harababura ei haotică, Riley repera

toteme umane și le dăruia patronilor lor. Un bărbat este sufletul unui leu, curajul lui. Un bărbat este profesia lui pe mare. Un bărbat este steagul națiunii sale. O femeie este numele copilului ei mort. O femeie este capacitatea ei de a-și folosi corpul pentru a produce plăcere sau incapacitatea ei de a se dezgoli vreodată cu adevărat pentru că i s-a tatuat un sutien negru pe piept. O femeie este abstractă ca spirala abstractă de pe spatele ei.

Nu i-a trebuit un secol ca să afle toate acestea despre Eliot Riley. Așa că prima dată când Cy a dat peste el împreună cu prietenii lui, beat și obosit și delirând pe cheiul central, vorbele lui bălmăjite de nebun nu erau total lipsite de sens. Jonty și Morris priveau îngroziți și nedumeriți când sărăntocul ăla care părea terminat ridică un braț și strigă spre Cy:

— Vino-ncoace, băiete. Ascultă. Sunt o moașă să mă ia naiba, băiete, asta fac eu, desfac cracii naiba să-i ia și le prind plozii cu tot căcatul și sângele lor după atâta împins și ele nici măcar nu știu niciodată să le ia naiba... hahaha... nu știu niciodată că se nasc pe ele, moașă, să mă ia naiba, asta sunt. Asta sunt.

— Ce naiba îndrugă, Cyril. Hai să plecăm, lasă-l.

— Tre' să te obișnuiești, băiete. Tre' să te obișnuiești cu căcatul și cu pizda. După un timp, vezi că nu miroase tocmai rău. Toți suntem înmuiați în ea, da, suntem... hahaha... și voi ticăloși mici, voi să vă ia naiba cu mămicile care își pun mâinile lor curate pe voi... cu ideile voastre strălucite, pline de speranțe...

— Duceți-vă acasă, băieți, eu mai rămân puțin. Domnul Riley e într-o stare, înțelegeți, are crize. Hai, duceți-vă. Ne vedem mâine.

Cy se aplecă și începu să-și ridice patronul pe picioare. Riley îi zâmbi – un zâmbet fericit, de toată mila, care-i umezea ochii cu lacrimi și-i scurgea saliva din gură, un zâmbet înduioșat de această nouă camaraderie complice, dar și batjocoritor.

Nu după mult timp, Cy și-a dat seama că Riley era sfâșiat în două, era ca Ianus cel cu două capete. Poate că umanitatea meseriei lui îi îngăduia această calitate, de a se apleca sau nu spre noroiul și gunoiul vieții, dar și spre frumoasele sale plaje cu nisip, frânghiile din jurul ambilor stâlpi. Poate că ajunsese la meseria asta pentru că se potrivea cu un caracter deja format și adecvat, sau poate că meseria îl croise pe el. Dintre găină și ou, Cy n-a știut niciodată să aleagă care a apărut mai întâi.

În afara atelierului, în viața de zi cu zi, Riley era un ratat. Era ruda urâtă, caricaturală a societății. Se îmbăta, jignea, era gâlcevitor și neînțeles. Nimeni nu-l vedea la lucru sau cine-l vedea era prea preocupat de durere ca să observe ochiul lui, limpede dintr-odată, mâna lui sigură, imnurile cântate de inima lui. Așa că s-a înconjurat de acest teritoriu condamnat, știind că afară era un canal de legătură nedorit, că era alungat din orice alt spațiu decât cel al unei cuști de confesional, unde sufletele bărbaților și femeilor pot călători liber. Se lipsea de acea identitate dată de preot. A mers prea departe, s-a încăpățânat să curteze acest mod de viață, trăind greșit și strident, și să provoace indignare. În timp ce Reeda extrăgea ce era bun din viață, el aduna răul și îl ducea la piață, unde își striga marfa în gura mare. Credea profund că nu se place și că pe ceilalți îi place și mai puțin. Așa cum nu-i plăcea vecinătatea trupului nepictat și normalitatea, dopul de bun-simț al vieții care încearcă să astupe jumătatea de existență diavolească. El trăia ca și cum încerca să împroaște afară partea întunecată, cu alcool, cu zeflemele, cu obiceiuri urâte, politică urâtă, limbaj urât, oprobriu, chin și disperare.

— N-aș vrea, iubire, cu un ștoi cât o catedrală, sunetele orgii mele ar părea prea slabe. Ridică-mă din nou, Paddy. Cum adică ai strigat ultimele comenzi? Eu n-am auzit și ținând seama că e aici Miss Catedrala din York, ar trebui să se audă ecoul.

În această disperare de sinucigaș, dacă s-ar fi lovit de o stâncă, jumătatea inutilă din el, cea neiubită și care nu iubea, ar fi părăsit nava. În jurul ei își crease mentalitatea unei autoînfrângeri umede, hibernale. Scandalurile, plângerile, rivalitățile durabile, din care Eliot Riley nu ieșea niciodată învingător.

Avea interdicție să intre în șase cârciumi din oraș din cauza conduitei sale, pusese la grea încercare răbdarea lui Paddy Broadbent în mai multe rânduri. Îi mersese buhul. Dar în atelierul lui putea broda corpul uman cu frumusețe și era magnific. Reputația măiestriei lui aducea bărbați și femei tocmai din Belfast și Nottingham, Stirling și Glasgow, programați în lunile de iarnă și în cele de vară, făceau coadă la ușa lui. Partea lui luminoasă îi făcea să vină mereu, să se întoarcă mereu, pentru ca el să-i îmbrace în haine noi, perfecte, de comandă. Să le dea suveniruri durabile. Să le dea marcajul natural. Să le dea un tablou cu ei și pentru ei.

Cele două jumătăți ale sufletului lui erau despărțite, una măreață și îndemânatică, cealaltă săracă și criminală. Și numai Cy le cunoștea pe amândouă așa cum erau. Numai el putea să vadă ambele părți, în timp ce lucra lângă omul ajuns pe culmi și mergea pe stradă lângă omul căzut în dizgrație, îl vedea cum iubește și îl vedea cum urăște. Și la foarte scurt timp după ce-l cunoscuse, pe Cy l-a izbit asemănarea dintre Eliot Riley și Golful Morecambe. Amândoi erau supuși mareei și schizofrenici, două anotimpuri bune, două anotimpuri proaste.

— Nici să nu te gândești să mă-ntrebi când o să începi, fiule. O să pui mâna pe ac când o să spun eu, nu înainte. Și mai întâi o să exersezi pe picioarele alea ale tale, ca niște bețe, raza mea de soare, nu pe un client care plătește.

N-a fost un privilegiu și nici o onoare să lucreze pentru Riley în primele luni. Și n-au existat nici lecții civilizate despre marii maeștri ai picturii, după cum îi promisese Reedei Parks la ceaiul cu biscuiți. Lui Riley îi plăcea să vorbească despre el și să-și dea cu părerea. Și-i plăcea să se dea mare. Desena cu mâna liberă. Putea să adune o bucată de piele ca pe o pânză și s-o imprime cu tuș, sigur pe el, dacă voia, fără nici o muncă preliminară. Asta însemna că se putea abate de la carnea standard, își sporea reputația arătându-și inventivitatea și astfel cerea mai mulți bani, dar asta îi dădea și un orgoliu înfulecat cu lăcomie. Dacă a văzut acest potențial în Cy, prin desenele îndrăznețe din vitrina tipografiei, nu i-a transmis mai departe nici o vorbă profetică. Era de școală veche, spunea el și era mândru de asta. Detesta scamatoriile și sloganele publicitare și toate instrumentele unui simulacru de chirurgie, halate de laborator, stetoscoape, denumiri comerciale, nume false, Doctorul, Căpitanul Roșu, Andy Fără-durere, deși înțelegea necesitatea unor bune relații, a distracției în timpul lucrului, ceea era o altă chestiune și o făcea în fiecare seară. Știa să detecteze o înclinație spre discriminare sau pentru genul de comicării pe care-l prefera cineva și ajungea la ele într-un minut.

— Ce zici de voturile astea pentru femei? Au motive să anuleze prohibiția în America, nu-i așa? Există un motiv pentru care e nevoie să se dea din nou drumul la băutură acolo. Ce zici?

Adesea era atâta paradă și ostentație în cămăruța aceea, că bietul client se simțea copleșit de ele în timp ce se chinuia să suporte înțepăturile. Se spuneau povești despre târfe, despre fecioare și despre bătăi, despre cunoștințe prinse în delict, despre omul de la care învățase meserie, Black Percy, care decapitase un alt om cu sabia din armată a lui taică-său chiar sub ochii lui. Riley reușise într-o industrie colorată ca o stambă, care se bizuia exclusiv pe propriile resurse și pe măiestrie dobândită acasă, în care aparatura trebuia construită de fiecare artist al tatuajului, făcută de mână din obiecte potrivite, sonerii electrice, freze, mecanisme de acționare industriale, piese de fabrică, vată medicinală, totul era îndoit, pilit, sudat și adaptat. Tușul trebuia achiziționat sub acoperirea unei alte profesii, dar apoi trebuia să ai încredere în contactele stabilite, îi spuse el lui Cy. Îți folosea să ai cunoștințe la depozite de mărfuri, de vechituri, la ateliere de reparații și la spitale – Riley recomanda infirmierele pentru sex oral. Acum se puteau cumpăra bobine pentru mașinării, majoritatea destinate altor meserii, dar ușor de adaptat, deși el continua să modeleze fiecare piesă după gustul lui ori de câte ori

era posibil. Și asta va învăța să facă și Cy, să-i dea Dumnezeu sănătate.

Riley a făcut cu el turul artiștilor de tatuaj din Lancaster și Liverpool și l-a trimis să dea o raită, solo, și pe la cei din Morecambe, să se uite prin vitrine, să vadă cum nu trebuie făcut. Dacă era ceva diferit înăuntru astea nu erau modelele, care erau variațiuni, ci oamenii care le făceau, oarecum moderni ca îmbrăcăminte și criminali în comportament, în comparație cu Eliot Riley, pe jumătate lup de mare, pe jumătate mire aristocrat, atavicul, care, în majoritatea zilelor, fie că muncea, fie că nu, își punea pe el jacheta neagră de dimineață, pălăria de lână, mănușile cu vârfurile degetelor tăiate. În timp ce ceilalți întruchipau personajul șic al profesiei, Riley era poate șablonul său originar, produsul autentic.

S-a dus permanent o bătălie pentru a încălzi camera de piatră în iarna aceea, aerul era tras afară de marea cenușie și mâloasă din golful de la capătul Pedder Street, care părea să extragă toată căldura din clădire în timpul refluxului. Cy își irosea mult timp aducând lemne de foc de pe plajă pentru cămin, pentru ca Riley să poată face economie de cărbuni, simțindu-se retrogradat și înșelat, fiindcă fusese luat din căldura plăcută a tipografiei, unde clic-clic-ul mașinii de imprimat îi dădea un sentiment de siguranță. Riley insista să fie cald în sectorul pentru clienți al camerei, din spatele draperiei, avea o fixă să lucreze pe piele caldă. Zicea că e mai bine s-o aduci la o condiție de climă temperată, că era mai pregătită pentru a primi culoarea. Cy mai suporta și umilința de a fi instruit cum să manevreze toată aparatura lui minuțioasă și de a face tot timpul ceva greșit. Bucată după bucată erau respinse, pentru că una era prost șlefuită, alta era sudată la un alt unghi, altele erau cârpăcite, paradite, pierdute. Riley le arunca de multe ori înapoi în cutia cu resturi metalice, fără măcar să se uite ca lumea cum erau lucrate, socotindu-le dinainte rebuturi. Dacă și-ar fi dorit să se facă mecanic, s-ar fi dus să lucreze la o companie de mașini sau ca montator la topitorie, se gândea deseori Cy cu amărăciune. Dar iată că era aici și nu se vedea nici un cap de porc, spre ușurarea lui.

În februarie, în același an, Riley l-a pus pe Cy să înceapă să exerseze pe propria tibie, rece, cu piele de găină, sacrificându-și un picior, după cum fusese informat că va trebui să facă. Și va mai trebui să facă o scurtă vizită pentru a-și prezenta omagiile creatorilor meseriei. Așa că, a urmat cioc-cioc pe tibia lui Cy, cu un băț de bambus și un ciocan și Riley îi pălmuia fața când îi curgeau lacrimi de durere și nu se mai putea concentra și scăpa din mână instrumentele, ca să nu spunem mai mult. Trebuie să învețe tradițiile, de la început până la sfârșit și să le respecte, răcnea Riley.

— Acum ia naibii maiul ăla, băiete. Sau pleci.

O fi acum era acelor electrice, dar tatuajul este la fel de vechi ca mumiile alea de te zgâiești la ele în sarcofagele lor din deșertul egiptean și dacă tușul impregnat era bun pentru faraoni, e cu siguranță bun și pentru Cyril Parks fir-ai tu să fii. Apoi, acele de modistă prinse de un băț lasă dâre groase de culoare, distrugând un picior alb cu magie neagră. Of, ticălosul era într-adevăr de școală veche.

Pe urmă mai erau și comentariile personale, pe care omul le făcea fără nici o jenă.

— Problema ta, băiete, este înclinarea ta înnăscută spre muțenie. Ciripește, fiule. Ești prea ciufut, trebuie să te înviorezi, să-ți arăți personalitatea. N-o să te prețuiască nimeni doar datorită tușului, băiete. Și-n plus, doamnelor nu le place să aibă-n pat un tăntălău – câte au adormit deja sub tine, băiete? Sau pe tine, dacă tot veni vorba. Sau ești încă un novice în privința asta? Să nu-mi spui că va trebui să-ți fac ucenicia și în domeniul ăsta.

Râs acru, umed.

— Ascultă. E bună un pic de cercetare de sine și de melancolie noaptea târziu, cu un păhărel alături, dar în fața clientului va trebui să te-nviorezi, ai înțeles? Mai lucrează la flecăreală, nu-ți pot da drumul în mulțimile care vin vara, dacă o să-i plictisești de moarte pe toți. Însuflețește-te, băiete! Și fă-ți rost de o muiere care să te greseze ca lumea!

Așa au fost dezamăgirea și umilința începutului de ucenicie. De nenumărate ori, Cy fusese cât pe-aci să lase jos lemnele de foc, acele și cartușele cu tuș pe care le căra și să părăsească pentru totdeauna atelierul din Pedder Street. De nenumărate ori își adună mâna pumn lângă coapsă, dorindu-și până la Dumnezeu să-l poată îndrepta spre Riley. De nenumărate ori găsise atelierul închis și pustiu și trebuise să-l caute pe Riley pe străzi, ca să-l găsească murdar și duhnind, în cine știe ce cotlon. Și o mințise pe mama lui, spunându-i că Riley nu bea, că n-avea nevoie de el drept cârjă cu care să șchiopăteze până acasă și că nu sta treaz jumătate de noapte în weekend ca să aibă grijă de bețivan și din cauza asta nu se trezea ca s-ajungă la timp la școală luni dimineața, că Riley era un profesor bun și că dintre toți acei mari artiști pe care acum îi cunoștea, Michelangelo era pictorul lui preferat. Un nume extras din văzduh într-o bună zi, ca s-o asigure pe Reeda că totul era bine, că n-o apucase pe o cale greșită, că nu era un rătăcit pe marginea prăpastiei. Deși era suficient să-l urmărească pe Eliot Riley lucrând pe un client, să vadă cum culoarea adevărată își face drum în piele, ca să simtă cum dispare orice dușmănie și resentiment. Pentru că de la această brută putea primi artă umană strălucită.

— Te simți rău, scumpule? Ești cam palid de câteva zile.

— A, nu, mulțumesc, mă simt minunat, mami.

— Nu te-ai certat cumva cu El… cu domnul Riley, nu?

— Nu.

Reeda lăsă jos coșul cu rufe și îi puse o mână pe umăr.

— Ar fi păcat.

— Nu, sunt doar obosit.

— Bine. Eu când istovesc, îmi spun că dacă aș mai putea face încă o treabă în ziua aceea, voi avea una mai puțin a doua zi. E caraghios, desigur, pentru că întotdeauna apar o mulțime de treburi și niciodată nu par a se împuțina, nu? E ca un puț fără fund, așa că trebuie să muncești tot timpul. Și oamenii așa sunt, Cyril. Asta-i face atât de enervanți și asta ne face să-i îndrăgim. Tatăl tău mă ducea la disperare, mă înnebunea când uita să pună capacul la lapte și cu ideile lui prostești despre cine ar trebui și cine n-ar trebui să facă parte din consiliu, adică, cine poartă fustă și cine poartă pantaloni.

Era prima dată când o auzea pe mama lui cutezând să-i critice tatăl, cu o observație care nu mai era un nobil omagiu adus caracterului lui exemplar. Cy se întoarse și își ridică privirea spre ea. Părea nervoasă, dar în același timp ușurată.

— Vai, uite cât e ceasul! Dacă nu termin de spălat acum o să purtăm lâneturi ude toată săptămâna. Poate îmi povestești mai târziu ce-ai mai făcut și cum merg treburile.

Vara lui 1922 a fost o vară a dezamăgirilor; Cy nu prea a avut încotro și a fost nevoit să continue să amestece tuș, să pilească ace, să monteze electromagneți și arcuri, cât putea el de bine, și să ia bani de la clienți. Și n-avea nici măcar suficienți bani de buzunar ca să se ducă la cinema sâmbăta seara să vadă filme cu Charlie Chaplin sau pe înfricoșătorul vampir al lui Murnau, împreună cu Morris și Jonty, care îi plăteau biletul ori de câte ori puteau, dar nici ei nu aveau un venit mai stabil sau mai generos decât al lui. Nu înțelegeau interesul lui Cy pentru tatuaj. Nu-l înțelegeau văzând cât de dezamăgit era și că renunțase la desen – pentru că Riley nu-l lăsa nici măcar să agațe desenele lui bune în atelier, deși el făcea o mulțime, nici nu-l lăsa, când nu lucra cu mâna liberă, să traseze șabloanele cu acetat, să le imprime cu cărbune, să ungă o spinare cu vaselină și să lase un contur preliminar pe care să-l umple Riley, ca un ucenic adevărat care prepară compoziția pentru maestrul lui. Și nu-l înțelegeau pe Eliot Riley, nu-nțelegeau bombănelile și cântecele lui, rânjetul lui de braconier de urși și comportamentul lui veșnic imprevizibil când veneau să-l ia pe Cy. Luptase în război ? l-au întrebat. De aceea era atât de ticălos, de aceea devenise atât de imposibil, pentru că rămăsese cu un șoc în urma unei bătălii, ca bărbații cu convulsii care se întorseseră în Morecambe în 1918, care din când în când cădeau în genunchi și urlau pe străzile orașului ? Era o obsesie ? Era depresie ? Sau amândouă ? Băieții nu reușiseră să găsească alte motive. Nu puteau pricepe loialitatea lui Cy față de această secătură. Erau nedumeriți și speriați și nu puteau avea nici o comunicare cu el. Căci ce om în toate mințile sau ce om care trece pragul iadului dintr-un balamuc ar putea înțelege cum funcționează și se dezlănțuie mintea lui Eliot Riley ?

Când pieptul a început să i se retragă, Reeda Parks a știut, în acea parte a inimii unde sunt păstrate toate secretele cele mai strict păzite și mai inaccesibile, că îi sosise clipa. Își urmări sfârcul retrăgându-se timp de cinci zile, deveni mai tăcută și mai puțin sigură pe munca ei, lăsând dulapuri deschise și jumătate din aluat nerulat. Avea în corp mici dureri, pe care până atunci nu le luase în serios, n-o îngrijoraseră – la încheieturile mâinilor, la abdomen, în partea de sus a spatelui. Acum căpătau un înțeles. Dar nu-și dăduse seama, nu-și dăduse seama, asta o făcea să se sprijine de peretele de care se sprijinise după moartea atâtor copii abia concepuți și plânsese. Își observa pe îndelete fiul înalt pe deasupra mesei când cinau împreună, remarcând fruntea lui largă, buclele neglijente din jurul gulerului – nu-i plăcea să se ducă la frizer și n-o lăsa nici pe ea să-l tundă – cum i se mișca mărul lui Adam în gât când înghițea, triunghiular, ca tija în unghi a roții unui tren cu aburi când începe să pistoneze. Și cum își dădea seama când el cugeta adânc la ceva, pentru că buzele lui simulau involuntar cuvintele sau pufnea sau râdea dintr-odată, cu glas tare, fără vreun motiv. Și se gândea cât de mult îl iubea, simțea asta în toată ființa ei, ca mușchiul care o ținea în picioare fără ca ea să simtă. S-a dus la doctor și a fost programată pentru operație, dar în câteva săptămâni a devenit evident că nu prea se mai putea face mare lucru, nu-i puteau tăia spinarea suficient de adânc, era un copac putred cu un cancer în jurul trunchiului. N-a vrut să rămână în spitalul din Lancaster. Voia să-și petreacă ultimele zile la Bayview, ca să sfârșească acolo unde trăise. Și cu ocazia asta va urmări încântătoarea mișcare a golfului, acel uriaș ceas viu, care fusese întotdeauna în spatele ei când muncea, ca un pendul care se balansa zilnic dintr-o parte într-alta. Va deschide fereastra camerei ei și va lăsa boarea mării să înviorеze aerul din jur, îi plăcea cu adevărat vremea mai rece, avea ceva stimulator, te trezea. Ca o limpezire după căldura nămoloasă, moleșitoare din timpul verii. Și va fi Cyril al ei. Când nu va mai avea piept și corpul i se va clătina, va trebui în sfârșit să-l înțarce, să nu mai fie în grija ei.

El era distrus doar în măsura în care sunt toți tinerii care-și pierd mamele, dar apoi își revin. Înainte ca ea să plece la spital, n-a lăsat-o să-i vadă fața, ținând-o apăsată în scobitura cotului, pe masă, timp de o oră. Ca și cum dacă și-ar fi scos-o de acolo și și-ar fi lăsat ochii să vadă paloarea și istoveala ei, tăria credinței ei în condamnarea la moarte ar fi însemnat să recunoască și el condamnarea ei și s-o binecuvânteze, ceea ce el n-a făcut, n-a făcut.

— Trebuie să-mi taie poteca-mușteIor, iubitule; dacă n-o scot, toată pâinea o să putrezească.

Găsise undeva înlăuntrul ei încă una dintre funebrele ei alegorii, încă una dintre metaforele ei bine fierte ca să fie puse la păstrare. Era sfârșitul lui septembrie. Un septembrie cu mugetul furtunii, cu apă pe margini noaptea și cu un albastru umed ziua. Orașul și golful se avântau mai departe sub cerul pictat în ulei de un pictor, ca în fiecare toamnă. Aproape toți oaspeții plecaseră, Reeda încheiase încă un sezon de vară și, spre cinstea ei, totul era în ordine. Își aranjă registrele, făcu socotelile, nu-și făcu buget pentru iarnă. Fusese o vară bună, erau suficienți bani ca să-i aștearnă calea lui Cyril, ceea ce însemna că în curând își va câștiga singur traiul. Banca a fost informată că ipoteca se anulează. Mobila hotelului a fost vândută. N-a mai existat un teanc de cearșafuri de cârpit și nici o listă cu reparațiile care trebuiau făcute iarna în hotel. S-a internat pentru operația deja ratată, a petrecut o săptămână

chinuitoare în spital, pe parcursul căreia Cy a vizitat-o zilnic și a venit acasă cu tuburi în piept din care se scurgeau lichide și incapabilă să-și ridice brațul drept. L-a lăsat pe fiul ei să se învârtească pe lângă ea, știind că are nevoie să se simtă folositor. Apoi l-a convocat pe Eliot Riley, care s-a uitat la ea cum zace pe pernă, secătuită și mânjită ca un borcan de cremă gol, și a izbucnit în plâns.

— Scoate-ți pălăria, Eliot, și închide ușa. Și sper din toată inima că ești treaz.

— Sigur că sunt treaz, femeie! Drept cine mă iei?

Cy nu era în cameră, dar auzea pe jumătate deznădejdea lui Riley, auzea poticnirile dintre propozițiile lui dezlânate, ca niște caracatițe, și cum rostea iarăși și iarăși numele mamei lui: Reeda, Reeda. Pentru doi oameni care se vedeau atât de puțin ca ei, întâlnirile lor erau animate, sentimentale. De aceea, Cy se întrebă din nou dacă nu exista un vechi șasiu ruginit și abandonat al relației lor; acolo sub scurgerea anilor, ar putea încă să existe, ascuns, chiar și de ei, dar o piedică suficientă pentru a bate din călcâie când se vedeau. Poate înainte de tatăl lui, deși Cy era convins că mămica lui i-ar fi spus atunci când i-a cerut voie să fie ucenicul lui Riley, dacă exista o istorie personală care însemna că oferta de angajare era necuviincioasă. Spre sfârșitul discuției, Reeda era cea care vorbea și Riley asculta. Tonul ei era detașat, din când în când se oprea, pentru că durerea apărea cu intermitență, ca valurile mai înalte, ocazionale, din golf care săltau bărcile și deviau cursul stabilit. Și Cy reuși să deslușească un cuvânt pe care ea îl repeta: dacă, dacă, dacă, pentru ca el să știe că exista alternativă în chestiunea respectivă.

Când plecă de la Bayview, Riley trecu prin fața lui Cy fără să-i spună o vorbă de mângâiere. Nici o vorbă. Ca și cum propria suferință investită în pierderea mamei lui Cy îl împiedica să se exteriorizeze și să-i includă și pe alții, de teamă să nu se înduioșeze din nou. Se comporta ca un actoraș bombastic, cu patosul teatral al unui admirator care iese de la o operă tragică. Ca și cum ar fi fost copleșit de durere, resimțind-o mai adânc decât Cy, fiul ei, care era minimalizat și discreditat de o jale atât de entuziastă. Ochii de culoarea mentei aveau în jur fâșii verzi și cenușii. Buzele lui mari tremurau. Nu avea înțelegere decât pentru el însuși. Nu era prima dată când lui Cy îi venea să răcnească sau să măture obiectele de pe masă producând un zgomot infernal, ca să-l asigure pe Riley că, de fapt, el nu e invizibil, nu e insignifiant. Riley era un om sentimental, cu un suflet discriminator, îngrozitor de grosolan și egoist.

Reeda îi scrisese surorii ei Doris, informând-o asupra situației. Aceasta ajunse peste o săptămână, mirosind a dantelă veche și a spaimă și Cy a fost trimis s-o întâmpine la gară. Doris trebăluia prin bucătăria hotelului, preparând diverse paste pe care să le poată mânca mama lui și îi citea articole din *Visitor* despre autobuzul care intrase în balustrada promenadei dinspre țărm, omorând trei pasageri, despre câteva prostituate din oraș care fuseseră arestate, de parcă Morecambe era undeva departe și nu un loc aflat dincolo de fereastra ei. Părul Reedei se rări atât de mult, încât era silită să poarte tot timpul o basma, ca o căiță de lut ars. Începură s-o lase membrele și organele; într-o zi n-a mai putut pur și simplu să se dea jos din pat, iar Cy s-a văzut nevoit, încă o dată, să golească bazinete cu dejecții – canalele bilei se agitau frenetic, plămânii erau ca niște crengi mâncate de filoxeră, intestinele pierdeau lichid. În lichidele ei era tot mai mult sânge, pe măsură ce cancerul săpa mai adânc. Și era multă durere, când mama lui se chircea pe pat și își ținea respirația câteva minute lungi, apoi îi dădea drumul și gâfâia uscat, ca un câine doborât de căldură. Ochii ei cenușii ca metalul puștii se duceau spre un loc părăsit, undeva între oracolul conștient al soartei ei nemiloase și somnul pe un pat de cuie. Doctorul i-a adus medicamente mai puternice și când ea le-a refuzat, spunând că nu vrea să-și irosească ultimele ore și zile cu vise însângerate și gura prea încleiată ca să poată vorbi, sora ei i-a sfărâmat tabletele și le-a amestecat în supă, cerându-i iertare lui Cy. Ca și cum el ar fi fost acum în posesia hărții minții Reedei și ar fi putut să-i îndrume în căutarea unui sfârșit potrivit, ținut în frâu. Ca și cum complicitatea lui ar fi putut dez-muri moartea ei, chinuită de gânduri și suferință.

Îl voia pe fiul ei. Când toți ceilalți din cameră au devenit necunoscuți, ea l-a vrut pe el. Să stea cu ea dacă voia și să-și amintească de ea, cu un pic de dulce și un pic de sare și piper, ca o mâncare bine gătită, în care îmbinând ambele gusturi, acestea se completează reciproc și sunt mai plăcute. Acum, vorbele ei ieșeau repede, ca și cum ar fi vrut să le expulzeze, ca și cum erau datoria ei cu termen limitat și nu trebuiau savurate sau apreciate ca un obiect fragil din sticlă, trecut cu grijă dintr-o mână într-alta, până ajunge la cel căruia îi era destinat.

— Unul fără celălalt suntem toți mai săraci. Ține minte asta pentru noi toți, Cyril. Și pentru domnul Riley. El e așa cum e, e o oglindă, cum nu va fi nici unul dintre oamenii pe care-i vei cunoaște. Noi ne-am făcut datoria, nu-i așa, iubitule? Ne-am făcut datoria aici.

Cy nu știa despre ce datorie vorbea. Nu știa, dar îi luă mâna, așa cum ea i-o luase odinioară pe a lui pentru a-l conduce la fereastra luminată de sânge și Cy își dori un cal alb pe țărm care s-o poarte în siguranță prin ceață. Apoi, după patru luni de luptă, moartea ei crescu și, într-o noapte, ieși din găoacea trupului său, care se repeta și se ofilea, și ea n-a mai fost. Reeda Parks, cu toată înțelepciunea ei neelegantă, pământeană și banală, nu mai era.

Doamnele din Leeds au sosit în ziua înmormântării și au pus flori pe mormântul Reedei, îmbrăcate cu fuste lungi, demodate, ca pentru o înmormântare regească. Cy nu le mai văzuse din adolescență și nu știa că mama lui mai coresponda cu ele. Dar își aminti fețele lor complementare, agitate, când au intrat una după alta în hotel ca s-o vegheze, au spălat vasele și au făcut-o pe Doris să se simtă prost. În noaptea aceea, toate au aprins lumânări pe promenadă și s-au luat de mână. Fără lacrimi, hotărâte. Era ceva marțial în mișcările lor, ca într-o ceremonie sincronă, îndelung exersată, în spatele agitației lor, un fel de salut militar. Era 2 martie 1923 și una din doamne a venit la Cy și i-a întins o lumânare când el stătea lângă ușa hotelului privind flăcările tunarului colorând în roz mâinile doamnelor. În aceeași zi, cu unsprezece ani în urmă, spuse ea, Londra zăngănea și tremura de zgomotul pietrelor și bâtelor care spărgeau geamurile Parlamentului și deși ea nu era acolo, inima mamei tale era una din acele pietre, ca pietrele care vor sfărâma într-o bună zi prejudecățile țării ei.

Mama lui spusese că el va trebui să aleagă – să se ducă în Yorkshire la mătușa Doris, dacă voia, sau să rămână cu domnul Riley, care îl va lua în pensiune și ucenicie, dacă voia. Dacă, dacă, dacă. Și în fața lui se întindea și se diviza acel drum bifurcat, și el știa că e o cale de a trăi moderat, așezat, sau un mod de viață cu sacrificii dureroase, câștigat dureros, având ca direcție damnarea și iluminarea. Cărarea trecerii ușoare sau cărarea care trecea drept prin el – cărarea influenței lui Riley și a acului lui Riley înfipt ca un cateter în camera cea mai adâncă a sufletului lui, în cele mai rele și mai bune locuri din el, care nu va fi scos niciodată sau dacă va fi, țesutul cicatricii va ține pentru totdeauna canalul deschis.

Așa că atunci când Cy ajunse cu trenul în mlaștinile cafenii din Yorkshire și auzi din nou vântul din trestii peste formațiunile de stânci, o sărută pe mătușa Doris de rămas-bun și îi mulțumi, apoi coborî în gara următoare și își cumpără bilet de întoarcere în Golful Morecambe.

Salvarea Renașterii

Michelangelo di Lodovico Buonarroti, care a devenit cunoscut lumii și câinelui său sub numele de Michelangelo, s-a născut în 1475 și a murit în 1564. A reușit să trăiască optzeci și nouă de ani. O vârstă nu tocmai rea pentru un tip din timpurile alea. Omu' nu prea avea ce face, o chestie obișnuită pe-atunci. Nu ca azi, când bărbații stau cu sula în mână așteptând să apară o slujbă și au doar atâta pricepere cât să pună mortar între cărămizi, să scoată cărbune sau să adune impozite, fiecare pe rând. Și cu criză și fără criză, era mai greu pe-atunci, băiete, așa că eu am mai mult respect pentru ce s-a făcut atunci. Erau alte vremuri, e clar. Bărbații se puteau înhăma la orice treabă și o făceau bine. Deci Michelangelo a fost pictor, arhitect, sculptor și poet. Toate legate de meseria noastră. Unii zic că Leonardo era marea sculă din perioada aia și ca s-o spunem p-a bună, nu era chiar idiotul satului, dar adevărul este că Michelangelo avea talent și era propriul lui stăpân, cum nu erau toți ceilalți, chiar și când muncea ca să aibă ce băga în burtă. De-aia erau picturile lui lungi și late și nu erau de nasul oricui. Avea în el ceva care-l făcea să meargă până la capăt. Și să-ți zic o chestie, un tip care găsește în el puterea de a picta mâna lui Dumnezeu este un pic mai special. Acum, uite ce trebuie să avem noi în minte despre Michelangelo: s-a căznit al naibii să obțină culoarea albastră. Exact ca noi. Pe atunci costa mult, înțelegi, și se folosea doar la chestii speciale, cum ar fi mantiile Maicii Domnului. Dacă e ceva ce putem face ca să fim la înălțimea lui Michelangelo, păi ăla ar fi să găsim răspunsul la ghicitoarea asta afurisită cu cerneala albastră. Și fiindcă vorbeam de nas, parcă simt miros de ceai. Ce-ar fi, măi băiatule, să te duci sus să pui ibricul pe foc?

În paleta de tatuaj erau cinci culori și o arhivă limitată, pentru a acoperi spectrul vieții și morții. Cinci culori pentru a reda toate bucuriile și necazurile lumii și pentru a le fixa pe o bucată de trup. Roșu, maro, galben, verde, negru. Cinci culori pentru a spune tot ce se putea spune. Și ceea ce dorea Cy, mai mult decât orice pe lume, pe atunci, era acel albastru elementar care lipsea și care nu se lăsa cucerit. Albastrul era instabil și rebel când pătrundea în piele. Albastrul ca marea care-l răpise pe tatăl lui. Albastrul, de dragul mamei lui și al adevăratei culori a oricărei inimi îndoliate, fără sânge, când se oprește.

Camerele de la etaj din Pedder Street numărul 11 erau reci și mici, claustrofobice, ca o celulă sau o chilie. Riley nu se îngrijea de căldură, dar era curat și ordonat, ceea ce l-a surprins pe Cy când a intrat pe domeniul lui. Nu urcase niciodată acolo cât fusese paznicul lui Riley și-l cărase până acasă când era beat, preferând să-l lepede în salonul de jos sau la ușa de intrare. Lucrurile erau puse deoparte, stivuite sau împăturite; cănile spălate în chiuvetă luceau în lumina albicioasă din bucătărie, puse la uscat, iar pe raftul unui bufet era un șir de ouă, concis și uniform ca un escadron. Sau poate că pur și simplu Riley nu aduna obiecte casnice, pentru că avea doar strictul necesar: scaune, masă, farfurii, chiuvetă, sticle, alimente în diverse etape de putrefacție. Iar pe policioara căminului întotdeauna gol erau craniile mai multor păsări, cu ciocuri încovoiate, fisurate, delicate și prădătoare. Pe fiecare colț al policioarei era câte o statuetă a Fecioarei Maria, care părea că stă să cadă în orice clipă, de parcă i se puneau la încercare echilibrul și propria credință. Avea mâinile adunate în rugăciune și capul plecat, ca și cum s-ar fi uitat de fapt peste prăpastie, spre podeaua de dedesubt. Mai erau unul sau două obiecte pe acolo, nimic special, cărți vechi de istoria artei cu cotoarele crăpate. Încăperea în sine era un tablou cu natură moartă. În camera lui Cy, camera pe care Riley o pregătise pentru el, se aflau o saltea pusă pe podea și patru lăzi de lemn pentru legume, goale, ca să-și pună în ele bunurile și hainele. Avea o mică fereastră, de la care se putea ajunge la cârligul de care fusese atârnat Kaiserul Bill. Un tavan cu zugrăveala scorojită. Scânduri din podea cu spații între ele. Era monastic, gol, minimal și Cy nu putea să nu aibă senzația că pășise înapoi în timp, într-o boltă artistică plină de suferință, potrivită cu noua lui situație. Era un loc care-i trezea un sentiment îngrozitor – parcă îl aștepta de mult.

Deveni clar că Cy terminase cu școala. Avea șaisprezece ani și directorul Willacy nu s-a putut pune cu legea și logistica lui Eliot Riley, în ciuda insistenței lui că băiatul avea cap și trebuia să fie lăsat să învețe mai departe. Deveni clar că acum era angajat cu normă întreagă și că atunci când făcuse cale întoarsă la jumătatea drumului spre Yorkshire își vânduse sufletul lui Riley. La bine și la rău. N-a fost mustrat pentru că întârziase să vină la muncă, apărând în Pedder Street numărul 11 cu valiza în mână la o săptămână de la data stabilită. Riley îl așteptase să vină după închiderea hotelului Bayview, așa cum mătușa Doris îl așteptase să vină după ce coborâseră în groapă trupul mamei lui; dar absența lui n-a avut repercusiuni. Nu comunicase nici unuia dintre tutori planurile lui, de fapt nu vorbise cu nimeni, atât de mare i-a fost durerea. Riley a deschis pur și simplu ușa, s-a dat într-o parte și l-a lăsat să intre. În prima zi când s-a întors la atelier, a început cele dintâi cursuri despre Viețile Marilor Maeștri adaptate la gustul lui. Asta se întâmpla la mult timp după promisiunea făcută Reedei și venea acum ca o compensație pentru moartea ei. Lecțiile conțineau câteva contribuții personale și ceva ficțiune. Gura lui mai puțin slobodă și stăpânirea de sine au fost ultimul gest de gentilețe față de Cy. După aceea, îl trezea cu pișarea și tusea de dimineață. Îl trezea cu spargerile și înjurăturile lui nocturne, uneori cu sunetul glasului lui însoțit de un altul, al lui pițigăindu-se ca unul de muiere când mormăia și gemea. Îl ocăra pentru cea mai mică greșeală sau neîndemânare. Îl obliga să-l slugărească pentru orice toană. Era nedrept, crud și lipsit de tact în comentariile lui. Și începu să-l molipsească pe Cy cu temperamentul lui vijelios. Cy descoperi că poate să strige și mai descoperi înfricoșătoarea splendoare a pumnilor care lovesc o suprafață atunci când porțile stăpânirii de sine și ale rațiunii ies din balamale și afară năvălesc haite compacte de fiare cu ochi roșii. Trebuia să se concentreze, mai mult decât o făcuse vreodată la școală, pentru a extrage fărâme de satisfacție, sănătate mentală și liniște din această combinație. Și tot timpul simțea lipsa Reedei, a bunătății ei nelimitate și a judecăților ei simple, a mărinimiei cu care îi alina fragedele necazuri și înlătura murdăria vieții care i-ar fi infestat sufletul dacă ar fi fost netratată. Și, Doamne, cât de singur se simțea fără ea!

A fost cumplit să nu fie la Bayview în primele sezoane de vară, împreună cu mulțimile bolnave, dar fericite. Parcă i s-ar fi arătat un picior amputat care îi susținuse odinioară torsul. Uneori, se trezea mergând automat în direcția hotelului și trebuia să se oprească și să-și aducă aminte că mama lui murise și să se întoarcă de unde venise. Era ciudat să treacă pe lângă cimitir și să se gândească la mama lui, așezată acolo ca așternuturile puse deoparte toamna într-un dulap întunecos. Trădată de aerul blând care n-o salvase. Veniturile și traiul de zi cu zi de la hotelul Bayview erau oarecum sigure, fie datorită abilității financiare a mamei lui, fie loialității oaspeților, fie capacității ei de a scoate ce-i mai bun din lume cu etica, toleranța și răbdarea de catâr a unei femei muncitoare. Cy nu-și dădea seama. Tatuajul, așa cum ajunsese el să-l înțeleagă, era o vocație mult mai precară și stilul de viață la fel. N-aveau cum să apară reclame în *Visitor*. Poate că roiau mai mulți oameni vara, dar nu erau sezoane prestabilite pentru o perioadă a obligațiilor, trădărilor și deciziilor creierului uman de a-și schimba amabalajul, de a-și masca identitatea sau a-și elibera identitatea întemnițată. Un bărbat sau o femeie trebuie să recurgă la almanahul discret al minții pentru a găsi acele

cicluri, fluxuri și magnitudini provocatoare și pentru a ajunge la capătul răbdării după voia lui sau a ei. În mod impulsiv, dezordonat, natural. Așa că, din când în când, trebuiau găsite slujbe suplimentare. Pentru Cy, în bucătării de hotel, la retezarea capetelor de pești și a fileurilor de pe șirele corpurilor afumate, în clădirea Cooperativei Pescarilor de Traulere, împreună cu Morris, chiar și la Alhambra la măturarea intervalelor dintre scaune, sâmbăta și duminica dimineața. Riley avea și el metodele lui – unele legale, multe, nu. Sursa de venit cea mai nesigură erau pariurile, pe cai, pe câini, chiar și pe luptele de cocoși de la fermele din regiune. Cele mai periculoase erau excursiile cu Paddy Broadbent la Liverpool, în scopuri nespecificate, având ca rezultat frecvente cicatrici și răni, cu care se întorceau istoviți, dar jubilând.

Și lucrul cel mai uluitor – deși dacă se gândea mai bine, Cy își dădea seama că se potrivea cumva – era talentul lui Riley de a dresa șoimi. Era șoimar cu ziua și de aici venea plăcerea lui de a etala cranii de pasăre ca obiecte de artă pe policioara căminului. Cine știe ce cunoștință a familiei sau rudă savantă îl ajutase să devină membru al acestei singulare bresle vânătorești. Lucrase pe timpuri la trei castele din regiune și la unul din East Yorkshire, călărind alături de aristocrați când căutau iepuri prin mlaștini și pe moșii și această ofertă de angajare părea mereu deschisă, așa că Cy bănuia că era nevoie de un specialist. Afacerile trebuiau să meargă prost în mod constant ca să se poată ocupa de asta, pentru că avea nevoie de o perioadă de timp asigurată, pentru a petrece cu pasărea primele ei luni, ținând-o în echilibru pe cureaua de piele de pe încheietura mâinii, fixând legătura de la minuscula ei gleznă, punând și scoțând capișonul și coiful păsării până ce căpăta încredere în el și nu se mai împotrivea în întuneric, perioadă în care în Morecambe treburile se puteau încinge iar brusc. Lui Riley nu-i plăceau acești stăpâni. Disprețuia drepturile cu care se născuseră, refulările lor și ceea ce reprezentau ei pentru omul simplu, deși le lua banii.

Succesul operațiunii de înlăturare a stratului exterior al naturii sălbatice a păsării nu era deloc sigur. O pasăre răpitoare preferă să se omoare decât să colaboreze cu tine, îi spunea Riley. Puteau fi de o încăpățânare nemaivăzută, zicea el cu admirație. L-a luat pe Cy cu el o singură dată într-o asemenea excursie. Stăpânul castelului era plecat și Riley și-a dus ucenicul la cuști. Și-a pus pe el o jachetă groasă și soioasă și i-a spus lui Cy să păstreze tăcerea. În cușca de la marginea proprietății era un șoim călător, care se așeză pe brațul lui Riley și rămase acolo clipind spre el, cu un cioc de forța și precizia unui lame de brici. Pasărea aceea îngrijită, cu aripi albastre, părea o prelungire a omului însuși, în timp ce el era concentrat, atent, cu toate instinctele alerte, și energia lui străbătea lungimea brațului spre un singur punct intens și tăios. Cy simțea că n-avea ce căuta atât de aproape de acea vietate, ea era din altă lume, fiind definită de legile de levitație ale unei alte dimensiuni și blândul șoim știa și el asta. Scoase un țipăt ascuțit, ca o femeie spintecată pe dinăuntru. Limba lui era ca un cioc în alt cioc, tare, amestecată și împestrițată cu polen umed, ca stamina cârlionțată a unei flori exotice. Riley mângâie pasărea și ea se întoarse spre el, privindu-l cu un fel de îngăduință sfioasă. Apoi Riley îi arătă că atunci când răsfiri excrementele compacte ale păsării, poți descoperi micuțe schelete și oase de rozătoare, moi și mobile ca fulgii pe dinăuntru. Și atunci a fost ceva între ei, o acalmie, ca fluxul cel mai mic al anului sau ca o senzație de arheologie umană. Preț de un ceas, două, Cy s-a simțit eliberat de singurătate, s-a simțit solidar cu acel om și mai puțin însingurat.

Dar întotdeauna veneau perioade de criză, când doctrina înțelegerii și momentele de bunătate și de instruire dispăreau. Perioade când Riley lua înapoi tot ce făcuse cu bun-simț. Ca marea când năvălește pe țărm, opacă, nămoloasă și urât mirositoare, pentru a-și retrage ceea ce lăsase un timp acolo. Cy nu mai era doar un asociat, doar un servitor care-l aduna pe nebunul beat de pe cheiuri și din fundăturile din Morecambe

pe unde rătăcea, nu mai era îngăduit la o distanță mulțumitoare. Era Băiatul lui Riley. Era inclus în comportamentul lui. Poveștile care circulau în oraș, care condamnau grosolăniile lui Riley și ațâțau flacăra războinică din el, îl includeau acum și pe Cyril Parks – el era antidotul la tot veninul, cel pe care-l căutaseră pentru a-l convinge să se desprindă de pe trupul unui om pe jumătate mort în bătaie și să-și ia cuțitul de pe o jugulară care palpita sau pentru a-l ajuta pe Paddy să care trupul însângerat care gemea de la Câinele și Potârnichea în camerele de deasupra salonului de tatuaj și uneori să aducă doctorul când Riley făcea pipi cu sânge. Cy era sufixul curățel și harnic, cu numele și apoi cu firea, coda de la sfârșitul tuturor poveștilor. Povestea despre cum se îmbătase Riley la carnaval și, cu o față lividă, răsturnase o căruță cu copii care aruncau cu orez, azvârlind copiii, pentru că pe Pedder Street canalele se înfundaseră cu orez și țevile lui de scurgere dădeau pe afară și el trebuia să-și vadă propriul căcat, trebuia să-și miroasă propriul căcat și era prea aproape de ceva din el ca să-l curețe el fără să zbiere la vinovați și să-i condamne pentru putoarea lui. Cy trebuia să ia cu binișorul mamele și să le domolească furia primordială provocată de vătămarea copiilor lor, pentru că l-ar fi linșat pe Riley – care le întărâta și nu se căia –, l-ar fi sfâșiat, Cy vedea asta pe fețele lor, dacă n-ar fi fost între ele un băiat cu ochi verzi, ca un frasin singuratic, trainic, între doi munți care se cutremură. Povestea despre focul din 1925, care a distrus cheiul central, un foc lent de data asta, pe care nu-l ajutase viscolul ca data trecută, care a însemnat că hoții au putut să atace mai întâi clădirile abandonate de deasupra mării și să se servească în voie cu tot ce proprietarii nu putuseră căra, iar Riley și alți șase bărbați stăteau și beau bere cu viteza cu care tunelele lor esofagiene o putea duce la burți, în barul de pe chei. Apoi doar Riley, îmbibat cu alcool și singur, turnându-și încă un pahar, în timp ce focul se furișa pe lângă el pe tejghea, pârlindu-i mâneca hainei, până când, auzind că un idiot de zgârie-brânză rămăsese în ceea era deja un infern, Cy a dat buzna înăuntru și a răcnit furios la Riley, gata să-l omoare și i-a spus pe nume, Eliot, și pentru prima dată l-a pocnit în falcă pentru a-l putea scoate de acolo. Ochii omului de zăpadă nu reușeau să se decidă dacă să-l altoiască pe lacheul lui pentru că-l pocnise sau să-i strângă mâna pentru operațiunea de salvare, în timp ce cheiul se prăbușea în spatele lor, așa că până la urmă n-au făcut nici una, nici alta, doar l-au privit pe băiat. Povestea despre greva generală din '26, când Riley a tras ostentativ obloanele atelierului, un gest politic, atârnând un steag la fereastră, în timp ce toți ceilalți negustori spărgeau greva, iar el umbla prin oraș ca un proletar cu conștiință civică, dezlegând caii de tramvaie și azvârlindu-le clopoțeii în ocean, până când a fost arestat pentru tulburarea ordinii publice. Banii de cauțiune plătiți din suma pe care Reeda i-o lăsase fiului ei n-au fost niciodată recuperați de Cyril Parks de la cel pe care-l salvase. Și era mai mult decât orice salariu pe care i l-a dat Riley vreodată.

Lecțiile de artă, dacă puteau fi numite astfel, nu aveau o structură teoretică și nici o cronologie. Aveau categoric o temelie șubredă. Ele apăreau ori de câte ori Riley avea chef să-și împărtășească înțelepciunea, scoasă cu furca din istorie și lustruită, pentru a o preface în subiecte cvasireale, împănate cu filozofia lui rășinoasă, absorbantă de sevă. Cum și-a falsificat Rafael geniul, cum a păcălit lumea cu personajele lui prea afectate, prea frumușele, prea trândave și cu cât deveneau mai rafinate și mai idealizate, cu atât mai mult înapoia pictorul ceea ce Renașterea recuperase din mormintele din Evul Mediu ale marilor imperii și anume anatomia umană scrupulos de imperfectă. Cum Dante Gabriel Rossetti s-a dus să jefuiască morminte ca să scoată niște poezii pe care le băgase în sicriul iubitei lui, pentru că legătura dintre artă și profanare era la fel de strânsă ca incestul fratelui cu sora. Cum Rembrandt și-a pictat autoportretul cu față de adolescent până la moarte și nu s-a temut să arate cât de urât era, pentru că urâțenia era pur și simplu frumusețe undeva, peste râu. Cum Courbet, Gustave Courbet, ăsta era o căpetenie de gloată, era eroul poporului, înarmat cu un talent incontestabil, reușise să ajungă în cea mai prestigioasă galerie din țara lui natală și șocase toată Franța cu capodopera lui, *Spărgătorii de piatră*, de parcă și-ar fi pus scula castrată pe o farfurie, în Le Salon. Cum Edouard Manet pusese o curvă pe patul unei icoane sfinte, desenând-o cu simboluri ale pizdei ei năbădăioase, cum tăiase șoldurile purtătoare de copii de la toate femeile, ca un omagiu artistic care să spună că ea e plăcere fără responsabilitate, cum transformase într-o târfă tradiția castă, cucernică. Cum Caravaggio pictase portretul unui dulgher sărac, poate chiar tatăl lui, și cutezase să spună că fiul lui Dumnezeu era surogatul acestui muncitor bătrân cu trupul chinuit, cu mâinile pline de bătături. Și mai era Blake, cu mintea lui schimbătoare, adunată grămadă și viziunile lui temporale și migăloasele lui ilustrații cu raiul și iadul, cu tigri și miei, emisferele opuse ale oamenilor. Astea erau opere de artă. Luate de bogați de la săraci, dar care rămân totuși moneda de schimb a săracului. Erau frumoase, erau dăunătoare și erau geniale.

Întotdeauna roiau oameni în jurul atelierului lui Riley. Bărbați și băieți atrași de ciudățenia și vulgaritatea profesiei, de ceea ce reprezenta ea, de imaginea de proastă reputație. Erau bărbați la apogeul maturității sau abia trecuți de granițele ei general acceptate, cei care voiau o confirmare a bărbăției, a durității, și de aceea căutau modele de la limita crudă a societății, la care să adere, de la care să împrumute opinii sau poate identitate. Ei rămâneau atâta timp cât dura îngăduința lui Riley sau până când umorul lui tăios, jignirile lui nu mai erau la înălțimea palpitantei asocieri cu cel mai bun și mai infamant artist al tatuajului din oraș. Până când mitul măcelăririi și colorării pielii exploda în fața lor sau până când carnea profesional vătămată nu mai era o violență suficientă și pofta de bucluc îi ducea în altă parte.

În sufletul lui, Riley era un solitar și, deși îi plăcea să fie flatat, să fie apreciat când se dădea în spectacol, nu avea nevoie să-i dicteze gloata mersul afacerilor. În toate celelalte ateliere din oraș se învârteau aceiași pierde-vară; ei amplificau și consolidau orgoliul proprietarului, poziția lui de bărbat dur neconformist. Ei erau uneori alungați de pumnii patronului sau de lătratul lui poruncitor și dați pe mâna unor potențiali scandalagii, urmând încăierarea inevitabilă – ca dulăii folosiți pentru a păzi iarmaroacele de hoți și de țigani hoinari în afara sezonului. Dar la atelierul lui Riley nu aveau acest rol. Aici, în afară de artă, nu aveau alt motiv de excitație. Draperia rămânea în general trasă când Eliot Riley lucra. Intervenea el însuși în situații tulburi, ca să despartă bătăușii, să-i amenințe pe cei care căutau gâlceavă, n-avea nevoie să aibă la dispoziție haidamaci plătiți. Dar lăsa tineri să ia loc, câte doi-trei odată, în încăperile din față ale clădirii. Din motive pe care Cy nu le-a putut înțelege niciodată pe deplin, atelierul patronului lui găzduia diverși adolescenți cu cicatrici pe fețe și tineri potențial agresivi. Bătăuși, pierde-vară plini de energie. Băieți cunoscuți la jandarmerie și în tribunale. Cu fețe murdare, nebărbieriți și fără pălărie pe cap, pierdeau vremea. Părul lor sugera absența îngrijirii materne, a mândriei convenționale sau a înfățișării standard a omului care muncește, alunecând în sărăcie aproape lucie și în nepăsare față de ei înșiși, absența unor repere. Din când în când, apărea câte un lup de mare care bântuia o săptămână, două, după care personajul se muta în alt oraș de coastă în afara sezonului, unde anonimatul și compasiunea inițială îi aduceau noroc și băutură și, în timp ce haimanaua se afla acolo, Riley își arăta uneori generozitatea cu un sfert de rom băut pe fugă. Dar tinerii erau întotdeauna o prezență garantată.

În privința asta, Riley manifesta o flexibilitate necaracteristică. Nu era omul care să se lipească de găști sau de adunări mondene, cu atât mai puțin de cele al căror centru de atenție era; îi sugeau cu prea multă lăcomie seva neagră a integrității lui. Era din fire un separatist, un Gică contra, care se detașa de părerea mulțimii, deseori de dragul stării conflictuale. Cy știa că relațiile lui cu el erau după toate probabilitățile o încercare căznită și eșuată de a menține puținele împliniri sau cutezanțe pe care Riley le găsea în el însuși, orgoliul care se ridica din haosul personalității lui. Pentru că Eliot Riley fără instrumentarul lui în mână, își suporta cu greu propria companie. Nici nu năzuia să-și înconjoare stima de sine, deseori prăbușită, cu admiratori drăgăstoși, ca o confirmare, cu cei care îl puteau înălța la rangul de împărat al unui iad pe care îl slăveau. N-avea nevoie de acești băieți-bărbați. Dar pentru trântorii prost crescuți părea să găsească în el resurse de îngăduință stânjenitoare, aproape familială. În unele nopți erau răsplătiți cu spuma zeflemelelor lui, cu cacealmalele lui cuceritoare – o primire cuprinzătoare, în stilul lui Fagin.

— Ei, ia spuneți, băieți, cu ce-ați venit la mine astă-seară?

La care îi răspundea un cor entuziast și sincer. Un efort de ageamiu de a-l cuceri cu o poveste despre o faptă rea.

— N-avem cine știe ce, nu-i mare lucru. Garry și-a tăiat mâna într-o încăierare cu un nenorocit din Lancaster.

— Nu zău? Păi, e o poveste frumoasă.

Alteori suportau meschinăria lui Riley împreună cu Cy; o sticluță cu cerneală dacă treburile mergeau prost, care păta ceea era probabil doar una din cele două cămăși aparținând adresantului, sau tăcere, reducerea lor, empirică, la nivelul de mobilă.

Băieții cugetau, fumând și uitându-se la perete, în timp ce spinare după spinare, umăr după biceps, erau colorate și gravate în zumzetul unui ac motorizat. Consumarea băuturii era permisă numai în spatele draperiei din ascunzătoarea lui Riley, nu în zona de așteptare. Ei știau regula și n-o încălcau. În timp ce în camera din spate era cald, în cea din față, sala de așteptare cum ar fi, unde lumina împodobea pereții, era frig. Suficient de frig pentru a-i descuraja pe cei care nu erau destul de rezistenți și de perseverenți să se învârtească pe-acolo. Ca și cum temperatura ar fi fost o probă de rezistență și acceptare. În orice moment, Riley putea să-i dea afară cu câteva vorbe tăioase și o clipire elaborată din ochi. Nimeni nu-i punea la îndoială autoritatea la el acasă, deși băieții știau probabil că nu era în mod consecvent un fel de zeu, că era un muritor de rând în cârciumile și în barurile din Morecambe; probabil îl văzuseră căzut pe asfalt sau pe cheiurile de lemn ale orașului, în weekend. Despuiat de fanfaronadă și de aerele de rege al tâlharilor. Ușurat de punga cu bani și de vederea clară a unui ochi, pentru o săptămână.

Până la urmă, nu încercau să-l cucerească pe Riley cu povești de bravură ca să-i atragă admirația, afecțiunea sau eligibilitatea – dreptul de a fi prezenți –, cel puțin nu la a doua sau a treia vizită, când știau că e inutil. Nici nu încercau o camaraderie cu Cy, el era prea mărunt în lucrătură și întrucât patronul manifesta prea puțină implicare paternă în persoana lui, presupuneau probabil că el nu era un mijloc prin care să se infiltreze la mai marele om. Așa că băieții ședeau tremurând și fumând, câte doi sau trei, privind de sus clienții care intrau în atelier, ca niște demoni la marginea Hadesului, care aveau unicul scop de a crea o atmosferă garguiană, mai degrabă vigilenți, impliciți și ușor dezagreabili, decât o amenințare reală. Mulți erau deja tatuați, urmând să fie prelucrați mai bine de Eliot Riley, deseori cu urme sub standard, grosolane, pe ceafă și mâini, după care Cy își dădea seama că fuseseră la alți artiști ai tatuajului cu mai puține ifose și mai puțin capabili. Sau încercaseră să se însemne singuri, prin sforțări primitive, autoaplicate în săli de detenție ale școlilor sau în compania altor băieți de cartier, în timpul unor incidente nefericite ale tinereții. Când își puteau permite și uneori când nu-și puteau permite, Riley îi aranja, trata rănile vechi, le drena pe cele infectate și adăuga modele mai noi, modele tratate, mustrându-i între timp pentru greșelile trecutului. Trebuie să le recunoaștem loialitatea reciprocă. Dacă unul muncea, îi plătea uneori tovarășului lui un tatuaj proaspăt din leafa lui. Și deși Riley cerea plata pe loc, cu băieții ăștia practica un sistem de schimb și barter. Un sac cu scule, pentru moartea cu coasa sau pentru un blazon moartea-mai-presus-de-dezonoare. Era o relație pe care Cy avea dificultăți s-o înțeleagă. Și numai Riley putea accepta plata la schimb, pentru

Cy era exclus să folosească procedeul pentru prietenii lui din școală. Morris și Jonty puteau intra în atelier numai în calitate de clienți plătitori, șansă de care n-au profitat niciodată.

Paraziții soseau la câteva ore după lăsarea serii, singuri ca niște rătăciți sau în mici grupuri. Dacă erau beți nu se manifestau ca atare. Dacă draperia era trasă într-o parte, urmăreau fascinați acul cu care lucra Riley, de parcă acul cosea în piele secretele virilității și ale agresivității. Aruncau tot timpul priviri pe panoul cu modele, filtrând prin ele cele mai bune imagini cu coasa morții. Conversația lor era de amatori, animată de dorința de a produce impresie asupra celorlalți. Sau era leneșă, apatică. În cele din urmă, dinamica din interiorul grupului se modifica. Tensiunea fermenta. Obișnuințele și obsesiile se învecheau. Era nevoie de noi aventuri. O bătaie, scârbirea de această asociere sau o avansare în ierarhia infracțiunilor îi făcea să plece. Sau dacă, într-o noapte, simțea că lucrurile se încheagă ca laptele pus la prins, Riley descuia ușa și, când veneau băieții, stătea în ușă și nu-i lăsa să intre, înșfăcând un guler la întâmplare și azvârlindu-l pe vânjosul tânăr în stradă. Ca și cum ar fi fost săltat de furia bruscă și întemeiată a unui tată abuziv. Până atunci grupul reușise să se discrediteze, după cum își dorise. Comunitatea le recunoștea anti-meritele unei asemenea alianțe lipsite de clemență. La capătul ei mai arătos, erau autoritățile, bogătașii și cercurile selecte ale orașului, servitorimea doamnelor, proprietarii marilor hoteluri, care îi considerau un fel de viermi într-un stârv contaminat.

Cy trecuse de la viața petrecută într-o companie feminină, maternă și sub influența ei, la una integral masculină și, parcă pentru a ilustra asta, Eliot Riley i-a tatuat un vapor pe piept, cu numele tatălui lui răposat scris de-a lungul velaturii. Opera a fost săvârșită într-o lungă și dureroasă ședință, ca o nouă probă pusă la cale de Riley. Ca și cum omul n-ar fi putut suporta să înscrie numele Reedei Parks după moarte, așa cum nu prea putuse să-și valideze afecțiunea cât timp trăise ea și se făcea ca un arici, de furie, și refuza să răspundă când i-o ceruse băiatul ei. Așa că, făcând uz de oglinzi, de răbdare și de voință pură, Cyril și-a scris numele Reedei pe el pentru totdeauna într-o noapte, îndată ce s-a simțit în stare să-i dea numelui ceea ce merita. Dacă avusese vreodată o perspectivă asupra creierului feminin, grație mamei sale, în următorii ani a simțit că o pierduse. Cy se minuna că mai intrau pe ușa din Pedder Street numărul 11 și femei, ba chiar stăteau liniștite în sala de așteptare până când le venea rândul pe scaun. Dar veneau, suportau confruntări grosolane și obraznice în sala de așteptare și deseori răspundeau pe măsură. Dar veneau, și nu foarte rar, și ăsta era unul dintre cele mai bine păzite secrete ale industriei, că pe străzi umblau câțiva centimetri de corp femeiesc la fel de colorați, cum erau cei de sub chiloții și centurile lor. Își alegeau modele mai mici decât omologii lor masculini, în locuri discrete, pe coapse, pântec, partea de jos a spatelui, care nu erau expuse niciodată în mod natural în public, ca antebrațul unui bărbat când mâneca era suflecată la muncă sau ca încheieturile degetelor cu care se mândreau marinarii. Pentru ele era o chestiune pur personală. Doar una sau două erau mai îndrăznețe, cu tot corpul tatuat, femei de circ care treceau cu cortul prin Morecambe. Celelalte voiau flori, rândunici și numele iubiților. Aveau asigurată o manipulare decentă. Riley, deși când ieșea în oraș se purta ca un mitocan, se bucura de respectul profesional al celor care-i prețuiau măiestria. Era cunoscut ca un tatuator de încredere. Și oamenii știau că, de îndată ce își lepădau hainele în spatele draperiei, nu exista riscul vreunei necuviințe din partea lui decât dacă o doreau ei; avea aerul unei persoane atât de absorbită de subtilitățile meseriei, ca un medic, un avocat, un om de afaceri, încât greutatea ei îl motiva și câștiga încrederea reală a celorlalți. Pentru asta și pentru alte puncte slabe ale altor meseriași – schimbarea frecventă a cernelii, sterilizarea acelor și a cârpelor cu care curățau – Riley a căpătat reputația unui purist, a unui profesionist, ciudat pentru o industrie care nu se adresa snobimii și nu implica un comportament obișnuit în societatea corporatistă, mai elevată. De aceea, deși obiceiul de a se îmbăta ca un porc și gura spurcată și bombastică îi atrăseseră faima de nebun și bețiv, măiestria și standardele îi asigurau un aflux constant de clienți, incluzând doamne cu tocuri înalte și pelerine, pălării de fetru, fuste cu crinolină, eșarfe de pene și broșe și din când în când, blănuri de vulpe.

Dar vai, toate erau greu de pătruns, și acum Cy se simțea departe de ele. Erau niște făpturi cu o putere de îndurare extraordinară și imprevizibile. Riley avea dreptate, erau în stare să zâmbească în timpul tratamentului, de parcă era un simplu masaj cu o lufă. De parcă ar fi venit la atelier direct de la o întrunire de-a lor. Nu aveau, ca bărbații, tendința să apuce mânerul de pe peretele de lemn când nu se simțeau bine, exteriorizându-și durerea. Ele își strângeau mâinile, ca și cum ar fi vrut să rețină senzația, corpurile lor deveneau unități continui ca simbolul infinitului. Reacția lor la rezultatul muncii făcute asupra lor era variată, ajungând și la extreme. Lacrimi, râs isteric, îndârjire într-o tăcere absolută, nebunie liniștită, fermitate, spaimă bruscă, delir, lascivitate, sentimente din toate straturile încărcăturii emoționale, depășind toate nivelurile dintre emoțiile bine definite, ca pasta de hârtie din interiorul tecii verzi rigide a unei trestii despicate. Un bărbat nu se manifesta așa, el era fericit, blazat, furios sau simula. De aceea, era întotdeauna acea senzație, acel sentiment că femeile erau mai aproape de misterul meseriei considerate de Riley sfântă și fundamentală. Totuși Riley nu le putea lăsa să se strecoare în viața lui personală, în ciuda capacității lui de a pătrunde în grotele și crevasele sufletelor oamenilor, în ciuda abilității cu care extrăgea ca un forceps o imagine sau o redare simbolică a trăsăturilor lor, dacă acestea se imobilizau sau se blocau în timpul lucrului.

În salonul din Pedder Street a avansat Cyril Parks de la frustrările testiculelor vinete și de la altercațiile neconsumate ale preludiului sexual la treaba reală cu femeile. Unele intrau în atelier cu vintrele deja încinse și fie lui, fie lui Riley, li se ofereau posterioarele lor în călduri, dacă aveau suficientă intimitate. Unele considerau asta o recompensă esențială. Veneau să li se deseneze foc pe trupurile albe sau flori în jurul sfârcurilor – sfârcurile extinse, roz, ca petalele de trandafiri peste piept – sau feline ghemuite lângă vulve. Aluzii la împreunare. Era și acesta un aspect al profesiei. Lustrul său consistent, suculent, plastic, caracterul său spermatic și ovular. Viață marină pe interiorul coapsei, un șarpe odihnindu-se încolăcit pe o fesă sau strecurându-se în șanțul umbrit al fundului. Simbolurile de bază ale futaiului, eroticul strălucitor. Unele femei veneau să-și înscrie pe trup firea aventuroasă, să stârnească desfrâul privitorului sau să și-l declare pe al lor și după aceea îl doreau pe Cy, când erau deja aproape goale, pregătite pentru o altă penetrare decât cea a acului. Ultimul scrâșnet de durere lăsa în urmă doar dovada usturătoare a poftei, în timp ce acul se retrăgea. Unele voiau să-l vadă gâfâind, tremurând, vibrând, până la sfârșit. Așa că era sex ca tifonul pentru acoperirea rănilor lor colorate.

— Știi ce înseamnă rândunica asta, scumpule? Nu ghicești? Atunci îți arăt eu. Dă-ți jos pantalonii. Hai, că n-o să-ți pară rău. Așa. Ia uită-te la tine, ai măciucă, dar n-ai cască, sergent. Ar trebui să stai așa să pozezi.

Sau îi luau mâna și i-o puneau între picioarele lor, așteptau reacția lui – ochii lui învoindu-se – apoi îi frământau cocoșelul, dându-i o formă plăcută, ca olarii la roată, îi făceau o glazură tare cu saliva gurilor lor, fierbinți ca un cuptor de cărămizi, așa că ajungea în starea în care îl puteau folosi. Și pe unele le plăcea, după și dincolo de luat în gură și regulat, și le-ar fi făcut curte dacă n-ar fi fost complicația de a trebui să le prezinte patronului, certitudinea amestecului lui rău intenționat. Riley, în fazele acute de desfrâu și mârșăvie, îi spunea să nu se lase păcălit de mângâieri și sărutări, de schimburi de politețuri și tandrețuri, de linsul unui băgău și de descoperirea acelui loc care produce ciocnirea celor două părți implicate, ca obloanele în timpul unui uragan. Spunea că unora dintre ele le plăceau doar mușcătura și sfâșierea, dușmănia

tatuării și a împerecherii, că durerea le făcea să se ude și să poftească. Și dacă Cy avea de gând să se ocupe de ele în salon când Riley lipsea, turbate și împuțite și pline de boli cum or fi, va trebui să evite încercările timide și împungerile blânde, drăgosteala grijulie. Va trebui să le pălmuiască, să le înșface și să le dea câțiva pumni, să le întoarcă și să se pună pe ele precum câinii, să intre în ele sau să le-o bage în cur.

Deși nu veneau la fel de des ca bărbații în Pedder Street numărul 11, muierile aduceau cu ele intriga, cel mai ciudat cheag al vieții din sângele lor, și distrugeau simplitatea muncii. Cy se străduia să se extragă din încâlceala din jurul lor, dar deseori se simțea șovăielnic și pierdut.

Odată, o femeie plângea în spatele clădirii, după ce i se făcuse tatuajul. Riley n-a vrut s-o liniștească. Dintr-un motiv oarecare, din lipsă de înțelegere față de ea sau din cruzime ori din detașare voyeuristică, nu simțea că investise suficient în situația respectivă ca s-o certifice și nu s-a apropiat de ea. S-a apucat să-și curețe sticluțele de cerneală și a lăsat-o să-și îmbibe batista cu necazul și mucii ei. Nu te puteai bizui niciodată pe pânza umană să se comporte rațional, mai ales sortimentul feminin, spunea mereu Riley. Poate că îi părea rău că și-l făcuse, se gândi Cy – minusculul trandafir roșu cu negru de deasupra buricului. Cu o unghie de policar deasupra lui – măsura fusese unghia lată și pătată a lui Riley. Toată fața i se îngrămădise, concentrată, ca și cum plânsul ar fi fost o treabă care trebuia făcută cu efort și hotărâre, ca și cum se silea s-o facă. Cy nu înțelesese niciodată chestia asta la femei. Se puteau dedica plânsului cu pasiune și devotament. Această dorință de autodistrugere înfocată, care se ascundea în spatele plânsului, îl tulbura, îl tulbura cum se primejduiau singuri oamenii, cum se încovoiau de durere, cum se autodistrugeau. Pentru că părea o trădare dintre cele mai urâte și el simțea întotdeauna că trebuie să încerce să oprească revolta. Fie că era din milă sau din căință, el știa că era de-ajuns să te fi luat de mână mama ta muribundă pentru ca gestul de a lua mâinile femeilor care plâng să devină un reflex. Pentru Riley nu era așa. El nu simțea nimic și putea să privească suferința altora ore-n șir, fumând, de parcă era la cinema. Sau poate că o parte din el le dădea în gând o palmă peste fețele isterice. Cy le auzise pe câteva dintre femeile aduse de Riley acasă, reduse la această stare, auzită prin pereți, văicăreala lor furioasă părea să se intensfice și mai mult când era întâmpinată de reacția nesimțitoare a călăului lui, gol de sentimente, letargic. Apoi, spargerea obiectelor casabile, dacă găseau la îndemână ceva care să contribuie la spectacolul lor, ca și cum chinul devenea tot mai volatil, până ce primea aprecierea cuvenită, ca și cum era o ecuație emoțională dată. Ca ridicarea mizelor la pocher până când se arată cărțile. Și Cy putea să le înțeleagă, nu-i așa, pentru că el însuși voise de atâtea ori să urle la Riley să fie mai omenos, când se confruntase cu cruzimea lui ieșită din comun, să fie la fel de omenos ca aceia care modelaseră viața lui Cy și fixaseră standardul bunătății.

Dar femeia asta, înflorită chiar deasupra nasturelui burții și cu bluza încă desfăcută astfel că se vedea cum îi tremură burta, părea atât de pornită, neobișnuit de pornită, după ce se terminase tatuarea, încât în fața lui Cy se întindeau spații vaste de derută pe care el nu le putea traversa. În fond, era clienta lui Riley și atelierul era al lui, al marelui om. Dacă Riley nu se putea duce la ea s-o liniștească, cum putea el s-o facă? Plictisit de gălăgie sau poate nervos pentru că avea un nou client, Riley i se adresă în cele din urmă.

— Potolește-te. Ce faci atâta zarvă? Ești o proastă. Potolește-te.

Ochii și capul pe care-l scutură spuseră că nu putea.

— Ba sigur că poți. Nu trebuie decât să te ridici, să-ți iei paltonul, drăguțo, și să te duci acasă ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. O să te obișnuiești cu el. Uite, ai o aluniță aproape la fel de mare sub țâță și un semn deasupra fofoloancei care arată mult mai rău! De unde-l ai? Ți-au scos trompele?

Acesta era argumentul celei de-a zecea porunci a lui Riley – o să te obișnuiești cu el. Să nu-ți rupi coaja era prima poruncă. Celelalte opt se schimbau tot timpul. Semne care provocau drame se învecheau la un moment dat și nu mai supărau, nu mai șocau în oglindă. Cicatrici chirurgicale, la instalarea bătrâneții, erau la fel de familiare și incluse în corp ca un membru al lui. Vergeturile de după naștere, ca încrețiturile frunții, erau simple amintiri indicând trecerea vieții. Adânciturile mătăsoase lăsate de gloanțe – se vedeau puține în atelier, tatuajul atrăgea o gloată care nu știa ce e tentativa de crimă – erau doar un pic mai mari decât urmele lăsate de vaccinuri sau de semnele roșiatice din naștere. Tatuajele puteau fi șocante un timp. Dar în cele din urmă deveneau componente obișnuite ale anatomiei umane. Oamenii treceau prin viață ca niște căni îndelung folosite, adunând cioburi, zgârieturi și pete, de atâta uzură, după ce au conținut și au turnat viață.

Probabil zguduită de mojicia omului, femeia începu să vorbească.

— Miercuri mă cunun. Miercurea asta, dacă vrei să știi.

Pe Riley nu-l impresionă.

— Ce zi tâmpită pentru o nuntă, drăguțo!

— Știu, dar toate sâmbetele sunt ocupate până la Crăciun.

Era duminică după-amiază. La fel de neafectat, Riley dădu din cap, gândindu-se probabil că o să se obișnuiască până în ziua nunții cu tatuajul. Ochii femeii nu mai picurau, dar mai aveau o peliculă de apă, ca fundurile de sticlă.

— E ciudat, nu? Ca atunci când pui ceva care se sparge într-un loc de unde știi că poate să cadă. Bărbatului meu o să-i placă tatuajul. Și eu n-am vrut asta. Asta e. N-am vrut să-i placă.

Apoi, domolită, se ridică, își luă paltonul și ieși din atelier, dorindu-și să nu se fi întâmplat ceva, dar ce anume Cy nu știa. Meseria asta, se gândi el, nu pentru prima dată, era localizată în cel mai întunecos capăt al orașului – în mai multe sensuri. Și dacă te calcă în picioare întunecimea umană, conchise el, trebuie s-o lași să treacă pe lângă tine.

Apoi, într-o bună zi, Cy a ținut în mână acul electric; pe urmă nici nu și-a dat seama când au trecut zece ani pe lângă el. Zece ani cu Eliot Riley. Pentru el zece ani de furtună comportamentală, fără a se putea adăposti în portul mamei lui. Învățase să se bată și să alunge scandalagiii din vecinătate, să negocieze cu dușmanii patronului lui. Se bucuraseră de el femeile în camera din dos din Pedder Street, câțiva prieteni de-ai lui se căsătoriseră și făcuseră copii, el avea mai mulți ani, era mai ferm, uitase chipul exact al Reedei, nu vizitase fotografia tatălui lui. Și nu-și putea aminti ce reprezenta primul tatuaj vândut și plătit de el. Un balaur. Un fluture. O inimă. Dar nu conta. Atelierul avea acum lumini de neon în jurul intrării, pentru a atrage trecătorii, deși tot nu erau afișe, sloganuri și alte vrăjeli publicitare, pentru că Riley era de modă veche și se lipsea de noile trucuri folosite pentru a face vâlvă. În orice caz, toată lumea știa că înăuntru lucrau cot la cot doi desenatori independenți. Ca doi asociați care nu sunt egali. Ca un tată și un fiu, fără o legătură intimă între ei. Dar doi desenatori independenți sub același acoperiș. Asta era o raritate. Față de rivalitatea profesională, bârfele și bătălia orgoliilor și a reputațiilor, într-o meserie în care artiștii tatuajelor încă mai luau pe ascuns plăci cu imagini unul de la altul și ștergeau semnătura desenatorului ca s-o pună pe a lor, o asemenea colaborare era cu adevărat o raritate. Eliot Riley nu-i propusese niciodată să se mute, poate pentru că îi plăcea autoritatea pe care o avea ca proprietar al atelierului din Pedder Street și care încă atrăgea clienții. Iar Cy nu se hotărâse niciodată să plece, deși era suficient de calificat pentru a-și deschide un atelier propriu și deseori dorea al naibii s-o facă.

Ajunsese să-i placă mirosul pielii. Pentru că îi spunea ceva despre persoanele de pe scaun. Despre firea lor adevărată, despre ocupația lor, despre alegerea parfumului artificial cu care își stropiseră mediul flexibil pe care lucra el. Mirosul pielii era ca mirosul unei grunduiri. Semnaliza începutul artei. Își dedicase un picior vânării unei cerneli albastre stabile, își mutilase atât de rău acest apendice, în regimul dur impus de Riley, încât nu mai conta, nu mai avea vanitate și piciorul era tot mai zgâriat și mânjit cu vene sparte, pe măsură ce pigment după pigment se dovedea imposibil de a fi folosit. De două ori făcuse o formă ușoară de septicemie și osul gleznei era putred de la infecție. Provocarea cernelii albastre devenise una dintre frustrările lui moștenite, transmise de la omul care-l învățase să picteze și să urască și, prin asociere, de dragul sănătății lui mentale, să salveze pe cât putea orice fărâmă de credință prețioasă sau orice motiv de bucurie din epava acestei relații. La începutul fiecărui festival al luminilor, în timp ce rafalele puternice azvârleau în mare ghirlandele cu becuri, Riley îi spunea întotdeauna același lucru, cu un umor agresiv.

— Sper că n-o să ne ceară să aprindem luminile anul ăsta, băiete. Sper că n-o să ne ceară iar să ne putem cravată și smoching, să ținem o cuvântare și să aprindem luminile.

Ca și cum la fiecare cumpănă dintre ani, Riley îi oferea lui Cy șansa de a ieși cu prova în față din sensibila manevră. Ca și cum ar fi confirmat poziția lui Cy la cârmă ca secund al căpitanului unui vas care se scufunda permanent. Te enerva și te obseda pasiunea acestui om de a îmbrățișa forțele pesimiste, de a se hrăni din conflicte și urâțenie, din aspectele rău mirositoare ale vieții. Riley continua să brutalizeze oamenii, să bea, să se bată, chiar dacă era tot mai lent, mai jalnic și mai incapabil de a găsi modalități de a-i face pe alții să vrea să-l provoace. Părul îi încărunțise sub pălăria de lână. Pielea lui netedă se zbârcise. Dar mâna îi rămăsese sigură și dacă îi lipsea alcoolul în timpul zilei, corpul lui nu arăta asta, tremurând și zvâcnind, atunci când trebuia să stea nemișcat. Era singurul lucru îndrăgit de el – harul care-l mântuia. Talentul care-l salva. Care contrabalansa mania lui de a se mânji. Până când s-a produs inevitabilul, inevitabila șansă a unui vechi rival și a amicilor lui, de la bar sau din branșă, n-a fost clar niciodată, care l-au găsit beat sau l-au îmbătat când era singur și l-au dus în vechiul grajd abandonat al fierarului de lângă prăpastia Moffat, au așteptat până s-a trezit, ca să-și vadă limpede soarta și i-au pus mâna dreaptă pe o masă. Apoi, unul din ei a scos un ciocan cu gheară dintr-o geantă și i l-a arătat lui Eliot Riley, care se zbătea și urla. Apoi l-a folosit. Cinci lovituri de ciocan pentru viața lui vinovată. Cinci lovituri de ciocan ca niște pistoane care cădeau și se ridicau, sfărâmându-i degetele. Cinci culori pentru spectrul paletei tatuatorului – negru, roșu, galben, pentru umflăturile care i-au scos fiecare unghie, deasupra fiecărui os sfărâmat care a crescut la loc încovoiat, verde și maro, pentru gangrena care i-a distrus complet degetul mijlociu. Și astfel mâna lui infirmă n-a mai ținut niciodată instrumentele cu suficientă dexteritate pentru a fi folosită. Și astfel, harul care-l mântuia a fost condamnat.

Dar mai întâi, Cy a luat acul în propria mână. S-a întâmplat într-o dimineață, curând după moartea Reedei, când Riley nu se trezise încă din somnul greu de după o noapte de beție și când, dând să iasă pe ușă ca să se ducă după pâine, un bărbat l-a întrebat dacă putea să-l tatueze și Cy a acceptat. Se săturase să i se tot spună să era aproape artist, era aproape de a deveni tatuator cu normă întreagă, că o greșeală, un defect invizibil, un mister crud, neidentificabil lua-l-ar naiba, împiedica avansarea lui, că îl dezamăgise pe Eliot Riley. Se săturase să fie copleșit de o furie și o incertitudine neputincioase sau să bombăne sus, sătul de argumentele meschine, false, care urmau întotdeauna după examenul picat de Cy, din care se hrănea stăpânul, ațâțându-le ca o mâncărime pe care o tot scarpini.

— Tocmai voiam să te las să-ncepi săptămâna viitoare, dar ai dat greș, băiete. Pusesem totul la cale, ai fi stat frumușel acolo, fericit, cu trusa ta personală. N-ai pe cine să dai vina, doar pe tine.

— Dar ce-am greșit? Am făcut tot, fir-ar să fie!

— Știi ce-ai făcut. Dacă ai nevoie să ți se spună, asta arată ce material prost ești cu adevărat.

Cy îl duse pe client înăuntru, îi luă banii și îi pregăti corpul exact așa cum îl văzuse pe Riley făcând de o sută de ori. Îi introduse culoarea în prima imagine conturată cu negru, din colțul de jos în sus, pentru a nu mânji transferul, lucrând într-o mică băltoacă de cerneală, uniform, interpretând liniile de sub ea. Și cum cânta acul când era pus pe corpul altcuiva! Ca un diapazon lovit de o bucată de lemn. O melodie cu totul diferită de cea care ieșea când lucrai pe piciorul tău. Și mintea îi alerga spre toate elementele cromatice și se întorcea la imaginea pe care o crea. Nu-și amintea ce reprezenta acea imagine, dar a făcut o treabă bună și clientul a fost mulțumit. Când omul își pusese deja cămașa pe el, Riley s-a trezit, a coborât și a privit.

— Era și timpul să-ți târăști hoitul până aici, băiete. Chiar mă-ntrebam când o să-ți scoți degetul din cur. Data viitoare să stai pe scaunul tău, ăla e al meu.

— N-am scaunul meu.

— Du-te și cumpără-ți unul de la vechituri. Simți mâncături în palmă, nu-i așa?

A urmat încă un tatuaj și apoi încă unul. Și foarte curând, cântarea electrică a devenit un cântec familiar. A trecut de la modele standard la imagini desenate liber, deși i se permitea să lucreze numai când Riley lipsea din atelierul din Pedder Street sau când aștepta mai mult de un client, ca un leu tânăr care păzește un bârlog când masculul dominant e plecat.

Ce nu s-a schimbat niciodată a fost glasul din mintea lui Cy în momentele dinainte de a începe lucrul, în scurtul interval dintre îndepărtarea hainelor de pe o bucată de carne, administrarea lichidului de curățire, ungerea, și momentul când simțea ființa umană lipită de ac, timp în care punea o întrebare simplă, dintr-un singur cuvânt.

— Gata?

Și în acel scurt răstimp întreba de fapt multe lucruri. Căuta pentru încă o dată, crucială, finală, o confirmare a metamorfozei, pentru care el era parțial responsabil și clientul era parțial reponsabil. Aștepta semnătura clientului pe un contract pe care-l întocmiseră împreună, înainte de a-l scrie pe al lui cu cerneală. Pentru că unii se ridicau și părăseau atelierul chiar în momentul acela. Iar unii își întorceau fețele pe jumătate în timpul procedurii pentru că încă nu se hotărâseră cu adevărat. El poate că nici nu dădea întotdeauna glas întrebării, poate doar presupunând că o auzeau, se gândeau la ea, dar întotdeauna scurtul răstimp era pus deoparte, era ca o cale de evadare din închisoare, ca o ieșire printre flăcări din pavilionul care ardea. La exterior părea că produce tensiune, acea perioadă de disconfort iminent fiind tăcută și Riley continua să-l dojenească pentru asta, spunând că trebuia să-i vorbească clientului ca să se simtă bine.

— Nu contează dacă n-ai nimic interesant să-i spui. Născocește ceva. Spune-i un banc. Dacă nu le spui nimic e ca și cum n-ar avea muzică la înmormântare sau nu s-ar bea în cinstea lor la nuntă. Asta-i proastă creștere, băiete. Nu se face.

Era doctrina religiei lui Cy, marca proprie de ceremonial. Și, ciudat, în momentele acelea nu era cu adevărat tăcere. Nu în mintea lui Cy, în nici un caz. În secundele dinainte de a începe, mici imnuri ciudate ale gândirii îi răsunau în creier. Cuvinte care erau un avertisment de ultimă clipă, cuvinte care încurajau sau aplaudau. Ca niște mărturii pentru cei ce-și scriau istoria pe trupuri, pentru că nu exista un loc mai bun pentru scrierea acelor capitole. Pentru cei care luau însemnele țării, care erau făcuți din națiunea lor. Pentru cei care prindeau numele femeii iubite, pe care o vor iubi permanent, întotdeauna, până vor muri sau o vor uita. Pentru cei care alegeau armura războiului, care voiau conflicte în jurul lor, până când vor fi prea bătrâni și firavi pentru a ridica pumnul și stindardele lor nu vor mai avea nici un sens. Pentru cei care se distrugeau și se re-creau. Pentru cei care aduceau în pielea lor numai ceea ce putea produce inima lor. Pentru cei care deveneau un cifru de înțelesuri. Pentru cei care se renășteau, alegându-și organele vieții, desfășurând probabilitățile sinelui lor, întorcând spatele sufletelor lor invizibile, goale ca eterul. Deci mintea lui spunea mereu aceste lucruri și, în cele din urmă, începu să n-o mai audă. Lăsa doar tăcerea s-o povestească.

Cy își punea deseori întrebări despre noaptea când fusese atacat Riley, când sufletul și mintea lui au fost ucise, pentru că ea a marcat începutul morții lui. Cy își lăsa imaginația să cerceteze posibilele variante, o lăsa să-l obsedeze. Poate că în dimineața aceea era un șoim deasupra prăpastiei când oamenii l-au țintuit, mișcându-se cu un fel de răbdare prin aerul palid, o mișcare din vârf de aripă, liniștitoare, deasupra lui, ceva pe care să focalizeze, în timp ce ochii lui ieșeau dintr-o vedere deformată, cu puțin înainte ca ei să înceapă. Ca și cum o parte din spiritul lui se eliberase. Acele ore de trezire lentă, dintre ultimele ordine și ivirea zorilor, când aștepta ca răpitorii lui să-i ia ce aveau de gând să ia, gâtul era o rană și răgușise protestând, fuseseră probabil orele de cea mai acută trezie trăite vreodată de Riley, când observă brusc detalii precum mirosul de ars în timp ce roua se lăsa peste mlaștină, sau inelele de sub picioarele insectelor dintr-un vechi butoi cu apă, pășind de parcă ar fi cunoscut secretele masoneriei apei. Și poate că a observat cum fața unui om devenit barbar arată urme de compasiune, deși este deja hotărâtă să ducă la împlinire cruzimea. Sau poate că și-a întunecat mintea evadând din realitate, cum puteau unii sub ac, pe scaun – acel gen de somn greu, acea toropeală orientală. Până când a venit senzația ciocanului cu gheară pe pielea și pe osul lui, ca lucrul cel mai pur pe care-l simțise vreodată Eliot Riley. Poate că era mai pur și decât electricitatea, se gândi Cy. Poate că Riley a leșinat de mai multe ori din cauza durerilor și a pierderii de sânge, pe drumul de întoarcere de șase kilometri de la scena calvarului lui, cu mâna de două ori mai mare decât era înainte, urlându-și suferința. Cy nu va ști niciodată cu certitudine aceste lucruri, pentru că nu i s-a spus niciodată ce s-a întâmplat. El n-a știut decât că Eliot Riley a sosit acasă puțin după ce fusese livrat laptele la ușă, cu o față de mort și cu brațul atârnat înăuntrul hainei, care arăta ca o carne tocată, ca mustățile trestiilor din râu, când a ieșit la iveală. Apoi s-a așezat pe scaunul lui de lemn și a adormit. Ca și cum somnul ar fi fost cel mai bun lucru după recunoașterea înfrângerii.

Lui Riley i-a trebuit aproape un an ca să termine de murit. După ce a fost condamnat de agresorii lui, maltratat și alungat din profesia lui, a murit prin propria voință, ca o pasăre în colivie care nu vrea să-și compromită natura. A purces metodic. Se omora cu băutură, depresie și înfometare. Cu o jumătate de sticlă de tărie peste consumul uman posibil, pe noapte. Hrană cât de puțină putea suporta fizic, până ce foamea îl împingea să scormonească prin resturile din bucătărie ca un bursuc. Toată tristețea pe care o putea aduna ca să-i mănânce sufletul. Înainte, îi ajuta patetic pe Cy și Paddy când aproape că îl cărau până acasă, târșâindu-și picioarele, mormăind să se oprească puțin ca să vomite; acum era o mortăciune care deseori trebuia târâtă pe drum și pe trotuar. Inert ca un sac cu cartofi. Și dacă nu erau atenți, își lăsa capul pe spate, sufocându-se cu propria vomă și Cy trebuia să-i umble prin supa din gură ca să-i găsească limba pierdută. Uneori în baia de sus din Pedder Street numărul 11 era atâta mizerie – sânge, căcat și borâtură – și toți trei erau acolo, și Cy se întreba dacă nu cumva își înghițise propriile ace, cum făcuse Chatterton mâncându-și, în podul lui, poeziile sfâșiate. Din nou, era nevoit să curețe scursorile dezgustătoare, împuțite, ale unui suferind, ca o infirmieră, ca o infirmieră s-o ia naiba. Și de data asta nu pluteau în aer false speranțe, nici nobila resemnare a mamei lui. Doar o moarte lungă, fără sens, sinucigașă. Riley stătea deseori în pat până după-amiaza târziu și nici nu răspundea când Cy bătea la ușă. Zăcea ghemuit pe saltea ca un sugar, sub o pătură veche, răsuflând mai încet decât ar putea suporta orice plămân uman. Cy încerca să-l convingă să mănânce ceva, orice. Un biscuit, o bucățică de brânză. Îl ispitea și încerca să-l păcălească de parcă ar fi fost un copil mofturos. Înainte, se furișa pe lângă el cu căni cu ceai liniștitor sau cerut de el; acum pășea greoi, aducându-i bere proaspătă, în speranța că Riley va băga ceva în trupul lui tot mai slab și înroșit. Din când în când, reacționa cu câte o propoziție și în Cy se trezea speranța, dacă ieșeau cuvinte însemna că mai rămăsese o parte din creier care să înțeleagă. Dacă avea destulă energie ca să înjure, avea destulă dorință de a trăi.

— Dă-mi pace, băiete. Nu vezi, dobitocule, lua-te-ar naiba, nu vezi că s-a terminat? Dorm. Dorm. Cară-te.

Tot flăcău, tot băiat, pentru Eliot Riley, deși Cy se apropia bine de treizeci de ani. Deși făcea pe tinerelul, nu? Învățăcelul, supusul loial și prostănacul – ca și cum i-ar fi redat lui Riley poziția, l-ar fi reinstalat pe tron. Încerca să-l implice din nou în meserie, punându-i întrebări stupide, ale căror răspunsuri le știa deja. Unde era cel mai bun loc de păstrat pigmentul cernelii iarna, ca să nu se deterioreze? Care era cel mai bun fabricant la care să se ducă să ia lichidul negru? Ca și cum ar fi uitat călătoriile lunare la Hagan din Lancaster din ultimii zece ani. Care erau mai bune pentru noul motor electric, bobinele de cupru sau cele de oțel? Atelierul fotografic se lichida și se vindea tot, dorea stăpânul să cumpere celuloidul vechi și uscat care mai rămăsese acolo ca să-l folosească la matrițe? Nu primea niciodată răspuns. Doar o ușă trântită. O cameră golită de dialog. Ochii albaștri păleau și se topeau pe fondul pielii, ca o bomboană care se topește în gură.

Riley bea. Zi și noapte, bea tot ce putea găsi. Când nu mai erau bani și Paddy nu voia să-l servească, spre binele lui, Riley fura sticle din magazine. Sau se ducea cu grupuri de frați de suferință prin mahalalele de pe lângă Moss Street ca să soarbă cupa amărăciunilor și berea cerșetorilor. Până și soluția de spirt din bufet a luat-o, deci nu mai era în siguranță acolo și Cy a fost nevoit să dizolve praful în apă distilată ca să-și facă totuși cerneala. Și a rămas pe gânduri, amintindu-și de vremea când Riley îl informase, cu o plăcere reală, că în meseria asta se poate folosi orice soluție pentru a dizolva și a lega pigmenții – sânge, scuipat, scurgerile muierești, spermă, pișat – era o industrie străveche, elastică, inventivă.

Clienții încă întrebau de el. Reputația lui n-a încetat să existe doar pentru că încetase să existe voința lui de a-și continua profesia iubită, care-i întărea sufletul. Cy trebuia să explice că se retrăsese, că se odihnea la etaj, unde nu putea fi văzut, la fel cum îi mințise la început pe Jonty și Morris în privința pumnilor încasați de la Riley, și pentru asta pierdea deseori un client. Dar ce alt răspuns cinstit le putea da ? Că omul căzuse în propriile excremente, undeva, în oraș și că trupul lui duhnea ca un canal, că orificiile lui puțeau de atâta jeg acumulat, iar mintea lui nu era mai curată decât o hazna ? Că pielea lui de velș, odinioară integră și colorată, era spintecată de capilare cu capetele zdrențuite și că mâna lui era un ciot inutil ? Că devenise unul dintre acei oameni explozivi, care mormăie și răcnește la ceilalți, pentru că nu poate sau nu vrea să vorbească clar și că dacă ar fi lăsat să rătăcească în această direcție și-ar pune mâna cu patru degete pe șina de tren pentru că era al naibii de hotărât ? Că era deja mort, că deja putrezea ? Nu.

Un tip tânăr lucra în salonul celui mai mare tatuator din nordul Angliei și stăpânul nu era acolo. Era ca o trădare, ceva suspicios, ceva nu era în regulă. Împreună ar fi putut tatua vârfurile maselor țării lor; singur, era bănuit de vreo crimă, de vreun eșec și rămase brusc fără reputație. Un manechin de lemn al unui ventriloc, fără vorbitor. Căci se părea că Cyril Parks nu putea trăi decât în umbra lui Eliot Riley, dacă umbra stăpânului lui mai trăia.

A fost o viață terminată cu ultima glumă proastă a lui Eliot Riley, când a murit pe 1 aprilie, în aceeași dispoziție cruntă până la sfârșit. Dar n-a fost pur și simplu acea moarte de modă veche, n-a fost acea stingere din viață, ca o ultimă funcție naturală a trupului, și nici un triumf al bolii cum fusese cazul mamei lui Cy, ar fi fost prea ușor și n-ar fi avut compoziția ticălosului. Riley a pus mâna pe o porcărie

otrăvitoare care a stat un timp în burta lui rozându-i căptușeala și apoi făcându-l să împroaște sânge pe gură ca o fântână. Era un decolorant. Ca decolorantul de rufe care înălbește gulerele albe în casele frumoase din Golful Morecambe, din ăla cu care se curățau ligheanele tuberculoșilor de la Bayview. Trecuse de la sticlele de vin din buzunare și de la blestemul filozofiei și fanfaronadei, la solvenți industriali acizi care i-au răpit organismului capacitatea de a coagula sângele și de a opri vomatul. Când s-a terminat, era atâta sânge în camera lui, că se putea spăla podeaua cu el. Atât cât să vopsești cerul cu el. Cea mai mare parte nu era în nici un lighean, pentru că Riley se răsucea și se zvârcolea pe jos, incapabil să-și controleze vomatul – regurgita tot ce era rău în el, fiecare strop de sentiment dezgustător, care țâșnea ca într-un exorcism. Și după ce s-a dus, la fel s-a întâmplat și cu el, pentru că emisferele nu pot trăi una fără cealaltă, în cazul celor născuți în două părți, cu inimă neagră și cu inimă albă. Așa că pacea lui inegală și goală n-a durat decât câteva minute. S-a întors acasă, acolo de unde își luase cumplita licoare și urcase scara înainte de a începe cu adevărat moartea trupului lui, ca să-l poată vedea Cy și să-l audă rostind vorbele pe care nu le rostise în tot anul acela amarnic. Cu ultima privire a ochilor lui albaștri și cu gura cu buze grase a spus că în sfârșit i s-au scos un fel de lanțuri – așa cum a scăpat Socrate de cătușe înaintea execuției cu cucută. Și deși avea dureri cumplite de la găurile făcute în stomac și de la viața lui zdrențuită, a venit în sfârșit absența mai adâncă a chinului din el, ceea ce a fost o plăcere, pentru că îl cunoștea bine pe celălalt. Între îngrozitoarele sufocări, și-a dat blânda binecuvântare unui fiu pe care și-l dorise întotdeauna, dar nu găsise în el puterea de a-l recunoaște, făcând să se nască și să izvorască potențialul lui și să apară dragostea, făcând imposibilă ura totală față de el, făcând imposibilă scoaterea acului sondei lui.

— Băiat bun. Băiat bun. Atelierul e al tău acum. Ți l-am lăsat ție, oficial. O să ajungi mare dacă rămâi lângă apă. Asta-i șmecheria, suntem meniți să stăm lângă mare, oamenii ca tine și ca mine. Suntem la o aruncătură de băț de ea. Ea a muza noastră, băiete. Miroase ca o femeie în patul tău, când o plesnește ploaia, știai asta? Acolo vreau să mă pună. În largul mării. Promite-mi, dă-mi cuvântul tău. În largul mării. Ai ochii mamei tale, băiete, ai ochii ei.

Și Cy nu și-a dat seama dacă plângea pentru mama lui moartă sau pentru tații lui morți sau muribunzi sau doar pentru că moartea era în camera roșie. Sau pentru că se terminase și nava lui se desprinsese de stânci și încă plutea ca printr-o minune, deși căpitanul era spânzurat în gabia de observare, cu beregata sfârtecată. Și nu rămăsese la bord nici un suflet care să știe să navigheze.

Cadavrul a fost predat autorităților și apoi cerut înapoi de Cyril Parks. Era un cadavru deosebit, în ciuda deteriorării și îmbibării cu băutură, a pielii ofilite și a jalnicei moșteniri lăsate de abuzuri. Pe el erau scrise povești și lumi întregi. Era ca o bucată de rădăcină de iarbă-neagră lustruită sau ceva care stătuse în pământ și sub forța căldurii și a presiunii a multe veacuri devenise un fel de piatră prețioasă. Și pe talpa piciorului drept era gravată, cu un scris rotund minuscul, poezia, pe care n-a văzut-o omul de la pompe funebre, dar o văzuse Cy, odată, când îi scosese ghetele, deși de multe, multe ori, se luptase cu trupul lui îmbrăcat, inert, ca să-l pună într-o poziție în care-l putea lăsa să se trezească din beție. Și în această ocazie post-mortem, cu mâinile tremurând în timp ce-i desfăceau șireturile, simțise nevoia s-o facă, să facă din acel incident unul oficial, un cuvenit gest creștinesc, de Joia Mare, în mizeria din cameră. Era o poezie care i se păruse lui Riley plină de înțelesuri și o furase și și-o făcuse a lui. Așa cum erau cărțile din camerele sale, așa cum erau ideile fățarnice despre artă, aprobate doar de cele mai controversate programe.

O, tigru, tigru ce strălucești
În pădurile nopții cerești,
Ce mână sau ochi nemuritor
Ți-a creat cumplita simetrie?

Și se potrivea al naibii cu ticălosul, se gândea Cy.

Cadavrul a fost înfășurat și pregătit pentru mormântul din mare, apoi a fost dus pe un vas pescăresc închiriat până în Canalul Irlandez, unde a fost azvârlit peste bord fără nici o ceremonie, în timp ce soarele apunea, astfel încât Riley, cu înfățișarea sa celtică și cu identitatea sa dublă, să-și poată găsi drumul spre un străvechi paradis velș, din întâmplare, dacă Dumnezeu și Diavolul nu se grăbeau să și-l revendice. Cy s-a aplecat peste bord și a privit cum apune soarele pe valuri. Ce-i spusese mama lui când era copil, ca o femeie care toarce spunând povești? Că atunci când soarele apune, lumina lui nu se stinge niciodată, doar se duce în Irlanda și apoi în America și apoi în jurul lumii, după care se întoarce dimineața. Era ca un fel de felinar pentru toate sufletele pierdute ce vor urma. Așa că îl urmărea cum pleacă, dând încet colțul roșu al pământului, și cerul de deasupra lui era albastru-deschis și condamnat la ardoare înainte de a se întuneca, la fel ca ochii lui Riley. Undeva, în spatele lui, era Golful Morecambe, cu fluxul lui lung ciudat și cu istoria întregii lui vieți. Casa lui. Locul care-l modelase din nisipul și lutul său. Locul care-l înălțase frumușel în prima jumătate a vieții, doar pentru a face loc șovăielilor și a-l lăsa să se prăbușească în a doua jumătate. Pentru că nu era el prăbușit? Nu era pierdut, nu era cât se putea de jos? Ca unul dintre sufletele zdrobite din poveștile Reedei. Vasul s-a legănat un timp în voia curentului, apoi a pornit înapoi, spre țărm. Și în clipa aceea, Cy nu și-a mai dorit casa, fie ea maiestuoasă sau infracțională, ar fi renunțat bucuros la ea și și-ar fi dat toți banii pe care-i avusese vreodată, plus o zecime din tot ce va câștiga vreodată, pentru ca vasul pescăresc să întoarcă și să se îndrepte spre apus, urmând soarele.

Târziu în noaptea aceea, s-a dus să bea la Câinele și Potârnichea cu Paddy și au închinat pentru Eliot Riley, deși nici unul din ei n-a mai rostit o altă vorbă despre el, pentru ca duhul lui abia plecat să nu fie înnegrit de particulele înaripate ale gândului rău și ale defăimării. Paddy a întins mâna în spatele barului, de unde a scos o sticlă de whisky și i-a turnat un strop lui Cy, prima lui probă de rezistență la tărie. Mirosul era la fel de nesuferit ca gustul, dar a golit conținutul paharului.

— Ce-o să facă de acum Cyril Parks ? Îți găsești o fetișcană frumoasă și faceți plozi ? O să te poți descurca în vara asta cu năvala de clienți ?

Cy clătină din cap și ridică din umeri.

— Mmda. Ai putea să pornești pe drumuri. Să găsești un circ cu care să umbli. Să vezi lumea. Îmi trimiți cărți poștale să le pun în bar și să impresionez oamenii cu legăturile mele.

— Este oare lumea un loc mai bun decât Morecambe, Paddy ?

— Păi, eu cred că e mai mare. Și neîndoios că sunt mai puțini măgari. Unii zic desigur că lumea e mică. Dar nu mi-ar plăcea să fiu nevoit s-o pictez.

În ziua următoare, Cy a încuiat ușa din Pedder Street numărul 11 și a luat trenul spre Liverpool, apoi a închiriat o trăsură până la docuri, unde s-a întâlnit cu o cunoștință a lui Paddy Broadbent, în spatele unei macarale din care curgea apă. Femeia i-a vândut un pașaport, acte și permise false, introducând bancnotele rulate primite în mânerul umbrelei, fără să-l privească o clipă pe Cy în ochi. Apoi, Cy și-a cumpărat un bilet de clasa a treia cu ultimii bani rămași de la Reeda, pentru un vapor care pleca în America. *Adriatica* era un monstru cu patru catarge și patru motoare cu abur, construit de compania Harland & Wolff. Traversase Atlanticul timp de douăzeci și cinci de ani după nașterea sa în Belfast, transportând imigranți, marfă și bogătașii lumii noi care se întorceau sau se duceau spre ea, când nu-și făceau vacanța în Mediterana, și navigase pe orice fel de vreme. Purtase ruși și evrei polonezi, lituanieni și cehoslovaci, care traversau prima dată oceanul prin Marea Nordului și luau trenul ca să ajungă la el și mii de catolici irlandezi care se îmbarcau pe vapoarele cu aburi din porturile natale până în docurile din Liverpool. Căra petrol, cărbune, avutul multor națiuni

și, uneori, animale care mugeau și behăiau. Bogătașii se răsfățau în sălile de mese fastuoase sau în piscinele interioare, în baia turcească, în timp ce săracii erau expediați jos, pe punțile inferioare, lângă cele două elici, unde zgomotul înaintării vasului era matur și continuu. Era ultimul din cvartetul de vase Big Four condus de pacheboturile White Stars, un minunat gentleman, retras acum, la bătrânețe, pentru a face doar traversări transatlantice de vară. În mai 1933, Cyril Parks s-a urcat la bordul lui, cu un an înainte de a se forma concernul Cunard-White Star și de a fi retras definitiv și apoi vândut japonezilor ca să-l dezmembreze. Lui Cy i se părea magnific, din simplul motiv că era întreg și se mișca. Văzuse atâtea vase jupuite, sparte, devastate, la cimitirul vapoarelor – arătau ca niște nobile fiare preistorice puse în lanțuri și torturate – încât *Adriatica* părea un miracol, cu capacitatea și starea lui. La început, gemetele și bubuiturile interne și zgomotul metalic robust produs de cercevele îl nelinișteau, pentru că părea că părți ale structurii sale erau nefericite din cauza proximității lor reciproce înțepenite și încercau să se separe. Apoi deveni clar că nava pur și simplu trăia, sunetele ei deveneau muzica unui uriaș corp de fier, care respira, își făcea digestia, îi bătea inima, și era o muzică mângâietoare. Dâra lăsată de ea era enormă, ca și cum Moby Dick ar fi împroșcat apă printr-o nară. Aproape trei mii de pasageri înaintând cu șaptesprezece noduri s-au pomenit că briza oceanului le smulge pălăriile când au venit să se sprijine de balustradă pentru a-și lua rămas-bun de la continentul care se îndepărta în spatele lor sau ca să joace shuffle-board pe punțile mijlocii. Erau cetățenii unui mic oraș care plutea spre o țară a făgăduinței.

Cy avea de lucru la bordul vasului, mai mult decât și-ar fi imaginat sau s-ar fi așteptat; în cabinele de clasa a treia și în dormitorul marinarilor, mulți voiau să fie tatuați, pentru a sărbători noi începuturi sau sfârșitul unor lupte. Și Cyril Parks putea înțelege cu siguranță ambele sentimente. În valiză avea instrumentele și patru caiete din care să se inspire, legate cu sfoară de manila, modelele lui Riley desprinse de pe pereții atelierului și picturile lui, niciodată expuse. Fiecare pagină era dedicată unei anumite teme: cranii, inimi, drăgălășenii. Cea care acoperise pereții salonului intra acum într-un buzunar mare. Își instală un mic punct de lucru pe puntea F, unde veneau la el și își așteptau rândul, răsfoind caietele, arătând deseori un model de tatuaj fără să știe cum îi spunea pe englezește, scriind numele celor dragi pe bucățele de hârtie, pentru ca el să poată descifra literele nefamiliare și să le străpungă cu o inimă. Și astfel soțiile, iubitele sau fiicele lăsate în urmă nu erau uitate de tot.

Marinarii de pe *Adriatica* erau pasionați de femei, patriotism și suveniruri. De coduri. Codurile lor erau precise și le adoptau ca militari ai forței navale, pe mare erau reguli similare cu cele care nu-i permiteau unui soldat să poarte o medalie decât dacă fusese câștigată în timpul serviciului militar. Se cereau ancore pentru traversarea Atlanticului, broaște țestoase pentru trecerea Ecuatorului și balauri pentru staționarea în China. Deseori, voiau animale de curte tatuate pe pumni, o foarte veche tradiție încă păstrată, animale cărora le plăcea să rămână uscate și care ar fi ieșit repede din apă, speriate, dacă ar fi fost nevoite. Cocoși. Porci. Era un model urât, dar cine era Cy ca să-i refuze unui om superstiția? Oamenii se conformau unor reguli profesionale stricte, nu acceptau un însemn pe care nu-l meritau și voiau să-l asigure că erau îndreptățiți să-l poarte, povestindu-i călătoriile lor în timp ce el le pregătea și le ștanța umărul.

— Când am traversat spre Capul Bunei Speranțe cu *Blue Flue* am nimerit într-o furtună atât de mare, că ne-a întârziat cu o săptămână. O săptămână, zic, în zilele noastre și pe vremea noastră, e o nebunie. Nu voia să ne lase. Nu că mă plâng, pe bune, da' am crezut că mi-a venit sorocul. Erau valuri mai mari decât Cader Idris, pe cuvântul meu.

Era o onoare și o realizare. O mărturie maritimă ca un jurnal de bord. Când Cy își începuse ucenicia la Eliot Riley, acesta îi spusese că tatua de atâta timp, încât făcuse chiar

câteva tatuaje întipărite pe veci pe încheieturile degetelor bătrânilor marinari de pe vasele cu pânze! Ca și cum s-ar fi născut înainte de epoca aburului! Dar Riley putea să spună și că a transportat gheață la Polul Nord și după aceea s-ar fi îmbătat atât de tare încât nu mai credea nimeni minciuna lui.

În atelierul din Morecambe se perindaseră mulți clienți din marină. Erau bătrânii uncheși și adevăratele suflete ale industriei, poate explicația rațională a afirmației lui de riveran că tatuatorii gravitează pe lângă apă. Aici, la bordul vasului, erau tipi bătrâni retrași din marină, care navigaseră cu flotele imperiului înainte de război și în timpul lui, care se întorseseră în țară cu decorații din toată lumea, semne de dragoste și *ukiyo*-e japoneze, marcaje tradiționale din emisfera sudică, și acum nu se mai puteau abține să nu-și împodobească pielea. Veneau la el și își ornamentau ultimele bucăți de piele rămase libere. Unele dintre creațiile deja existente pe ei fuseseră făcute prin tehnica gravurii în lemn, cu așchii cu cerneală frecată în piele, dar cu toată măiestria indigenă pe care Cy nu o deținea când Riley i-a cerut s-o aplice pe propriul picior. Aceste tatuaje erau primitive, eficace, frumoase; când trăia în Morecambe văzuse câteva făcute pe fețe, în stil *moko* Maori, deși Cy știa că asta ducea omul care-și pierduse o parte din țară în altă țară, ca și cum ar fi știut că sângele lui călătorea într-o direcție greșită și el încerca să-i găsească izvorul. Bătrânii călători pe mare care adunaseră însemne străine erau bărbați exotici, cu piele de crocodil, bărbați care trecuseră un prag spiritual și cunoscuseră ceva sacru afundându-se în delirul durerii. Erau puternici, puternici în stinghereala lor, puternici în sufletele lor, bărbați pentru care bătutul așchiilor cu cerneală în piele le suna probabil în cap ca ritmul unui cântec, răsuna ca un hei-rup care-i ajuta să treacă prin epuizanta încercare. Era o adevărată gravură, neconturată pe margini ca să-ți dai seama că era o artă adâncă, mai adâncă decât era nevoie pentru a fi permanentă – culoarea și cicatricea alcătuiau împreună ceva ritualic. Era cea mai dureroasă metodă de tatuare pe care o știa Cy și o știa foarte bine, pentru că Eliot Riley îl pusese să-și înceapă instruirea în acest mod, râcâindu-și pielea de pe fluierele picioarelor cu bucata aceea de bambus înnegrit și cu ciocanul de zidar când nici nu împlinise șaisprezece ani și era deja plin de cicatrici ca un soldat hârșâit în bătălii. A trebuit să bată cu ciocanul cerneala până la os, înainte de a se apropia măcar de salutarul ac electric. Era chin curat și l-a făcut să-l urască pe Riley, să-l urască pentru diavolii pedanți din el, pentru umilința acelui început și pentru că plânsese în fața stăpânului, care îngenunchease, apăsând în jos cu mâinile labele picioarelor lui Cy, răcnind la el să continue când durerea se întețea, pălmuindu-l ușor pe față de parcă ar fi fost o fată smiorcăită. Da, îi putea respecta pe acești bărbați, pe acești marinari și călători, care induraseră metoda până la capăt, cu modelul pe tot toracele, cu sfârcurile negre, cu noduri roșii de-a lungul oaselor șoldului și ale coapselor, în timp ce șira spinării le trosnea ca șira unei șopârle. Pentru că durerea era incomensurabilă, pierderea de sânge fantastică și orice infecție putea să dureze mult, uneori era mortală dacă nu era tratată suficient de repede. În Pedder Street veniseră adesea marinari cu povești întregi pe spate, până la gambe. Hărți cu locurile pe unde fuseseră, fără să fie nevoie de țări sau mări. Ele marcau Japonia, Noua Zeelandă, Fiji. Cy încerca să descifreze ce fusese gravat pe ei. Scotea o cămașă, se așeza și fuma o țigară, tălmăcindu-le, cu respect, înainte de a începe să adauge altceva.

Largul oceanului era un loc primejdios, de reflecție și cugetare. Un loc al răului de mare și al frigurilor din cabină și al contemplării, unde se spunea că te poți întâlni cu sinele tău pe o axă centrală care vine dintr-o altă serie de coordonate ale vieții. Valurile umflate ale mării aveau ceva care elibera mintea, care îi dădea un ciudat balans amplu și o direcție asemenea, ca o busolă care se leagănă pe suspensia cardanică pe puntea vasului. Astfel că timpul petrecut în singurătate părea amplificat de semnificație și de conversațiile cu tovarășii de călătorie, care, deși deseori extrem de binevenite, puteau deveni, prematur, intime sau confidențiale.

— Bună ziua, domnule Parks. Păreți cam supărat astăzi, dacă nu vă supărați.

— Salut, Harry. A rămas mult în urmă Anglia, nu ? Mă-ntreb dacă o să-i ducem dorul.

— Eu cred că până la urmă o să ne descurcăm fără ea. N-o să-mi fie dor de Spălătorie, unde aș fi locuit și acum, dacă nu era inventivul portjartier al bunei mele doamne. Păcat că a pierdut vaporul. Nu-i spun numele ca nu cumva autoritățile să te înhațe pentru că te-ai întâlnit cu mine în mijlocul acestui bătrân vas numit soartă. Dar sunt sigur că America are destule femei inventive.

— O să ne ținem pumnii, nu ?

Din fericire pentru Cy și poate pentru că moștenise picioarele de marinar și toleranța nautică ale tatălui său, n-a suferit nici de rău de mare, nici de friguri. Dar a căzut pe gânduri și a simțit această stare ca o apăsare. Gândurile au căzut pe el ca o mare greutate, ca și cum un pian care aluneca din chingi în timp ce era ridicat pe o clădire aterizase pe capul lui. Orice ar fi făcut, s-ar fi întâlnit. Noaptea, în priciul lui îngust, în uruitul spumegător, de malaxor, al motoarelor și al sforțării elicelor în apa întunecată, într-o cabină cu încă douăzeci de bărbați care sforăiau, gândurile lui zburau spre lucrurile care-l modelaseră pe el și la cele care fuseseră stoarse din el. În căzile adânci din sala de baie, unde apa înspumată reproducea ca într-o oglindă mișcările mării de afară, putea să zacă ore-n șir uitând de minutele care treceau, enervându-l pe stewardul care avea pe alții așteptând la coadă. În timp ce îmbrăca trupurile cu cerneala furată din cabina căpitanului sau din saloanele de clasa întâi, se gândea la viața lui, la câștigurile și pierderile ei. Se gândea la Riley și la mama lui. Erau amintiri ca niște artefacte, incomplete și nefinisate, sugerând o formă vizibilă, dar neterminată, ca și cum ar fi fost maltratată sau vătămată de ceva, sau așteptând să fie definitivată. Pe balustrada *Adriaticii*, în afara locului de promenadă protejat cu geamuri, stropite cu apă sărată ca ferestrele de la Bayview, în timp ce ploaia lirică a lui Riley cădea pe valuri degajând parfumul puternic al unei femei în călduri și puntea lustruită era alunecoasă, se apleca și privea cu fața sprijinită în pumni, încremenită parcă în timp, în poziție de autoapărare. Întreaga suprafață a Atlanticului era ca o față de masă albastră cu alb, întinsă până la marginile infinitului, pentru ca el să-și așeze pe ea amintirile ca pe niște tacâmuri salvate dintr-un naufragiu și risipite ici și colo. Și se gândea cine este, ce-a făcut și de ce.

Ce-l atrăsese spre îndeletnicirea asta, pictarea cărnii, arta veșnic vie, ce îl ținuse acolo, îndurând căcatul și toate porcăriile lui Eliot Riley ? Ce l-a făcut să se ducă spre ea și să rămână țintuit, în timp ce atmosfera blândă a Golfului Morecambe se evapora în jurul lui și pătrundea peste tot, cu excepția comediei lătrătoare care se juca în salonul de tatuare ? Fuseseră momente când nu-l mai putea suporta pe omul acela, nu-i mai suporta insultele sau brutalitatea cu care-i intra în suflet, sinceritatea lui nenorocită, nocivă, măcelărirea respectului de sine, și îi venea atunci să-i zdrobească lui Riley capul de perete, ca pe un nap, până când vocea lui batjocoritoare ar fi tăcut pentru totdeauna. Au fost momente când se uitase la teancul lui de bani, tot mai mic, și ajunsese doar până la gară. Apoi se întorsese. Unde era răsplata pentru atâta perseverență și îndurare masochistă ? Uciderea tinereții lui. Lovitura de grație dată tinereții lui. Descompunerea copilăriei lui fericite. Firea rebelă care n-a mai fost înfrânată de nimic, urmând exemplul marelui om. Ce era zi în meseria asta, față de noaptea lui Riley ? Cy dori dintr-odată un răspuns. Fără acest răspuns, el era doar o bucată de trecut în ruinele unui deceniu. Dar după cum îi spusese odinioară însuși obscenul rege cerșetor, era cu neputință să descoperi cu precizie atracția și frumusețea profesiei lor populare, prinsă ca un fluture și expusă ca s-o vadă toți. Nu puteai găsi miezul, seva ei, ca s-o sugi, nici nu puteai să-i aprinzi fitilul ca să luminezi o încăpere. Tatuarea era ca o chemare a cântecului sirenelor sau ca muzica sferelor cerești, era cu neputință să-i reziști, cu neputință s-o explici.

— Întreabă pe oricare dintre noi, băiete, pe ăștia buni, nu pe dobitocii care o fac de paradă și toți o să-ți dăm același răspuns. De ce o facem ? Să ne ia naiba dacă știm.

Nu, nu putea descoperi gradul de precizie al propriei mâini în timp ce îi transforma prin culoare pe alții, nu putea să explice contribuția lui, deși se străduia din greu, cu încheieturile degetelor apăsate pe pomeți, în orele petrecute lângă balustrada punții. Meseria lui transmitea înțelesuri, era o abreviere vizuală, arăta din ce elemente este compusă o ființă. Precum clepsidra roșie de pe păianjenul numit văduva-neagră. Precum colții, veninul, ghearele și dungile din natură. Era un limbaj non-verbal. Avea un înțeles moștenit. Câte însemne și simboluri ale războiului tatuase el ? O mie, mai multe ? Câte însemne agresive, menite să provoace groază, câte camuflaje ostile, câte stindarde ale morții, pumnale, cranii, devize, câtă mândrie a luptei ?

Apoi erau însemnele sexului, femeile cu țâțe mari, fetele pisicuțe, expunerea părților corpului, contorsiunile pe axul împerecherii. Jocuri de cuvinte și ademeniri vulgare. Și mai era dragostea. Dragostea, în toate formele ei, era clocotită până nu mai rămânea din ea decât inima roșie, precum carnea de vită pusă la păstrare. Toate acele inimi care i se comandaseră ! Inimă după inimă, inimă roșie după inimă roșie. Grasă și umplută cu Dragoste adevărată, cu *Mama*, cu *Anita*, cu *Josephine*, cu *Clara* și străpunsă de săgețile fusiforme ale lui Cupidon. Sau zdrobite, tăiate în două, sfârtecate, cu cuvântul *Înșelat* scris pe secțiunile despărțite, ca să fie clar motivul vătămării. Cicatrici ale sentimentelor care nu se vor vindeca niciodată ! Sau se vindecau prin intervenția lui, pentru că deveneau secundare datorită cernelii. Pentru că putea da durerii o formă și putea să-i găsească un loc. Și întotdeauna clienții voiau să-i povestească despre ea. Poveștile lor, care meritau o amintire de neșters. El era pâlnia prin care treceau mărturisirile și viețile, și se pigmentau. Era într-o poziție de confidențialitate, un croitor care croia în jurul coaielor societății, el modela esența unei persoane, transforma experiențele trăite în informație sau cifrare rapidă pe corp, de unde din acel moment publicul le va putea citi. Asta era. Tatuarea era un salt înainte. Era implicită. Era explicită. Era intimitate absolută, intimitate cu întreaga lume primară care fute, ucide, iubește. Astea sunt culorile fundamentale ale vieții, nu ? Cele trei culori originale pe care ființele umane doar le amestecă pentru a scoate din ele nuanțe civilizate.

Riley avusese dreptate. Sub toată filozofia asta incoerentă, care nu ajunge nicăieri și care îl făcea pe Cy să vrea să-l blesteme pentru o asemenea pretenție, era un lucru pe care omul îl văzuse. El văzuse oamenii goi-goluți, îi redusese la esență, la experiență trăită, la cine erau cu adevărat – îngeri și demoni și iubiți și tot ce mai era înșirat între astea. I-a croit cum erau înainte și a început de acolo. Părea în stare s-o facă, să smulgă un tablou de pe un perete, să-l personalizeze și să-l tatueze. Riley îi spusese o dată că nu țâțele mari de pe un braț gol scandalizau lumea, nu doamnele bășinoase și nici o fată cu semne pe ea. Tatuarea era lucru' diavolului, da, dar nu pentru că avea de-a face mai ales cu clasa muncitoare cea mai grosolană, nu pentru că însemna că sexul, pericolul și opinia erau ilustrate pe oameni ca o proclamație ofensatoare. Îndrăzneala lor nu plăcea deseori, e adevărat; tatuajul în sine putea fi chiar considerat urât și primitiv. Asta contribuia într-un fel la proasta reputație a meseriei lor, dar nu era singurul factor responsabil de ea. Scandalizarea publicului nu se reducea la reacția față de agresarea trupului sau de șocul vizual. Cum spusese marele om ?

— Tatuarea îi deprimă pe cei pe care-i deprimă, băiete, pentru că este mărinimoasă ca o curvă la aniversarea zilei de naștere. Este o artă umană, pe care n-o poți desprinde de pe ființa umană și nici n-o poți băga într-un sertar. Meseria noastră este generoasă, băiete. Îți spun eu ce e, e socialism personal, băiete. Toți sunt invitați, toți vizitează o persoană și împărtășesc ce văd, le place ce văd sau nu. Aici scrie cine sunt eu, cu tot căcatul, cu tot. Naționalitatea, ce fel de femei îmi plac, ce-mi place în viață. Ca o gaură de glonț în burtă și mațe. Și să-ți mai spun ceva, băiete: un tatuaj spune mai multe despre tipul care se uită la el decât despre ăla care îl are pe spate. Și în jumătate din cazuri, oamenii nu se plac unul pe celălalt, nu le plac părerile sau viețile celorlalți, nu vor să se înțeleagă unul pe celălalt, nu vor să împartă nimic cu nimeni și atunci împușcă mesagerul. Pe tine și pe mine. Țapi ispășitori, asta suntem. Ce facem noi e de prost gust, zic ei, ah, nu e artistic. Când adevărul este că oamenilor le place să rămână străini unul față de celălalt până când socotesc ei. Să ții minte asta.

Cy nu înțelesese atunci, crezând că e doar snobeala politicoasă a societății și îl considerase pe Riley o moară stricată care spune tâmpenii, nu înțelesese cu adevărat decât acum, aici, ascuns pe puntea F a *Adriaticei*, tatuând probabil a cinci suta inimă zdrobită. Bărbatul pe al cărui umăr apărea inima ședea tăcut ca un mormânt, cu lacrimi șiroindu-i pe față pentru femeia pe care o pierduse și o lăsase la Varșovia, Praga sau Moscova. Fidelă imaginii ca umbra oricărui lucru tridimensional. Deodată, Cy înțelese despre ce era vorba. Văzu dincolo de cerneala roșie care intra în piele. Văzu prin miezul lucrării lui, văzu cum dăruia lumii comunicare fără compromis, cum scotea la iveală sinele. Cum tălmăcea experiența și identitatea în culoare și formă. Cum prindea ecoul unei persoane și îl grava pe ea. Cum el reprezenta mâinile artistice ale celorlalți oameni, poate redundant în alegerea temei, dar imperativ în transmiterea ei. Aceasta era esența sa stranie și imposibilă.

Oamenii depășiseră cu mult etapa clepsidrei roșii și a marcajelor simple, naturale, informative. Ei evoluaseră, complicaseră viața, o rafinaseră și pierduseră contactul. Încercaseră să înlăture elementele de bază, cruzimea și otrava, sămânța și instinctul, hrana și frumusețea. Potențialul de a iubi și de a ucide, de a fi iubit și a fi ucis, nevoia de împerechere, nu mai puteau fi o introducere inițială, pusă pe un umăr ca un semn oacheș al vieții. Și totuși unii încă voiau așa, preferau limbajul simplu al identității, culorile peisajului lor, cel pe care-l aveau în comun cu restul ființelor umane din lume și Cyril Parks era doar scribul lor.

Eliot Riley nu mai era. Fusese înghițit de moarte, terminat, și tabloul vieții lui se limpezise. Cine era ? Un bețiv, un nemernic, un maestru al cernelii. Cu ochi albaștri în memoria lui Cy, strălucitor și oribil, iubit și urât. Singurul tată în carne și oase pe care-l cunoscuse. Cy era definiția lui Eliot Riley și acesta își lăsase amprenta. Ca o forță a naturii, ca un vulcan care rănește munții cu lavă sau ca trăsnetele care lovesc scoarța copacilor. Ca un tatuaj pe viața lui Cy. Și abia atunci, înțelegând și percepând, prin moartea lui Riley, ceea ce încercase omul să-i transmită cât era în viață, s-a terminat cu adevărat ucenicia lui Cy.

— Dobitocii ăștia sunt ca niște cărți deschise.

Riley îi spusese asta odată lui Cy, când un nou autobuz cu scoțieni beți a sosit într-un septembrie, scuipându-și încărcătura pe promenada din Morecambe. Aerul fusese rece în ziua aceea și soarele își arătase căldura doar când ajunsese pe brațele goale ale lui Cy, ca și cum n-ar fi făcut mare lucru încălzind spațiul dintre el și cer. Unul dintre pasageri coborâse treptele autobuzului și se dusese la balustrada de la marginea dinspre mare a promenadei. Se pișase de pe estradă ca și cum ar fi fost în pisoarul public, în timp ce bea dintr-o sticlă maronie.

— Cărți dechise. Dar ei știu cine sunt. Îți pot spune, cu un pumn, cu un carici țeapăn sau cu câteva vorbe, cine sunt și de unde vin. Răpește-i cuiva țara și asta îi va întări ideile. Îi va spune ce vrea și ce nu vrea să fie. Îmi fac treaba mai ușoară, fiule. Mult mai ușoară. Nu mai șovăi până să mă hotărăsc la un tatuaj. Ei știu ce vor și de ce.

— Vor lei furioși și crucea Sfântului Andrei, cu siguranță, sau steagul Rangerilor, nu ?

Cy își aminti că spusese asta cam obraznic, crezându-se capabil de oarece discernământ și predicție, după un an de ucenicie. Scoțienii cântau un cântec despre fecioarele din Inverness, fericiți că sosiseră în sfârșit în vacanța lor anuală. Riley se îndepărtase de ei, dar auzind remarca lui Cy se opri și se întoarse la el.

— Nu. Nu, băiatule. Eu pictez inimi. Și pictez suflete. Asta fac.

Atunci i se păruse ridicol ce spusese el. Prea semăna cu marele Eliot Riley într-un elan al fanteziei, devenit prolix și profund, încercând din nou să-l facă pe Cy să se simtă idiotul satului. Dar comentariul lui i se întipărise în minte, dintr-un motiv oarecare, poate pentru că suna bine, sunetul cuvintelor în sine avea o rezonanță calmă, în contrast cu obișnuita lui fanfaronadă zgomotoasă, sau poate doar pentru că anumite aspecte ale lui Riley se lipeau de tine ca scaiul și acolo rămâneau. Cy și-a amintit ce-a spus în după-amiaza aceea. Și apoi, într-o bună zi, peste câțiva ani, la jumătatea Atlanticului, după ce lăsase în urmă o țară pierdută, după ce vechea viață se scufundase și una nouă era gata să fie lansată, vorbele se adeveriră.

PARTEA A II-A

Babilon în Brooklyn

Coney Island se desfășura colorată și scânteietoare, pregătită de zaiafet, sub haina întunecată a vremii nemiloase. Era o zi cu ritm lent, în care traficul trecătorilor reacționa la cerul cenușiu de deasupra, iar stridența și zumzetul parcurilor păreau mai viguroase și mai evidente din cauza lipsei vizitatorilor care le-ar fi justificat existența. Labirintul de alei, porțile și barierele decorate cu beculețe, care marcau intrarea în parcul de distracții, erau aproape pustii, mașinăriile și spectacolele tăceau, nu se auzea decât cazna lor naturală. În asemenea zile, întregul spațiu dădea impresia unor zorzoane sclipitoare, spectaculoase și nefolositoare, sau a unui clovn care executa energic jonglerii pentru rândurile goale dintr-un cort de circ, entuziast, patetic și oarecum inutil. Plaja insulei arăta pe atât de cumplit pe fondul umezelii și al burniței pe cât putea arăta de îmbietoare în zilele însorite. Nisipul părea îmbibat cu apă, greu și umflat. Roata Minune din Luna Park se învârtea prin ceață, oferind celor câțiva oameni așezați pe scaunele ei doar priveliștea norilor și poate și un petic rătăcit de oraș în depărtare, prin deschizăturile din pâclă. În ultima jumătate de oră, Cy stătuse de vorbă cu vânzătorul de hotdogs în fața gheretei lui de pe alee, fumând, trecându-și vremea sub tejgheaua care zornăia și pe care se scurgeau mustățile de carne. Omul cu șorțul unsuros plimba o lingură prin varza murată și se plângea fără mare tragere de inimă de negustoria lui, mai mult pentru că n-avea altceva de făcut decât pentru că era sincer îngrijorat.

— Jumătate din stocul meu de carne o să se strice dacă n-o fierb până la sfârșitul săptămânii. O să trebuiască să le-o dau pescarilor pentru momeală, că peștilor le place grăsimea, înțelegi, și oasele de pui merg, închipuie-ți, altminteri o să trebuiască să mănânc eu cincizeci pe zi și nu-s chiar atât de harnic. Nimeni nu mai suportă carne veche în zilele noastre, nu că eu aș servi așa ceva, fii atent, cu atâtea controale sanitare pe cap. Ascultă, vino pe-aici când pleci ca să-ți dau să iei acasă o cutie de bratwurst. Nu-mi place să le arunc la gunoi. O întinzi repede, închizi devreme?

— Nu, nu. Mai stau un pic. Nu se știe niciodată.

— Nu. Nu se știe niciodată ce o să-ți mai pice. Hei, o s-o faci și pe Rosie a mea o dată? Au început să i se lase țâțele. Trebuie să aibă și ea țâțe de-alea roșii! Bătrânu' Grady Feltz a făcut o treabă bună pe ea pentru unul din tipii ăia boxeri de la șantierul naval, ăla orb de un ochi, cu un petic de-ăla afurisit pe el și toate astea, dar începe să i se ia puțin de pe piept. Ea și nevasta, îmi iubesc nevasta, dar știi cum e. Rosie a mea îmi poartă noroc, trebuie s-o țin frumușică și lustruită, nu?

— Vino mai târziu, dacă n-am altceva de făcut.

Unii dintre ceilalți artiști ai tatuajului nu catadicseau să țină deschis în zilele umede din Coney. Pentru Cy era altă treabă – dacă ar fi închis atelierul din Morecambe în toate zilele urâte ar fi pierdut două treimi din clienți sau mai mult. Pe lângă asta, unii se simțeau îmboldiți să vină la el în zilele posomorâte, înnorate, uneori ploaia îi alunga de pe faleză și de pe plajă și-i aducea în locurile de întâlnire de lângă ghereta lui și uneori le venea ideea să se tatueze. Și iată că doi bărbați trecură pe aleea îngustă, cu șepcile ușor coborâte, ca să se apere de primul semn de ploaie dinspre Atlantic, și, când ajunseră la ghereta lui Cy, se opriră să se uite la pereții strălucitori, care se legănau, ai micii colibe. Vânzătorul îi făcu semn lui Cy, cu un cârnat încă neprăjit, că are clienți și să plece. Cy își strivi țigara sub călcâi și se apropie de cei doi bărbați, cu mâinile în buzunare, cu pas lung. Și fără o clipă de șovăială, glasul de alamă lustruită al profesiei lui îi ieși pe gură.

— Grozavă zi, domnilor. Se pare că avem și aici frumoasa vreme englezească. Știam că nu-i va trebui mult să mă găsească

în minunata voastră țară unde mă ascund. Mă gândesc că o fi trimis-o fosta mea gagică în dar pentru fericita noastră despărțire. Ce doriți să vă desenez? Se vede că sunteți amândoi bărbați care știți ce aveți în minte, adică știți că vreți tot ce e mai bun și exact asta ați găsit. Poate vreți numele fetelor voastre, cu un trandafir roșu, potrivit pentru această minunată vreme englezească, ce ziceți? Nu există cale mai bună de a le spune că le iubiți ca numele lor pe umerii voștri. Uite, ăsta e o frumusețe. Bun de premiat, aș zice, perfect ca oricare din grădina palatului regelui Angliei, nu-i așa? Și pentru că e ziua vremii mele naționale o să vă fac pe amândoi pentru doi dolari și regele o să creadă că ați furat trandafirii ăștia chiar din grădina sa și chiar de sub nasul lui.

Ropotul ploii, ropotul meseriei, era simplu acum, când voia el să fie, când trecea în creierul lui la o treaptă de viteze superioară. Era la fel de simplu s-o ia de la capăt într-o altă țară și să se prezinte ca o versiune mai strălucită a ceea ce fusese.

Bărbații continuau să se uite la panoul cu modele. Un bec pâlpâia pe pancarta care împodobea intrarea. Cy ridică mâna și îl înșurubă mai bine în fasung potolindu-i lumina haotică. Dedesubt era un afiș pictat pe care scria „Michelagelo Electric / Desen de mână / Tratament antiseptic / Îndepărtarea lucrărilor rudimentare / Nu tatuăm sub 18 ani". O pictură înfățișa o paletă de pictor cu o pensulă așezată pe ea, sub litere. Cy avea părul prins la spate cu o panglică neagră și o perlă în urechea stângă, ca un personaj dintr-un alt secol. Asta era acum viața lui. Ăsta era el.

Unul dintre bărbați părea mai serios decât celălalt, cercetând pe îndelete picturile, în timp ce tovarășul lui chicotea la vederea doamnelor golașe și a fețelor încornorate rânjite. Cy își îndreptă atenția spre primul.

— Domnule, păreți a fi boxer, am dreptate? Se vede după umeri, dacă-mi iertați interpretarea. Ce-ați zice de un campion la categoria mijlocie de-a lungul spatelui și pe lângă el numele dumneavoastră? Cum vă numiți, domnule?

— Eddie.

— Nimic nu se potrivește mai bine pe spatele unui bărbat decât capacitatea lui de luptă, Eddie. E un talent de care poți fi mândru. Îi anunță pe ceilalți bărbați cum stau lucrurile într-o clipită. Respinge rivalii. Informează publicul, poate fi considerat un serviciu public.

Eddie clătină din cap și începu să vorbească, încet, un pic jenat.

— Nu sunt boxer. Am maxilarul slab. Da' îmi plac băieții de la Dodgers. O să-mi duc puștiul la ei când va fi destul de mare. Eu m-am dus de când aveam șase ani. Mă ducea babacul meu, pe atunci era Dazzy Vance, ăla care le nimerea la țanc, avea felul lui ciudat de a sta un pic înainte de a arunca mingea. Un dreptaci nemaipomenit, zicea taica al meu. L-a văzut pe bătrânul Stubblebeard pe vremea când juca, înainte de a fi manager.

Și așa s-a făcut introducerea, prin intrarea prin care putea fi strecurat vârful unei ghete profesioniste. Cy nu pusese niciodată piciorul dincolo de porțile stadionului Ebbet, nu se găsise niciodată în iureșul atotputernicelor urale ale stadionului, deși locuia de mai mulți ani în Brooklyn. Dar în orice local, brutărie sau măcelărie din cartier în care intra, peste tot se vorbea despre țicniții de la Dodgers, așa că putea să adune ușor frânturi din istoria și din programul lor recent, odată cu pâinea, carnea și berea pe care le consuma. Cookie Lavagetto, Al Lopez, Van Lingle Mungo. Erau nume pe care le putea rosti cu multă siguranță într-o conversație, pentru a câștiga încrederea localnicilor, ca o strângere de mână între aliați. Conflictele, jucătorii, acțiunile cumpărate și vândute, moștenite și disputate. Era un teritoriu venerat, monedă de schimb zilnică în Brooklyn, o pasiune populară. Unii credeau cu atâta fervoare în eroii și în fantomele jocului încât până și blestemul mormântului lui Charlie Ebber care-l lovise pe McKeever era real pentru ei. Și în felul ăsta manipula Cy mulțimile. Învățase să stoarcă un strop de interes din partea clientului fluturându-i pe la nas ce prinsese de ici, de colo.

— Brooklyn Dodgers e cea mai bună echipă din țară în momentul ăsta, fără nici o îndoială, deși mărturisesc că nu sunt expert, eu mai mult cu cricketul și rugby-ul, dar oricum, sunt sigur că tu știi cum stă treaba. Acum, dacă a venit Camilli de la Philly și Grimes a luat frâiele și hai să recunoaștem că unul mai bun ca Grimes nu există, Giants n-au nici o șansă. O să-l învețe minte pe grăsanul de Bill Terry să mai întrebe vreodată dacă Brooklyn mai e în ligă, ce zici, Eddie, băiete? Le mai dă o lecție.

Ochii lui Eddie sticliră și se luminară ca o cameră întunecoasă în care sunt ridicate obloanele. Îl apucă pe Cy de cot și se aplecă spre el.

— Știi că în sezonul ăsta l-au luat pe Ruthie antrenor la baza întâi, nu? L-am văzut jucând luna trecută, la meciul ăla demonstrativ pentru nocturnă. Încă e mare, deși are, cred, vârsta pe care ar fi avut-o taica al meu, Dumnezeu să-l odihnească, și eu nu zic că la patruzeci și trei de ani ești bătrân, dar of, Doamne, tare încet mai e! Mamă, da' luminile alea de pe stadion cum s-au aprins... parcă era ceva sfânt... așa, parcă se pogorâse... nu știu cum să spun...

Prietenul cârcotaș se băgă brusc în vorbă.

— Hei, fă-ți sirena asta de-aici, Eddie, e o frumusețe. Da, îmi place, Eddie; hai, fă-ți-o pe asta. Uite cum stă pe stâncă, parcă ar fi înotat toată ziulica și acum se odihnește, e o păpușică. Îmi place coada ei ridicată. Și uite cum își strânge gurița. Are o floare în păr ca fetele din Hawaii. Poți să faci verdele ăla din coada ei la fel, când îl pui pe un tip?

— Verde ca pe foaia asta.

Eddie nu era sigur dacă-i plăcea sirena pe care i-o arăta. Își încreți fruntea în timp ce prietenul lui încerca să-l convingă. Era clar un tip care rumega, nu un tip impulsiv, ar fi putut vorbi despre baseball până la apusul soarelui și ar fi luat-o apoi de la capăt, fără să se tatueze. Sirena cocoțată nu se putea compara nici pe departe cu Dodgers, dar prietenul lui Eddie nu renunță la idee.

— Ai auzit ? O s-o facă la fel de drăguță. Uite, cu picătura aia în vârful cozii, înțelegi cum vine treaba. Hai ! Ce-i cu tine, prietene ?

Eddie ridica din umeri și se retrăgea spre intrarea gheretei și Cy își dădu seama că dacă prietenul lui o s-o țină tot așa, băgându-i ideea pe gât ca pe o porție suplimentară de legume care nu-i plăceau și pe care nu le voia, o să-și piardă cu totul interesul față de ospăț și afacerea se va duce naibii. Așa sunt unii bărbați, ca niște copii, trebuie să fie mânați spre un rezultat, fiindcă altminteri își irosesc ziua fără să facă nimic. Și în afaceri fiecare client contează. Fusese o săptămână slabă pentru jumătatea sezonului. Ploaia era rece, de toamnă, timpurie pentru luna august. Îi amintea lui Cy de orașul lui natal. Vremea proastă îl făcea ușor irascibil, îi dădea sentimentul luptei și depunea mai mult efort ca să-și vândă marfa. Apoi, în clipa următoare, Cy își aminti, limpede ca sunetul clopoțelului din capul lui, cutia ruginită de zahăr de la Tate and Lyle, cu bănuți pe fund care, pe la sfârșitul iernii, se înnegreau și se lipeau unii de alții de la zahărul vechi și umed, până la ultimul, și cum ea îi făcea să strălucească din nou lustruindu-i înainte de a se duce să cumpere cartofi și sfeclă de la zarzavagiu. Reeda Parks avea genul ei de mândrie, era mândră că putea să-și hrănească fiul orfan de tată cu bani strălucitori, care părea a fi intrat în circulație de curând. Chiar dacă umblase pe chei cu tava ei politică adunând doar râsete, nasturi și bomboane de la cei care se scăldau sau care veniseră în vacanță și își făcea o reputație proastă printre femeile care aveau pensiuni în Golful Morecambe. Chiar dacă golise ligheanele tuberculoșilor ca o slujnică și n-o deranjau scursorile bolilor lor. Cy nu se mai gândise de câtva timp la mama lui. Dar acum își amintea brusc și felul în care scria ea cu creionul într-un carnețel bugetul pentru lunile dintre octombrie și martie și ce fericită era dacă rămâneau bani după o săptămână din luna următoare, dar nu-i cheltuia niciodată, ci îi punea deoparte, alături de economiile făcute vara. Trăgea o linie între date, adăuga cifre pe jumătate mai mici în secțiunea

următoare a carnetului, cu un scris șters, notând ușor, înmuind vârful minei pe limbă, ca și cum cifrele ar fi fost prețioase și fragile, pentru că erau atât de mici, viața lor ca bani era fantomatică. Nu cheltuia niciodată mai mult decât dictau că poate cheltui semnele făcute de micul și robustul creion, și, dacă prețul cărnii de porc creștea la măcelării, mâncau pește de două ori pe săptămână, în loc de pulpă de porc, iar dacă prețul peștelui creștea, mâncau toată iarna turte de ovăz. Precauția asta era probabil ereditară sau Cy se molipsise de ea și nu de tuberculoză. În orice caz, el putea calcula cât timp va putea trăi din banii luați de la ultimii douăzeci de clienți, dacă s-ar fi dovedit a fi ultimii douăzeci din acel sezon. Își dădu seama că dacă se concentra asupra cifrelor, putea socoti cât din venitul de peste vară îl reprezentau în momentul acela cei doi clienți din fața lui, dacă reușea să facă târgul.

Oricum, cei doi bărbați păreau să fi ajuns într-un impas al discuției în timp ce gândurile lui rătăceau. Eddie părea de-a dreptul posac, în timp ce prietenul lui avea o expresie de nerbădare nervoasă. Cy se întoarse spre prietenul lui Eddie. Era un băiat chipeș, cu șapca ridicată ștrengărește într-o parte, sugerând că era un tip cu haz, pus pe glume.

— Și dumneavoastră cum vă numiți, domnule ?

— Richard Samuel Bender.

— Bine, atunci poate asta o fac pentru tine, Dick. Îmi place să cred că un bărbat își poate găsi femeia potrivită într-o mulțime, din instinct, dacă vrei, iar tu te-ai dus glonț la ea. În dezavantajul lui Eddie, care a ratat-o. Fata e o splendoare, dar tu ai ales-o. Să n-o pasezi altuia, nu ar aprecia gestul. Tu ai ales-o, de parcă ai cunoaște-o. De-ai ști de câte ori am văzut întâmplându-se asta ! Dar așa e în meseria noastră. O, da, așa se întâmplă.

— Păi zău că e o scumpete ! De-aia mi-a căzut cu tronc.

— Așa este. Am pictat-o din câteva linii și nu mai există o sirenă ca ea în Coney, iar dacă e vreuna, înseamnă că mi-au furat-o și o să prind hoțul, fiindcă n-aș vinde-o pentru nimic în lume. Altele sunt banale. A mea e originală, uite am semnat-o aici, în colț și dacă o privești cu atenție o să vezi umbra pe care i-am făcut-o. Presimțeam că o s-o aleagă azi cineva, poți să crezi?

— Un dolar zici?

— Doi dolari pentru amândoi, Dickie, îmi pare rău. Desenul de mână durează ceva mai mult și când o să se oprească ploaia asta, o să fiu presat să lucrez mai repede. Se aglomerează rapid și dacă pierd vremea cu o lucrare sub preț, înțelegi, eu am o afacere aici. Dar desigur, Eddie și-a ales tatuajul, o să vă fac pe amândoi la prețul ăsta, doi pentru doi. Nu mai e nici unul pe aici care desenează de mână și cu umbra asta frumoasă acolo unde i-ai arătat lui Eddie, îmi închipui că o să vrei să fie făcută ca lumea. Iar dacă Eddie s-a răzgândit – și asta nu-i o crimă – se întâmplă să mai vină câte cineva și să nu-i placă nimic din ce vede sau e mai timid și nu face nimic, zău, poate doar un bănuț în plus, că la urma urmelor e femeia fatală care v-a chemat.

— Femeie fatală, zici? Îmi place chestia asta, e ca în povestea aia cu marinarul, o să le-o spun oamenilor când o s-o vadă. M-a chemat pe mine! Hai, Eddie, ai auzit ce-a spus omul, ce vrei să-ți faci? Am venit aici pentru tine, așa că nu face pe nebunu' cu mine că pierdem chilipirul.

Cy îi întinse lui Eddie un caiet deschis la o foaie cu secțiunea de sport, spunându-i să se uite pe îndelete, sau, dacă dorea, putea face un model pe placul lui. În mijlocul paginii era deviza Dodgerilor.

— Ce zici, Eddie, băiete, ai avea bilet de intrare pe toată viața. Asta înseamnă să fii un adevărat suporter.

O oră și jumătate mai târziu, cei doi sângeraseră puțin în cârpele lui de bumbac și suferiseră o metamorfoză simplă, colorată, iar el era cu doi dolari mai bogat. Le spuse să se ducă să sărbătorească evenimentul cu cârnați polonezi cu ceapă, fiindcă între timp li se făcuse foame. Îi văzu peste un minut înapoi în stradă, în ploaie, înfulecând ca disperații, cu cămășile scoase din pantaloni fluturând pe ei. Își dădeau palme pe locurile inflamate, ațâțați de adrenalina produsă de curajul de a fi suportat o durere minoră și de deținerea unor desene despre care vor povesti altora că fuseseră făcute special pentru ei. Vânzătorul de cârnați îl salută milităresc și el atârnă sirena la loc pe zid. Avea conturul rotunjimilor șerpuit și sânii ridicați și o coadă cu adevărat verde și înotătoarele tivite cu roșu. Nu mințise. O desenase din imaginație, fusese unul dintre primele lui desene și stătuse între paginile unui caiet, într-un bufet, timp de un deceniu, pentru că Riley nu voia s-o pună pe zidul atelierului din Pedder Street. Acum era expusă în aerul sărat al mării din jur. Și, chibzui Cy, în timp ce o așeza la loc printre surorile ei oceanice, nu mințise nici când spusese că e o femeie fatală.

Femei și pești. Era o combinație runică îndrăzneață. Erau câteva tatuaje ale căror simboluri puteau fi identificate clar și simplu, ca pericolul semnalat cu un steag roșu în natură sau ca drapelul unei națiuni. Unul era sportul, religia contemporană a maselor, apoi, inimile și florile, ușor de descifrat. Combinarea femeilor cu peștii era cu totul altceva. Era o asociere care avea în ea ceva instinctual, primitiv, îngropat în psihicul uman. În ghereta lui erau cel puțin trei duzini de imagini cu femei-pești ușor diferite – niște frumuseți cu sânii goi, cu fundul gol, cu spatele arcuit, șolduri curbate și cu părul curgând în valuri sub ele. Stăteau aplecate sau înfipte pe perete, desenate călare pe vietăți cu solzi, iubiții lor, lipite de ei și apucând hamul unei mustăți, al unei înotătoare sau al unei limbi de reptilă ca pe căpăstrul unui cal, în timp ce călăreau, ca pe chica unui bărbat de sub ele, ca să-l cârmească mai bine. Și îi ațâțau pe bărbați, ațâțau acel foc savant de artilerie dinlăuntrul lor. Erau provocatoare, pătimașe și năbădăioase. Erau femeile mării care ademeneau marinarii, erau frumoasele cu înotătoare, ieșite din cochilii, afrodiziace precum stridiile. Erau sirenele tradiționale, cu coadă verde, obraznice, femele cu jumătatea inferioară acvatică, picioare de om lipite și pecetluite de solzi, de mușchiul femural cărnos și moale.

Așa că nu aveau pizdă sau poate că erau numai pizdă, ca și cum organele lor s-ar fi întors pe dos și se răspândeau de-a lungul picioarelor, scurgându-se peste membrele umane, devenind cozi genitale vizibile. Acesta era simbolul sirenei, atât. Sexul. O reducere a imaginii la esența a ceea ce face o femeie să fie deosebită. Apoi mai erau peștii cu chipuri de femei, femei retrase în propriile organe simbolice. Erau *Pisces vaginales*, ca acea specie tulburător de corect denumită astfel, din Golful Morecambe, pentru care încasase o chelfăneală când se arătase interesat de ea. Oamenii cununaseră cele două aspecte și le făcuseră estetice. Era venerarea teritoriului lichid dintre picioarele lor. Era mirosul lor. Felul în care erau parfumate – era saramura lor, ca o sare făcută în interiorul corpului uman, duhoarea mării. Și mai era pipăirea lor pe dinăuntru, erau alunecoase, ca o coadă de pește. Și mai era gustul, simțeai în ele gustul mării, ca în vietățile fabricate de ocean. Toate imaginile alunecoase ale locului acela adânc și umed îi atrăsese pe bărbați spre tatuajele de pe pereți, ca marinarii ademeniți de cântecele de vino-încoace ale sirenelor.

Desenele se perfecționaseră de-a lungul anilor, de când marinari cuprinși de delir le descoperiseră săltând pe valul de la prora sau trimițând bezele spre pupa care se îndepărta. Acele himere voluptuoase erau închise în teci de solzi. Bărbații le reduseseră în cele din urmă la pasiunea aceea, la dorul de acel loc, de acel simbol al ei și cei care alegeau un model de pe panou voiau să aibă permanent pe trup marcajul lui rudimentar, ca mirosul umed al unei femei pe pielea lor, după ce ea se ridică de pe ei. Era un omagiu permanent adus intimității, un însemn veneric al instinctului. Era sex etern. Când priveau sirena, știau ce reprezintă, undeva în ei, nu foarte adânc în subconștient, știau. Și Cy știa ce reprezintă când desena sirene sau femei goale călare pe șerpi de mare. Și Riley știuse tot timpul și spusese în mai multe rânduri că femeile izbucneau atât de ușor în plâns pentru că erau pline cu apă sărată ca marea și chiar făcuse aluzie la asta în discursul lui de muribund. Și dacă unii bărbați nu recunoșteau că știau

de unde se trage imaginea Femeii-Pește, care instinctiv le plăcea cel mai mult dintre imaginile de pe pereții gheretei lui Cy și îl plăteau ca s-o transfere pe corpul lor, penisurile lor știau și dădeau ușor din cap când, după ce culoarea se vindeca și cădea coaja de pe tatuaj, apărea ea în toată splendoarea în oglindă, strălucind pe umăr, cu jumătatea de sus femeie, iar cea de jos pește-pizdă.

În unele zile, îi era extrem de clar că bărbații erau încă hipnotizați realmente de femei, obsedați de definirea lor și de diferențierea lor și că el nu făcea altceva cu acul și cerneala lui decât să consemneze istoria sexului feminin prin viziunea simbolică a unei alte specii.

Când a ajuns în cel mai măreț oraș de pe pământ, Cyril Parks încă avea cu el majoritatea modelelor din atelierul din Morecambe și în curând va aduna în America altele care vor împodobi ghereta de vară sau vor fi legate în caiete pentru a fi răsfoite de clienți. Când coborâse pe estacada abruptă a vaporului, avea peste trei sute de modele și variațiuni ale lor, toate declarate. Va fi Michelangelo Electric. Va fi propriul stăpân. Își va reînnoi viața, luând tot ce era mai bun din cea veche și modernizând-o. În afară de voluminosul panou cu modele, avea se părea mai puține bunuri ca oricând și dacă încerca să-și aducă aminte ce avusese odinioară, obiectele acelea care erau ținute deasupra atelierului din Pedder Street în cutii vechi sau la hotelul Bayview pe pervazul ferestrei sau sub pat, memoria nu-l ajuta, producea mici viduri negre. În forfota plecării nu luase aproape nimic cu el, lăsase în urmă cât de mult putuse din vechea existență.

Era acum rezidentul fals legal al unei noi țări, mintea lui nu mergea mai departe de momentul actual în privința ambițiilor și încă nu voia să se așeze, adunând poveri materiale, așa cum Reeda aliniase căni în bufetele ei de-a lungul anilor, tablouri pe pereți și bucăți vizibile din ea însăși prin tot hotelul, nici așa cum își marcase Riley teritoriul cu șiruri de ouă, cu ultima structură craniană a păsărilor pe care le dresa așezată pe polița căminului ca operă de artă, și cu scrisul lui gros, posesiv din caietele hoinare.

Apartamentul în care s-a mutat Cy era perfect măturat și spălat și avea mirosul unui spațiu de lemn, gol, rarefiat, ca al punții unei corăbii antice după debarcare. Avea un scaun, condiții pentru spălat, un spațiu și o acustică adecvată, care amplifica povestirile spuse de viețile zilnice ale celorlalți locatari. A ajuns la el într-un mod neremarcabil, nediscriminatoriu, printr-un contact furnizat de vărul unui prieten al unui bărbat tatuat de el la bordul *Adriaticii*; așa se întâmpla în New York City, un milion de căi de comunicare se puteau deschide de la o strângere de mână sau de la o semnificativă țigară fumată în comun. Clădirea era situată în Sheepshead Bay, un oraș de provincie din Brooklyn, nu departe de locul unde va lucra în curând, un loc de unde vedea vasele pescărești intrând în port și ieșind din el, sau macaralele de pe Emmons Avenue cărând materiale de construcție pe maluri și unde copiii vindeau scoici și pește învelit în hârtie, la marginea apei sau în chioșcuri de lemn. Lângă rampele de îmbarcare, în restaurantele cartierului, părea că se cântă întotdeauna un gen de muzică neutră – acordeoane, fluiere, flaute și instrumente cu corzi armonizându-se între ele –, era un loc unde oamenii trudeau, glumeau și se agitau. A achitat în avans chiria unei bătrâne evreice de rit sefard, micuță, cu mâinile deformate, ca ghearele strânse, chircite, ale unei păsări moarte și cu ochi orbi-albi care se roteau, și a primit cheia. Bătrâna i-a pus o gheară moale pe piept în semn de bun-venit.

— Pentru cei care au murit aici înaintea ta, binecuvântat fie acest loc. Ca să te încui, răsucește cheia invers.

Și-a desfăcut valiza, care conținea cinci cămăși, două perechi de pantaloni, un săpun de ras și instrumentele de tatuat, apoi a făcut câteva plimbări lungi prin vecinătate. Îi mai rămăsese ceva bani de pe urma tatuărilor de pe vapor, dar trebuia să-și găsească repede de lucru. Porni deci să exploreze ofertele. De-a lungul cheiului erau piețe de pește și băcănii care vindeau produsele multor națiuni, tonete cu mâncare, restaurante

cu haleală chinezească, frizerii și șoproane cu unelte. Se construiau poduri și se scoteau pietre de pavaj pentru a se lărgi drumurile. Când se uita în alte locuințe din cartier, vedea interioare ieftine și încântătoare, încercări de a transforma bunurile în artă, normalitatea în creativitate. Sau poate că exista în această țară o estetică nouă, incidentală, într-o haină atârnată pe un suport, o pălărie agățată în cuier, mozaicul proiectat pe perete de umbrele obiectelor de pe o masă care se întindeau prea departe, lucru pe care nu-l observase până atunci. Casele mari din Lundy's Row aveau ferestre cu vitralii care încălzeau fețele locatarilor lor. Îi plăcea să se uite la oameni prin ferestre, îi plăcea chiar mai mult decât conversațiile contagioase, cuprinzătoare, ale vecinilor rezemați de gard sau din grădini. Îi dădea sentimentul unei descoperiri accidentale, că iată, mai erau și alte ființe umane care trăiau în proximitate, printr-o coincidență și din plin, și astfel a putut să împrumute un timp densitatea vieților lor pentru a-și umple viața monotonă.

Clădirea în care locuia era veche după standardele locale, nu avea vechimea caselor cu fațadă de gresie roșie din cartier, dar era deja o ruină, de parcă fusese uzată bine de locatarii săi succesivi. Cărămizile se sfărâmau și se depărtau și erau mai multe fisuri lungi în marmura întunecată din hol. Părea să fi fost odinioară o clădire grandioasă, care refuzase să țină pasul cu vremea, preferând să apuce ușurel calea unui încăpățânat declin aristocratic. Veniseră pentru ea vremuri și mai grele, odată cu afluxul de imigranți tot mai numeros, chiriași mai săraci, angajați ca servitori, se mutaseră aici, pe măsură ce se ridicau clădiri mai frumoase în Voorhies. Fusese reîmpărțită în unități mai mici, ca un guvern supus presiunilor și totuși clădirea păstra o eleganță demnă, și tenacitatea ei nu-i scăpă lui Cy. Era construită în formă de H, cu cinci etaje, și noaptea era câte un spectacol de cinema în fiecare colț al clădirii, la lumina lămpilor proiectate pe zidurile aripilor sale, având în distribuție locatarii și ca subiect dramele celor care trăiau vizavi. Cy avea acces la viețile necunoscuților care își vedeau de treburile lor de seară înainte de a trage perdelele. O sărutare când se întâlneau două siluete, un castron cu supă așezat în fața unui bătrân, o scândură de călcat scoasă dintr-o masă și fixată, o sticlă cu decolorant pusă în picioare când cineva se ocupa de rufe.

Nu cunoștea mulți vecini, dincolo de obiceiurile și tranzacțiile transmise prin țevile cu ecou sau de ușile trântite, de strigătele cu care se interpelau în hol – Hei, Larry, cumpără niște cafea neagră și douăsprezece bucăți de zahăr – și de ceea ce îi oferea cu generozitate cinematograful nocturn. Existau mărturii interesante care sugerau cine ar putea locui înăuntru. Scrisorile introduse în cutiile poștale din hol îi spuneau cum se numesc. Bierdronski. Vellum. Domnul și doamna Berger. De sub uși veneau mirosuri de mâncare, fum de trabuc, chiar și miresme bogate de la țară se simțeau în unele zile, în fața unui apartament de la primul etaj, cel cu numărul 104 și, de câte ori trecea pe acolo, Cy se oprea câteva clipe, derutat, vrăjit, poate chiar cu puțin dor de casă, de cine știe ce peisaj bucolic al țării lui. Odată stătuse câteva minute pe culoar, hotărât să identifice mirosul. Se apropiase de ușa apartamentului, mai mult ca niciodată, apropierea era atât de mare, încât putea fi considerată o mojicie. Era un miros dulce, coerent, puternic, pentru un singur miros, care-i amintea de mlaștinile și pământurile din jurul golfului. Era mireasmă de câmpuri recent arate, de pământ rodnic și de vite. Se auzi dinăuntru un zgomot vag de pași târșâiți, dar nu se putea baza niciodată pe acustica haotică a clădirii ca să-și dea seama dacă era sau nu autentic, nu era sigur dacă zgomotul venea efectiv din camera de dincolo de urechea lui. Apoi auzise o horcăială de bărbat, ca și cum cineva dinăuntru avea o boală gravă de plămâni. Se auzise o hârșâială, ca și cum cineva respira cu mare dificultate chiar de cealaltă parte a ușii, sau poate care își freca barba de perete, aproape lângă urechea lui. Dar nu bătuse în ușă ca să se prezinte.

Crescuse într-un hotel unde nu era nevoie să lege relații durabile cu ocupanții unui loc de vacanță, deși câțiva lăsaseră impresii durabile asupra lui, tuberculoșii cu speranțele lor chinuite și Eva Brennan, prima fată care îi străpunsese inima cu numele ei. Oaspeții hotelului nu erau decât niște copii îngrijiți pentru scurt timp, hrăniți, spălați, încălziți suportabil și întreținuți pe banii lor. De fapt, după perfidia ținută din scurt a traiului cu Eliot Riley, după tirania lui inevitabilă și imprevizibilă, după dovezile perpetue ale bolii și disponibilitatea lui Cy ca slujnică și infirmieră, ciucă a bătăilor și sac de box verbal pentru proprietarul și patronul lui, era bucuros să fie acum singur și departe de toate, cu o identitate nouă și simplă, aleasă de el.

A existat un moment, după ce a ajuns pe continent, când a început să pună la îndoială adevărul pe care i-l transmiteau ochii lui demni de încredere, America descâlcită, și pentru scurt timp realitatea a plecat, și-a ridicat mâinile a neputință și a ieșit din cameră. Momentul a trecut, dar poate că slăbise contactul lui cu ceea ce era obișnuit, așa cum Eva îi slăbise capacitatea de a iubi și dacă se gândea în urmă, poate că a dus la toată ciudățenia, visarea și nebunia care se vor petrece în perioada petrecută de el în Lumea Nouă. A fost un moment pe care a presupus că îl trăiesc toți nou-veniții în marele oraș într-o etapă sau alta, căci cine ar putea să-și mențină un ritm calm al respirației sau să privească în sus, fără a fi impresionat, sau să vorbească pe un ton blazat, cu neabătută consecvență și sinceritate, în acest oraș ? Cine s-ar putea obișnui cu decorul și scena piesei care se joacă în fața lui ? O asemenea banalitate era imposibilă chiar și pentru un cetățean de o viață al New York-ului, pentru că ori de câte ori simțea imboldul, orașul însuși și toate suburbiile sale puteau să scoată la iveală o ciudățenie, o bizarerie sau puteau dezvălui un detaliu până atunci neobservat, sau puteau crea un miracol de ficțiune ori realitate chiar în fața ochilor locuitorilor săi, pentru a le aminti că acesta era cu adevărat New York-ul – pentru ca realitatea aceea absurdă să nu fie uitată –, creuzet de miracole, violență și spectaculoasă uimire. Acestea erau momentele care defineau orașul. Erau visele de trezire ale unei metropole care nu doarme niciodată.

Primul moment New York al lui Cy a venit la numai câteva zile după ce se ținuse ferm de balustrada punții *Adriaticii* în timp ce aceasta intra cu zvâcnituri în port. Își turna apă în lighean ca să se spele pe față într-o seară, în noul lui apartament, când pe zidul de cărămidă de vizavi, puțin sub fereastra lui, începu spectacolul magic al casei-fantomă la unul dintre apartamentele aflate mai jos. O lumină puternică din partea din spate a camerei îi dezvăluia conținutul, formele, ocupanții. Silueta neagră a unei femei trecu pe ecranul de cărămizi, șoldurile, pieptul și părul ilustrându-i sexul. Dacă n-ar fi fost constrânsă la dimensiunea apartamentului, ar fi coborât probabil de pe scenă. Mișcările ei erau limitate, laterale și era ocupată. Ducea în brațe ceva moale, care-i aluneca în bucăți mici din ele, poate îmbrăcăminte sau tifon, ca filamentele unui uriaș puf de păpădie luat de vânt. În vidul de spațiu, el nu se putea orienta, nu putea distinge decât prin urzeala, grosimea și claritatea umbrelor. Femeia își lăsă jos povara și dispăru în aripile întunecate. O urmă o altă marionetă, ceva imposibil, ceva dintr-o pantomimă. Un cal intră pe scenă după ea. Capul său de camee se legănă, se opri. Cy își dădu seama imediat ce era umbra, după lungimea botului, după craniul triunghiular și clipirea aproape umană a unei gene. Dar era probabil o născocire accidentală a umbrei lăsate de resturi și obiecte așezate unele peste altele, cărți, o vază, ceva organic – păr aspru, o floare poate, sau o plantă, luminată din spate, ca o minciună, și mișcată. O iluzie optică și o legătură între obiectele conținute de cameră, un truc, cum fac copiii siluete de animale cu mâinile când găsesc pete goale de lumină albă sau lumina soarelui pe locul de joacă. Urmă un lung minut de nemișcare ecvestră, în care Cy reuși aproape să se convingă că fusese probabil o iluzie, obiecte puse la întâmplare unele peste altele pe un raft, greșit înțelese. Dar apoi botul se ridică o fracțiune, urechea se roti cu o jumătate de grad, animalul

își coborî capul spre podea după care îl ridică, având în bot o substanță moale, probabil fân.

— Ei, fir-ar să fie, dacă nu sunt eu unchi de maimuță! Cu cât mai puțini măgari, cu atât mai mulți cai, Paddy Broadbent!

Toate îndoielile lui Cy se evaporară. Un cal locuia împreună cu o femeie într-un apartament din clădire și Brooklyn-ul era nebun de legat, ca o găleată cu broaște pictate.

Peisajul se schimbă. Lampa se stinse și calul dispăru. Iluzia se topi și odată cu ea orice secrete stranii ale orașului. Teatrul de umbre din vecini nu se termină cu aplauze, ci doar cu falca lăsată a lui Cy și ochii lui cenușii care clipeau, sfârșitul primei lui incursiuni în îmbulzeala posibilităților acelui tărâm. Luă apă în mâini, își stropi fața și își umezi părul lung acolo unde se întâlnea cu ceafa. Nu va mai putea fi niciodată sigur că se putea bizui pe ochii lui, așa cum se bizuise ani la rând în Golful Morecambe, unde mai era pe ici, pe colo o imagine sângeroasă, un strop de băutură, o minciună bizară și convențională. Pentru că aici, în acest oraș plin de moloz și de crăpături, erau adevăratele anomalii ale vieții. Pentru că sub el locuiau un cal și o femeie, care se legănau ca un fir de păpădie în adierea vântului. Râse atunci cu glas tare și râsul sună a gol în apartamentul aproape nemobilat. Devenise pentru un moment lunatic, ireal, unul dintre nebunii apostolici ai vieții. În Anglia rurală, oamenii care se concentrau puternic pe drumurile ce traversau terenul mlăștinos conducându-și căruțele și mașinile se jurau din când în când că văzuseră o panteră neagră sau un tigru indian trecând prin fața lor. Și își mențineau convingerea pe veci, orbește, și apoi căutau întotdeauna urmele animalelor ori de câte ori treceau din nou prin acel loc. Se spunea că în jurul prăpăstiei Moffat bântuia o fiară a mlaștinii, cu dinți ascuțiți și cu blană pătată exotic, care trăia laolaltă cu oile și iepurii locali, deși Cy n-o văzuse niciodată. Și iată că acum venise într-un nou oraș pentru a descoperi că acesta conținea tot haosul neclar și anomaliile, mitul excentric al lumii vechi pe care o lăsase în urmă. Același comportament de liliac al cetățenilor săi, aceeași pitorească înclinare spre năzbâtii și aceiași cromozomi loviți de trăsnet. Se confruntase în mod convingător cu el. Și atunci a înțeles. Nu se putea aștepta la o viață mai ușoară aici, la o tablă curată, la o variantă mai simplă. Nu va fi mai multă limpezime și nici mai multă compasiune în această țară a noilor începuturi decât în oricare alt loc pe care-l cunoscuse.

În ciuda adaptărilor obscure și a reveriilor confuze, în ciuda harababurii urbane și a alegoriilor încastrate în el, Brooklyn-ul avea o singură caracteristică necomplicată. Avea o lumină pură. Dimineața devreme și după-amiaza târziu era laudativ comparată cu lumina din pictura maeștrilor olandezi. De la podul cu înfățișare preistorică și de la Williamsburg, la cifra douăsprezece de pe cadranul ceasului, în jurul suburbiei, dincolo de granița cu Queens, Canarsie și reședințele din Golful Jamaica, până în Coney Island, la și jumătate, la Fort Hamilton și înapoi la gura East River și în toate cartierele care converg în centrul Flatbush-ului, ceva strălucitor și luminos scălda străzile și marile parcuri, pietrele înalte de mormânt, înghesuite, din cimitire, scoțând în relief clădirile și aprofundând umbrele. Sau mai degrabă lumina nu venea de deasupra; Brooklyn-ul părea capabil să se impregneze singur, generând energia iluminării dinlăuntrul lui. Era o trăsătură pe care o producea și corobora singur, ca mirosul bucătăriilor care plutea pe străzi și pentru mulți reprezenta însăși magia acelui loc. Natura lui distinctă, strălucitoare. Locuitorii din Brooklyn nu reușeau să se pună de acord care era cea mai bună lună pentru această lumină, la fel cum vizitatorii muzeelor se contrazic în privința celor mai bune portrete ale maeștrilor, mai mult ca un vag exercițiu academic decât din necesitatea de a da un răspuns categoric. Unii susțineau luna noiembrie – cei predispuși la melancolie, care admirau nuanța de opal de pe caldarâm, licărirea ei pe balustradele de sprijin, asemenea scânteierii de pe lamele cuțitelor de tranșat carne și a foarfecelor după ce fuseseră scoase la lumină de locuitori și date la ascuțit tocilarilor care veneau în cărute zornăind

din clopoței. Pentru aceștia, lumina toamnei târzii se reflecta grav, ca atmosfera amintirilor îndoliate ale multor locuitori ai Brooklyn-ului. Alții spuneau că săptămânile primăverii erau cele mai frumoase, când lumina se trezea și avea prospețime, aer argintiu și potențial, prefăcând în oglinzi apa stătută de pe drumuri – perioada în jurul căreia apăruse Cy în decor. Pentru aceștia, era lumina amnistiei și a speranței, care împlinea privirile sufletelor vii și libere. În acele prime săptămâni, lui Cy îi plăcea să se plimbe prin cartier tocmai din acest motiv, din motivul luminii, când părea o călătorie printr-o pictură expresivă, expansivă. La etaj, în Pedder Street numărul 11, era tot ca un fel de pictură, dar lipsită de lumina bucuriei. Era o natură moartă, un loc unde erau adunate obiecte neînsuflețite cu o grijă meticuloasă și amenințătoare, scăldată în tensiune, care își ținea respirația.

Aici, Cy se plimba prin piață, la câteva intersecții de blocul lui, când suna stingerea și pe jos dansau foi de varză rătăcite și se auzea clinchet de sticlă pusă la loc în cutie, era ca un atelier în care artiștii și lucrările lor se juxtapuneau. Câte un precupeț perseverent mai făcea o ultimă încercare să-și vândă marfa, la preț redus, pentru ultimele fructe lustruite, ca de ceară.

— Zece cenți o duzină, cinci cenți pe cinci bucăți, domnule? Dulci ca mierea, răcoroase ca gheața.

Îi plăcea arena răgușită și rarefiată a Brooklyn-ului, înfățișarea lustruită mieroasă a bătrânelor care își agățau rufele pe gușile lungi dintre clădiri și chipurile de cuarț ale copiilor care jucau bile și șotron pe drumurile noroioase, sau făceau schimb de cartonașe cu jucători de baseball pe trotuar. Pungile de hârtie maronie din rigolă păreau să plutească spre o țintă precisă, iar vasele pescărești aruncau umbre învolburate pe apă, ca o boare de vânt prin lanurile de grâu. Mai mult decât baseball-ul și bucătăreala, mai mult chiar decât religia care fericea congregațiile iudaice, lumina era ingredientul liant al locului, ca apa în aluatul de pâine. Era spiritul Brooklyn-ului.

Cy achiziționa primul lot de cerneală dintr-un depozit plin de porumbei din Gravesand, de pe care se cojea zugrăveala, când i-a întâlnit pe Arturas și Claudia Overas, soț și soție, care alcătuiau unul dintre cele mai celebre parteneriate din Coney Island. Cu obișnuita lui precauție care-l făcea să șovăie, Cy își alegea produsele, când observă că un bărbat solid, cu aspect teutonic și obraji acoperiți cu păr blond, îl urmărea în timp ce făcea turul furnizorilor. Era cu mult mai solid decât Cy și părea să se simtă foarte bine întorcând de la înălțimea lui privirile celorlalți, căci nu se jena deloc de investigația optică. Stânjenit și nefamiliarizat cu locul, Cy se duse în cele din urmă să achite produsele și băgase mâna în buzunar după bani, când individul veni spre el și își împunse cu pumnul cealaltă palmă. Se adresă casierei în engleză, care nu părea limba cea mai accesibilă pentru el, deși era încă folosită emfatic și cu viteză, ca un leagăn dintr-un parc, prea mic pentru fundul unui copil mare.

— Omul ăsta nu trebuie să plătească atât. Dați-i prețurile mele avantajoase.

Devenit brusc nervos, Cyril Parks încercă să anuleze intervenția lui.

— Nu. Mulțumesc pentru amabilitate, dar o să plătesc prețul marcat. Așa e corect. Vă rog, lăsați prețul așa cum e și plec imediat.

N-avea chef să atragă atenția asupra lui și bărbatul blond nu-l ajuta în încercarea de a nu dezvălui cine este și pentru ce-i trebuiau produsele. Se întoarse spre cel care-l acostase cu o agresivitate reținută, în speranța că nu va mai provoca încă un conflict cu el, dar știind că un vid de apărare ar putea extinde schimbul de replici și i-ar putea îngădui necunoscutului neinhibat să se distreze cu el. Cy era înalt și așa fusese întotdeauna, era un avantaj în profesia lui, dar bărbatul respectiv îl depășea cu vreo treizeci de centimetri. În jurul ochilor care-l priveau erau mai multe gene decât văzuse vreodată la cineva, bărbat sau femeie, și perii cârlionțați de culoarea muștarului de pe obraji îi ajungeau aproape până la nări.

Gulerul deschis al cămășii scotea la iveală o recoltă bogată de păr pe piept. În contrast total cu încâlceala de păr de pe tot corpul, fuiorul de pe cap era perfect întins, fără cea mai vagă încrețitură, lăsând impresia clară că în anatomia lui se produsese un fel de război civil și părul se despărțise în două autarhii opuse, cu mult timp în urmă.

— *Hören Sie*! Nu trebuie să plătești atât. Astea-s prețuri pentru alte meserii. Noi luăm cantități mici, de calitate. Noi suntem la fel, din aceeași spiță, îmi dau seama după…

În acea clipă, bărbatul își luă o expresie de om care se ascunde și își încovoie umerii. Simula o afectare exagerată, ca ticălosul din filmele mute.

— …după obiceiurile tale vechi. Nu contează ce ai sub cămașă. Dar aici e-n regulă, îți cumperi cerneală, atâta tot. Ceri exact ce vrei și capeți, prietene. Da, în America!

— Ascultă. O să te rog să nu intervii, nu prea înțeleg despre ce vorbești. Sunt artist. Liber profesionist. Cerneala este pentru literele de pe…

— Ei drăcie! Nu-i interesează ce faci tu! Vă interesează ce face omul ăsta cu cerneala?

Casiera ridică din umeri, cântărindu-l pe Cy pe deasupra unei sticle de Coca-Cola cu niște ochi leneși, absenți, dându-i vag atenție.

— Nu, bineînțeles că nu. Precis are patru *Abbildungen* făcute de mine dacă-i spun să-și scoată cămașa – Arturas Overas, cel mai mare artist al tatuajului din New York! Prietene, trebuie să ai coaie mari dacă ai de gând să lucrezi aici, ai înțeles? Dacă n-ai, te urcă pe un vapor și te expediază acolo de unde ai venit sau într-un sac cu cărămizi, în East River. Eu încerc să te ajut.

Încă neștiind care e protocolul pentru artiștii tatuajului în această țară, Cy ezita să capituleze așa de ușor. Era clar că omul încerca să-l prindă cu ceva, să-l atragă în cine știe ce capcană de care fără îndoială că patronul depozitului nu era străin. Artiștii în tatuaj, dacă asta era într-adevăr omul ăsta, erau vestiți pentru combativitate și inventivitate, când voiau să întreacă un rival sau să pună la cale înlăturarea lui. Cy știa asta la fel de bine cum știa ce număr poartă la pantofi.

— Ascultă, dacă nu te deranjează, aș prefera să nu spui asta cu glas tare. De fapt, aș prefera să-ți vezi de treaba ta. O să iau marfa și o să plătesc prețul marcat și dacă vrei să continuăm conversația afară, o voi face cu plăcere.

— Cum dorești. Mă așteaptă și nevastă-mea afară și nu-i place mirosul de clei și de vopsea, îi dă amețeli, poate că îți bagă ea mințile în cap, *Englischer Dummkopf* nebun. E o doamnă frumoasă, un înger, Claudia mea, ar fi în stare să-i omoare pe toți bărbații care ar încerca să mă răpească de lângă ea cât sunt plecat. *Ja*. Ne vedem afară.

Și spunând acestea, bărbatul ieși din depozit. Cy oftă, își plăti cumpărăturile, căută o altă ieșire și nevăzând nici una îl urmă pe ușa depozitului. Afară, nu unul, ci doi mastodonți uriași îl așteptau, pentru că bărbatului i se alăturase perechea lui.

Erau fără îndoială un cuplu de zdrahoni care te izbea. Amândoi aveau peste un metru nouăzeci înălțime și aveau probabil un tonaj corespunzător. Marele blond băgăreț stătea lângă nevasta-sa, cochetând cu ea – era o femeie megalitică, avea păr creț portocaliu aprins și ochi negri pătați. Purta o rochie prea mare care-i acoperea aproape tot corpul, dar Cy reuși să deslușească incontestabilele chenare negre ale unei tatuări prolifice pe încheieturile mâinilor și prin ciorapii de nailon. Avea încheieturile degetelor ca ale unui boxer și mușchii bine conturați ai unui olimpic. Pe gât avea vene ca niște rădăcini de copac care străpung solul. Era convins că amândoi îl puteau face terci într-o clipită, căci față de ei era un pitic. Se gândi s-o ia la fugă; putea să-și lase jos cumpărăturile și să ia avans, dar îi blocau drumul, singura lui cale de evadare. Își aminti brusc de pasul greșit pe care-l făcuse pe pervazul din Pedder Street, când laba piciorului îi fusese imobilizată la gleznă de o mână pătată cu cerneală și înțelese din nou că fuga este o soluție riscantă. Femeia se întoarse și-l descoperi pe Cy.

— Turo, ăsta e englezul?

— *Ja*.

Arturas arătă spre el. Parcă își umflase și mai mult pectoralii, probabil găsise o pompă de cauciucuri prin apropiere și încheieturile degetelor i se odihneau pe o centură groasă care-i ținea pantalonii. Arăta ca un tăietor de lemne campion legendar.

— Hai, vino. Așază-te pe zidul ăsta. Să stăm de vorbă.

Cy ezită, apoi se așeză. Femeia se lăsă în jos lângă el și îi puse un braț după umăr. Greutatea brațului era extraordinară – și strânsoarea lui era ca a unui șarpe, o simțea cam la fel cum simțise strânsoarea șarpelui boa constrictor al domnișoarei India Cauciuc când ea îl înfășurase de umeri și brațe în copilărie, o strânsoare atât de puternică, încât îi paralizase trupul și îl duruse până când vietatea se relaxase și se desprinsese. Brațul mirosea discret a talc.

— Bun... Uite, eu încerc să-ți fac un serviciu, ca unui frate și tu refuzi să-l accepți. Ascultă sfatul lui Arturas Overas și pișă-l în rigolă. Nu contează. O să avem noi grijă să înveți. Ea e soția mea, Claudia. E ajutorul meu la toate în viață și eu al ei. Acum că ne-am prezentat cum se cuvine, să începem.

Cyril Parks închise ochii. Era caraghios. El, un bărbat matur acum, care împărțise mulți pumni în salonul din Pedder Street și în cârciumile din Morecambe, în numele unui om care se pricepea grozav să-i provoace pe ceilalți. Era adeptul negocierilor de pace, se potriveau cu slujba lui și cu asocierea cu acel om, și chiar avusese performanțe frumoase în bătăile pe care nu le putuse evita. Cum de ajunsese atât de ușor și de prostește în această situație? Era inutil să se gândească la victorie sau la scuze. Preferă să se gândească la mâna roșie ca o sfeclă a lui Riley, când se întorsese împleticindu-se de la fierăria de lângă prăpastie. Se gândi la scursura roșie-maronie dintr-un lighean, la mațele de pește din clădirea Societății Cooperatiste care alunecau pe benzile rulante în găleți și se mai gândi la rana care plângea pe pieptul Reedei Parks.

Erau circari care veniseră în America în urmă cu cincisprezece ani și de atunci umblaseră mult prin țară, cu iarmaroace, spectacole și circuri. Erau de origine germană, pătrunși, pare-se, de esența puternicului mit și a puternicului caracter ce decurgeau din această moștenire. Arturas era artist în tatuaj, unul nu tocmai rău, dar nici cel mai bun din New York, cum pretindea el. Cy mai cunoscuse bărbați la fel de masivi, dar mireasa lui era un colos cum nu mai văzuse. Înzestrată din născare cu forță și dimensiuni excepționale, nu era ridiculizată pentru asta de nici una dintre rudele ei, nici de oamenii din satul ei din munții Erz, așa că atunci când restul lumii se pregătea s-o stârnească, de frică sau din solidaritate familială pentru că nu avea formele clasice de femeie, ea era deja atât de convinsă de splendoarea ei încât nu se mai îndoia de ea. Criticile și răutățile ricoșau de pe pielea ei groasă ca grindina de pe fundul unui bou premiat. Avea inima bună, corpul capabil și mintea robustă, fără alte cusururi decât cele ale altui creier uman bine garnisit. În timp ce lumea o considera un monstru și un spectacol, întruparea unei făpturi dintr-un basm sumbru ca Fata căpcăunului, cei dragi o considerau fantastică și spectaculoasă, creația unui Dumnezeu milostiv și inventiv. Părul apărut pe bărbie la pubertate se datora faptului că fusese blagoslovită cu o cantitate mai mare de chimicale care dădeau oamenilor puteri miraculoase. Dacă de mică fusese în stare să ridice obiecte grele, în timp ce frații ei nu reușeau să lovească bărbați adulți cu pumnul la iarmarocul din sat, ea a continuat să-și întărească mușchii, să-și exerseze membrele pentru performanțe care fuseseră până atunci apanajul exclusiv al mașinăriilor industriale. Din când în când, își scotea sânge înainte de a face efort, lăsând fluidul divin să se scurgă printr-o înțepătură sau o zgârietură din articulația cotului sau a genunchiului pentru ca motorul inimii ei să lucreze de două ori mai mult cu mai puțin combustibil, dar așa își disciplina ea mintea și urma s-o facă și mai puternică în cele din urmă. Deci își accepta soarta și se străduia s-o facă și mai bună.

Arturas o iubea, o iubea profund și sincer, măcar atât era absolut clar de când s-au cunoscut în piața locală și el a urmărit-o cum a cărat un vițel pe umeri. Arturas era bărbatul de fier care ridica greutăți deasupra capului într-un circ care venise în oraș, a pețit-o pe Claudia, i-a convins familia s-o lase să-l urmeze ca mireasa lui – banii veneau, dragostea lui era nobilă – și un timp au apărut pe afiș ca singura echipă bărbat de fier-femeie de fier din Europa. După un an, lui Arturas i-a ieșit un cartilaj din genunchiul stâng și i s-au sfâșiat mai multe ligamente la o manevră periculoasă prost executată, de fapt accidentul a fost atât de grav, încât a rămas cu articulația blocată și de atunci n-a mai putut să ridice niciodată haltere ca profesionist. Cu piciorul imobilizat, își făcea de lucru cu rujul nevesti-sii pe ghips și se întreba ce-o să se facă de acum încolo – nu voia să plece de la circ –, când îi veni ideea picturii corporale. Claudia s-a arătat entuziasmată și a zis că va fi pânza lui vie. A tatuat-o din creștet până-n tălpi și au pornit amândoi prin lume, uluind mulțimile din Europa și America. Viața de circ li se potrivea amândurora – erau oameni neliniștiți, mândri și expresivi. Când circul s-a desființat, au rămas în America și s-au dus în singurul loc unde cei de teapa lor erau mai mult decât bineveniți. În clocotul înfocatei industrii a divertismentului, care pulsa și umplea de bășici periferia Brooklyn-ului.

Se împlineau opt ani de când erau în Coney Island, cea mai lungă perioadă petrecută într-un loc de când părăsiseră satul din Germania. Când nu-și ridica fustele în fața salonului lui din Stillwell Avenue ca să arate autoportretul soțului ei de pe coapsă sau nu-și expunea formele în galeria de picturi umane din Luna Park, Claudia ridica mingi de cositor în mâinile întinse, răsturna vehicule ca o tornadă sau azvârlea drugi, măciuci și schele peste doisprezece bărbați culcați la pământ, urmărită cu sufletul la gură de publicul fascinat.

Când deschise ochii, Cy văzu o pereche de ochi enormi care-i zâmbeau cu bunătate. Un lucru trebuia el să înțeleagă

despre Arturas Overas, îi spusese însuși subiectul, și anume că el nu suporta bătăliile și pungășiile concurenței cu ceilalți de aceeași meserie. Îi provoca indigestie și colon spastic, simțea că i se crispează mațele, ca atunci când ai crampe nasoale. Locuia într-un paradis al tatuatorilor. Avea de lucru cât pentru încă zece artiști. Și dacă veneau mai mulți artiști, apăreau mai mulți clienți. Cu cât ai mai multe vaci, cu atât mai mult lapte vor produce și cu cât va fi mai mult lapte, cu atât mai mulți oameni îl vor cumpăra, spuse Arturas. Era bine pentru afaceri să ai mai multe vaci în turmă. Când una dă lapte, toate dau lapte. Asta era interpretarea și filozofia lui Arturas privitor la afacerea cu tatuaje și, după stilul războinic cu lovituri sub centură al industriei din Morecambe, era un concept nou și îndrăzneț pentru Cy. Bărbatul își puse mâna mare pe genunchiul lui.

— Dar te pricepi, prietene? Sau bâjbâi, cum se zice?

Lui Cy încă îi bătea inima nebunește. Umerii îl dureau sub strânsoarea brațului care-l țintuia.

— Desenez de mână. Lucrez de peste zece ani. Am făcut ucenicie la cei mai mari artiști din nordul Angliei.

— Excelent! Deci nu m-am înșelat. Niciodată nu mă-nșel în chestii de-astea. Ne-a fost scris să ne întâlnim, prietene, nu crezi? Și cum te cheamă?

— Cyril Parks.

— Nu, numele comercial.

— A! Michelangelo Electric.

Era prima dată când vorbise despre noua lui identitate, prima dată când se rebotezase cu glas tare.

— Aaa! E bun! Foarte bun! Dar nu la fel de bun ca al meu. Eu sunt Baronul Negru. Îți place?

Cy întrebă cum își dăduse seama Arturas ce fel de om era, acolo, în depozit, unde se străduise să ascundă cine este. Îi răspunse Claudia. Avea o voce blândă de bas când vorbea despre soțul ei.

— Turo e un bărbat foarte sensibil. E în stare să urmărească o oră un păianjen în cadă ca să vadă dacă e veninos

sau nevătămător, ca să nu-l strivească fără voia lui. Simte viața, bucuria și suferința. E ursul meu cu un ghimpe în labă și cu limba în oala cu miere.

I-au povestit lui Cy despre Coney Island. Existau gherete care puteau fi închiriate în sezon și peste un milion de vizitatori mișunau prin zonele de agrement și prin parcuri în fiecare weekend pe timpul verii. Un milion de oameni, își putea închipui așa ceva? Uneori nu vedeai scândurile promenadei de atâta lume câtă era pe ele – trebuia doar să bănuiești că sunt acolo, spuse Arturas. Era locul ideal pentru oameni ca ei, plin cu minunile lumii, cu ingeniozitatea și curiozitatea omului și cu hotdogs delicioși.

— O, da. Cu ceapă și ketchup pe deasupra, ca să savurezi fiecare îmbucătură. *Geschmackvoll*! Și stai să vezi, prietene, mai e și frankfurter-ul de treizeci de centimetri pe care îl împart doi oameni.

Se aplecă și își sărută nevasta și ea îl mângâie pe obraz. Cy învăță atunci că prieteniile solide puteau începe cu o confruntare dură sau cu pagube teribile.

Coney Island se dovedi a fi ruda americană mai bogată și mai trăsnită a golfului Morecambe. Un cuscru grăsan, cu haine scumpe și un zâmbet răutăcios, și cu tendința, atunci când avea chef, de a duce lucrurile prea departe. Oamenii simpli dislocați din Lancashire puteau să vadă la sosire asemănarea de familie, dacă îi interesa. Ambele locuri erau alcătuite dintr-o multitudine de celule de agrement independente, menite să scoată omul din dimensiunea vieții obișnuite. Amândouă erau așezate sublim și rău-mirositor în apropierea apei, definindu-se în raport cu marea. Dacă ar fi avut cineva capacitatea latitudinală de a măsura direcția privirilor lor, cele două stațiuni s-ar fi aflat față în față peste întinderea vastă și aglomerată a oceanului – fie că puneau sau nu la socoteală o bucățică de pământ plasată între ele, populată cu irlandezi și insulari din Man –, ca o pereche de gargui, unul zâmbind vesel, celălalt cu un rânjet de nebun. Amândouă produceau un simț al umorului lubric când era vorba de nedelicatul corp uman, cu gazele, excrescențele și ganglionii săi, și amândouă recunoșteau dorința minții lor curioase de a fi șocată, îngrozită, amuzată și mistificată. Cy nu auzise de acest loc înainte de a sosi în țară, înainte de a intra în valul de imigranți care năvălea prin orașul-târg Brooklyn, dar când a ajuns acolo părea împlinirea unei profeții. În câteva săptămâni, se asigurase de închirierea unei gherete pe Oceanic Walk, una dintre aleile cu spelunci care treceau prin catacombele cu oferte de distracții din insulă, la doi pași și o săritură de promenda și plaja din Coney Island. Arturas și Claudia îi vânduseră un pont bun și pentru Cy era o avansare firească. El se ducea unde era de lucru, pentru că se născuse din acel ciudat arbore de familie care crește lângă mare și face fructe bizare, pentru că fusese zămislit de acea dinastie. Atât de simplu era când privea înapoi. Du-te în America, fă-ți un nume, țintește marginea apei, care sună, cântă, țipă, roiește de oameni. Acum, viața lui avea un sens crescător, ca și cum ar fi găsit intrarea spre un alt nivel al aceluiași hotel bântuit, fericit, aceeași casă pitorească de tortură, aceeași țară a minunilor în carantină, dar unde demența populației era mai sclipitoare, mai intensă și mai extinsă, pentru că avea libertatea de a fi așa, pentru că asta era America. Cy simțea că Michelangelo Electric i se potrivea. Pentru că însăși Coney semăna cu munca originalului numelui comercial spre sfârșitul vieții lui, când ceva va deveni zadarnic și viu în creierul lui și rezultatul va fi o lume pictată, dincolo de real, de suprareal, modelată din psihoză și tocmai de aceea și mai emoționantă.

Dacă Eliot Riley ar fi văzut Coney Island, ce părere ar fi avut? Ce ar fi înțeles din nebunia asta? Era o întrebare la care Cy se întorcea dintr-un motiv oarecare la fel de des cum se întorcea la ghereta de la capătul drumurilor din Sheepshead Bay. La fel de des cum vedea turnuri și coloane, roți mari și șinele de montagnes russes ridicându-se pe fundalul cerului, în timp ce se uita pe geamul trenului sau al troleului pe linia

Brighton Beach. Poate că Riley era centrul în funcție de care evaluau acum toate lucrările de inginerie, toate ideile despre măiestrie și opiniile sociale, după ce o eclipsase pe mama lui în privința asta; de fapt nu știa. Dar stafia marelui om părea că intră în capul lui fără nici un efort, la fel cum apa părăsea norii peste Morecambe și intra în mare, la peste patru mii de kilometri spre est. Memoria lui Cy evoca uneori o mână într-o mănușă fără degete, agitând țepii unei bărbii și o gură voluptuoasă deasupra ei, umflată de filozofii viciate și populare, de judecăți și zeflemele, mai repede decât își putea aminti fețele noilor sale cunoștințe. Riley își lăsase într-adevăr amprenta, după cum ghicise Cy când era pe *Adriatica*. Cyril Parks avea încă în minte, ca o burniță permanentă, deși scăpase de moarte și lăsase națiunea lui în urmă, reziduurile jalnice ale opiniilor, ale politicii lui brutale și râsul lui strident care împroșca salivă.

Coney Island. În deceniul în care ajunsese Cy aici, Coney era pe o pantă descendentă, trezindu-se ca după o beție din gloria de la începutul secolului, când până și Dumnezeu plătise taxa de intrare printre gloatele cu pălării pe cap, se dăduse în montagnes russes, chicotise văzând atâta animație și se minunase de bizarii golemi și oamenii-animale expuși, pe care El însuși îi făcuse de mântuială când îi crease. Când se alăturase mulțimilor care aruncau ocheade la baza Golgotei reconstruite, ca să vadă cum se înfig piroanele divertismentului și pe centurioni aruncând zarurile pentru profitul togilor. Și azi încă, Insula tropăia, zornăia și pășea pe vârfuri ca o grăsană costumată, pentru ca publicul să se delecteze cu organele ei genitale. Cy a simțit decadența aproape imediat după ce sosise – atmosfera era ca atunci când vii târziu la o petrecere, după ce nebunia s-a dezlănțuit deja și poate chiar a ajuns la apogeu și, deși este încă în toi, ochii petrecăreților încep să sticlească. Rămânea un loc amuzant – înspăimântător și ispititor de amuzant –, dar știai că în curând se vor petrece incidente neplăcute, că ulterior vor circula în tot orașul povești însoțite de grimase, semne din ochi și rușine.

Se auzea zumzetul electric perpetuu al vagonului de tren de la câteva stații distanță. Țipătul înfundat al glasurilor, bubuiturile, claxoanele și sirenele înăbușite ale barjelor, tunurile și căruțele. Arteziene de schele metalice țâșneau la orizont, lăsând să cadă pe pământ cupluri fără stomac care coborau repede cu parașuta, mașinării de ghicit scuipau bile, ca să afli ce o să ți se întâmple, în numele lui Dumnezeu sau al lui Ganesha sau al altui binefăcător ceresc sau ocrotitor pe care ți-l alegeai. Un vacarm al tehnologiei era folosit pentru a accelera și a extazia oamenii. Față de Steeplechase, trenul-fantomă din Morecambe părea o omidă care se târa lângă un mare piton de lemn și fier. Lui Cy nu i-a venit să creadă când l-a văzut prima dată – oamenii aplecați pe cai care alergau pe piste șerpuitoare ca și cum ar fi fost supți în gura iadului de armăsari apocaliptici. Din uriașele parcuri răzbăteau strigăte, răcnete, claxoane și ecoul zarvei produse de clienții care se descărcau. Femeilor le fluturau fustele peste cap, suflate fie de vântul de coastă puternic de pe promenada lată, fie de pompele cu aer din Gaura-de-suflat, un teatru plin cu oglinzi și răsuflători, în timp ce bărbații erau bătuți mecanic la fund, în extazul spectatorilor dintr-un amfiteatru, recent molestați. Peste tot, zum-zum, zumzăia adrenalina, de la tiribombele unde nu mai funcționa gravitația, până la pistoalele de tatuare care inspirau groază și la monștrii care provocau agitație și țipete, la spectaculoasa vacă dotată cu trei capete. Voyeurismul era cheia tuturor atracțiilor, pentru că americanii voiau să se relaxeze cu ceva care să le înlocuiască gândirea cu emoție, voiau porcării frumoase, voiau un pumn în burtă. Întreaga ofertă era ca un ochi pe pivot. Un ochi devorator.

Și Cy descoperi că trebuia să se apere și să se înarmeze cu opinii de esență britanică pentru a se menține ferm pe picioare, tolerând locul poate doar până la ceea ce ar fi fost limita minții credule a lui Riley, o imaginație care era mai elastică decât cea a majorității compatrioților săi. Pentru că în Coney se ofereau lucruri rele, mai rele decât ligheanele cu sânge și glumele despre ejaculare, mai rele decât defularea accidentală a canalelor și contorsiunile circarilor. În parcuri spumega o energie primitivă, un spirit rudimentar, în ciuda pălăriilor frumoase ale vizitatorilor și a șirurilor ordonate de mașini negre din parcarea municipală, în spatele imenselor pavilioane și arcade. Riley ar fi apreciat acest spirit. El gusta absurdul, mărul putred al distracției, partea greșită a creierului. El ar fi știut să aprecieze oribila excentricitate individuală a absolut fiecărei atracții. Tot ce era fantastic, grotesc, bizar, teatrul de comedie malefică al Sodomei, unde femei catâr și sălbatici stârneau în mulțimi frenezia scârbei și a flagelărilor care o lăsa cu gura căscată.

Riley ar fi spus că era mai multă onestitate în Coney decât în Biblie sau în oricare alte cântări religioase, pentru că aici era citit uluitorul suflet omenesc la ambele capete. Nu era de mirare că el nu se dusese să se spovedească în toți acei ani în care-l cunoscuse Cy, cum i-ar fi dictat credința; spovedania ar fi greblat dejecțiile produse de dezechilibrul lui și el s-ar fi prăbușit peste preot. Oamenii vor să râdă și să urască, este în firea lor, ar fi spus Riley, arătând spre monștrii care se rostogoleau și se târau pe scenă, hermafrodiții în năvoade și gemenele siameze, grozăviile trupurilor lenevite biologic sau sălbăticite. În spectacolele cu monștri aveai tot, orice coșmar întunecat al minții devenea real. Și mai era bușirea trupurilor unul de celălalt în vagonete motorizate, lătratul leilor-de-mare în bazine, prunci fardați cu aluat de clătită vopsit și cu spițe lipite de cap, ca Statuia Libertății, pe promenadă. Șiruri după șiruri de ruși bătrâni porneau de pe platoul de nisip din spatele cupolelor și al turnurilor palatelor din Coney spre Brighton Beach în fiecare dimineață, făcând exerciții de aplecare și întindere înainte de a se apropia de apă în lumina untoasă a zorilor. Dacă ajungea suficient de devreme, Cy îi vedea înotând în larg ca niște pinguini costumați și întorcându-se la mal câteva minute mai târziu, scuturând de pe ei apa rece și albastră a Atlanticului.

Era un Morecambe de proporții internaționale și de o bogăție inimaginabilă, un Morecambe în putrefacție, suferind fiindcă nu mai avea inhibițiile de odinioară, ca și cum consilierii conservatori și-ar fi împachetat bunurile și documentele care interziceau spectacolele dizgrațioase și ar fi părăsit orașul, luând cu ei pentru totdeauna colecția lor de idei pudice și lăsând industriile oculte să fermenteze, să înflorească și s-o ia razna. Aici se acorda mult prea multă atenție detaliilor, se făceau mult prea multe investigații înspăimântătoare ca să se afle ce ar excita mulțimile și era mult prea multă anarhie comportamentală, împingându-l pe Cy îndărăt, ca și cum și-ar fi lipit de cap un pistol și ar fi apăsat pe trăgaci. Ca și cum aici era cu adevărat purgatoriul națiunii, unde orice expunere purulentă era promovată, orice delict era achitat, orice păcat suspendat, în fața unui juriu atârnat fără speranță în ceruri. Sau cu această carte mai mare l-ar fi bătut pe Riley, l-ar fi deposedat de rolul lui de cârtitor și de susținător a tot ce este respingător și atrăgător în același timp? L-ar fi făcut să bombăne, disprețuitor și furios, pentru că strălucirea și umorul lui, unicitatea pompoșeniei lui s-ar fi pierdut în mediocritatea joasă dintr-un loc ca ăsta, s-ar fi pierdut în foșgăiala teribilei versatilități a New York-ului, în numeroasele sale turnuri, în zgârie-norii săi deco și muzele sale baroce? Ce mai conta încă un bețivan în învălmășeala și în revărsarea de corpuri umane și sticle goale de pe Bowery? Ce mai conta încă un artist al tatuajului în parcurile pline deja cu maeștri electrici? Ce mai conta un suflet de arlechin într-un asemenea circ vast, cu sclipiri de diamante? Ce mai conta încă un sfânt sau un criminal răstignit pe o Golgota deja mânjită și supraaglomerată?

Când *Adriatica* alunecase pe lângă Manhattan spre Ellis Island, Cy poate a fost mai maleabil ca niciodată, mai capabil să dicteze sinelui și stafia lui Riley ar fi fost exorcizată atunci și acolo, ar fi fost spulberată, dacă ucenicul lui s-ar fi concentrat asupra acestei posibilități, în loc să capituleze în fața incredibilului. New York-ul era un vis al arhitecturii și al economiei pe verticală, al coexistenței intransigente. Dintr-odată, toți cei care se rezemau de balustrada vasului își oferiseră reciproc

țigări, simțind nevoia unui filtru, a unei metode de a cuprinde totul, și tutunul comprimat era cel mai simplu și unicul instrument de filtrare accesibil, așa că scoteau fum din țigări, deși câțiva și-au scos aparatele de fotografiat ca să pună un obiectiv între ei și ceea ce era prea mult. N-o să cunoască niciodată orașul, se gândea Cy în momentul când vasul își anunță sosirea cu sirena, nu așa cum cunoscuse străduțele dosnice, cartierele și mareele Golfului Morecambe. Era o vijelie de așezare urbană, o furtună a existenței, care se apropia de ei la orizont, și el se apucă mai strâns de balustrada punții, amețit de ceea ce vedea. Va trebui să găsească în el un cotlon în care să se cuibărească, era tot ce putea să facă. În comparație cu amenințătorul oraș, apa pe care pluteau părea singurul lucru stabil. Își dori brusc să aibă scris pe degete acel ține-te bine de pe vremuri, ca să nu cadă peste bord, să nu se rostogolească din spate în față, cu capul înainte, în sus, pe clădirile acelea înalte, în timp ce reflexele din oglinzi îi vor spune că se prăbușea în mai multe privințe, în sus, dincolo de ferestre, turnuri și zgârie-nori, și iarăși în sus, dincolo de înălțime, în sus, în văzduh și apoi în spațiu. New York-ul era centrul sacru al tuturor pelerinajelor, pumnul care prindea toate națiunile Diasporei. Și Cyril Parks nici nu știa de ce venise!

Polonezul care stătea lângă el la balustradă, pe al cărui umăr tatuase o inimă cu mai puțin de trei zile în urmă, râdea cu lacrimi în ochi, ca un copil copleșit de o isterie incontrolabilă, și râsul lui devenise altceva, o altă emoție, de neoprit, vlăguitoare. Cy își puse mâna pe umărul recent împodobit și polonezul își puse la rândul lui mâna peste degetele pătate ale lui Cy și în sfârșit râsul lui se potoli. Și cei doi continuau să se țină de balustradă.

Dar unde era Europa când se înălțase New York-ul? Ce făcea atunci Europa? Umbla după idealuri demodate, ca o scoică de pe plajă, în timp ce în spatele său se întâmpla ceva uriaș? Purta războaie și își amintea de vechi dușmănii, în timp ce acolo se modela o țară de basm? Cine vânduse americanilor acele boabe de fasole magice din care după ce au fost sădite, a crescut peste noapte un oraș, strivind imaginația mioapă pe verticală pe măsură ce creștea, astfel încât vederea se alungea, sfidând limitele. Sau ce țăran bătrân se urcase pe cine știe ce corabie de lemn scârțâitor cu boabele alea de fasole în buzunarul hainei zdrențuite, cu secole în urmă, boabe furate din grădina ultimului împărat nebun al unei minuscule țări muribunde, pentru a crea această imposibilă lume nouă?

Buza sudică a Brooklyn-ului, pe care se desfășura carnavalul litoralului, era cel mai mare parc de agrement de pe pământ și timp de câțiva ani, care au trecut într-o nebunie, Cyril Parks a fost una dintre rotițele mașinăriei sale de vară. Era închinat invenției și intrigii, toleranței hedoniste, monstruozității. Spre deosebire de amețeala molipsitoare a carnavalului din Morecambe, de slăbirea caracterului său național pe timpul verii, de privirea ușor brutală cu care acesta pătrundea în anatomia indecentă, Coney Island oferea beția provocată de o uluitoare dexteritate și precizie și un timp a putut să prezică dorințele vulgare ale maselor ca un cititor de gânduri, reacționând cu suprarealități croite pe măsură și curse în mașinării, care erau pure stimulente. Ca și Eliot Riley, care reușea să dezgroape simțul umorului dintr-un client și să pedaleze pe el ca să-și scoată banii, Coney putea hipnotiza mulțimile cu propriile lor fantezii senzuale și grețuri exteriorizate. Dacă se temeau de întuneric erau introduse într-o cameră cufundată în beznă și scuturați. Dacă se temeau de perversiune, o cușcă sau o temniță subterană umedă, le-o furnizau. Peste tot erau specialiști, de la sculptorul care făcea mulaje de ceară ale oamenilor celebri și le picta globurile oculare – umede și vii –, iar apoi le distrugea pe un grătar încins, până la diformitățile variforme ale anormalilor importați odinioară de la toate națiunile lumii de legendarul Gumpertz, care șontâcăiau acum prin parcuri și se împerecheau între ei. Înghițitorii de săbii se ghiftuiau cu săbii, scuipătorii de foc scoteau pe gură inele de flăcări, femei contorsionate erau străpunse pe paturi de cuie, capete uscate atârnau de ziduri și de țepe împodobite,

oameni rău făcuți erau arătați în spatele cortinelor rușinii. Era plin de oameni bolnavi și siniștri. Mulțimile își puteau alege plăcerea grosolană sau otrava. Veneau, plăteau, vedeau și se distrau.

În Anglia exista sentimentul că dacă un om găsea două bețe pe plajă putea face cu ele o scamatorie, copiii râdeau de bufonii shakespearieni, glumele se repetau și în cele din urmă deveneau formule, corturile cu dungi de pe plajă erau tot mai murdare în fiecare an și lacrimile lor fluturau în adierea brizei, dar asta făceai când venea vara, era o tradiție. Era ca și cum însăși afacerea carnavalului cu iarmaroc era un pas premeditat în urma umorului britanic colectiv sau ca și cum umorul era propria lui fericită caricatură, care se potrivea cel mai bine în hotelurile ieftine și în pavilioanele de pe promenada falezei. Orașul natal al lui Cy era pentru muncitorii din nord un asociat inofensiv, pus pe farse, poate și un pic cam necioplit, cu care se întâlneau o dată pe an și pe care se puteau baza ca să se înveselească și să cadă pe jos, făcându-i să râdă din când în când, dar fără să le facă vreun rău de durată. Se făceau aluzii la perversități, cu o împunsătură de cot în șale. Lucrurile nu mergeau niciodată prea departe.

Pe de altă parte, Coney Island era modernism absolut, dictat de consumatori, era antropomorfism în vogă, înot prin mațele și măruntaiele lumii. La începutul fiecărui sezon, tot ce era respingător și îți lua răsuflarea se regenera. Se găseau noi monștri, se ridicau noi spirale de șine. Banii veneau de undeva, dintr-un nou loc misterios, chiar și după veri ploioase, eforturi de afaceri eșuate sau incendii masive. Vopseaua era proaspătă și reprezentațiile secundare erau gata să-și excrete producția de monștri, noi curse pe mașinării apăreau anual, care costau zeci de mii de dolari și erau cumpărate de la Expoziția Universală, ca să ducă oamenii pe Lună sau pe fundul mării, să le ofere medii artificiale magice. Și oamenii petreceau, bucurându-se de distracțiile aproape perfect macabre, ca și cum zeama societății victoriene smintite fusese fiartă și injectată într-o creație prometeică americană, un Moulin

Rouge al lumii noi, o vietate urlătoare, concentrată pe o fâșie de trei kilometri de faleză în vârful osului iliac al celui mai fantastic oraș imaginat vreodată. Coney ar fi putut depăși cele mai bizare descoperiri ale Americii, dacă le-ar fi extras din vastele ei cotloane și le-ar fi pus laolaltă într-o cameră. Cy putea să stea la intrarea în Luna Park uitând în ce direcție era ghereta lui, la șapte ani după ce își încropise afacerea. Putea să străbată coridoarele fără să se obișnuiască vreodată cu ce vedea în ele, sperieturile și borâturile, mucusul, prolapsul și fistula.

Care era esența insulei Coney, se întreba el deseori stând în trenul care se apropia de gară. Ce anume era? Dovada înfricoșătoare a faptului că epoca victoriană nu putea să invoce, să cheme sufletul negru al goticului și să înăbușe pe veci energia sa întunecată cu simple colivii de ornamente, afectare și ordine. Dovada că nu mai putea umbla cu cârpeli, cu capete de lup mecanice care salivau, cu cranii muzicale și tablouri din păr uman, nu mai putea să nu deschidă de tot cutia Pandorei, să deschidă un vas rău care să conțină răsturnarea totală a bunei purtări, curiozitatea corporală, viscerele ciudate ale lui Adam și ale Evei și ale tuturor copiilor lor diformi, cu picioare ca niște butuci. Dovadă că atunci când epoca victoriană s-a prăbușit sub propria greutate de idealuri și detalii, lustrul întunecat s-a cojit și s-a ridicat pe propriile picioare, macabru, și acea stafie sinistră a intrat, în clănțănit de oase, printr-o farsă, în secolul următor.

Cy auzise spunându-se că în Coney explodau zilnic douăzeci de mii de becuri – el însuși pierdea unul cam o dată pe lună. În primul deceniu al noului secol Coney se lăuda cu un consum săptămânal de energie electrică mai mare decât al unui oraș american mediu și când Cy a ajuns acolo crescuse și mai mult după incendiile sporadice care doborau din când în când atracțiile sale găzduite de clădiri magnifice. Poate că pentru Cyril Parks mirosul caracteriza acest loc. Acesta nu era adrenalina producătoare de transpirație a clienților săi sau floricelele, carnea prăjită și *knish*-ul cu cartofi, hotdogs de cinci cenți de la Nathan, nici măcar unsoarea de pe alergătorii recent renovatului Steeplechase sau mirosul sărat al mării de pe pielea clienților. Alte stațiuni marine aveau asemenea caracteristici, Morecambe le avea. Ceea ce caracteriza Coney Island era mirosul amar, ușor sulfuros, al luminilor care pocneau, al energiei electrice fundamental epuizate, care evada din spatele sticlei.

Ziua în care a murit Lulu a fost ziua în care Cy a avut certitudinea că locul însuși era condamnat la pieire. Ceva se prăbușise pe burtă și suferea. Un ingredient vital al insulei se brânzea. Administrația ucidea unul dintre elefanții parcului. S-a dovedit a fi o distracție blazată, în ciuda hidosului său efort. Animalul, o femelă, de obicei blândă, omorâse accidental un om, retrăgându-se peste el în timp ce evita un vehicul care trecea în viteză pe drum; pieptul și picioarele omului au fost strivite și oasele s-au făcut cunoscute lumii, ieșind prin piele. Lulu era văzută de obicei la circul Luna, împodobită cu ciucuri și învârtind bastoane. Ani de zile purtase pe spate copii înnebuniți de plăcere într-un coș de nuiele. Execuția ei a fost anunțată cu mare vâlvă în ziare și Cy n-a știut precis de ce a participat la ea, dar a participat. Și i-a părut rău că a făcut-o, s-a supărat pe el însuși și pe dezgustătoarea lui curiozitate, i-a părut rău pentru Lulu, care trebuie să fi înțeles, după felul în care ochii buni ai oamenilor deveniseră reci când o priviseră după ce ea simțise pocnetul delicatului schelet sub talpă, că nu mai era iubită. Pe urmă, lui Cy i-a părut rău pentru Coney Island, pentru comportamentul său dual răutăcios și pentru soarta sa. Lulu fusese cândva o atracție foarte populară. Putea să stea pe picioarele din spate și să țină în echilibru un om pe cap. Putea să îngenuncheze și să facă scamatorii cu mingi și cercuri și să împroaște alune în mulțime, să le prindă în vârful trompei când îi erau aruncate înapoi. Nimănui n-a părut să-i pese că mascota de douăzeci de ani a circului era condamnată, cu excepția dresorului ei care a fost ținut în casa lui în ziua aceea și în cele din urmă un medic i-a dat un calmant ca să nu-și facă lui vreun rău sau să le facă altora, încercând s-o salveze. Nimeni altcineva n-a vărsat o lacrimă când s-a dat sentința și poate că nici nu era atât de surprinzător.

Pentru că locul se ducea de râpă. Pentru că începuse să pută. Pentru că în ultimul timp se redusese reactivitatea la stimul, pentru că se părea că nici în lumea nouă, cu limitele sale largi pentru libertăți, nu puteai merge decât până în punctul unde nu mai rămânea nimic prețios și atrăgător. Oamenii nu mai erau impresionați, ca niște seducători demonici copleșiți de plictis, molestaseră distracția, o epuizaseră și își ridicaseră nivelul toleranței pentru distracțiile oferite, voiau mai mare, voiau mai bine, mai mult gunoi, mai multă magie și nu primeau așa ceva.

Cy vedea asta în ochii sticloși, ficși ai spectatorilor când Madame Electra se instala în scaunul ei conectat la cablul de curent și apăsa pe buton și el știa ce gândeau.

— Târfei îi place să se prăjească. Ei și?

Iar când Omul-Șvaițer își înfigea cârlige de metal în găurile din corp și era ridicat pe cabluri până la copertina cortului, unde evolua, aplauzele erau staccato, plictisite. Scăzuse și tendința copiilor de a se da pe tobogan de mai multe ori: de obicei se întorceau să se mai dea o dată și încă o dată și încă o dată; acum se rugau de părinți să le ia bomboane. Lucrurile se schimbau în mod corespunzător și rapid. Dacă o mașinărie nu atrăgea pe nimeni și nu făcea bani, era dezmembrată. Afară tot ce e vechi, înăuntru, tot ce e nou, și nimeni nu voia să-și ducă mâna la frunte și să arunce o privire spre viitor, să vadă unde se va sfârși acea înlocuire artificială, când nu va mai rămâne nimic de consumat. Părea că în fiecare zi când Cy venea să lucreze, ceva se împacheta în lăzi și altceva se descărca și se monta. Atracția insulei scădea de la an la an. Acum filmele erau în vogă, erau ieftine și erau cu un pas înainte în lumea abstractă unde fantezia era mai puțin palpabilă, mai puțin reprobabilă, firele mai puțin vizibile când oamenii zburau.

Ca o recompensă pentru insatisfacția lui, publicului i se oferiseră spectacole noi și mai șocante: copii fără șira spinării în coșuri de nuiele, ființe umane născute de parcă ar fi ieșit dintr-un calandru, lucruri cu care Cyril Parks, cu sensibilitățile sale modeste, nu reușea să se împace. Dar ce era mai rău se văzuse deja și nu mai era acea ciudată antropologie a Greșelilor Naturii, care educase și încântase odinioară cetățenii New York-ului, era pur și simplu o excitare perpetuă, boală de dragul bolii, căutarea unei extreme. Tărâmul visurilor însuși arsese cu ani în urmă și visurile inițiale ale locului continuau să fie înghițite de flăcări. Dispăruse modelul nobil de divertisment. Mulțimile se agățau acum de ceea ce era scabros, de senzația aceea din stomac, de pulsația aceea. Inventatorii și constructorii insulei, importanți odinioară, muriseră sau erau faliți, locul se limita acum la o simplă afacere cu false-monstruozități și metal rezistent, conform teoriei dă-le-ce-vor-ei. Și mulțimile știau asta. Și lucrătorii știau și mai știau că nu se mai putea ajunge pe creasta valului. De aceea, toți vorbeau între ei repede și în dodii despre muncă, nu răspundeau la întrebări despre noi rutine sau costume. De aceea, piticii din Țara Piticilor erau preocupați de conturile din bancă și de planuri de pensionare.

Coney avea acum disperarea unei amante drogate cu o substanță ieftină, în dorința de a plăcea iubitului ei, îngrozită și motivată de convingerea că pe el îl atrăgeau tot mai puțin farmecele ei și că ea nu mai putea ghici instinctiv fetișurile lui și nici nu-i mai putea preîntâmpina dorințele. Se simțea că, deși lucrurile continuau la un nivel alarmant de intens al distracției sălbatice și al cererii de consum, status quo-ul cu-toate-motoarele-înainte nu mai putea continua. Dacă insula Coney era curva orașului, evadarea narcotică a orașului, disperarea efortului său sexual se apropia de menopauză într-un mod inimaginabil, deviant și tragic.

Și astfel, moartea lui Lulu a devenit o atracție mai mare decât viața ei. Și a dezamăgit. Conducerea circului a încasat zece cenți intrarea pentru participarea la moartea ei. A fost dusă în arena unde fusese dusă de atâtea ori până atunci și deși nu o ducea omul cu care era obișnuită, s-a dus. Se pregătea să îngenuncheze și să-și înceapă numărul, când a simțit că i se puneau niște colaci de cupru nefamiliari în jurul picioarelor din față, dar era un animal care avea încredere în oameni și n-a protestat. Și-a ridicat trompa și și-a arătat buzele încrețite audienței, așteptând urale. Cy se uita în jur. Oamenii mestecau nuci prăjite cumpărate de la un vânzător ambulant, extrăgându-și bucățelele lipicioase din măsele cu unghiile. După câteva secunde de voltaj masiv, pielea lui Lulu a început să fumege și ochii ei s-au dat peste cap. După ani de serviciu, un pas greșit înapoi peste un trecător a fost de-ajuns pentru ca ea să se transforme în clei sau în patru suporturi goale de umbrelă, în profitul pe care-l reprezenta. N-a scos un sunet, nici măcar țipătul unui animal mai mic, gura ei era paralizată, incapabilă să vocalizeze ce simțea. Dar Cyril Parks a știut ce a simțit, sau a știut cel puțin parțial ce a simțit. Energia aceea rigidă, dezenergizantă, care face din fiecare fibră a lucrului atins de ea o sclavă a comenzilor sale, acea posedare alb-fierbinte. Știa de la casca electroterapiei doamnei Preston. Numai că Lulu nu avea un prieten care să răsucească întrerupătorul după ce ea își luase porția de electricitate, serviciu, pe care i-l făcuseră odinioară Jonty și Morris. Se părea că n-a tremurat pe măsura dimensiunilor ei și asta a marcat pentru Cy tragedia evenimentului, patetismul lui – muțenia aceea, care până la urmă n-a plăcut audienței, pentru că degetele gladiatoriale au arătat tot în jos. Fiorii morții au fost doar vălurele discrete pe marele ei corp cenușiu, mici cute pe suprafața vastă a pielii și de-a lungul urechilor. Trompa ei s-a întins o fracțiune, părțile moi au început să se înnegrească. Probabil că a murit înainte de a se opri curentul, pentru că nu s-a legănat, nu s-a clătinat înainte de a se prăbuși pe o parte când totul s-a terminat. Viața ei a pocnit. A căzut. S-a stins imediat, ca încă un bec din Coney.

S-au auzit câteva „oh"-uri și „ah"-uri, o tuse, două, din cauza mirosului neplăcut emanat de execuție. Apoi un murmur a crescut în marele cort, în timp ce se făceau multiple comentarii răutăcioase despre spectacol.

— Credeam că o să explodeze! Mi-am adus și o pălărie ca să nu mă murdăresc. Ai văzut vreodată o veveriță care se curentează? Explodează ca petardele!

— Știi, am călărit pe ea când eram copil. Dacă aș fi știut că e un elefant ucigaș nu l-aș fi lăsat pe tata să mă urce pe ea. Când mă gândesc că puteam să fiu eu... da' mai bine nu mă gândesc.

— Pfui! Miroase a ficat prăjit.

Cyril Parks își ascunse capul între mâini și se frecă la ochi. Apoi se adresă încet lui însuși și mulțimilor care se descărcaseră.

— Lancashire sau e Yorkshire? Slabă sau grasă?

Poate că doar spectacolul final, moartea insulei însăși ar oferi publicului o porție suficient de consistentă pentru a-și îndestula deprinderea, pentru ca acea cupolă de lumină albicioasă care va consuma orizontul la marginea Brooklyn-ului într-o noapte, o săptămână, o lună sau un deceniu, să aibă din nou și pentru ultima dată sens, validitate. Până atunci, disperatul carnaval își va continua căderea în spirală, împroșcând și gemând. Și Cy va trebui să-și aleagă momentul când să lase totul baltă și să plece.

Ghereta de pe Oceanic Walk era minusculă și arăta mai degrabă ca o debara pentru unelte de pescuit sau mături decât ca un loc pentru afaceri. Avea ceva care amintea de acea porțiune a atelierului din Pedder Street din spatele draperiei, care separa clienții care-și alegeau modelele, de uniunea dintre artist și pânză, un teritoriu privat închis. Era situată la baza schelei pistei de bob, așa că pereții zornăiau și se zguduiau când vagonetul trecea vâjâind pe lângă ea și din când în când panoul cu modele cădea și trebuia montat din nou. Cy ajungea de obicei la jumătatea dimineții, scotea scândurile de pe gheretă și le sprijinea de peretele exterior. Înăuntru stivuise cât de multe picturi fusese posibil și nu mai era loc decât pentru el și încă o persoană pe scaun sau culcată. Avea o priză, o lumină puternică deasupra și un scrin pentru diverse instrumente. Și asta era tot. Dar n-avea nevoie de mai mult. În zilele aglomerate, încerca să-și convingă clienții să se înșiruie de-a lungul aleii, prin fața vânzătorului de hotdogs și a gheretei de tir, ca să-și facă de lucru cu frankfurterii și cu țintele în timp ce așteptau, prin fața cabinetului dentar cu un steag pe care era desenat un molar imens, cu rădăcină lungă, care flutura, până la magazinul de trabuce de la capătul promenadei. Dar inevitabil, mulțimea se aduna în jurul ușii gheretei, rupând coada ca să urmărească procedurile și el trebuia să le ceară să nu dea buzna înăuntru.

— Dați-vă înapoi. Fiți atent, domnule. Dacă stricați lucrarea domnului, dânsul vă va strica fără îndoială fața. Dați-vă înapoi, doamnelor și domnilor. Feriți ușa. Trebuie să am un pic de loc.

Și din nou se forma coada ordonată și din nou se desfăcea. Alte saloane și gherete angajaseră un împingător care să organizeze mulțimile. Dar rezultatul era temporar. Clienții erau curioși să vadă cum se face lucrarea, voiau să vadă procedurile așa cum se uitau la orice altă minune din târg. Așa că veneau, se împingeau, se uitau de după capetele celorlalți și încercau să intre în gheretă. Dacă ar fi rulat cineva acoperișul gheretei cu o cheie de sardele i-ar fi văzut înghesuiți unii într-alții, exact ca sardelele în cutie.

În prima jumătate a secolului XX, toți artiștii în tatuaj începători din nordul coastei estice care-și meritau pâinea, gravitau spre Coney Island sau spre Bowery pentru a face ucenicie, pentru a găsi idei sau a câștiga notorietate. În Coney, tatuarea era arta plastică a locului. Tatuatorul era varianta ieftină, modernă a pictorului portretist care consemnează chipuri nobile și palate pentru salonul posterității. Așa îi explicase Arturas, pe zidul din fața depozitului din Gravesend.

— Noi suntem ilustratorul săracului. Aducem arta la omul care muncește și are și el galeria lui de artă, ca și cum corpul lui ar fi palatul sau castelul. Frumos, nu ? Facem o faptă bună.

Cy și-a închiriat ghereta de vară pe mai mulți ani și pe timpul iernii, când Coney s-a calmat și a devenit un loc cețos, pierdut și gol, și a lucrat în camera din dos a unei frizerii din cartier aflată în posesia lui Den Jones, un bătrân negru transplantat din America de Sud. Den Jones l-a luat când afacerile mergeau mai prost, când mașinăriile au fost deconectate și parcurile închise, când doar cei mai nebuni dintre nebuni și indestructibilii membri ai Clubului Ursul Polar au plecat pe mare, dar părul încă mai creștea în Brooklyn și oamenii mai cumpărau tatuaje. Munca în afara sezonului era plăcută, era un aranjament curățel. Un puști pe nume Joe avea un piedestal de lustragiu în fața frizeriei, așa că puteau lua doi dolari pentru un tuns, un lustruit și un tatuaj. Mirosul de pomadă și spumă cu lămâie și de păr ud aranjat era liniștitor și Jonesy punea întotdeauna radioul pe un post cu melodii frumoase de modă veche sau uneori pe un post în idiș dacă sala de așteptare era plină cu evrei. Ritmul se încetinise. Clienții ședeau pe margini și trăncăneau despre ponei și despre familiile lor îngrozitoare, despre tipii de la etajul doi care fentau autoritățile. Ritmul frenetic al verii îngheța, ca gheața de pe trotuar. În frizerie nu era nevoie de sporovăiala incontinuă, de tocmeli și samsarlâc, pentru a distra clienții ca pe mulțimile din Coney. În termenii reclamei profesionale, anul avea culmi și depresiuni, ospăț și foamete. În orice caz, Cy era obișnuit să deschidă și să închidă, era obișnuit cu munca sezonieră, crescuse cu această structură în viața lui și pentru el era o schimbare la fel de naturală ca vremea. În octombrie își muta desenele pe pereții camerei din dos a frizeriei. Ochi asiatici, fete-clepsidră, balauri care ieșeau de nicăieri, noile lucrări cu stilul și culoarea New York-ului – acum era moda chenarelor negre groase care creau noi modele, variațiuni ale standardului, cu caracteristicile benzilor desenate. Cy se ducea prin salonul de bărbierit când n-avea clienți și asculta poveștile spuse de Den Jonesy, împotrivindu-se prietenește când acesta încerca să-l convingă să se urce pe scaun ca să-i taie buclele care-i intrau în guler. Avea sentimentul că bătrânul Jonesy îl plăcea numai pentru a-și face ambiția de a-l deposeda de plete.

— Uite ce încâlceală e pe capul tău, nu-i de mirare că nu-ți calcă niciodată pragul o doamnă. Parc-ai fi o rămășiță a secolului nouăsprezece, știi ? Ca să fiu sincer, mie-mi dai fiori.

Din când în când, apăreau polițiști și își făceau cunoscută prezența. Cy nu avea în spate forța mulțimilor ca să-și apere ceea ce era considerat ușor greșit și ușor bizar, cum o avea în insula Coney, lăsată în seama propriilor reguli, sau poate că deținerea unei frizerii era încă o afacere controversată, o amestecătură de rase și o răspântie a religiilor, nu a fost clar niciodată. Copoii păreau să nu dorească decât să dea o raită și să se uite în jur. O dată i-au luat instrumentele și nu i le-au mai adus înapoi, bălmăjind ceva despre o inspecție sanitară, boli ale sângelui și control al infecțiilor. Circulaseră prin New York zvonuri încă de când apăruse Cy pe scenă despre o apropiată interzicere a meseriei, deși nu se anunțase nimic oficial. Dar nu conta, în New York ce era ilegal era deseori mai accesibil decât ce era legal, descoperise curând Cy. Îi ceru scuze lui Jonesy pentru deranj, se oferi să plece, dar Den râse și clătină din cap și îi spuse să se tundă. Cy primi instrumente noi, un cilindru cu un mecanism cu trapă, care ușura curățirea; era în oraș un lanț de magazine care furnizau aproape orice își putea dori un cumpărător și continuă să decoreze trupuri.

Copoii s-au întors, s-au foit și au privit. Cei tineri păreau interesați de aparatura pe care Cy o ținea în camera din dos și se uitau la sticluțele cu cerneală și la vârful acului de parcă erau indignați că unii oameni le permiteau altora să-i înțepe ne-medical, de parcă treaba asta avea un aspect sexual pervers și el nu era întreg la cap. Unul sau doi veneau pe furiș mai târziu ca să fie tatuați, de obicei cu steaguri, însemne și motive militare, cu numele alipite în mod corespunzător de ele. Nu se punea vreo problemă teoretică precum dreptatea sau esența vreunei idei. Dar păreau calmi sub acul care-i zgâria, ca și cum le plăcea acea călătorie de treizeci de minute în infern și scurta lepădare a autorității, chiar în timp ce însemnele ei le erau gravate pe brațe. Polițiștii mai vârstnici nu se mai întorceau. Erau genul de oameni supraponderali, obosiți, cu gleznele umflate și tuse tabagică. Nu aveau nevoie să-și afișeze cârdășia, disciplina sau orice alt sistem de control. Ele erau deja încrustate în pielea lor.

În frizerie l-a cunoscut Cy pe Henry Beausang, un alt sudist. Henry era vorbăreț și îl cam enerva pe Den Jones, pentru că nu-și plătea tunsul în mod frecvent și ocupa mult timp scaunele rotitoare ca să doarmă. Prin cine știe ce întâmplare sau noroc reușise să se vâre în sufletul lui Den și să-l convingă, amețindu-l cu vorbăria lui, să-l crediteze pe o perioadă mai lungă decât i se permitea oricărui alt client. Poate pentru că se născuseră în același stat, Georgia, la nici treizeci de kilometri distanță și puteau să-și depene amintirile despre mâncărurile locale și bârfele din jurul vechilor scandaluri. Sau poate că aici, în New York, era posibilă o prietenie care în altă parte, la sud de linia Mason-Dixon, n-ar fi fost îngăduită. Se luau la harță, se ciondăneau, dar în cele din urmă se împăcau. Henry lucra ca îngrijitor de noapte la un spital de psihiatrie de pe Avenue. Era scund și chipeș, cu ochi vioi. Era de asemenea un bețivan devotat patimii lui, fără milă și fără regrete.

Vaga curiozitate față de artistul în tatuaj din camera din dos ajunse în curând să-l obsedeze și într-o bună zi se strecură pe ușa care interzicea accesul celor care nu erau tatuați și rămase neobservat preț de cinci minute, în timp ce Cy se concentra asupra mânerului unei săbii. Primul îl observă clientul.

— E ucenicul tău, probabil. E cam jerpelit. Ar trebui dus la baia de aburi.

Zumzetul aparatului se opri.

— Scuzați-mă. Care ucenic ?

Cy se întoarse să se uite în spate. În celălalt capăt al camerei era un bărbat ca un arc întins, aplecat prea mult într-o parte, ca și cum ar fi alergat repede și avea o durere ascuțită în coaste. Avea un zâmbet fanfaron și o privire ascunsă.

— Văd că nu-i mare scofală. Un puștan ar putea picta la fel de bine.

— Poftim?

Cy era așezat călare pe scaun și acum se ridicase, câștigă înălțime, nu era cu adevărat amenințător, dar intrusul se cambră ca o pisică speriată, simulând o reacție. De obicei nimeni nu se strecura înăuntru sub ochii lui Jonesy, dar probabil că el era la toaletă sau ieșise să cumpere repede ceva. Cy puse jos cu grijă instrumentul pe care-l ținea în mână. Necunoscutul veni spre el șovăielnic, fluturând o mână în fața lui, ca un copoi care dirijează traficul.

— Ho, că n-am venit să te omor. Am intrat doar ca să mă uit. Atâta tot.

Zâmbetul se lărgi, dublându-se. Avea pe față cicatrici, ca ale boxerilor, pungi groase de țesut și tăieturi în formă de semilună de-a lungul osului. Cy își dădu seama că era beat și arțăgos – o combinație ciudată, de obicei furia bețivilor se manifestă printr-o agresivitate difuză, greoaie, nu se concentrează; poate că un alt drog acționa ca un tovarăș de pat dinamizator al alcoolului – și era poate foarte periculos. Cy nu știa încă să navigheze în confruntările americane, nu în felul în care înțelegea încăierările sângeroase dintre bețivi, obscenitățile și certurile bărbaților treji – ușor de rezolvat – ale compatrioților lui. Cele de aici erau imprudente, sălbatice, inexplicabile și îl făceau nervos și nesigur de abilitatea cu care ar putea aborda protagonistul. Omul ăsta avea o capacitate imaginară de luptă, care depășea cu mult forma lui fizică, era o glorie închipuită, măcar atâta lucru era evident. În prim-planul privirii lui se citea că primise de la creier un mesaj care-l informa că este total invincibil și de aceea neînfricarea era în natura lucrurilor. Se tot bătea pe buzunarul de la piept, ca și cum ar fi ascuns acolo o armă. Cy simți brusc îmboldul de a termina sabia, voia s-o termine, indiferent dacă va trebui să se bată sau să piară, dar nu voia să lase neterminată o lucrare. Se așeză încet și luă acul.

— Vrei să-ți fac o lucrare?

— Nu. Nu-i pentru mine așa ceva, domnule. Pe păsărica maică-mii că nu-i de mine. Ha, ha, ești englez.

— Da.

— Eu sunt francez, după istorie, așa că suntem amândoi la fel de răi, răi de tot, nu?

Cy își dădu jos bretelele de pe umeri, lăsându-le să cadă pe șolduri, își mai descheie un nasture de la cămașă și se aplecă spre sabie. Bețivanul se apropie și mai mult, mergând de-a-ndăratelea, ca un crab. Emana mirosul alcoolului care îi trecuse prin piele și se amestecase cu sudoarea. Era un miros distinct, întipărit cu mult timp în urmă în memoria lui Cy. Aburii de alcool din aer și sentimentul că era urmărit îi dădeau fiori. Dar Cyril Parks continuă, așa cum făcuse întotdeauna sub presiune. Cu o mână sigură. Roșu pe mânerul săbiei. Un chenar lat de negru, ca să nu se împrăștie. Schimbă acele. Lama galbenă, lama galbenă. Perii din porii de pe brațele clientului erau blonzi, cu vârfuri negre, ca și cum ar fi îmbătrânit foarte recent. În jurul cernelii introduse și al cârpei cu care ștergea pielea începea să se inflameze. I-au trebuit zece minute să termine, zece minute de concentrare maximă, un timp intern lent, în care Cy era aproape sigur că ar putea primi în orice moment un glonț sau un cuțit în rinichi. Când se uită în jur, bizarul bărbat ședea turcește pe pardoseală, dormind cu bărbia căzută pe piept – ca un zeu oriental. Cy se aplecă și băgă încet mâna în buzunarul lui căutând arma și găsi în locul ei o sticluță de bourbon.

Den Jones își vârî capul pe ușă.

— Of, Doamne! Te sâcâie puștiul ăsta de nimic? Nu se culcă după ce termină lucrul și adoarme pe unde se nimerește în timpul zilei, ca o pisică vagaboandă. Începe să bea din clipa când iese din spital, de parcă ar prefera să bea în loc să se odihnească! Henry! Henry Beausang, trezește-te și mișcă-ți fundul să bei o cafea. Cafea neagră.

După prima iarnă la frizerie, se puteau considera prieteni. Cy s-a atașat de Henry într-o manieră calmă și reținută, iar entuziasmul lui Henry s-a confruntat cu puține restricții în fața unui temperament străin călduț. Henry a început să-i vândă lui Cy tifon și ace furate de la spital, la preț redus, special pentru el. A „împrumutat“ și o veche etuvă de sterilizare, pe care Cy a folosit-o ca să-și țină în ea instumentele în condiții igienice, spunând că stătuse degeaba în magazie în toți anii în care el patrulase pe coridoarele ombilicale întunecate și cenușii ale ospiciului și că ar fi mai bine să fie folosită. În ce-l privea pe Cy, el a moștenit rolul de binefăcător de la Den: îi dădea lui Henry bruma de bani pe care o putea economisi, dacă i se lua salariul într-o încăierare sau dacă în luna respectivă cheltuise prea mult pe băutură, pe bilete de loterie sau pe ce-i mai trăsnea prin cap, și rămânea fără bani pentru chirie. Când umbla vorba că Henry avea necazuri sau era bătut rău, Cy sosea la fața locului. Era foarte versat în recuperarea bețivanilor. O făcea pentru că, după un deceniu petrecut cu Eliot Riley, era pentru el o a doua natură, așa cum o persoană cu cunoștințe medicale e cea dintâi care acordă primul ajutor unui trecător căzut pe stradă sau cu mâna arsă, așa cum Reeda îi îngrijise pe tuberculoșii ei, an după an, din obișnuință. Sau poate că Cy o făcea din alte motive, poate ideea că Henry era un fel de reîncarnare a lui Riley, mai tânără, mai optimistă, mai benignă pentru alții, dacă nu și pentru el.

În prima noapte în care Cy l-a cărat pe Henry până la apartamentul lui, neștiind încă unde locuia, și l-a pus pe podea ca să doarmă până-i trece buimăceala; și-a dat seama că noul lui prieten abia ieșise din adolescență. Henry era bătut zdravăn, tăieturile începuseră să se coaguleze și trebuiau curățate ca să nu se instaleze o infecție. Cy i-a scos cămașa sfâșiată, cu funingine pe guler și pe manșete, apoi flanela de corp plină de sânge și a găsit sub ea un piept mic de băiețel, cu doar câțiva peri adolescentini pe stern. Părea că în decursul timpului primise mai multe lovituri la față decât pe corp. Deasupra limitelor îmbrăcăminții lui erau deci vătămări prolifice și ani de îmbătrânire falsă. A pus o pătură peste el și un pahar cu apă la îndemână. Dimineața a găsit pledul împăturit frumos pe un scaun, paharul cu apă ostentativ neatins, iar Henry însuși plecase.

În weekend, când Henry era liber, s-a instalat o rutină. Era o repetiție de sâmbătă ca un coșmar care revine mereu, în care Henry cocheta devastator cu moartea și primejdia. Cineva venea la Cy, la frizerie sau în Coney, în funcție de sezon, ca să-i spună că Henry Beausang zăcea iarăși beat mort în spatele gării sau pe o bancă în parc. Căzuse în praf și sângera după o bătaie încasată de la cei pe care încercase să-i escrocheze, să-i imite sau să le joace o festă, sau făcuse cine știe ce altă greșeală. Cy își întrerupea lucrul, o pasăre ajunsă la jumătatea zborului pe un biceps și se ducea să-și ia prietenul, ca să-l care într-un loc sigur. Îl apuca de coastele care nu erau rupte și-l ducea, în parte sprijinit, în parte în echilibru, apoi îi punea la loc în articulație umărul mai slab, dislocat. În acel moment, Henry se trezea suficient ca să râdă de acea senzație și fața lui devenea frumoasă, disperată și prostească. Apoi, își dădea seama ce fusese smucitura bruscă a torsului și îl trăsnea durerea. Sălta înapoi și Cy trebuia să-și ferească repede picioarele, pentru ca Henry să nu se împiedice și să cadă din nou pe drum. Dar se trezise deja din beție, putea sta pe picioarele lui și putea fi ajutat să ajungă acasă, cântând și veselindu-se, așa cum Riley nu făcea niciodată.

În fiecare sâmbătă în care Henry nu trebuia să lucreze în schimbul de noapte, era ca explozia unei bombe cu ceas. Era mai ușor decât Eliot Riley, fiind piele și os și era politicos în postura de neajutorat, dar asta-i tot ce se putea spune în favoarea situației. Cy îl mustra, îl certa, îl îngrijea și până la urmă termina a doua aripă a păsării tatuate mai târziu, pe gratis, pentru clientul abandonat și enervat.

— Dar de ce face asta, Den?

— De ce o face orice bețiv? Are draci în el, draci prea alunecoși ca să poată fi prinși. Și își face și familia de rușine. Vine dintr-o familie bogată, baptiști până la ultimul. Știu că tu nu poți înțelege asta, dar crede-mă că nu e bine. Îi face de râs rău de tot. A fost însurat cu fiica unui magnat al bumbacului și i-a făcut o boroboață acelei doamne, că mămica lui era cât pe-aci să-l alunge din statul Georgia. L-au găsit cu cel mai bun prieten din școală îmbrățișați ca soț și soție în spatele podiumului orchestrei, la o recepție. Vezi tu, Henry însurat e ca un pui care se adună cu un porc mistreț. În jumătate din cazuri, el nu caută bătaia. Nu, dom'le! Cei care nu-l bat pentru că știu ce nu le poate face, îl bat pentru ceea ce ar vrea să facă. Dar cine-s eu să judec? Toți am venit în acest oraș cărând valize pline cu istorie, pe Dumnezeu că așa e. Băiatul ăsta putea să se nască pe terenul de baseball, dar e sigur ca un căcat că n-ar fi marcat nici un punct.

Apoi, s-a întors în Coney Island, după iernile reci și umede din Brooklyn, când lucrase pe bărbați care aveau pe piele fire umede de păr proaspăt tuns. Vara, scotea scândurile de pe ghereta acoperită de praf, o rearanja și lucra în zgomotul mașinăriilor de agrement care se zgâlțâiau și al lătrătorilor de reclame pentru carnaval. Henry venea pe la el și râdea de spectacole, bea în barurile de pe alei cu Cy, loial și statornic și mai puțin înclinat să șocheze, sau ca și cum pur și simplu s-ar fi simțit mai fericit în mulțimea din Coney.

Artiștii care tatuau în jurul parcurilor și bulevardelor din Coney Island erau majoritatea foarte talentați, buni tehnicieni în meseria lor, descendenții lui Chuck Wagner, de la care moșteniseră simbolurile colorate, cu chenare bogate. Wagner însuși venea în vacanță în Coney și își băga din când în când nasul mare, ca o prună, în gherete. Copiștii de doi bani și negustorii de rebuturi rezistau doar un sezon, după care dispăreau de pe firmament sau erau scoși în șuturi, nefiind în stare să facă față concurenței într-o industrie atât

de specializată. Cei talentați prosperau; Arturas nu exagerase volumul de muncă. Artiștii aveau ceva autentic în mijlocul acelei stimulări artificiale, ceva mai vechi, atemporal, o atracție durabilă, ca un fildeș cu încrustații așezat lângă noutățile din plastic. Se luptau cu șarlatanii înșiruiți lângă corturile cu monștrii care treceau costumați pe lângă ghereta lui Cy la amiază, înainte de spectacol, cu urechi lipite cu clei sau cu pielea vopsită, monștri confecționați, nu din aceia cu infirmități înnăscute, reale – suferinzii de ihtioză, femeile cu barbă sau copiii fără brațe și cu dinți puternici ca niște clești, care dețineseră înainte supremația. Adevăratele grozăvii din vechea școală, cum era Fântâna Umană, un bărbat care avea vârâte sub pielea brațelor niște țevi care duceau până în vârfurile degetelor, de unde țâșnea jetul în aer ca gheizerele plasmatice, se pierduseră în masa falșilor creatori de senzații. Expunerea monstruozității era acum un mijloc de a împușca dolarul, în timp ce înainte era ceva în mod bizar disciplinat, un act formal, deși brutal – ca acei copii ca niște câini turbați care urlau în pădurile din Idaho și erau compătimiți de civilizație sau chiar cei ca Fântâna Umană, care își curăța meticulos țevile de sub pielea sângerândă în fiecare seară, ca să nu se infecteze – asta era culmea profesionalismului. Cy a avut o dată o conversație ciudată cu Fântâna Umană despre soluția de curățat, în fața gheretei lui, pe fiecare îl interesa instrumentele celuilalt, și Cy rămăsese cu o mare admirație față de acel om, care părea în același timp atât de normal și totuși atât de neobișnuit.

— Eu foloseam înainte apă sărată, dar dacă nu avea temperatura potrivită, sarea se coagula. Chimicalele nu prea-mi plac. Ai încercat o cantitate foarte mică de amoniac sau de spirt alb când îți cureți pistolul? Deși e bun și oțetul. Evident că nu mă pot bucura de abur, că aș fierbe ca o perișoară în supă!

— Am descoperit că merge și clorura de var, dar trebuie să șadă. E atâta mișcare în modelele astea noi că intră cerneala peste tot. Mie-mi place să-mi înmoi des pana, ca să zicem așa. Poți să spui că sunt de modă veche.

— O, îmi pare rău, dar s-a terminat cu moda veche. Sunt zile când mă gândesc că va trebui să-mi scot splina la vedere ca să fiu aplaudat. Eu trebuie să-mi bag lichid în țevi în fiecare dimineață, indiferent dacă am sau nu spectacol, că altfel o încurc, mă fac praf. Îmi ia o oră sau chiar mai mult de fiecare dată și dacă n-o fac, oamenii zic că n-ai chemare, că ești o glumă, nu ești bun de pus pe piață! Acum pentru mine e ca mâncatul sau ca spălatul pe față; o fac fără să mă gândesc.

Tatuarea a fost singura cultură din Coney care a rezistat de-a lungul anilor și a rămas credibilă, atrăgând pe loc publicul. Era ceva ce putea fi făcut în fața maselor care priveau și căscau incluzându-se și pe ele, simțind efectiv senzația. Acesta era însuși nucleul longevității sale – includere, implicare, legătură. În timp ce alte spectacole ratau ținta, artiștii tatuatori o nimereau la fix, iarăși și iarăși, permițând clienților să personalizeze tatuajul, să-și creeze propriul agrement și le ofereau senzații fizice și acel tărâm al suferinței și frumuseții căutat de ei. Lupta pentru reputație era dură în New York, dar odată câștigată, era rareori demolată. Unica artistă în tatuaj din Bowery, Minnny Hendry, era admirată pentru înțepăturile ei și în egală măsură ridiculizată pentru anomalia sexului ei în această profesie. Cy n-avea ce să spună împotriva ei, îi văzuse modelele elegant executate și și-o imaginase pe Reeda trăgându-l oricum de urechi pentru asta. Artiștii industriei din Coney se mai înțepau între ei, rivalii se ironizau, ca să ațâțe mulțimile, dar afacerile mergeau suficient de bine pentru toți deținătorii gheretelor de tatuaj. Uneori, Arturas trecea pe la ghereta lui Cy după-amiaza târziu sau seara, ca să-l iscodească.

— Câți ai avut azi, prietene?

— Vreo douăzeci. Douăzeci și cinci.

— Ha! Slăbuț! Am știut eu! Eu am făcut peste cincizeci, ca de obicei. Așa că astă-seară fac eu cinste cu bere, de vreme ce încă sunt cel mai bun și cel mai bogat artist din Coney.

Cy venise în Coney Island cu zarul norocos al specialistului în desen de mână, știa că acest talent special era căutat oriunde, era cartea lui câștigătoare, dublând prețurile din start. Putea sta întins pe spate să picteze un corp întreg, nu avea nevoie decât de un ac, niște cerneală și o muză. Alții copiaseră modelul lui Arturas și al Claudiei și aveau femei decorate din cap până-n picioare – neveste, iubite, chiar și surori. Alți scrijelitori se asociau cu fete solide, obeze, fără legătură cu ei, circărese care nu mai impresionau publicul cu dimensiunile lor și aveau nevoie de noi desfigurări, de a atrage în alt fel, pentru a rămâne folositoare comunității din Coney, unde simțeau acum că le e locul. Unii cântăreau spre două sute cincizeci de kilograme, glandele lor erau date peste cap și își aranjaseră transport special cu vagoane de marfă ca să-i aducă în Coney. Picturile naufragiau sub valurile din oceanele pielii lor unduitoare.

Cy și-a luminat ghereta cu panouri colorate, becuri puternice și spirale sclipitoare, cum făceau și ceilalți, purta părul ca maeștrii Renașterii și avea o ureche găurită. Dar nu avea nevoie să dea de bucluc, era doar în pas cu costumația locului. Riley l-ar fi luat în râs, i-ar fi comunicat că e un trădător, un lingău și un idiot, o oaie în blană de lup. Dar nu-i păsa. Dacă voia, putea să-și aducă aminte că Riley murise, chiar dacă glasul continua să trăiască în capul lui. În miezul verii, mulțimile roiau în jurul ușii lui, alungate de scrâșnetul cailor de pe pistele metalice, de gâfâitul încordat din corturile circurilor și de râsul speriat al celor care se întorceau cu susu-n jos în Avionul-cu-lupinguri, atrase de alt gen de aventură. Trăgeau cu ochiul prin spațiul dintre ei la panoul cu modele care pâlpâia de la un perete la celălalt, îl urmăreau cum lucrează și erau și ei o dată tăcuți, ascultând doar acel sunet grav, notoriu – uruitul de gradul trei al acului electric.

Barul Varga Oyster nu era Câinele și Potârnichea, dar pentru obișnuința prezenței lui Cyril Parks acolo era un fel de echivalent. Erau unele asemănări primordiale; un meniu cu multe feluri cu pește, care până la urmă arătau la fel și aveau același gust, un miros constant de fructe de mare unsuroase care plutea în aer chiar și când în tigăile din bucătărie săltau scoici sau melci de mare, creveți sau stridii în tăciuni încinși, mobila de lemn rău potrivită, care căpătase de-a lungul anilor un vag luciu jegos și lipicios și era frecventat de câțiva clienți fideli care se cunoșteau între ei, jucători în deplasare și inevitabilii necunoscuți. Mai existau o sală de jocuri de noroc, care își câștigase o anumită reputație proastă pe plan local pentru dexteritatea sa cerebrală și pentru violența sa, și o terasă cu bere afară, folosită mai ales pentru vrăjeală, trezire din beție sau încheierea cât mai rapidă a unei dispute. Se iscau certuri între jucătorii de cărți și câteodată încăierări, era multă veselie și lăudăroșenie, momente de liniște pentru meditații sau analize ale ghinionului și șansa unor mici ocheade schimbate cu reprezentantele sexului opus dacă alinierea planetelor era aducătoare de noroc. Și aici se sfârșeau asemănările.

Varga atrăgea mulțimile de șomeri din Coney. Bătrânii ruși istoviți din Brighton Beach se abăteau din când în când în sala de jocuri, șiruri de bețivi îi treceau pragul împleticindu-se, la fel și sufletele mai viteze din Brooklyn, sau uneori câte un locuitor curios din centru care auzise un zvon ciudat despre patroni. În anii în care Cy a lucrat în Coney Island și în cei șase dinainte, Varga era deținut de două gemene siameze, Mary și Valerie, care semănau la fel de puțin cu Paddy Broadbent ca brânza cu creta. Surorile erau lipite la talie și șold și, deși nu aveau organe comune și o operație de separare ar fi fost relativ simplă pentru ele, întrucât ratase ocazia la naștere din cauza sărăciei și a locației rurale, au rămas o entitate care se mișca repede și coordonat prin local, pentru a strânge farfuriile și paharele. Aveau îmbrăcăminte specială cu patru mâneci și o singură fustă amplă, deși doar când își ridicau poalele se dezvăluia starea lor. Altminteri se putea presupune că pur și simplu mergeau exact cu același pas lovindu-se una de cealaltă. Localul funcționa deseori pe sistemul copoiul bun, copoiul rău, Mary fiind cea blândă și Valerie cea dură – cei care o curtau pe prima aveau probleme, pentru că trebuiau să treacă de cea de-a doua și Valerie nu înghițea vrăjelile, în cel mai bun caz te intimida, fiind în stare să dea afară din local și cel mai rău element la ora închiderii și să expedieze vagabonzii șchiopătînd și ducând cu ei mirosul unei găleți cu mațe de pește bine țintită. Cy le spunea Sora dulce și Sora sărată și în nopțile în care îl părăsea luciditatea, se oferise chiar să le tatueze pe sâni. În ciuda bețelor și pietrelor, a injuriilor și zeflemelelor încasate în tinerețea lor, a rușinii adulților care le foloseau și a faptului că știau că în urmă cu doar două decenii, anormalii evidenți erau ținuți în cuști cu urangutanii la grădina zoologică din Bronx, ele erau niște doamne uimitor de echilibrate, curajoase și foarte întreprinzătoare.

Lucraseră în tinerețe în spectacolele cu monștri din Coney, fiind aduse dintr-un orășel de lângă Spokane, Washington, de către amicii lui Gumpertz, înainte de a se retrage din circ pentru o profesie mai stabilă. Și-au luat banii care erau destui – fuseseră plătite dublu, desigur, iar în hoteluri și cămine plăteau chirie pentru o singură persoană, și și-au cumpărat un mic spațiu în care fusese un birt, pe Jones Walk, lângă promenadă, unde meniul zilei nu era niciodată sigur și alcoolul se servea obligatoriu peste gheață. Și-au plănuit bine momentul ieșirii din scenă, doar cu puțin timp înainte ca Circul Mondial să intre într-un declin ireversibil la insistența unor mulțimi tot mai numeroase și mai sărace, care deveniseră apatice la monștri și acrobați, drept care acele-cu-gămălie, Băiatul Păianjen și Cobrina au fost scoși din pachetul cărților de joc și aruncați în lumea neiertătoare a nemutanților.

Varga arăta ca partea nevăzută a oglinzii. Jucătorii de cărți ori erau diformi sau obișnuiți să aibă de-a face cu ciudați, ori erau prea scunzi ca s-ajungă la tejgheaua barului, dar se lăudau cu belengherele lor supradimensionate. Aveau talente remarcabile pe care nu se dădeau înapoi să și le batjocorească. Puteau fi băutori de mare capacitate și când Cy ieșea cu Claudia și Arturas, a căror rezistență simultană la alcool o întrecea pe a lui, sau cu Henry Beausang și teribilul lui ficat-burete, sfârșea deseori seara într-o stare jalnică. Erau nopți când tot ce se afla între acei pereți lipicioși era ca o ceață în urma unei operații greșite, ca produsul subconștient al lichidului care picură din seringa unui chirurg, ca un cântec de leagăn cu gaz ilariant. Viața în Coney putea părea suprarealistă și un final de partidă, în perioadele cele mai bune, dar cuplată cu cantități mari de băutură, creierul căznit se dizolva, se scurgea printr-un canal al urechii și o lume întreagă de ridicolă sensibilitate interioară găsea calea de evadare. Erau nopți cu striptease și dansurile-stridiei, asfixieri temerare și concursuri de înghițit cârlige de undiță, nopți atât de stupide, încât Cy se gândea că s-ar putea trezi în dimineața următoare în patul din cămăruțele de deasupra atelierului din Pedder Street, după ce America îi apăruse în vis ca halucinațiile epice ale unei come și Varga era cireașa de pe tortul tuturor întâmplărilor, nasul roșu al clovnului. Uneori, se gândea chiar că s-ar putea ridica în capul oaselor în hotelul Bayview, având din nou zece ani și fiind nevoit să se scuture de somn, să se scuture de o buimăceală ca aceea produsă de eter și se scula și se ducea în camera mamei lui și o găsea dormind cu basmaua pe cap. Îi punea mâna pe umăr ca s-o trezească și îi povestea cel mai straniu vis pe care tocmai îl visase și ea zâmbea și spunea că brațele somnoroase ale lui Morpheus erau ciudate, tare ciudate, că America există și că într-o bună zi el s-ar putea s-o vadă, deși se îndoia că ea o va vedea vreodată.

Șahul era la mare preț la Varga. Se organizau turnee la mijlocul săptămânii, care erau chestii complicate, periculoase. Marțea și miercurea erau weekendul întors pe dos al muncitorilor din Coney, ocupați cu spectacolele în care dețineau roluri profesioniste sâmbăta și duminica, în timp ce restul New York-ului voia relaxare și distracție. În aceste zile lipsite de evenimente, își luau o pauză din lumea vulgară și plină de ifose a divertismentului, își închideau corpurile și mașinăriile de agrement și deveneau oameni normali în timpul lor liber. Unii se duceau în oraș pentru a se distra și ei, pentru arta din muzee, pentru plăcerea de a se plimba invizibili prin înghesuiala din Manhattan. Brooklyn-ul absorbea mulți dintre muncitori înapoi, în colțurile sale masive, unde stăteau pe veranda de la intrare și schimbau bârfe din Coney, își curățau costumele și își atârnau nădragii la uscat. Diformitatea și misterul corpului erau uitate. Se vorbea normal, se făcea dragoste; se bucurau de somn, se plăteau pariurile și facturile.

N-a fost niciodată clar cum au început turneele de șah, s-a înțeles doar că aici aveau loc. Mary și Valerie nu jucau și turneele începuseră înainte de a prelua ele localul. Întrunirile șahiștilor se țineau de când venise Cy pentru prima oară la Varga. Nu se juca așa cum își imaginase el întotdeauna că se joacă șah, ca în saloanele caselor frumoase, între tați și fii, în sălile vaste cu tavane înalte ale vilelor și palatelor europene, în aplauze politicoase, cu mănuși albe. Aici se juca incorect și imprudent. Cu înjurături și pariuri. Conform legendei, un jucător fusese înjunghiat în sala de jocuri de la Varga în timpul unei dispute despre originea jocului. Unul spusese China, adversarul lui susținea India, patimile s-au încins, a apărut un cuțit și lucrurile au luat-o razna. Bătaia nici nu prea a fost bătaie, ci o singură lovitură puternică, care a străpuns un plămân și domnul China a fost scos cu picioarele înainte după doar două mutări de la începerea partidei. Se pare că intelectul și temperamentul boem nu erau trăsături exclusive la Varga. Nu se foloseau ceasuri sau clepsidre pentru a înlesni mersul procedurilor – deși dacă un jucător se gândea prea mult până să facă o mutare, adversarul avea voie să folosească tactici psihologice ca încurajare. Comentarii incitatoare, gesturi provocatoare, fum de țigară suflat în față ca din întâmplare. Deseori turneele continuau până la primele ore ale dimineții sau până a doua zi. Riley ar fi spus că era o contravenție abilă, jocul prinților și al zeițelor fusesese corcit de către prostimea proletară. Cei care nu jucau urmăreau deseori partidele, ținându-și răsuflarea când o tură lua un nebun, lăsând cale liberă spre regele neprotejat și sporind și mai mult încordarea. Dacă zgomotul produs de audiență creștea sau se afla de un gambit la regină, vestea se răspândea prin șirurile de spectatori și noi privitori erau atrași din celelalte încăperi, îngrămădindu-se în zona de joc înecată în fum. Se spunea că la Varga mai multe partide s-au sfârșit cu o ceartă sau o încăierare decât cu o mutare care să marcheze capitularea sau victoria. Așa se petreceau lucrurile.

În local nu existau două table de șah identice. Sosiseră în incintă din diverse locuri, alte încarnări, țări străine, după ce văzuseră lumea în toată strălucirea, forfoteala, sărăcia și minunăția ei. Fuseseră vândute în piețe și buticuri, în corturi și bazaruri sau create special de meșteri tâmplari pentru vlăstare regale. Fuseseră salvate din imperii jefuite sau furate din muzee vandalizate. Erau table de sticlă brumată cu piese lustruite, altele erau făcute din lemn lăcuit, fildeș trandafiriu și crem, jad, paie împletite și ardezie. Era chiar și o tablă de bronz care cântărea cât un cap de om, cu o gaură într-un colț, din care ieșea un smarald.

Jucătorii erau profesioniști, amatori și mici celebrități din Coney, din tot orașul și de dincolo de el. Campionii locali asistau în mod regulat, rivalizând pentru locurile fruntașe. Din când în când, apărea câte un personaj flamboiant, care atrăgea atenția localnicilor, un nobil englez de țară, cu joben, care concura cu jobenul pe cap, pentru că, zicea el, îi purta noroc și un rus care venise la turneul mondial din '39 și auzise povești ciudate despre bătăliile șahiste din Coney Island și voia să le vadă cu ochii lui. Mai trecuseră pe acolo un fost membru al Congresului, o vedetă de cinema, un duce, un șef de trib african. Mai erau bătrâni europeni care jucau șah în Prospect Park ziua, la umbra copacilor, iar noaptea, la Varga și care nu permiteau să fie fotografiați când câștigau. Erau muncitori din iarmaroace și copiii inventivi, codoși, ai circului. Și mai era Grace.

Doamna-cu-mulți-ochi

Grace avea ochi solemni, teritoriali, deplasați și negri, ca ochii copiilor din Europa de est care veneau în ultimii doi ani în Anglia în turme, cu Kindertransport. Se născuse probabil cu douăzeci de ani prea devreme pentru acele trenuri și s-ar fi putut să mai fi existat ochi ca ai ei prin Brooklyn, care ajunseseră acolo prin cine știe ce minune rătăcită, neorganizată, datorită mobilității lor încăpățânate. Ochii spuneau că și ea sosise de tânără într-o țară străină, sau la cumpăna dintre două epoci, acea perioadă când viața poate fi ușor înfrânată sau accelerată la imboldul unui catalizator, ținând mâna cuiva care poate era sau nu era tatăl ei, un bărbat care dispăruse în mulțimile marelui oraș, la scurt timp după ce vasul acostase și toată lumea trecuse prin punctele de control oficiale. Ochii vorbeau despre abandon și dârzenie, despre un nou nume, eclipsator, stângaci și creștin, menit să anihileze istoria ei tristă și să-i dea liniște, dar nu i-a dat. Mai vorbeau despre părinți adoptivi, despre primele eforturi de a învăța o limbă care îi stătea în gură ca o formă nepotrivită, despre triumf, căci era hotărâtă să-l obțină, așa cum era hotărâtă în toate, și despre alte limbi culese în săli de așteptare și la colțuri de stradă, la schimbarea banilor. Spuneau ceva despre proceduri de imigrare eșuate și un salt în dedesubtul orașului fără a sta pe gânduri, pentru că ea nu va merge niciodată înapoi în viață. Mai povesteau cum gustul mâncărurilor tradiționale din țara natală nu prea era același în America, nu prea, era o răstălmăcire subtilă. Dar când a auzit muzică de vioară la postul idiș de radio din Brooklyn și vocile acelea triste de bărbați tânguindu-se prin ferestrele apartamentului și în restaurante, orașul i s-a părut un cimitir local familiar, care găzduia fantomele națiunii niciodată dezvăluite ei, și uneori, se întrista.

Grace a descoperit într-o bună zi un secret important despre New York, foarte curând după acel curajos salt de la o civilizație la alta, zăcând pe trotuar cu sângele ieșindu-i din nas și din picioare. A pariat atunci pe bunătatea umană universală și a rostit un cuvânt foarte vechi și de nădejde către un om străin. Și o femeie pe care n-o cunoștea i-a răspuns, rostind același cuvânt și a ajutat-o să se ridice. Secretul era că dacă orașul se apleca la fel în lumină, puteai vedea o pânză fină între inimile omenești din el, ca o pânză de păianjen ieșită la iveală în iarba din stepă în roua dimineții la lumina soarelui. Ea lega toate cărările și toate popoarele cu o forță fragilă, căreia i te puteai opune dacă învățai cum să te miști într-acolo. A învățat să meargă pe sârma lui, ca un mic păianjen, din casă în casă, din cartier în cartier, cu delicatețe, între limbi, istorii și culturi materne. Și frumusețea era că, dacă te întorceai ca să privești înapoi, uneori vedeai că tu ai țesut un fir separat pe care puteau veni și alții, mărind pânza.

Cyril Parks se jura că a văzut toate astea în ochii lui Grace când a întâlnit-o prima oară, în primăvara lui 1940. În rest, nu putea decât să facă speculații, pentru că ea n-a pomenit niciodată numele unui oraș părăsit, un fluviu care să indice granița dintre două țări pe hartă, un castel sau o cocioabă a familiei, n-a spus niciodată ce sfâșiere nemiloasă a țesăturii Europei făcută de un imperiu, de un monarh nemilos sau de mâna nemiloasă a unui general de armată, îi alungase pe ai ei.

Necazurile făcuseră cale lungă în ea, se maturizaseră în vocea ei ca o substanță frecată bine și transformată în alta, după multă agitație și mult timp. Grace se strecurase printre identități, se strecurase pe lângă plasele de conversații în care s-ar fi prins în cele din urmă și ar fi rămas blocată. Era de drept americancă, era tot ce putea spune, strecurând pe ea țara, ca pe un palton mai mare care să-i acopere rochia de acasă. Îl cunoștea pe măcelarul polonez căruia îi spunea, afectuos,

Tatusiu, îl cunoștea pe rabinul sinagogii ei, pe italieni, ucraineni, cumpăra saci imenși cu ovăz și pesmeți de la brutăria evreiască la preț de angro. Știa rețeta de pogácsa, pe care mamele unguroaice le coceau în cenușă pentru fiii care plecau. Trimitea bărbații, femeile și copiii din sudul Brooklyn-ului la Euginio, dentistul de pe Oceanic Walk, spunând că e unchiul ei, își spăla rochiile și baticurile alături de servitoarele negrese, de japoneze și de fiicele evreilor mai săraci, în chiuvetele mari din beton și fier de la spălătorie, pentru că, printre aburi și clăbuci, bârfele și cântecele se traduceau în comunitate umană. În cartierul unde se ambala carnea, făcea schimb de bani cu întreprinzători mijlocii. Majoritatea oamenilor presupuneau că era de-a lor, emancipată, dar preferând să nu se asocieze cu nimeni și presupunerile lor se adevereau. Se dovedi că avea țâfna fiecărei nații, manifestând-o sporadic și răutăcios și putea să înjure zdravăn pe oricine, de orice naționalitate, care o jignea, și în același timp putea să consoleze, să închine un pahar și să binecuvânteze. Poate că știa cântecele Sarazinilor și secretele cosmetice ale slujitoarelor Cleopatrei, pe marii regi ai Orientului Mijlociu și pe toți verii circari din Rusia – se putea presupune orice, pentru că nu se știa mai nimic despre ea. Poate că sufletul ei fusese dat cu un împrumut de una dintre ființele supreme sau subordonate. Poate că avea inima pietrificată a lui Icar și hamul carbonizat al aripilor lui înnegrite. S-a avântat în Coney ca o vidră într-un râu strălucitor, plin de trestii, muncise acolo cu câțiva ani înainte de a veni Cy s-o întâlnească. Pe cei care o cunoșteau nu-i surprindeau opțiunile ei, deși acest lucru nu submina irevocabila nefericire a poveștii ei.

Erau vecini. Era patru dimineața și Cy a intrat dintr-odată în posesia unor informații noi despre una dintre locatarele blocului – cea de la 104, unde mirosea ca la țară. Numele ei era Grace. Ochii ei erau negri și eficienți, avea tente castanii în buclele negre, luminate de felinarul din stradă și din părul răsucit lângă ureche, ieșea un pai, ca un accesoriu modern.

Era o femeie deosebită, va descoperi el curând, cu o minte care ieșea ca un călăreț în galop în întâmpinarea inamicului, curajoasă și în același timp negociind, dar în cele din urmă credincioasă taberei ei. Ambele părți veneau spre casă, îndepărtându-se de Insula încă tumultuoasă, încă beată. Lui Cy îi plăcea să umble noaptea când era pilit, călătoria avea ceva mitic.

Când a trecut pe lângă parc, câțiva bețivi fără adăpost dormeau pe bănci sau forfoteau prin tufișuri. Atmosfera era gestațională, insecte, viețăți din copaci și tufișuri se treziseră după iarnă din tecile larvare și făceau muzică pe aripi și pe picioarele din spate. Liliecii de deasupra își vedeau de treaba lor, fâlfâind prin văzduh, spre prezența apei sau a sângelui. Specii nedescoperite tresăreau în colțurile negre ale parcului, foșneau, țâșneau, țopăiau. Era o noapte a sălbăticiunilor orașului, o noapte vie și neliniștită. Ca și cum s-ar fi pregătit pentru intrarea ei.

Nu pe ea a întâlnit-o prima. A întâlnit calul ei, care bea cu furie din fântâna de la intrarea parcului, bea de parcă ar fi vrut s-o sece. Nu s-a speriat când a dat de el. Și-a întors capul în apă, astfel încât unul din ochii lui, profund blajin, să-l vadă apropiindu-se. Cy nu mai văzuse un cal atât de aproape de când părăsise Anglia, nici măcar la circul din Coney – caii minusculi, ca niște porci pe care călărea departamentul poliției pitice. Acesta era un cal de dimensiune mare și în lumina slabă își dădea seama că era negru, negru-maroniu sau cel puțin suficient de închis ca nuanță pentru a arăta ca o gaură în formă de cal în strada ceva mai deschisă la culoare. De fapt, când se apropie, văzu că era imens și nu avea căpăstru sau alt harnașament. Încins de alcool și vrăjit de viziunea urbană neobișnuită, se duse spre animal, care, încetă să mai bea din vechea fântână plină de mușchi și își înălță capul. Fornăi ușor. Fusese evident pus în calea lui cu unicul scop de a-i desăvârși compoziția cețoasă, poetică. Ce altceva era mai potrivit decât un cal, cea mai veche și mai credincioasă jumătate a parteneriatului om-vietate, pentru a-i solicita imaginația? În timp ce câinii alergau sălbatici pe câmpii și în păduri, caii purtau războinici în bătălie, arau pământul și îndrumau deschizătorii de drumuri pe nisipuri periculoase.

— Salut, băiete. Ce faci tu aici singur, noaptea? De unde ai apărut? Ai fugit de undeva, băiat isteț? Ai sărit un gard viu de trei metri?

Îi puse o mână pe bot, îl frecă în locul cel mai moale, unde simți că pipăie muselină. Calul își frecă nasul de urechea lui, fornăi din nou și îl trase ușor de plete cu gura lui băloasă și împăroșată.

— O, te place!

O femeie se ivi din spatele animalului sau de sub el, n-a fost clar imediat, ca dintr-o ușă din masiva vietate și își trecu mâna peste coastele lui inferioare, cu familiaritate. Era clar stăpâna lui. Scurse în pământ, ca un paratrăsnet, curentul visului și îl scoase puțin din reverie. Era în orice caz antidotul la zborul fanteziei lui, în primul rând pentru că îmbrăcămintea ei era prea simplă și modernă. Trebuia să fi purtat o mantie sau un șal, ceva eteric și medieval, mai potrivit noaptea cu calul negru, dar nu avea așa ceva. În loc să arate ca un duh sau o nălucă, ea era îmbrăcată cu o fustă până la genunchi, pantofi de piele cu șireturi, o bluză simplă. Ținea pe braț o jachetă împăturită frumos. Părul, în ciuda paiului din el, era îngrijit, pieptănat și strâns după cum era moda. Arăta de parcă tocmai terminase de dactilografiat niște documente într-un birou. Mai ales purtarea ei evacuă stolurile de gânduri care îi zburau ușor prin mintea lui. Era conturată. Mâna pusă pe șold și înclinarea capului sugerau un suflet nepărtinitor cu mantiile fluturătoare și cu tradiția femeilor în situații inofensive sau precare. Părea că își schimbă mereu poziția și apoi stă nemișcată. Ochii ei, chiar și în lumina aceea insuficientă, erau, fiecare, o litanie despre luptă, strategie și supraviețuire. Cy stătu câteva clipe bune să-i citească în ochi istoria vieții, apoi își trase părul din gura calului.

— E al tău?

Femeia dădu din cap și ochii i se îngustară.

— Al meu. Am un cal, dar e un secret dincolo de strada asta. Am crezut că bănuiai, locuind lângă mine. Probabil că facem zgomot, când intrăm și ieșim, nu ? Și blocul este... indiscret. Señora Ubago e oarbă, dar e uimitor câte îi spun sursele ei.

Ochii ei se mișcară din nou spre interior o fracțiune, în timp ce aștepta răspunsul lui, ca o evaluare, și reflectau felinarul ca o semilună. Preț de o clipă, semănă cu un avocat care prinde un martor într-o capcană verbală. Sau cu o vulpe agățată de o scândură desprinsă din șopronul găinilor. Cy o privi o clipă, neînțelegând ce spusese și distras de tot ce se agita în jur, apoi se concentră asupra ei. Un mic gong îi sună în cap, nu o alarmă, nici o avertizare și neînsoțit de o voce care să strige încetarea alarmei, dar anunțând ceva, ceva. Îl făcea să-și dorească să-și scuture ceața din jurul creierului și, în starea în care era, mai fericit cu o jumătate de sticlă de trăscău, nu era lucru ușor. Evident, iritarea și încetineala lui erau lesne de interpretat.

— Locuiești în blocul meu. La etajul doi. Michelangelo Electric. Lucrează în Coney, bea la Varga, nu joacă în turneele de șah. Englez, din nord. Nu-l deranjează nemții. Nu-l deranjează bețivii. Nu vorbește mult, doar când bea whisky și se ceartă cu stafiile.

Îl redusese la existența lui de bază și îi atacase slăbiciunile. Era cam deconcertantă această abilitate, mai ales având în vedere că el nu știa în schimb nimic despre ea. Se simți brusc foarte neglijent, șleampăt și ca și cum ar fi fost, încă de când debarcase de pe *Adriatica*, urmărit îndeaproape prin binoclu sau de către oficialități ascunse după o ușă.

— Eu sunt Grace. El e Maximus.

— A, salut. De fapt, numele meu e Cyril. Și unde-l ții ? Clădirea are grajd ?

Grace își înclină o clipă capul într-o parte. Calul atingea din nou cu nasul buclele nepieptănate ale lui Cy.

— Chiar te place. Îi place părul tău, crede că e de mâncare. Stă cu mine. E paznicul meu, e mai bun decât un câine. Pot să-l pun la ușă dacă vin invadatorii.

— Nu prea înțeleg. Stă cu tine, unde ?

— *Prosze.* În apartamentul meu, Michelangelo Electric, unde altundeva ? Ai văzut harababura din magazie ? Nu întotdeauna, dar uneori e necesar, nu e întotdeauna loc în grajdurile circului. Și nu-mi place cum e tratat acolo. Sunt cruzi și proști uneori. Nu poți pune un cal într-o boxă alături de un leopard sau de un leu. Ei așa fac și pe urmă se miră că lovește cu picioarele în ușă și doboară gardul despărțitor. Niște idioți. Putea să-și rupă un picior. Bietul Maximus.

Expresia de pe fața ei nu lăsa nici o îndoială că spunea adevărul. Și apoi, ultimul val de fum gros, înțepător se risipi și Cy își aminti menajeria reflectată sub el, pe zid în prima săptămână de ședere acolo. Și identifică mirosul agrar, fecund, din holul din fața apartamentului 104 fără a folosi analize criminalistice sau presupuneri iscoditoare și îi puse eticheta corectă. Cal.

— Dumnezeule ! Am bănuit. Adică, inițial, am crezut că sunt nebun să-mi închipui așa ceva – am crezut că eram buimac de somn. Mărturisesc că mă obsedează de când i-am văzut conturul. Cum e posibil. E voie ?

— Ți-am spus că e un secret dincolo de strada asta. Señora i-ar suna pe măcelari dacă ar ști. I-am spus că paprika din mâncare miroase așa tare, că dacă ea gătește numai orez ce poate să spună ? Dar acolo toată lumea știe. Lucrăm la Luna.

— N-o să spun nimănui, ai cuvântul meu. Ei drăcie, da' oricum n-ar crede nimeni.

Conversația se înnoră din nou pe moment.

— Deci nu există nici un bărbat ?

— Nici un bărbat ?

— În apartamentul tău. Care stă cu tine ? Cu o boală de piept, o răceală ? Un bătrân, poate tatăl tău ?

— Un bătrân, răcit, nu cred. Doar Maximus, dar nu e răcit. A tușit luna trecută. I-am pus ulei de camfor în fân și i-a făcut bine. Acum e mai bine, nu-i așa, Maximus ?

Vocea ei avea un ton degajat, auster și totuși stupefiat, nu era chiar o prezentare falsă, dar avea un umor interior, ca și cum ambele opțiuni erau accesibile ascultătorului ca dovadă, și vor fi susținute în fața tribunalului. Și avea urma unui accent, vocea ei morfologiza convingător prin mai multe accente, slav, francez, unguresc, mai degrabă ca un copil crescut de părinți multilingvi decât ca o fetiță răsfățată în garderoba unui teatru, care probează, împreună cu costumele, diferite personalități. Și totuși, chiar în dosul vocii, ca un zgomot de electricitate statică la radio, era o notă de conservare, un accent reținut acolo în mod deliberat până în clipa când va putea fi lepădat – ținut poate în viață din cauza proximității alese de ea față de prima generație de imigranți, poate din sentimentalism sau mândrie. Acum îl observa și din când în când arunca o privire spre calul de lângă fântână. Avea sprâncenele negre, dar fața ei era palidă și puternic înclinată, cu pomeți de tătar. Lui Cy nu-i mai trecu prin minte nimic care să merite să fie spus. Simțea că după recenta dezvăluire, o conversație banală ar fi o jalnică ofrandă. Femeia asta îl făcea să-și dorească să fie foarte sigur pe el, să-și extindă cu câțiva centimetri creierul, ca să înțeleagă ce se întâmplă. Și în acest sens, ea era magnetică, atrăgând gândirea și concentrarea, aducându-l la ea fără să se miște.

Cy a condus-o acasă. Sau poate că el era condus, nu prea își dădea seama în noaptea aceea. Se părea că Maximus era impecabil dresat; o urma pe Grace la plescăitul ei din limbă, trecând pe lângă petice de iarbă spre care un animal mai puțin civilizat și-ar fi aplecat capul și și-ar fi încurcat gâtul în ele. Era clar că nu era nevoie de hățuri sau îndemnuri. Conversația lor i s-a părut lui Cy serioasă, susținută cu eforturi și într-un fel un eșec, deși în dimineața următoare, nu și-a mai amintit nimic în afară de numele ei, de capriciul îndrăzneț de a ține un cal în apartament și de imaginea ei executând tumbe pe spinarea animalului în circul Luna. Își aminti că voise s-o întrebe dacă își învățase calul să nu-și facă nevoile

în casă și că nu avusese curajul, considerând că era o frivolitate. La ușa blocului, ea și-a ridicat jacheta de pe braț și sub ea erau patru saci de cartofi din cânepă și patru colaci de sfoară. Plescăi din nou din limbă și Maximus își ridică unul din picioarele din spate. Grace îl trase între picioarele ei și cutele fustei. Potrivi un sac peste copita groasă nepotcovită și îl legă de ea. Procedeul se repetă la celelalte trei copite – animalul era perfect docil și la ultima copită, Grace scoase un briceag cu mâner albastru din fustă, desprinse o sculă cu care extrase o piatră și alte murdării din cavitate. Era evident o manevră îndelung exersată și ambele părți o știau pe dinafară. Grace deschise ușa, aruncă o privire înăuntru, făcu un gest cu mâna și Cy și calul intrară în vechiul hol de marmură. Spre uimirea lui, calul trecu pe coridor aproape în liniște, ridicând picioarele la fiecare pas ca și cum ar fi trecut peste mici pârâuri sau bolovani. Grace răsuci cheia în broasca ușii ei și calul își lăsă capul în jos când intră, pătrunzând în întuneric, ca un ponei care intră în mină. Se întoarse spre Cy și înainte ca el să uite toate detaliile, observă o mică linie în partea de sus a nasului ei, acolo unde se întâlnea cu fruntea, exprimând tărie de caracter, și liniile comice din jurul ochilor. În holul slab luminat, irișii ei erau atât de întunecați, încât păreau lipsiți de pupilă, adânci, dătători de vertij. Buza inferioară era arcuită sumbru, molatic. Privind-o, găsea pe fața ei o frumusețe sub care se ascundea ceva îmbătrânit și onest. Era într-un fel irezistibilă și Cy se întrebă dacă n-ar putea să se aplece și s-o sărute, era suficient de beat ca să-și îngăduie. Tocmai se pregătea, când ea scoase un sunet șoptit, un murmur de bucurie care conținea și o nemulțumire marginală, ca și cum gusta cu lingura dintr-o supă și nu se putea hotărî ce ingrediente trebuie să mai adauge. Apoi vorbi.

— Da, bine. O să vin în curând după tine, Michelangelo Electric. Am nevoie de ajutorul tău la o treabă. Cred că e timpul să facem o schimbare.

Îi dărui un zâmbet, apoi închise ușa. El așteptă politicos un moment, apoi se întoarse și urcă la apartamentul lui, duse un scaun la fereastră și se așeză să observe zidul de cărămidă din față. Mai erau câteva ore până la răsăritul soarelui, era o beznă de moarte și dacă Grace era încă trează și cu luminile aprinse ar putea să vadă din nou marioneta care era dublura ei, interpretând o versiune simplificată, prin umbre, a acțiunilor ei. După un timp, se simți prea obosit ca să-și mai concentreze privirea. În mod dual, era sigur că undeva sub el în clădire era o femeie care nu va căsca și nu va ațipi niciodată, care va fi ori pe deplin trează și conștientă de tot ce o înconjoară, ori inconștientă. Cy deschise fereastra și trimise o bezea spre zidul de cărămidă gol. Apoi se întinse pe pat și lepădă în somn incidentul întâlnirii lui cu Grace, ca și cum ar fi stat în echilibru pe spinarea unui armăsar negru care se îndepărta de el în galop sau tot în echilibru, pe un filament temporar al nopții.

În dimineața următoare, în apartament era frig din cauza ferestrei deschise și a ploii pe care o adusese cu ea lumina zilei. Înainte de a se trezi, Cy visase o succesiune de vise rapide, curajoase, mintea lui alunecând și înțepenindu-se în urma scurgerii alcoolului tare în creier, pâlpâind prin imagini fără sens într-o frenezie fotografică, bolborosind ca proiectoarele stroboscopice din Tunelul Groazei din Coney. La fiecare rateu al diafragmei apărea o altă bobină epileptică de imagini, în care el alerga și se ghemuia ca să nu fie împuns și sfâșiat de o croșetă uriașă, era blocat într-un submarin scufundat pe fundul unui canion subacvatic, în timp ce lampa lui albastră de alarmă pulsa. La un moment dat, se trezi, ca să descopere că fusese telegrafiat la un alt vis, în care camera lui se afla într-un tren care zăngănea pe marginea unei trecători abrupte din Carpați, șinele stăteau să se răstoarne și el intrase în panică gândindu-se că nu va mai fi poate niciodată redat existenței reale. În cele din urmă, îl trezi zgomotul ploii, ca șoapta părului lung și negru al unei femei, lăsat peste urechea lui. Ca o mângâiere.

Își aprinse o țigară în pat și își trase pătura peste el, încercând să-și potolească durerea de cap. Se gândea la Grace. Acuitatea și discordanța prezenței ei se evaporaseră – intonația de avocat, briceagul, dialogul tăios – lăsând o imagine neconturată, care putea fi modelată pentru a deveni ideea lină a unei femei pe care i-ar plăcea s-o cunoască și probabil s-o atingă. Își aminti că era frumoasă, gândindu-se la părul, gura și ochii ei. Avea ceva din Salomea – o văzuse pe dansatoare într-o pictură dintr-un album de artă al lui Riley, palidă, brunetă și absorbită, capul tăiat al lui Ioan era în spatele ei pe o tavă – dacă Grace ar avea ținuta ei și-ar lăsa părul pe spate ? Era fără îndoială inteligentă și încăpățânată, ceea ce, dacă era să fie sincer, era de natură să-l excite și mai mult și chiar o admira pentru că reușea să țină un cal în camera ei. Ideea în sine era confuză. Era extraordinar că scăpase basma curată cu dresajul tăinuit. Avea sentimentul că o plăcea, foarte mult, și nu prea departe de acea perspectivă era ideea că ar putea s-o iubească. Îl trecură fiori, se cuibări mai bine în pat, ascultând stropii picurând în fața ferestrei, pe cărămizi. Putea s-o iubească. Nu-i așa ? Exista posibilitatea. Aici era buba. Nu era clar dacă era într-adevăr o hotărâre formată în mintea lui sau doar recunoașterea unui gest de mică importanță. Poate, se gândi el, era o combinație între cele două – ca și cum ar deschide ușa unei viețăți străvechi, învățată să intre cu picioarele legate. Era parcă încă un moment ciudat de exotic din viața lui, împreunarea dintre Grace și dragoste, deloc diferit de ziua în care acceptase să fie băiatul lui Riley, la mai puțin de o jumătate de oră după ce îl văzuse pe Riley lucrând și corpul lui magnific colorat. Poate că era chiar la fel de ridicol ca acea primă privire aruncată Evei Brennan, cea cu ochi de grădină englezească și pistrui pe brațe, când inima lui s-a tulburat. Senzația aceea că e predestinat, că se produce ceva prestabilit, inevitabil și incontrolabil, că plămânii Soartei palpită diafan, că se deschid zăgazurile aparatului ei digestiv, că un nou sânge clocotește.

A zăcut un timp în pat cu o durere de cap, după beția din noaptea precedentă, cu gâtul uscat, privind în tavan și amintindu-și femeile pe care le cunoscuse de-a lungul anilor. Se gândi cum aranjase legătura dintre Jonty și Eva, pe care o iubise când avea treisprezece ani. Și după ce le făcuse cunoștință, privise primul lor sărut pe plaja cu nămol și pietre din Golful Morecambe, în timp ce fluxul se retrăgea, simțind cum se prăbușește ceva în el. Își aminti senzația atât de clar și de oribil, de parcă s-ar fi întâmplat ieri. Îi plăcea să creadă că Eva îl lăsase vulnerabil la romantism și că de aceea evitase de atunci dragostea, chiar dacă fusese cu câteva femei în salonul din Pedder Street, după ce le terminase lucrarea cu acul, și atunci răsuflările lor erau la unison, corpurile îi dureau și de la un punct se coordonau. Dar trecuse multă vreme de atunci, de la jignirea inițială, de când chipul fetei pe care o considera vinovată dispăruse și rămăsese doar sentimentul răului făcut. Acum trebuia să conserve experiența trăită. Voise s-o conserve, așa cum Riley își păstra tatuajele proaspete și strălucitoare cu loțiune Nivea, pentru că socotea că e important. Și lustruind-o ca pe un obiect de alamă, o uzase de tot, până n-a mai rămas nimic. Eva nu mai putea fi invocată pentru a explica aversiunea și trepidațiile lui sufletești. Nu-i mai era de-ajuns ca icoană a suferinței și dezamăgirii, fantoma ei, semnul ei nu mai puteau fi folosite pentru a-l reține.

După povestea cu ea, murise mama lui și, deși nu el alesese s-o iubească pe Reeda și nu se produsese o descalificare catastrofală a dragostei pentru fiul ei, în cele din urmă pierderea Reedei a fost un șoc emoțional sfâșietor. Și se vindecase. Fusese o pierdere a dragostei mai puțin personală. Riley îi lăsase o cicatrice mult mai gravă cu brutalitatea lui fanatică, deschisese în Cy niște canale care însemnau că, dacă el n-avea grijă să le țină acoperite sau bine închise, s-ar produce o scurgere nestăvilită a furiei și a disprețului, o revărsare a rezervoarelor din partea lui întunecată. Riley îl făcuse să vrea să urască și să se bată, îl atrăsese pe Cy în umbra lui. Timp de un deceniu, marele om fusese o scuză pentru sabotarea relațiilor potențiale – nu putea curta fetele în timp ce Riley era jokerul manipulator din pachetul de cărți, un tată zeflemitor care îi vorbea unei fete de pizda ei, la o ceașcă de ceai sau o prăjitură. Gândindu-se mai bine, își dădea seama că acum lipsea un bărbat care să-i dejoace planurile sau simbolul pierderii unei femei, pe care să le invoce într-o relație, ca s-o evite sau s-o rupă. Nimeni altcineva, doar el, putea distruge dragostea. Și acum apăruse Grace, Grace, cu ochii ei negri, cu calitățile și cu calul ei.

Se sculă din pat, își turnă apă într-un pahar și o bău. Își simțea trunchiul gol pe dinăuntru. Spațios. Și era nervos pentru că se gândea la ce se gândea. Simțea o prezență pregnantă în cameră și se întoarse brusc ca să se uite în spate, ca și cum ar fi zărit o altă ființă umană, dar nu era nimic acolo, doar patul răvășit. Apoi, avu senzația clară că undeva, periferic, ceva se mișca, în afara razei lui vizuale, așteptând la marginea făpturii lui, se agita, călca printre amintiri, printre coaste și plămâni și lovea ușor cu cotul camera goală, ciocănind foarte timid. Nu era oare întotdeauna o chestiune de deschidere a ușilor? Mama lui și doamna Preston, ca două surori, în spatele ușii scrâșnitoare a salonului? Eliot Riley pe cealaltă parte a numărului 11 din Pedder Street? Ușa cabinei albastre din vârful estacadei de pe *Adriatica*? O cheie în broasca unei uși americane care se răsucea în direcție greșită? Inima lui era acum goală și, într-un fel, un mister. Și astfel, într-o dimineață ploioasă de primăvară, la începutul unui nou deceniu, Cy a apăsat pe clanță, a deschis ușa și Grace a intrat.

După aceea, ea părea a fi pretutindeni, dar în nici un loc convenabil pentru a putea vorbi cu ea sau pentru a pune în ochii lui o expresie care ar informa-o ce îl preocupa. A văzut-o călărind pe Maximus pe promenadă, dominând de sus mulțimile – cuplurile care se plimbau și copiii mânjiți cu zahăr care țopăiau, bărbații cu pălării de paie și bastoane, doamnele care transpirau pe vizonul din balansoarele de răchită cu roți împinse de tineri negri. Era îmbrăcată cu un costum cu paiete și avea în păr un pieptene din pene purpurii. Se ridica în picioare pe crupa calului, desculță, înălțându-se și lăsându-se mereu jos în timp ce el se mișca, aruncând fluturași cu circul trecătorilor de dedesubt. Cy a încercat să-i atragă atenția, dar mulțimea era prea densă și gălăgioasă. Mai târziu, a închis ghereta pentru o oră și s-a dus s-o vadă evoluând la circ. Nu mai fusese acolo de când asistase la moartea lui Lulu și jurase să nu revină niciodată, dar părea o motivație înșelătoare. În sunetul puternic al muzicii cu tromboane și lovituri de timpane, calul intră în cort în galop mic vioi, apoi înconjură arena cu coada întinsă în timp ce Grace își schimba picioarele cu mâinile pe spinarea lui. Era puternică, mlădioasă, bine făcută. Dar fața machiată nu părea a ei.

Diminețile și serile, Cy se oprea în fața ușii ei, întrebându-se dacă să bată ca s-o întrebe ceva, ceva cu miez, care s-o impresioneze, sau s-o invite la un pahar de băutură. Părea a fi rareori acasă și când era, auzea alte glasuri în apartamentul ei și timiditatea îl împiedica să se arate. Și întotdeauna, noapte după noapte, aștepta la fereastră să apară pe zid teatrul de siluete al vieții ei, forma ei croită de lumină ca un tipar de hârtie trasat cu cretă de o croitoreasă. Ca și cum proiecția conturului ei era o încurajare suficientă pentru a-i spori afecțiunea pentru ea.

La Varga, a urmărit-o jucând în două turnee de șah de miercuri. De obicei, nu s-ar fi ostenit să le urmărească, nu se dădea în vânt după șah și nu știa decât mutările și regulile cele mai elementare. Prefera să stea la bar și să discute cu prieteni și noi cunoștințe sau doar să absoarbă atmosfera, în liniște, după ce toată ziua clienții strigaseră la el, îl intimidaseră și trăncăniseră. Dar acum stătea rezemat de tocul ușii și o văzu de două ori ajungând la runda finală și pierzând. Era apatică față de adversarii pe care-i învingea, abia de le strângea mâna ca să n-o distragă din concentrare și aproape dușmănoasă în manierismele care-i exprimau exasperarea când ei tărăgănau ultimele mutări – își încrucișa brațele, își ciupea rădăcina nasului, bătea în tăblia mesei. Era o jucătoare cu tempo. Avea ritmul ei și când juca își atingea baza cefei, în locul unde linia părului forma un V. Când era, în cele din urmă, înfrântă, se arăta entuziastă față de învingătorul ei, ca o admirație neprevăzută pentru capacitățile competiționale care o eliminaseră din joc, dar manifestările ei păreau a avea amprenta sărutului unei inevitabile asasinări. Pe Cy îl enerva această lipsă de eleganță când câștiga și focul care se aprindea în ochii ei când pierdea, această patimă a duelului. Era în toate ceva de-a-ndoaselea, cur deasupra țâței, cum ar fi spus Riley. Și într-adevăr, ca și Riley, părea să se bucure de iminența unui conflict, în timp ce alți oameni mergeau pe vârfuri, ca pe coji de ouă, ca să-l ocolească. Ridica glasul ca să se certe, la fel ca toți ceilalți din sala de jocuri. Dar Cy nu voia să facă o legătură între ea și Eliot Riley. Așa că alungă repede din minte asemănările. Observatorilor le plăceau să schimbe între ei comentarii și analize de strategie. Era o excitație ciudată în glasurile lor, un echivalent înăbușit al strigătelor de extremă bucurie și de autopsie post-meci a unei partide de fotbal. Lui Cy îi furnizau frânturi de informații despre partida lui Grace și le transfera la personalitatea ei – își dădea seama că îi putea întreba pe necunoscuți despre ea, fără să pară altceva decât curiozitate față de acel loc sau de acel sport.

— Cine joacă astă-seară ?

— Sedak. Grace l-a mai bătut. Și dacă reușește și acum, o să joace cu Torlione care a câștigat săptămâna trecută.

— Cum se descurcă ?

— A luat trei pioni cu nebunul. Acum o să ia tura. Și se învârte în jurul reginei, ca de obicei.

— Cum adică ?

— Slăbiciunea fetei e regina. Nu face niciodată gambit, cedează mult prea multe piese ca s-o ocrotească, lasă regele neacoperit, are niște priorități aiurea. Au costat-o multe partide, ascultă-mă pe mine. Asta înseamnă că suferă de două ori mai mult pe linia din spate făcând o apărare dublă, mai ales ținând seama că este piesa ei preferată pentru atac lung. Nu se poate și una, și alta. E o ciudățenie obișnuită, desigur, dar sentimentalismul are un preț. Joci ?

— Nu prea.

— Uite care e șmecheria. Urmărește-o – urmărește-o cum o hăituiește pe cealaltă regină, de parcă ar scoate flăcări pe nări. Asta o dă de gol. O păstrează dintr-o rațiune, înțelegi. Dacă regina ia regina sunt șanse să nu fie prinsă – și năvălește cavaleria. Dintr-odată, bum! Își croiește drum și e singurul risc la care o expune. E frumos să urmărești spontaneitatea asta, atacul; când fata joacă așa, îmi face cadou o noapte frumoasă.

— Crezi că are ceva împotriva celor ca ea? E un fel de zgripțuroaică?

— E zurlie. Are ceva împotriva celui mai bun luptător, ține morțiș să-i anihileze artileria grea. Unul ca Torlione sau Sedak o s-o încaseze de la ea până la urmă într-o partidă programată, dacă ajunge până acolo. E al naibii de greu să înfrunți un asemenea stil, dar așa a fost orice război care s-a terminat rău. Eu îi zic micuța Ioana d'Arc.

— E un geniu?

— N-are nici o legătură, amice. Jocul matematic e de la sine înțeles aici. Toți au memorie de elefant. Dincolo de asta, e vorba doar de curaj. Și de norocul femeilor.

O voce conspirativă interveni dintr-o parte.

— Am auzit că doarme cu o regină neagră sub pernă. Stranie femeie! Brrr!

Cy și comentatorul se întoarseră să vadă cine înflorise cu atâta îndrăzneală în jurul discuției lor. Era Claudia. Îi făcu semn cu ochiul lui Cy și râse, fluturându-și părul portocaliu.

— A, salut, Claudia. O cunoști pe Grace?

Claudia dădu din cap, energic, încă râzând. Apoi deveni brusc serioasă și tăcu, adunându-și gândurile. Cy își imagină o clipă că vede o lacrimă în colțul exploziei de fard negru din jurul ochiului.

— *Ja*. Bineînțeles, cine n-o cunoaște pe Grace! E buna mea prietenă. *Sie ist meine Königin*.

Claudia avea un secret știut doar de Grace. Era obsedată de incubatorul de sugari expus în Coney. Nu se putea desprinde de el. Afară, era un afiș pe care scria: „Bebeluși care s-au născut înainte de vreme“ și o notă care informa că până în momentul acela pruncul care supraviețuise la cea mai mică vârstă se născuse după numai douăzeci și una de săptămâni de sarcină, deși nu exista nici o verificare medicală oficială care să susțină afirmația, de care să fi știut Claudia. Cy trecuse de multe ori pe acolo, dar nu intrase niciodată. Dezaproba acel gen de spectacol. Era unul dintre spectacolele extreme din Coney, lipsite de gust, un salon de maternitate macabru. Pe lângă indecența acelui loc, îl deranja și pe alt plan, sinistru, al copilăriei lui, amintindu-i de bizara îndeletnicire a mamei sale, de toți copiii care nu ieșeau vii din mâna ei, de toți copiii omorâți în Morecambe Bay. Și deși se împăcase de mult cu meseria suplimentară îmbrățișată de mama lui, n-a intrat niciodată în expoziție, ca nu cumva toți acei prunci bolnavi dinăuntru să se ridice din pătuțuri și să-i facă semne cu mâna, dorind să transmită un mesaj din partea fraților și surorilor lor fantome din Anglia, în stilul Profesorului și al Madamei Johnson.

Spectacolul o întrista pe Claudia mai mult decât orice recviem sau piatră de mormânt, decât orice lucru frumos sau trist care-i putea trece prin minte. În după-amiezile când nu lucra cu soțul ei sau nu se învârtea pe estrada Galeriei de Tablouri Umane din Luna, se ducea acolo singură, își plătea biletul și umbla pe culoarele cu exponate. Se uita în încăperea cu pătuțuri învelite în plastic, unde mamele sărace ale orașului își aduceau pruncii prematuri în speranța că vor fi luați de acolo și salvați, transformați în mod miraculos din făpturi translucide cu membre stacojii și ochi bulbucați, cum erau, în bebeluși opaci, roz, cu pielea albă sau cafenie, ca bebelușii mamelor care nasc la termen. Apoi, în cele din urmă, copiii plângeau normal, cu lacrimi prin care participau, reclamau ceva, își manifestau apetitul, și nu fatalitatea, ca rozătoarele care chițăie când sunt otrăvite, ci ca niște mamifere sănătoase, înfometate care vor să fie alăptate. Și în ochii lor albi și umezi creșteau telescoape colorate pentru a vedea lumea.

Claudia stătea pe culoarele serei foarte, foarte liniștită. Privea femeile îmbrăcate în uniforme de infirmiere, nu știa dacă erau infirmiere adevărate, cu bonete țepene și șorțuri cu crucea roșie, pantofi medicinali cu talpă groasă, vânturându-se prin încăperea aflată de cealaltă parte a geamului și supraveghea bebelușii, cu răbdarea unor grădinari într-o crescătorie de ciuperci, blânde, printre paturile de sticlă plantate acolo. Claudia privea cu ochi iuți de pasăre și cu fruntea îngrijorată. Privea așteptând să se dea un ochi peste cap sau să se întindă mânuțele stacojii ca să apuce aerul – un semn de viață, un semn de foame, un semn de activitate a creierului, dătător de speranțe. Și apoi, când se producea vreo mișcare, bătea în peretele de sticlă despărțitor și arăta cu degetul și tot arăta până ce obținea atenția unei infirmiere și femeia aceea scrobită se ducea la copil, zâmbind. Claudia privea ca să vadă inimile iuți de șoricei bătând puțin mai încet, cu mai puțină furie și mai intim sub pielea lor. Erau acolo tuburi pe care ea nu le înțelegea. Erau tehnici de supt pe care le simțea în pieptul ei.

Claudia avortase de șase ori și Arturas n-a învinovățit-o, întrucât ea însăși era derutată de propriul trup și plângea pentru că nu-i dăruia rodul dragostei lor. Și-a întipărit numele copiilor morți pe trupul ei solid cu tuș negru, ca epitafurile de pe un mausoleu. Deși anatomia ei vitală magnifică părea capabilă să zămislească o sută de mici războinici robuști, nu reușise nici măcar o dată să ducă un făt la termen. Șase jumătăți de copii în tăvi de spital și pe drumurile din Germania, New York și Florida și, recent, în salonul de pudrat din Varga. Șase bebeluși mici, cu cozi ca mormolocii, cu suflete întregi când o părăseau. Medicii au spus că e periculos să mai încerce. Era periculos să mai încerce, au spus ei. Uterul ei era înclinat, uterul ei era acum instabil, uterul ei era foarte defectuos. Ținea sub control toate zonele corpului, puterea lui de a gesticula, mușchii lui mereu în creștere, pielea colorată în care erau înveliți. Dar în valea secretă a sistemului ei reproducător, rebelii încă ardeau case până în temelii, strangulau copii și înroșeau râurile cu sânge.

Și astfel, Claudia îi privea pe bebelușii din incubatoarele din Coney Island cum își ridicau în aer degetele stacojii, palmate. Și nu era singură. Zeci de mame îndoliate și îndurerate ale New York-ului veneau să vadă spectacolul. Veneau în săptămânile de după nașterea copiilor morți, fără știrea soților lor sau în zilele de după apneea sau asfixierea care le răpiseră în mod absurd copilașii, plătindu-și biletul la intrare cu bănuții, care, la rândul lor, plăteau oxigenul, laptele, căldura sterilă și profitul. Unele veneau să doneze lapte de la sân, plângând tot timpul. Femeile veneau să vadă bebelușii care abia de supraviețuiseră, cu coloritul îngrozitor al ruginei, trandafirului și nucșoarei, cruzi sub păturicile cât o batistă, nu mai lungi decât palmele mamelor lor, dar care trăiau. Era o expunere tăcută, nu se auzea decât câte un orăcăit de prunc în spatele geamului și din când în când intrarea unui client. Dar delicatețea, fragilitatea și tenacitatea vieților venite mult prea devreme constituiau o dramă și era o dramă deosebit de înduioșătoare, așa cum erau toate celelalte expoziții, curse în mașinării sau spectacole din Coney Island, o dramă care își înfigea tirbușonul în capul său înclinat, răsucit. Era un spectacol la care veneau mai ales femeile. Și ele, și Claudia iubeau și urau minusculii bebeluși, invidioase și tandre în același timp, pentru că vedeau miracole refuzate lor, pentru că erau copii încă închiși, ca niște pălării de ciuperci sau ca niște bulbi din care ies plante, și viețile lor atârnau în balanță. În aer se simțea dragoste, durere și dorință, umplând coridorul expoziției mute cu ceva dens și roditor ca îngrășământul din sol, ca și cum emoțiile acute, revendicative ale femeilor ar fi putut elibera copiii prematuri închiși, ajutându-i cumva să trăiască.

Femeile, asemănătoare, unite, dar uitând una de cealaltă, veneau să vadă copiii crescând și căpătând culori mai blânde, potrivite nou-născuților sănătoși, veneau pentru că ai lor erau morți, închiși și roșii și nu vor ieși la lumină, nu-și vor schimba culoarea și nu vor crește niciodată. Sau veneau să-i vadă murind, din corectitudine, ca să se asigure că Dumnezeu era nepărtinitor în privința sufletelor revocate. Uneori, infirmierele găseau un bebeluș zăcând prea liniștit sau zbătându-se prea tare, devenit din roșu vânăt, chițăind prin tuburi ca un șoarece și zâmbeau, scoteau calme copilul din incubator, cu mănuși de bumbac, ca și cum l-ar fi luat în brațe sau l-ar fi liniștit. Apoi duceau copilul prin ușa din dos într-o cameră din afara câmpului vizual al spectatorilor, poate la un medic și se întorceau fără el, zâmbind, zâmbind mereu.

Claudia era incredibil de răbdătoare. Claudia aștepta întotdeauna. Când era scos un copil, ea aștepta toată după-amiaza să aducă infirmierele copilul înapoi. N-o făceau aproape niciodată. Spre ora închiderii se prăbușea lângă perete și corpul îi era zguduit de un plâns bubuitor, ochii se mânjeau de la negreala umbrei lor negre, umede, perii din bărbie picurau lacrimi și venele bicepșilor se încordau, întăriți de sângele care suferea. Era cunoscută de personalul expoziției sub porecla de Uriașa Îndurerată.

După cinci luni în care s-a perpetuat această rutină, conducerea incubatorului a decis să reducă perioada de timp cuprinsă în taxa de intrare. S-a considerat că e nesănătos pentru anumite femei să stea acolo tot timpul, că era o metodă de autodistrugere prea tentantă pentru isterice. Nu se putea conta pe ele că se vor autoregla, și disciplina le interzicea să se tortureze și să se chinuiască singure. De asemenea, costurile medicale crescuseră, era nevoie de mai mulți bani pentru menținerea expoziției, au spus ei, așa că acum cu cinci cenți se putea sta doar o oră. Claudiei nu-i păsa. Corpul ei musculos, tatuat, îi aducea o groază de bani, cerneala și acele soțului ei aduceau de asemenea o groază de bani, așa că avea mai mult decât îi trebuia pentru a-și finanța obsesia. Intra și ieșea, după fiecare oră, în ziua ei liberă, plătea din nou, plângea, plătea din nou, plângea.

Grace știa întotdeauna unde s-o găsească, deși soțul ei nu știa când lipsea de acasă. Te puteai baza pe discreția ei, nu-i spunea lui Turo de ce n-a putut fi găsită Claudia. O lăsau să intre pe gratis la spectacol, știind că venise cu unicul scop de a o scoate de acolo pe balena plângăcioasă și în nici un caz, n-ar fi îndrăznit să-i ceară să plătească – pentru că arăta ca un Sonderkommando: detașată, teribil de întreprinzătoare și eficientă. Mergea pe urmele tânguielilor și își găsea prietena prăbușită pe podea. Apoi lua apendicele mare, cu bătături de la haltere, care avea uluitoare capacități de a arunca fiare pentru distracția mulțimilor, în mâna ei mică. Claudia o trăgea pe Grace lângă ea și o lua în brațele ei puternice acolo, pe podea, murmurînd.

— *Kleines* bebeluș, *kleines* bebeluș, *zu klein*.

Și Grace accepta psihoterapia și mângâia părul portocaliu scârțâitor al Claudiei, dacă se putea elibera ca să ajungă la el și o punea să-i promită că n-o să se mai întoarcă acolo. Nu-i făcea bine, spunea ea. Era ca sarea pe o rană nevindecată. Nu mai vin, repeta Claudia, dar săptămâna următoare se întorcea.

— De ce întrebi de prietena mea?

Cy ridică din umeri, îi zâmbi Claudiei și se întoarse s-o urmărească în continuare pe Grace la masa de șah. Se lăsase pe speteaza scaunului, așteptând mutarea adversarului, cu mâinile pe tăblia mesei, răsfirându-și degetele și ridicându-le ca și cum ar fi cântat la pian.

— Fără nici un motiv. M-am gândit că poate… nu contează. Locuiește la mine în bloc. Am aflat recent. Pare o persoană cu totul neobișnuită. Mi-a venit brusc ideea că poate mi-ar plăcea să… ei bine, să învăț să joc șah. N-am jucat niciodată.

Simți mâna Claudiei pe spate, apăsându-l de-a lungul coloanei. Îi iertă minciuna.

— Bravo. Dar n-ar fi bine să te învețe ea, o să-ți strice plăcerea. Și nu asculta ce se mai spune despre ea. Nu contează. E doar o persoană care se pricepe la multe lucruri.

La trei săptămâni după ce s-au întâlnit lângă fântână, Grace a venit să-l vadă pe Cy la ghereta lui. Se adunase mica mulțime a mijlocului de săptămână, soldați gălăgioși, în căutare de distracții deosebite în primele lor zile oficiale de permisie. Șase sau șapte tineri în uniformă așteptau să fie tatuați; folosea același șablon cu un pumnal pentru fiecare, aplicând vârful însângerat pe șase sau șapte umeri. Toți estimau după fața primului care se așezase pe scaun – cel mai mărunt din grup, o bucățică de flăcău, blond, ciupit de vărsat – cum vor suporta procedura. Își scoseseră toți odată cămășile, solidari în pregătire, au spus ei. Cy le simțea mirosul săpunului ieftin de armată, sudoarea și mirosul de piele neuzată. Corvezile dure din cătănie lăsaseră porțiuni de piele uscată și iritată pe corpurile lor și, dacă n-ar fi fost atât de evident că erau încântați că sunt soldați, și-ar fi dat seama din zonele atinse de eczemă din jurul taliei, de la manșete și la gât că se înrolaseră recent. Pielea îți dă întotdeauna informații – agresiuni, boli, cicatrici peste organele nefuncționale, suveniruri lăsate de violuri și de nefericirile pubertății, rasa, rasa combinată, dependență îndelungată de alcool, dietă și semnele dragostei, veche și nouă, bună și rea. În afară de rănile superficiale produse de uniformele aspre, păreau sănătoși, corpurile lor erau pe cale de a se întări, de a se rafina și de a se adapta la un regim de viață cu mai puțin somn, instrucție dură, hrană cu țârâita. Bănuia că nu vor fi frânți decât în măsura în care vor deveni buni soldați, după care vor fi în cele din urmă trimiși în Europa.

Zgomotul glasurilor lor crescu când Cy începu să lucreze, ca un val de bravură adresat dungii de culoare care era aplicată pentru veșnicie pe umărul tânărului. Era un ritual fără întoarcere care provoca întotdeauna glume, ironii, urale sau râsete din partea grupurilor de bărbați care participau împreună la ceremonie. La început, băiatul suportă bine conturul, cu o umbră de zâmbet, părând mai degrabă ușurat că neplăcerea este suportabilă, decât mândru de pionieratul lui. Apoi zâmbetul se prefăcu pe jumătate în grimasă, când acul împungea iarăși și iarăși aceeași porțiune sângerândă pentru a introduce adânc culoarea. Pe piele și în sânge apăru sudoarea, așa că la un moment dat transpunerea realității se suprapunea cu realitatea. Mușchii începură să-i zvâcnească necontrolabil.

— Hei, ușurel! Nu-i bine, puștiule. Încearcă să stai nemișcat, nemișcat. Zău că e mai bine dacă nu mai încleștezi mâna.

Cy șterse lichidele și lăsă băiatul să-și recapete răsuflarea. Ceilalți, începând să se plictisească sau fiindcă li se făcuse foame, s-au repezit, fără cămășile pe ei, la chioșcul cu cârnați. Când sosiseră fuseseră suspicioși față de Cy, n-aveau încredere că le putea face un desen de mână sau n-aveau destui bani pentru așa ceva. Sau poate îi deranja chiar profesia lui, îi speria, el era la urma urmelor un fel de bau-bau. Dar Cy înotase atâta timp prin mocirla dezaprobării oamenilor, încât acum depășise rușinea și nu mai putea separa diversele componente. Părul lui lung legat într-o coadă sărea în ochi în contrast cu capetele lor, toate rase. Aveau unitatea mai la nord, în afara orașului. Probabil că veniseră în Coney cu unicul scop de a se tatua, auzind că aici se făcea cel mai bine, cel mai ușor sau cel mai ieftin. Sosiseră devreme și își făceau deja planuri pentru restul excursiei. Unul din ei i se adresă entuziast lui Cy.

— Am auzit că aici sunt monștri chinezi și negri care țin farfurii în buze și pitici fără creier.

— Nu zău? Păi duceți-vă la Luna Park să prindeți un spectacol. Toate minunile lumii sunt acolo.

Cy luase bani de la toți înainte de a începe, ca să știe că erau legați printr-un contract. Le-a plăcut chestia asta, le dădea sentimentul unei frății. Îi pusese în cutia de metal, pe care o încuiase și o băgase în sertarul tejghelei din spatele lui. După ce prietenii lui îl părăsiră pentru scurt timp, gura blondului îi trăda suferința. Buza superioară, subțire, i se ridicase deasupra dinților din față și a gingiilor. Cy se opri din lucru și se dădu înapoi să-și aprindă o țigară. De obicei nu încuraja clienții și nu se arăta înțelegător față de ei, dar acum avea un acces de generozitate.

— Încearcă să te gândești la altceva, băiete. Lasă-ți gândurile să zboare. Spune-le cu glas tare, dacă simți nevoia. Dar relaxează-te, e mai ușor. O să suporți mai bine.

Pentru sfat, primi o privire de neîncredere sceptică. Băiatul nu voia decât să se termine mai repede. Cy ridică din umeri și luă din nou acul, plasându-și țigara confortabil într-un colț al gurii.

— Încearcă să te gândești la ceva care te adoarme. Ca să nu mai fii în corpul tău.

Ambii bărbați își ridicară privirea. Era vocea lui Grace. Stătea la intrarea gheretei într-o rochie de culoarea tutunului. Cy ridică din nou acul de pe piele, încercând să nu mânjească prea mult fragilul șablon negru în timp ce își trecea degetul mic peste imaginea conturată. Îl ustura fumul care-i intra în ochi și-și scoase țigara din gură. Grace avea în mână unul din caietele cu modele și se uita pe pagina cu cranii, plimbându-și un deget de la o orbită de craniu la următoarea, ca și cum ar fi căutat un fruct copt. Privirea ei se îndreptă un timp spre Cy, autoritară, ca și cum el s-ar fi aflat într-un loc unde n-avea ce căuta, intervenind în interacțiunea ei cu bărbatul de pe scaun. La un moment dat Cy crezu că o să-i spună să plece. Apoi își întoarse din nou privirea spre soldat.

— Ce-ai spus?

— Nimic, doamnă. N-am spus o vorbă. Dumneavoastră ați vorbit cu mine.

— Nu-ți dai seama că în curând va trebui să fii în stare să-ți pui mintea într-o cutie și s-o îngropi în pământ și să-ți amintești unde ai lăsat-o? Altminteri ai s-o pierzi, într-un fel sau altul. Poți exersa acum, omul ăsta o să te ajute, o să te îndatoreze cu niște durere. Așa că fă ce ți-am spus, gândește-te la ceva frumos care te adoarme.

Femeia era o brută. Ori o brută, ori un fel de înger obtuz și combativ, prea preocupat să emită avertismente și să sublinieze punctele slabe ale spiritului protejaților lui, ca să-și mai piardă vremea cu amabilități. Și-a repetat îndemnul. Auzind o femeie singură adresându-se camaradului lor, ceilalți soldați se întoarseră în gheretă cu gurile pline, ștergându-și ketchupul împroșcat pe piepturile goale și făcură mai multă gălăgie ca să-și afirme prezența. Dacă s-ar fi plimbat în Central Park sau în Upper East Side și-ar fi ridicat pălăria în fața unei femei neînsoțite și s-ar fi tras la o parte pe trotuar. În Coney era îngăduită încălcarea regulilor etichetei. Era ca un hotel mizer, un fel de bordel pentru satisfacerea poftelor sau un fel de cutie muzicală populată de personaje care sfidau ordinea socială normală, ființe care se strecurau în sacul legat cu lanțuri al lumii interlope, având cheia lacătului în dinți, știau cum se negociază, așa că de ce s-ar mai obosi cu galanteriile, de ce să le vrăjească pe târfe?

— Ce-ai zis, doamnă? Așa, ia spune-ne, Donny, ce faci tu înainte să adormi? Ia gândește-te la chestia aia, da' să nu-ți iei pălăria de pe genunchi când te ridici.

Prietenul își legăna rapid vintrele în spate și în față, în râsul general.

— Margie! Helen! Ah, Fraaances...

Grace se întoarse spre bărbatul din spatele ei. Zâmbi.

— O să vedeți. O să încercați și voi să scăpați de durere. Mă uit la voi, abia ați îmbrăcat uniformele și credeți că știți ce înseamnă să lupți.

— Păi eu am idee, dar ce-ar fi să mă informezi tu, domnu' colonel.

— Atunci să-ți spun. Înainte de a muri, îți leagă tuburile care ies din stomac cu mici clești de metal, pentru ca rahatul să nu iasă prin găurile făcute de gloanțe în timp ce preotul îți dă ultima împărtășanie. Nu se poate să-l faci pe preot să borască peste un muribund din cauza duhorii mațelor și a hranei transformate în căcat, îți dai seama. Ți s-a spus care e partea cea mai vătămată în război? Creierul. Războiul face o gaură de cur în el și, ori de câte ori are chef, fute gaura de cur. Întotdeauna ți se pare prea mică, de parcă s-ar despica. N-o să te obișnuiești niciodată cu ea – ca o fată mare care se întărește și nu mai sângerează. Întotdeauna te doare când te fute războiul, dar știi că freacă un loc din creier pe care nu-l poți controla, așa că o să reacționezi ca și cum ai vrea să fii futut – poate că o să-ți bați nevasta când o să ajungi acasă sau o să te înfigi în micuța ta fiică și o s-o pui să danseze pe masă cu pantofii și perlele maică-sii. Și după ce se termină futaiul războiului, apare porcăria asta puturoasă, scursoarea asta, exact cum o ai tu și pe urmă copiii războiului vor trăi și ei în creierul tău. Și când vei fi un moș cu medalii lustruite, toate îndoite și nu ți se mai scoală și puți a pișat, războiul o să vrea să se întoarcă să-ți futä creierul în gaura lui de cur. Toată viața. Sau până îți pui pistolul aici, sus și apeși pe trăgaci. Da. Da.

Doar zgomotul șicanelor șinelor pistei de bob, strigătele victorioase ale participanților și pocnetul obloanelor și al panourilor în bătaia vântului pe Oceanic Walk se mai auzeau în tăcerea care se lăsase. Grace încă zâmbea, acum mai larg, arătând cu degetul la tâmplă, ca o țeavă de pistol. Și era un zâmbet cumplit, cumplit pentru că nu avea trăsături psihotice, pentru că îi făcea gura să semene cu o pașnică semilună, deși vorbele care ieșiseră din ea fuseseră brutale. Cy simțea mirosul fluxului care se apropia, la patru sute de metri distanță, deși își ținea răsuflarea. Grace își desprinse mâna de tâmplă și dădu din nou din cap.

— Da.

— Isuse Christoase! Bine, doamnă, nu-i nevoie să te țicnești. De ce naiba a trebuit să vii să ne spui toate astea?

Tânărul se întoarse spre Cy, ca să-și dea seama cu cine ținea el.

— E gagica ta? Că e o femeie nemaipomenită. Te dă gata.

Cy scoase brusc aerul din piept ca și cum ar fi fost lovit în stomac și s-ar fi îndoit. Momentul de torsiune al situației îl ului. De unde venise această furtună bruscă răsturnând totul în calea ei, pe un ocean vag agitat? Grace era ca un robinet defect care nu mai ține și inundă bucătăria. Ah, îi amintea de Riley, cu siguranță, care, la cea mai mică scânteie exploda și îi ataca și pe cei mai insignifianți dușmani cu furia lui totală, histrionică, strivindu-i ca un tăvălug care trece peste un fir de iarbă unduitoare. Nu-și putea imagina decât că unul dintre soldați o jignise, atinsese o coardă sensibilă, ca și cum un obiect fierbinte fusese pus pe un dinte cariat. Poate că era orfană a Marelui Război?

— Ascultați, băieți. Dacă aveți noroi pe brațe, vă recomand cu tărie să vă duceți să-l spălați acolo, pe plajă, ca să nu vă intre în sânge. Hai, duceți-vă. Îmi prind bine banii voștri, am încheiat socotelile, nu vreau să mă cert cu voi. Îmi mai ia încă zece minute.

Băgă un pic de accent nordic în tonul lui. Pentru ei nu însemna nimic din punct de vedere geografic, desigur, Cy se îndoia că auziseră măcar de Lancashire, deși silabele scurte, urcătoare erau un limbaj universal, punând obstacole evidente în peisajul conversațional. Îl deranja mulțimea care-i abătea atenția de la Grace și-l deranjau soldații care scoseseră la iveală filonul războinic din ea. Și îl deconcerta felul în care chiar Grace putea pune sub semnul întrebării conduita oricui prin simpla ei prezență, prin modul generos și jignitor în care vorbea unor oameni total necunoscuți și înțelepciunea ei obscenă și demolatoare. Tinerelul de pe scaun devenea tot mai nervos cu fiecare minut. Camarazilor lui li se spusese s-o șteargă și dispăreau pe alee. Îi făcuse doar jumătate de tatuaj. Și nu voia să rămână singur cu Grace, care se putea foarte bine să fie scrântită la cap și cu un artist în tatuaj care era probabil înțelegător față de demența ei. Și nici nu se bucura de vestea că pielea avea nevoie de un tratament, pe care a lui nu-l primise, înainte de tatuare.

— Hei, șmecherule! Mie de ce nu mi-ai spus să fac asta? Nu mi-ai spus să mă spăl. E igienic? O să se infecteze? O să-mi taie coaiele?

— Liniștește-te, o să ți le tai eu dacă mai salți așa, ca un iepure în capcană. Cu puță cu tot. Stai liniștit, băiete, dacă nu vrei să te trezești cu un pumnal care arată ca secundul mort al căpitanului și cu un ac ieșind prin cealaltă parte a brațului. N-ai văzut că scrie Septic Sid pe afișul meu?

Umorul amenințător era marca Riley în meserie. Cyril Parks căutase instinctiv în memoria lui o reacție la pierderea controlului asupra unei situații și găsise personalitatea dublă a lui Riley, abilitatea lui de a uni două aspecte puternice ale caracterului lui în scopuri profesionale. Umor și Cruzime.

Acestea două erau soț și soție pentru prezentare în industria tatuajului, îi spusese Riley în mai multe rânduri. Vechiul lanț cu ghiulea. Pentru controlarea mulțimilor nu există combinație mai bună decât grosolănia și bufoneria, pentru că ele zăgăzuiesc orice formă de dezordine și bucluc, și în meseria asta erau dezordini și buclucuri grămadă.

Grace își puse atunci mâna ei mică pe umărul lui Cy. Era atât de ușoară, că îl liniști. Era prima dată când îl atingea și Cy simți ca o lumină trecând peste el. Introduse o foaie de hârtie împăturită între firele care conectau aparatura lui la contoarul de lângă sticluțele colorate. Deplasându-se prin aer pe lângă el, emană prospețimea pielii neparfumate, mireasma originii ei nedezvăluite sau mirosul vremii de afară.

— Dacă îl poți copia, mă întorc mâine dimineață. O să vreau multe, peste tot. Peste tot, dacă poți să le faci. Tu știi care sunt cele mai bune locuri pentru a le plasa și cum o să meargă mai departe. Vin la ora trei. Cu Maximus. Crezi că-l putem lega de gheretă ?

— Numai dacă nu ne trage pe toți în apă sau nu se apucă să-mi mănânce iarăși părul.

Grace zâmbi, inofensiv. Furtuna din ea se domolise, dacă fusese într-adevăr o amenințare.

— O să aduc niște bomboane de mentă ca să-l distragă. Vii la Varga diseară ? Ca să-mi spui dacă se poate ?

— Desigur. Deși nu sunt sigur că se poate. Ai spus pe tot corpul ? Ești sigură ?

— Sigură. Până plec, vreau să văd o probă, atât.

Îl urmări cum lucrează, blând și nemilos cu unealta lui, așa cum îl urmăreau trecătorii care se opreau să privească. Era la urma urmelor o tehnică artistică, mâinile care pictau se mișcau premeditat, lăsând în urmă o dâră de cerneală și era ciudat cum te subjuga și te calma. Sau poate că ea era hipnotizată, ca atâția alții, de broderia mecanică. Privirea ei întârzia o clipă, două, pe mâna lui, o simțea acolo și el era fericit că nu se desprindea și că mâna lui rămânea sigură. Se simți dintr-odată mândru de munca lui, mai mândru ca oricând.

Ar fi vrut să se poată opri ca să-i vorbească, poate ca să se asigure că era foarte fioroasă doar când se simțea amenințată, dar nu trebuia să uite de restul grupului și că soarele de afară îi va aduce mai târziu noi mulțimi. Arunca scurte priviri spre ea în timp ce întindea culoarea cu o cârpă pe client, zărind doar porțiuni ale corpului ei în vederea lui periferică, colțuri din rochia maro pe șold, părul roșu-închis, care-i lăsa liberă fața retrasă, frânturi abstracte. Parcă în tot ce spunea erau referințe la chestiuni mai importante; nu era niciodată departe de a ține o predică. Îi amintea în această privință de consilierii și pastorii din Morecambe.

Soldații s-au întors de la mare, doi erau uzi leoarcă după ce îi aruncaseră ceilalți în apă și forfoteau pe lângă gheretă, păstrând o distanță moderată față de Grace, care acționase ca un astringent asupra bravadei lor dezlănțuite. Sau poate că apa rece îi trezise din beție. Indiferent care fusese sedativul, se mai potoliseră. Dar când Grace ieși, unul din ei își ridică privirea și fluieră după ea. Fluierătura o mai urmă câțiva pași, picurându-i pe gambe și călcâie, ca o ultimă încercare de a o struni sau ca o ultimă săgeată care-i țintea sângele rece cu un mesaj legat de coadă, care spunea că la urma urmelor era doar o femeie și acest simplu fapt făcuse bărbatul să tragă cu arcul. Ea se opri, se întoarse, porni înapoi și se propti în fața celui mai masiv bărbat cu cel mai masiv rânjet pe față, bănuind că el fluierase. El își supse burta, își umflă pieptul cu plămânii, așteptându-se la o replică dură, o lovitură în față, o mustrare care să-l facă să roșească, obișnuita ciorovăială a sexului ei. Cy tocmai voia să se ridice și să intervină, când Grace își băgă degetul mare în gură, apoi îl ridică și îl trecu, umed, peste o murdărie imaginară de pe obrazul bărbatului, aducându-i carnea feței într-o cută la margine, ca o femelă de mamifer care își spală puiul lipsit de apărare. Era un gest mărunt, dar avu o rezonanță puternică și părea la fel de nepotrivit ca numele ei. Apoi își făcu în liniște ieșirea din scenă, lăsând în urmă câteva comentarii timide, neauzite.

— O zănatică! Probabil nu e zdravănă la cap, probabil o face cu alte fete, nu, băieți?

— Da, sau cu fetișuri de-ale bolnave. Ce trăsnăi spunea despre fetițe! N-am mai auzit așa ceva!

Le era clar că Grace era smintită la cap și în stilul ei, la fel cum fuseseră făcuți să creadă că totul era smintit într-un fel sau altul în această aglomerație, vastă și turbată, de paviliioane și de mașinării de iarmaroc. Așa că au lăsat-o să plece, netulburați de ea și totuși capabili să accepte undeva, înlăuntrul lor, că nu-i deranja, pentru că ăsta era rolul ei în timp ce vizitau Coney, așa cum rolul lui Cy era să-i tatueze, să-i rănească și să-i sperie puțin cu brutalitatea lui morocănoasă și cu cerneala lui agresivă, la fel cum înghițitorii de flăcări, contorsioniștii și monștrii îți produceau un fel de neplăcere la mațe dacă le dădeai cinci cenți ca să intri în parcurile de distracții.

În Coney se încălcau regulile cu privire la regulile încălcate. Toți cei care reclamau șederea acolo sau un loc de muncă trăiau conform lor și aproape nimeni nu le înțelegea. Vizitatorii se comportau cum nu s-ar fi comportat niciodată acasă. Oamenii de afaceri din Coney săpau în cele mai absurde, cele mai desfiguratoare, cele mai contemporane cotloane ale creierelor lor și își vindeau mărfurile. Se spunea că merge orice. Tărăboiul uman, nebunia, crima, care decurgeau din lipsa controlului și din eternul circ erau la fel de naturale ca isteria copiilor mici când li se dă un cadavru îmbrăcat în costum de paj din catifea și o masă de spiritism. Cy învățase că nu trebuie să te raportezi la alcătuirea stranie a locului, pentru că prin natura lui, se răsucea în minte, scotea himera din frâiele definiției și ale legii și putea foarte bine să te înnebunească de tot dacă o urmăreai. Mai bine te dai în călușei la Coney, în sus și-n jos, în sunetul muzicii zornăitoare sinistre a pianelor mecanice cu ciocănele, al tânguielilor de operă ale sirenelor și al percuției mormăitoare a barelor de protecție ale mașinilor. Mai bine călărești anarhia ca într-unul din tatuajele lui cu femei cu sânii goi care călăreau pe șerpi cu limba bifurcată

în spuma unei mări verzi. Cy ascultă deci cum o ocăra grupul pe Grace și nu se deranjă s-o apere, cum ar fi putut face eul lui procedural, de gentleman, dacă ar fi fost localizat în altă parte.

Nu va putea să despăturească și să se uite la hârtia lui Grace decât după zece seara, când în sfârșit punea scândurile pe gheretă, ultimii clienți se îndepărtau și el se ducea la Varga să se relaxeze. O băgă în buzunarul de la cămașă, bănuind că este ori ceva vag inacceptabil, ori o grozăvie pe foaia aceea, ceva care ar putea pune un obstacol în mașinăria relației lor sau care ar putea reteza afecțiunea lui abia înmugurită. Și va trebui să aibă în mână un pahar cu tărie când bănuielile lui se vor confirma sau se vor risipi. Până atunci va încerca să nu se gândească la asta. O să-și vadă de munca lui. Va fi gogorița mulțimilor.

Războiul era un lucru deosebit. Cy părea să-și amintească asta de demult, de când încă era un băiat pe picioroange, era o realitate spicuită din conversațiile de pe promenada din Morecambe și din peripețiile locuitorilor săi. Scotea din oameni ce era mai bun și mai rău și ce era de-a dreptul de neînțeles. Îi făcea să lepede pielea moartă a rațiunii și să adâncească rădăcinile naționalismului. Deveneau victime ale obișnuinței – își amintea cozile la chioșcurile cu ceai din orașul lui natal, dansurile pentru colectare de fonduri și adunările cu mulți participanți ale tuturor organizațiilor, care au continuat mult timp după ziua păcii, mult după ce ei au ajuns să fie aspru criticați. Pentru că repetiția și rutina dau o senzație de ușurare. Războiul împingea oamenii să caute principii și bună cuviință, chiar și frânturi de Dumnezeu țesute în lanțurile de scrisori și folosite ca armură împotriva tuturor suferințelor bestiale și ticăloșiilor imorale produse de alte ființe umane, de cei acuzați că încheiaseră un pact cu diavolul. Dar le furniza și justificarea pentru a se comporta ei înșiși foarte rău sub marea umbrelă neagră a unui fenomen mult mai rău. Își aminti că tribunalele din Morecambe păreau mai pline ca oricând în timpul Marelui Război, cu hoți de buzunare, bigami și chiar jefuitori de bănci. Își aminti că mama lui spusese că unii oameni pur și simplu ridicau mai tare glasul când trecea prin ei răsuflarea războiului. Ce părere ar fi avut Reeda despre conflictul de acum ? Cu atâta nutreț uman. Ceva atât de premeditat și de sinistru în esență și care părea să nu se mai sfârșească. Se întreba cum o duceau compatrioții lui, știrile de la radio și din ziare erau deprimante, ca să nu spunem mai mult. Se întreba dacă să le scrie lui Jonty și Morris, să le spună câteva vorbe prietenești. În Brooklyn, discuțiile erau furioase și pesimiste, paranoice și în ultimă instanță neputincioase, circulau povești de groază prin comunitățile hasidice și se făceau încercări disperate de a fi contactate rudele din străinătate, se trimiteau cereri de imigrare la sediile oficiale. Clătinări din cap, lumânări aprinse în ferestre și în sinagogi.

Dacă altceva bun nu făcuse, cel puțin războiul dăduse avânt industriei tatuajului. Nu numai că se vindeau incredibil de bine modelele militare, dar regulamentul privitor la obscenitate aprobat de guvernul american interzicea înrolarea în forțele navale sau alte arme ale celor cu marcaje indecente, așa că vechile lucrări se tot refăceau. La fel ca înotătoarele goale și tipele sexi din industria filmului reformată conform codurilor rigide ale Hollywood-ului, tatuajele vulgare deveniseră acum istorie, se încheiase epoca năbădăilor. Erau respinși zilnic băieți pentru că aveau pe corp frumușelele cu crăpături confuze și sfârcuri ridicate și se îmbulzeau la el să le dreagă. Aspiranții își puteau schimba desenul, li se făcea această concesie, în fond aveau interesul ca oamenii să se înroleze, se desfășura în fond un război de proporții cumplite, despre care se prezicea că în curând va fi și mai cumplit. Acum, Cy îmbrăca toate femeile goale pe care le desenase înainte. Sânii goi erau bine ascunși sub rochii groase. Fetișcanele obraznice își trăgeau pe picioare, cu ajutorul lui, ciorapi lungi negri, potriviți cu pantofii cu toc și uniformele de infirmiere. Băieții erau stânjeniți și triști văzând cum dispar iubitele lor.

— Adio, Bessie, adio, Marie. Ne vedem data viitoare, scumpo. Îți mulțumesc pentru clipele fericite.

Cy încerca să păstreze elemente sexi candide la fete, un șold ieșit în afară, un deget care te chema, gene coborâte, dar nu putea să nu se simtă ca un fel de tată puritan, despotic. Era ca dimineața de după, fiecare fată se îmbrăca și întâlnirea amoroasă se termina. Atâția iubiți și toți plecau...

Era un ochi. În mijlocul foii de hârtie a lui Grace era un ochi, splendid deschis, static, nu clipea. Era aproape hieroglific, cu margini negre, cu gene negre, de fapt era mult tuș negru, și era rulat în spirală la colțuri. Putea să-și fi închipuit că nu va desena pentru ea păsări, fluturi sau poezioare delicate. Nici portrete de președinți pe coapse sau simboluri religioase, cu care femeile de circ uluiseră prima dată publicul cu patru decenii în urmă. Barul de la Varga era înțesat în noaptea aceea. Se așeză la tejghea și dădu la o parte paharele goale de lângă bucata de hârtie pusă în fața lui ca o temă pentru acasă, reducând învălmășeala și haosul din jurul foii.

— Scotch astă-seară ?

— Da, mulțumesc.

Valerie se ocupa de el cu rutina obișnuită a îndatoririlor ei și Cy se întoarse la imaginea din fața lui. Irisul era verde, verde, cel mai misterios pigment și conținea o canitate substanțială de non-detalii, care conferea centrului imaginii un aspect de amuletă. Nu existau despărțituri ca acelea conținute de ochiul uman sau spițe vagi neregulate, informație cantitativă, pete, inflexiuni, porțiuni întrerupte și procentaje. Doar o sferă verde pură ca un giuvaer sau ca un vechi blestem. Era necontenit, neiertător. Îl apucă durerea de cap numai uitându-se la el.

Glasul lui Riley i se alătură la bar, fălindu-se în arena lui cea mai naturală, spunându-i că toate sunt vrăjitoare, toate femeile din lume. Cu abilitatea lor de a manipula durerea, mirosul lor de apă dulce și sărată. Și nici ea nu era mai brează, micuța lui Grace, curajoasa lui floricică. Nu era deloc mai brează. Cine știe ce râie ereditară sau spor vindicativ sau șuviță buclată de sânge pe care le aveau toate, le făceau să fie sălbatice, să vrea să dea cu copitele, să muște și să zgârie. De aceea se rostogolesc peste tine și se cațără pe tine când tu ești atât de prins de poftă că nu te poți apăra și ele te privesc de sus cu ochii deschiși, ca și cum te-ar deposeda de ceva, ca și cum ar fi pe punctul de a comite un măcel. Stafia lui măslinie era acum aici și dorea să înceapă o conversație încrâncenată ca întotdeauna cu Cy, care să-l facă să pară deștept și să fie validată numai de o discuție provocatoare, de zgândărirea unui nerv deja iritat ca să-l facă să zvâcnească. Cy n-avea nici un chef să-i facă pe plac bătrânului ticălos.

— Pleacă, Eliot Riley. Pleacă, pune-ți pofta-n cui.

— Ce-ai spus, scumpule?

Mary îl privea, în timp ce sora ei îi turna băutură în pahar dintr-o sticlă prăfuită. El clătină din cap și întinse mâna, ca și cum s-ar fi scuzat. Whisky-ul se așeză în pahar peste gheață. Nu-și amintea precis când începuse să bea numai tărie. Dar uneori părea o băutură potrivită, singurul remediu pentru locul în care lucra și pentru profesia lui. Își aduse aminte când băuse prima dată, sub îndrumarea lui Riley, la Câinele și Potârnichea. Adu-i puștiului o bere slabă. Părea atât de mult de atunci. Varga era ticsit, treceau mereu corpuri pe lângă el, clătinându-l ușor dintr-o parte într-alta. Ușa localului era deschisă, dar mișcarea aerului nu era plăcută. Se simțea umezeala, ca și cum atmosfera se pregătea pentru una din uriașele furtuni de început de vară care se abăteau deseori asupra New York-ului, cu săgeți purpurii de fulgere și tunete puternice, cu trosnituri deasupra, de parcă o divinitate își făcea curățenia de primăvară. Simțea că vine ceva, un front aducător de necazuri și se gândi la pescarii din Morecambe care puteau să prezică mersul vremii, care simțeau dinainte gustul ploii venind dinspre Atlantic și care le puteau spune marinarilor de uscat că era numai la o oră în urma lor în marele golf. Până când o furtună nevăzută s-a ridicat ca degetul spastic al lui Poseidon și ei pur și simplu au dispărut, ca să știți.

Cy se lăsă din nou pe scaun și aruncă o privire prin sala de jocuri. Era prea plină de oameni și fum ca să vadă dacă Grace juca totuși în seara aceea. Bani viermănoși, mototoliți, treceau din mână-n mână. Își frecă fața, trase o dușcă zdravănă și simți lichidul arzându-i gingiile și gâtul. Valerie îi mai turnă whisky în pahar și puse sticla lângă el pe tejghea, bătând-o ușor cu unghia roșie a unui deget. Probabil că el avea fața aceea, expresia unuia care înoată departe în largul mării și are nevoie de un colac de salvare sau expresia unui miner istovit care bâjbâie după o canistră de benzină în bezna obsidiană în timp ce lampa lui se stinge, pentru că Valerie nu se înduioșa de un compromis de suferință, nu se încurca ea cu jumătăți de măsură. Cy își îndreptă din nou atenția spre foaia de hârtie. Da, putea copia cu ușurință desenul. Nu era greu. Putea să-i spună lui Grace că o s-o tatueze. Și bineînțeles că va fi fericit să lucreze pe ea, să se bucure de compania ei în gheretă, s-o cunoască pe ea și corpul ei mai bine. Dar în esență nu înțelegea ochiul lui Grace. De ce naiba și-l dorea? Ce rost avea o imagine repetată? De ce să n-o amestece puțin? Într-un fel era prea simplu, ridicol de simplu și își dădea seama că îi scăpa sensul întregii povești. Poate că o făcea pentru numărul ei de la circ, dar însemna să meargă cu gândul prea departe. Din nou avea sentimentul că trebuie să se concentreze mult, să apese de două ori pe ambreiajul din creier din cauza ei. Își aprinse o țigară, o parcă în colțul gurii și se puse să termine un generos pahar cu whisky. Un ochi, iarăși și iarăși. De câte ori voia să i-l facă? Cât să-i ceară? El dorise s-o impresioneze cu aripi detaliate și umbre delicate, să-i dea zbor trupului. Îi plăcea ideea de a desena pe o femeie făpturi înaripate. Îngeri sau harpii, modelele astea se potriveau întotdeauna pe ele, corpurile lor adăposteau foarte bine aceste compoziții, de-a lungul sternului, pe umeri, de-a lungul spatelui care poate conținuse deja odinioară rădăcina și tulpina aripilor – depinde cum le priveai. Dorise să-și arate măiestria, s-o pună să aleagă unul din desenele lui și mai dorise să aibă un fel de parteneriat artistic personal cu ea, ca Arturas și Claudia.

Se răsuci în scaun și se uită din nou prin sala de jocuri. Corpurile de acolo se mișcau ca firele de nisip într-o clepsidră și în cele din urmă o parte se golea. Și iat-o pe Grace, așezată în fața unei persoane pe care Cy n-o vedea, primul adversar al serii. Era îmbrăcată cu aceeași fustă petrecută și aceeași bluză ca în noaptea când o întâlnise prima oară. Dar avea părul lăsat pe spate, îi ajungea până la marginea arcului spinării și un pic mai jos, câțiva centimetri din el atârnau deasupra adânciturii și se ondulau în aer. Nu începuseră partida, ea își ținea întotdeauna părul strâns când juca, Cy știa măcar atâta lucru despre ea, era irelevant, dar real. Părea frumoasă de la depărtarea asta, în profil, cu trăsăturile ei puternice atenuate de lumina sufocată de fum. Înainte ca el să-și dea seama că o privea fix, cu îngăduință, ea îi întâlni privirea. El își ridică mâna și o flutură, diplomatic. Grace dădu din cap. Nu-i zâmbi cu tandrețe cum o făcuse mai devreme și el se gândi că poate nu-l recunoscuse. Apoi, respingând această presupunere și continuând să privească spre el, ea își ridică mâinile într-un gest european flamboiant – cu palmele în sus – și ridică din umeri, ca și cum ar fi spus că nu știe răspunsul la o întrebare pusă recent sau ca și cum îi cerea să comenteze. Cy înțelese. Îi zâmbi în așa fel încât ea să știe că era o idee bună, plauzibilă, logică. Deci va veni mâine la el. Și poate, poate va fi pentru ei începutul.

A doua zi la ora trei după-amiaza, era clar că nu se va arăta la gheretă. Așteptase toată dimineața sosirea ei, cu tot mai multă nerăbdare și nervozitate, fără să-și ia pauză de masă, pentru că nu voia să riște să părăsească zona taman când ea s-ar putea hotărî să vină. Nu s-a repezit nici până la vânzătorul de hotdogs ca să-și potolească foamea cât de cât, dându-și seama că mirosul de ceapă și de carne condimentată de pe limba lui s-ar putea menține și ar deranja-o. Între doi clienți, se ridica de pe scaun și pândea apariția capului înalt și negru

al calului condus de Grace pe alee. Spusese că o să vină la trei. Și trecuse de trei. Ziua se scursese și odată cu ea și șansa de a o vedea între patru ochi. Dezamăgirea se așeză în el precum cărbunii uzi în cămin, mobili și reci, și stingea mereu orice flacără de optimism pe care el încerca s-o treacă peste ea – că poate avusese o urgență, poate uitase de o întâlnire prestabilită, poate că nu se răzgândise să se tatueze, dar cine știe ce conspirație prozaică dar infamă o reținuse, o ținea departe de el. Și în orice moment putea să apară în costumația ei purpurie de circ, cu labele arcuite ale picioarelor în balerini și cu scuze în ochii ei atât de negri, negri ca tăciunii. Nu. Nu. Pur și simplu nu venea.

Cam la aceeași oră post-meridian din ziua precedentă și cu burta periculos de goală, Cyril Parks ocupa același scaun de la Barul Varga Oyster, cu care colaborase fundul lui cu douăzeci și patru de ore mai devreme, bând ce mai rămăsese în sticla de whisky. Cu această ocazie, a luat recipientul din mâna Valeriei când aceasta a început să-i toarne în pahar și a pus un teanc de notițe pe tejghea. Nu l-ar fi deranjat prezența unui prieten, doi, în seara aceea, cineva cu care să schimbe câteva vorbe, Turo, Henry, poate chiar unul din vânzătorii de pe alee, numai să nu rămână singur cu vocea lui Eliot Riley în cap și cu impulsul de a bea în tăcere. În local erau una sau două fețe familiare, nici una pe care ar fi dorit în mod special s-o invite să i se alăture ca să-i țină de urât. Mai bine s-ar pregăti cu tăria pe care o bea pentru o nouă seară de discursuri bombastice și de obsesii, grăbind momentul în care alcoolul care-i năclăia creierul avea să anihileze prezența fantomei fostului său patron. Avea încă foaia de la Grace în buzunar, o purta cu el de când ea o pusese lângă instrumentele lui, ca pe un tratat prețios. Avea încă senzația că ea conținea o ghicitoare pe care era îmboldit și obligat s-o dezlege. Și poate că dezlegarea ei o va aduce pe Grace ca răsplată, deși ideea părea în mod ridicol că ține de o vrajă.

Ce avea ea de gând cu acest ochi scandalos, verde și negru ? Cum ar fi intrat triumfal Riley în sufletul ei ca să afle ? Ce remarcă de sondare a personalității ar fi ales el ca să i-l deschidă ? Și ea cum ar fi reacționat ? Dintr-odată îi văzu pe amândoi clar în minte, Grace și Riley, luându-și pozițiile de apărare față de celălalt, cu ochii căscați și cu expresiile unor cocoși de luptă gata să se îmbățoșeze, să-și ciugulească și să-și sfârtece reciproc ligamentele din gâtlej. Era o imagine înfiorătoare. Din fericire, se putea consola cu ideea că, deși găsea unele asemănări de temperament între ei – fanfaronada singulară, egoismul, șovinismul –, era sigur că nici unul nu l-ar fi tolerat cu nici un chip pe celălalt. Nu, Riley n-ar fi putut s-o citească, dacă și-ar fi pus vreodată în cap așa ceva. Nici măcar marele corespondent al mesajelor umane, cum se intitula Riley, cu comentariile lui provocatoare, cu conversațiile lui manipulatoare care făceau oamenii să-și lepede toate tainele, nici măcar el n-ar fi putut descifra codul ei. Și oricum, ce știa Eliot Riley despre femei, el, cu baladele lui grosolane în care își bătea joc de numele lor, cu referirile la fundurile lor și la țâțele lor lăsate, trăgând plase de adâncime prin zonele mâloase ale impasibilității lor și dragând din ele furia primordială și blesteme de moarte, cum ele nu rostiseră și nici nu crezuseră că pot rosti vreodată, și mânia și lacrimile lor ? Și ce-a fost de fapt relația lui ciudată cu Reeda Parks, care s-a dovedit a fi una de trainică afecțiune, deși niciodată transformată în curte propriu-zisă, ci lăsată pustie pe veci ? Cine se credea el de l-a întrebat o dată dacă va trebui să-i facă lui Cy ucenicia și în materie de femei, nu doar în meserie ?

— Să te ia naiba, Eliot.

— Poate astă-seară vrei să mănânci ceva, scumpule. Crevetii sunt foarte buni, sunt proaspeți, de azi. Să-ți fac o farfurie ? Hai, de ce nu vrei să mănânci ?

Cy scutură din cap, refuzând oferta lui Mary, scoase desenul din buzunar și îl desfăcu.

— Ce ai acolo, scumpule ?

— A, o lucrare. E ceva ciudat.

Deși sora lui îl privea pe Cy cu blândețe, Valerie părea dăunătoare și indiferentă în același timp. Și el se întrebă din nou dacă nu se făcuse o înțelegere la nașterea lor să-și separe personalitățile, deși corpurile lor nu erau despărțite.

— De când ești aici ?

— De vreo șapte ani.

— Zău ? Păi nu e bine să stai mut și să nu vorbești cu nimeni, cum faci tu. Nu mai fi atât de posac și de închis în tine. Nu-ți dai seama că îndepărtezi oamenii ? Nu-ți dai seama că celor care te acceptă acum n-o să le mai placă să te aibă în preajmă ? Ești tăcut ca mormântul.

Cy îi zâmbi lui Valerie, apoi n-o mai băgă în seamă. Avea impresia că ochiul vorbea subtil despre respingere; privindu-l acum, simțea asta. Era rece și îl neliniștea; de obicei lucrările lui nu-l neliniștau. Amintindu-și toate imaginile stranii pe care le tatuase pe toți ciudații, n-ar fi putut spune că asta era cea mai neobișnuită, în nici un caz. Nu era deloc, în comparație cu paloșurile care despicau capete asiatice și cu personajele de benzi desenate cu penisuri cât niște stâlpi de felinare, pești și ambalaje de cartofi prăjiți pe muntele lui Venus bărbierit. Dar ochiul era din altă poveste. Ca simbol, avea înțelesuri după înțelesuri, curenți care se răsuceau sub alți curenți, ca marea. Cy avea impresia clară că Grace deținea și un curent subacvatic rapid, o neliniște în spatele ochilor ei negri. Și mama lui avea această trăsătură, ca și cum era întotdeauna ocupată în spatele chipului ei. Ca și cum avea în ea o mișcare, pe care o ascundea de Cy în spatele acelor portaluri cenușii, clandestine, avea un râu înlăuntrul ei. Se gândi la ochii harnici ai mamei lui, la ochii ei după ce umblase pe promenadă cu prietenele ei de politichie încăpățânate, cu fiul ei lângă ea și cu tava de alamă goală, în toți acei ani. Se gândi la subterfugiile și punctele ei tari, la scrupulele și ignominia ei, la acel lucru despre ea care o făcuse pe doamna Kirkstall de la Grand Hotel din Morecambe s-o înșface de încheietura mâinii și s-o întrebe, Reeda, ce te-a apucat ?

Își mai turnă whisky în pahar. Îl durea capul de atâta concentrare și băutura îi decanta celulele creierului. Știa că ar trebui să mănânce ca lumea, sau să se ducă acasă, să doarmă, să se trezească a doua zi fără senzația de arsură și usturime. Dar se ținuse de o idee până în acel moment, o idee despre mama lui și Grace. O idee despre ochi. Și nu voia s-o scape, voia să găsească răspunsul și în orice caz atenția pe care i-o acordase făcuse ca monologurile devastatoare ale lui Riley să pară că s-au îndepărtat, că au fost înlocuite.

Foaia pe care era tipărit ochiul era veche, semăna cu un pergament și avea marginea zdrențuită, care o da de gol. Fusese ruptă fără milă dintr-o carte. Ruptura era grosolană, crima se comisese probabil repede, în prezența celor care puteau pedepsi sau dezaproba gestul. Cy împături strâns hârtia. Da, era un fel de vrăjitorie furtul ăsta. Distrugerea unui obiect sacru este ceva vag ocult, cu siguranță abominabil, nu asta învățaseră la școală el și băieții ? Și erau bătuți zdravăn cu nuiaua peste palmele deschise, atârnate, când se producea orice fel de distrugere a unui material scris, era unul dintre motivele de enervare preferate de Colin Willacy. Standardele lui de comportament școlar erau acum acolo, mergeau țanțoș pe lângă el ca un câine fără lesă la picior, îmblânzite și ridicole, prin scursura și gloata din Coney Island. Dar oare nu avusese Grace motivele ei pentru această crimă ? Nu fusese justificată ?

Și-o imagină rupând foaia dintr-o carte legată în piele dintr-o veche bibliotecă plină cu texte antice, scrise într-o altă limbă, în timp ce tunurile făceau bum-bum-bum afară și orășenii alergau de-a valma, mâncând pământul și căzând pe stradă. Flăcările cuprindeau clădirile. Copiii erau ridicați în brațele celor care nu trebuiau să-i ridice și să-i scoată din copilăria lor, iar oamenilor evlavioși li se tăia gâtul în timp ce se rugau. Vechea lume brutală o determinase să facă asta, lumea care exploda acum din nou, amintindu-i poate de ceea ce, într-o altă viață, fusese silită să vadă. Toate acele povești pe care i le spuseseră ochii ei când s-au întâlnit ! Ce văzuse ea și adusese, ca un suvenir invizibil al trecutului, în America ?

Era probabil ceva similar cu poveștile dureroase care circulau în acest oraș de refugiați. Chiar în Brooklyn aveau loc tot timpul recuperări și răfuieli, nu ? Vechi și noi, povestirile imigranților polonezi, ruși și cehi erau depănate într-un ritual trist și cusute în pătura din petice a locului. Acesta era scopul ochiului, o declarație a celor văzute de ea ?

Grace probabil juca șah în camera din dos, în clipa aceea, Cy putea să intre acolo, s-o scoale de pe scaun, s-o scuture și să-i ceară să se explice, s-o întrebe de ce nu venise la el când spusese că va veni. Sau putea s-o sărute și să aștepte. Cy se ridică, se răsuci mult spre dreapta și se reașeză brusc. Realizase ceea ce își propusese. Era beat. Și era târziu. Localul se închidea, se strângeau ultimele farfurii unsuroase cu produse marine. Imaginea ochiului martor atotvăzător de pe tejgheaua barului din fața lui era acum cețoasă, mișcându-se ca un lotus pe suprafața apei. Trei sferturi din sticla de O-fii-vesel și ideea lui despre Grace fuseseră aproape suficiente. O ficțiune aproape suficientă pentru a-l convinge și a-i da dreptate în privința imaginii, pentru ca, la îndrumarea Providenței înduioșate, ea să vină la el, dacă se concentra puternic asupra trecutului ei violent, distrus de război, inventat de el. Își puse capul greu în mâini și închise ochii ; viziunile radicale și parabola tandră se sfărâmară ca o vază sub șenilele unui tanc pe un drum de țară dintr-un sat părăsit, un obiect căzut dintr-o căruță și lăsat în urma exodului locuitorilor, după închiderea lor în ghetouri și lagăre, pentru a fi măcinat și prefăcut în praf.

Erau la marginea apei. O mulțime de cochilii sparte acoperea linia țărmului, plaja era presărată toată cu sedimente. Fluxul înalt lovea vasele de ancore și ducea ecoul clipocitului melodios al valurilor în carena lor. Cy își simțea corpul curat și gol, nescris. Grace purta o rochie din bucăți de panglici vechi și de haine diverse. Nu avea părul strâns. Dinspre ea venea un cântec liniștit, elegiac, pe care el nu-l mai auzise, cu cuvinte pe care nu le înțelegea. Apoi Grace vorbi.

— Cred că Claudia e cam supărată pe mine.

— De ce spui asta?

— Ea consideră că trebuia să mă duc la Turo. Îl cunosc mai de mult. Crede că e o jignire adusă reputației lui.

— O înțeleg.

Grace se întoarse spre el. Avea o pată de sânge în colțul gurii. O mică vânătaie de-a lungul obrazului, alcătuită din multe punctișoare albastre și roșii.

— Nu înțelegi nimic. E greu de ales.

— Îmi amintești de cineva, Grace.

— Știu, de tipul de care vorbești întotdeauna când ești beat.

— Nu, nu de el. De niște femei, cunoștințe ale mamei.

Din gură i se scurse un firicel de sânge. Probabil că îl simți, pentru că și-l șterse cu gulerul rochiei. Când își ridică rochia spre față, primul nasture se descheie. Privind-o de sus, Cy văzu ieșind la iveală umflătura unui sân, cu pielea strălucind acolo unde îl atingea sternul. Simți că nu-i e teamă.

— Și ținea la femeile alea?

— Da, foarte mult. Erau bune prietene.

Cy era convins că nu-l va respinge când se apropie de ea – și nu-l respinse. Gura ei n-avea gust de sânge și limba care se mișcă pe buzele lui era caldă. Dar îi simțea corpul rece, prea rece pentru temperatura visului. După ce s-au sărutat, fața ei s-a învinețit mai tare, s-a înnegrit, s-a înmuiat și s-a micșorat pe o parte, ca un fruct putred și unul dintr-unul din iriși s-a scurs cerneală în albul ochiului. De-a curmezișul fălcii îi apăruse o tăietură și în nara ei era o bășică roșie umedă. Cy își strecură mâna în rochia decoltată, își trecu degetul mare peste sfârcul ei, simți cum îi tresare sângele, cum i se umflă în vene și simți că începe să i se întărească penisul. Ea oftă, își ridică mâna spre mâna lui și o apucă, o duse împreună cu ea în afara rochiei, în timp ce el o pipăia, îndrumând-o. El auzi muzica unei chile de vas și răpăiala sacadată a pietrișului lovit de valuri pe țărm, ca sunetul produs de niște chei pe un inel metalic sau al unei mistrii care răzuie mortarul de pe un zid.

Când Cy se trezi, fața lui era pe tejgheaua lipicioasă cu miros de pește și încăperea era pustie, cu excepția a doi bețivi într-un colț, care se certau nedibaci cu surorile în privința plății. Prin aburii acum rarefiați ai alcoolului văzu că paharul din mâna lui era gol. Sticla cu whisky dispăruse. I se păru că aude marea, dar nu era sigur dacă nu era doar o rămășiță sonoră a visului lui.

— E aici?

— Cine să fie aici, scumpule?

— Reeda. Ba nu, Grace, mai e aici?

Gemenele se apropiară de el. Mary întinse mâna și îl strânse de picior.

— A plecat adineauri, scumpule. Vino sus să te culci, dacă vrei. Ai mult de mers până acasă.

Mâna ei la câțiva centimetri de vintrele lui încinse. Vârful arătătorului se mișca ușor, ca și cum ar fi întins cărbunele pe un desen. Valerie părea a fi în celălalt capăt al încăperii, adunând paharele goale, deși era lipită pe vecie de șoldul surorii ei. Deci așa mergea treaba între ele, se gândi el. Din considerație, ca o recompensă. Sau în momentele de viclenie și rătăcire, de distragere a atenției, când cealaltă era ocupată.

— Îți mulțumesc, dar trebuie să plec. Nu mai sunt bun de nimic după atâta whisky. Sunt beat criță, dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Bine, atunci așteaptă puțin să văd ce hrană rece mai găsesc. Pun pariu că trăiești numai cu supă primită de pomană.

Gemenele se duseră la bucătărie. Pe bar, lângă Cy, era o stivă de table de șah vechi și câteva piese căzute din ele. Turneul din noaptea aceea și orice activitate în local luaseră sfârșit. Își frecă fața, pe care o simți amorțită și clipi puternic ca să-și recapete vederea. Extrase încet bucata de pergament din buzunarul cămășii și o desfăcu. În timp ce privea ochiul, el îi întorcea privirea, așa că de fapt nu putea să-l vadă și să-l evalueze – nu în felul în care sunt luate și consumate obiectele văzute de către privitor. Asta era sursa problemelor acestei imagini. Ochiul îi manipula privirea, nu reușea să fie neînsuflețit și refuza să fie evaluat ca obiect. Sincer, el nu știa cine privea pe cine, Cyril Parks sau ochiul, pentru că privirea lui era oglindită, refractată, pusă la același nivel. Ca și cum imaginea juca un joc cu el.

O secundă mai târziu se pomeni pe picioarele lui, întorcându-se repede la Sheepshead Bay, fără să-și fi luat picnicul sau rămas-bun de la gemene. Apoi se pomeni făcând semn unei mașini întârziate care trecu pe lângă el în direcția dorită.

Grace nu păru furioasă că era trezită la ora aceea. Nu i se vedea surprinderea pe față când îl văzu pe Cy acolo, silueta lui înălțându-se pe coridor și aplecându-se spre ușa ei, ca și cum ea era obișnuită cu asemenea apariții nocturne nedorite. Nu fusese nevoie să bată la ușă prea mult până să vină să deschidă, ceea ce însemna că el nu avusese timp să-și reconsidere acțiunile sau să se gândească la posibilitatea că ea era cu cineva în pat.

— Am luat foc?

— Cum se cheamă când termini un joc ca învingător? Șah-mat? Dar dacă nimeni nu poate câștiga? Se întâmplă, nu? Dacă e egalitate?

Grace căscă și își băgă degetul mare pe sub breteaua cămășii de noapte care-i alunecase de pe umăr.

— Șah permanent.

— Ascultă, nu eu trebuie să hotărăsc și n-aș vrea să conving pe cineva să facă un lucru care rămâne, dacă nu e și persoana convinsă, dar cred că trebuie s-o faci. Cred că trebuie să-ți faci tatuajele. Chiar dacă nu ți le fac eu. Chiar dacă te duci la altul. Cred că ar fi... spectaculos.

Ea râse, ridică din sprâncene și îl privi o clipă, cu aceeași privire de contemplare zeflemitoare pe care o avusese când se despărțiseră în noaptea primei întâlniri. Apoi se apropie de el și îi șopti, ca și cum ar fi divulgat un secret evident, deși nu mai fusese menționat.

— Dar bineînțeles că tu le vei face, Michelangelo Electric. Bineînțeles că tu.

Din interiorul apartamentului auzi un radio sau un gramofon, scurgerea blândă a muzicii clasice, pregnanța corzilor viorilor. Habar n-avea ce însemna asta, dacă dormea bine sau suferea de insomnie. Habar n-avea cât era ceasul, dar știa că ei existau acum ca actori incluși în orele petrecute în comun în teatrul blocului lor. Și știa, în timp ce ea stătea acolo în mătase sau satin, o persoană în care se adunau idei și nedreptăți, pe fundalul muzicii de orchestră, încă necunoscută pentru el, că ea nu va mai fi niciodată un trup redus la dimensiunea fragilă a umbrelor de azot, a cretei și a visurilor.

Erau momente când, fără să vrea, acul lui Cy străpungea un suflet și dădea acolo de un înțeles, apoi ieșea la suprafață un șuvoi nestăvilit de materie confidențială, ca sângele arterial sau ca un jet de țiței, și clienții mărturiseau rațiunea din spatele artei. Cy aduna poveștile lor într-o găleată din atelier sau gheretă, le amesteca încet cu cerneală și folosea serul sangvin pentru a picta traduceri ale relatărilor chiar în timp ce hemoragia lor se scurgea pe povestitori. Putea interoga oamenii fără să scoată un cuvânt, doar prin incizorul din mâna lui, extrăgându-le viețile, în timp ce desena simboluri pe ei. Poveștile dezvăluiau, înfricoșau și iluminau. El nu picta pereți de casă, la urma urmelor, aceștia erau oameni empatici, alcătuiți din carne și oase, trăiri, tragedii și bucurii. Aveau inimi pe care mama lui le-ar fi înțeles, inimi aruncate laolaltă, despărțite. Erau zdrobiți, se vindecau, erau brutalizați, indiferenți și se venerau reciproc. Tatuajul însemna să înțelegi că oamenii, în misterul lor confuz, vor doar să-și revendice trupurile ca fiind ale lor, ca să-și construiască un far sau să ridice o grindă, să elaboreze un manifest, să avertizeze, să sărbătorească, să povestească despre ei. Tatuajul însemna să înțelegi că pentru ca trupul să renască și să fie din nou subjugat, trebuie mai întâi să fie distrus și eliberat. El însemna emancipare și robie, cenușă și pasărea Phoenix. Frumusețe și distrugere, vechiul truc. Acesta era contractul.

Într-o bună zi poate că o să înnebunească, aflând prea multe despre brutalitate, agresiuni, trupuri, inimi și minți sfâșiate. Câte informații înspăimântătoare întepa acul, câte secrete scotea la iveală! Câte amintiri ale oamenilor care veniseră la el și își depănaseră cu sânge povestea, pe care el o consemna, ca un album de fotografii sau un jurnal cu poze, pe corpurile lor! Mâna legată cu funie a mortului care ține balanța dreptății, pusă de Cy pe abisul spinării unui bărbat, a cărui mamă fusese violată și ucisă de propriii ei frați, care se răzbunase, pe drept, pe fiecare din ei, pe rând și acum purta pe el povestea spânzuratului. Grădina în roșu și negru pe care el o sădise pe torsul unei femei, cu scaieți verzi în jur ca să țină departe intrușii; fusese tăiată de un criminal de la părțile moi până la frumoasa ei buză inferioară, pe toată lungimea, ca pe un pește, ca pe un pește aproape eviscerat și cu sfârcurile tăiate și azvârlite ca un gunoi – acum voia acolo flori, pentru că sufletul ei va crește la loc și va continua să crească. Într-o bună zi ar putea să înnebunească din cauza răsucirilor și cotiturilor din labirintul sufletului, a varietății crimelor umane și a rolului său straniu – tămăduitor și reparator al trupului, care poruncește iertarea trecutului când el devine un semn pe piele, ca o ispășire.

Unii clienți erau doar vorbitori. Îi vorbeau repede, cu grijă, ca și cum ar fi scos ouă din apă clocotită în căușul unei mâini. Unii trebuiau să bolborosească în timpul procedurii, pentru că se știe că vocea este unul dintre cele mai bune antidoturi la durere și le ieșea instinctiv pe gură. În majoritate, oamenii nu adoptau tăcerea, nu puteau găsi un loc în minte, unde corpul să fie secundar sau anihilat. Cei mai mulți se luptau. Cei mai mulți nu puteau intra în transă. Cei mai mulți nu auzeau acel sunet inițial tic-tic-tic al vechii metode, sub clic-clac-ul industrial al mașinăriilor, sub dansul flic-flac al bobinelor și al cilindrilor care țăcăneau. Așa că nu puteau urma ritmul tobei și traseul ritmului până la extaz, hipnoză, absența durerii din senzația de tăiere, cufundarea creierului în nectar.

Vorbitorii vorbeau despre orice și nimic. Erau ahtiați după anestezicul vocii lor și furnizau o varietate de informații obscure și colorate. Uneori găseai chiar știință sau poezie. Un tânăr formulase o teorie meteorologică despre vremea de sub promenada din Coney Island. Pretindea că afecta femeile din punct de vedere sexual. Când coborai dedesubt se schimba clima. Nisipul fierbinte de pe plaja deschisă se răcea, avea o umezeală personală, ca în gura unei balene sau ca răcoarea unei păduri. Bărbații își duceau acolo iubitele ca să le sărute și să le pipăie și asta intenționa și el. Fata lui era de acord să-l însoțească, o fătucă tare dulce, dar era mai greu de pătruns în îmbrăcămintea ei decât într-un seif de bancă. Era un tărâm al umbrelor dungate, arboreal, proaspăt ca seva, toate râsetele și zgomotele mașinăriilor de agrement erau înăbușite, ca și cum s-ar fi aflat sub o boltă de copaci. El a sărutat-o și i-a scos rochia de pe ea. Se simțeau ca niște insecte, spunea el, încetinind în umbra pădurii, nu-i cuprindea frenezia produsă de căldură. În limba de pământ răcoros din Atlantic, el îi ridicase fusta și găsise colțul cordonului ei de menstruație și considerându-l în sine un refuz, fusese surprins curând după aceea când se pomeni împins în ea, simțind o ușoară usturime în vârf. Și în timp ce făceau dragoste, auzeau pașii oamenilor pe promenada de deasupra, ca și cum era o altă lume. Tânărul își comandase un tatuaj cu numele proaspătului său fiu. Când s-a terminat povestea conceperii lui, a terminat și Cy ultima literă.

Asta era flecăreala aventurii umane banale și excentrice, vorbăria turmei trândave și supuse. Dar întotdeauna mai era obscenitatea, gunoiul urii, laptele brânzit puturos. Mai comune decât bășcălia obligatorie și explicația irațională erau revelațiile dureroase ale păcatului, impuse sau sancționate. Clienții revizitau rănile vechi ale sufletului și trupului în gheretа lui și el simțea că voiau să ocolească acea durere cu o momeală sau s-o intimideze cu noua durere provocată de instrumentele lui. Erau bătăile, înșelătoriile, loviturile cu catarama de la centură pe pielea sănătății mentale, pumnii care arau fețele, avalanșa de penisuri în orificii, violurile, omorurile, pierderea celor dragi prin sabie, pistol, otravă, glasuri zănatice în cap. Erau cicatricile cangrenate ale nemorților. Ce era el altceva decât o conductă pentru poveștile brutalizate și personajele în curs de reparare ale unei țări noi ? Acul lui dezvelea suferința lor ca bisturiul chirurgului. Oamenii erau înțepați și din ei țâșneau viețile ca puroiul. Și într-o bună zi el o să înnebunească din cauza asta. Era un preț al profesiei, îi spusese Riley, beat mort pe promenadă în noaptea aceea și făcând valuri în jurul lui. Ești o nenorocită de moașă, băiete, asta e meseria ta. Mâinilor lui i se încredințau instrumente ascuțite, dar meseria cerea și alte talente. Căci numai dacă s-ar aduce urlând și sângerând, din canalele mamei imediat după naștere, pânza umană ar fi goală.

Pentru că nu se potrivea cu felul în care și-o amintea din întâlnirile lor sau cum își imaginase că este ea, Cy descoperi că era posibil să-și pună profesional mâinile pe corpul lui Grace și că nu era insuportabil s-o pună să se așeze în gheretă și să se dezbrace. Era în mare parte o necunoscută. În ultimele săptămâni, curtase o plăsmuire a imaginației cu vaga ei alcătuire. Când și-o amintea, era o imagine blândă, măgulitoare. În realitate, era mai dură, cu tăișurile zimțate ale unui ferăstrău de cherestegiu. Era greu să aducă trupul și personalitatea ei reale și desenul trupului ireal creat de el într-o oarecare corelație. Era ca și cum s-ar fi luptat cu vederea dublă a bețivului, în timp ce liniile lucrurilor văzute dublu șerpuiesc și se despart, se deformează, șerpuiesc și se întretaie din nou. Dar probabil că această reconstituire l-a distras inițial de la tot ce credea că îl va înnebuni, excitându-l – adâncitura din mijlocul părții superioare a stomacului unde carnea cobora de pe stern, linia umbrei care despărțea mușchii coapsei, osul care ieșea ici și colo la suprafață într-o plăcută geografie scheletală, oasele șoldului, sfârcurile, despicătura îmbietoare a feselor. Scenariile pe care le imaginase la nesfârșit, de obicei dimineața, dându-și la o parte penisul cu mâna – umezeala de-a lungul spatelui

ei când el o înconjura cu brațele, o sărutare care îi frământa buza de jos cu limba – erau eclipsate de ceea era în realitate cu totul diferit, surprinzător și adevărat. Era țesătura ei, pielea subțire ca pielița unui fruct de pe dosul părții superioare a coapselor, zona catifelată, ca o floare, unde lambriul pieptului și al sternului era mai plin, nenumărați pori minusculi, gropițele de pe ambii umeri puternici și încordați după atâția ani de ținut greutăți în echilibru pe platforme ecvestre la circ. Erau lucrurile pe care le spunea ea, care ocoleau conformismul și conversația politicos impusă, alegând în locul lor teme de discuție grave și deseori tabu. Începu să-și dea seama că era în zadar să-i facă portrete ideale, pentru că era suficient să le descompună în prezența ei din nou, când manierismele ei, limbajul ei vulgar, pofta ei de ceartă, scuipatul pe stradă ca un fumător înrăit, nodozitățile rigide ale comportamentului ei și prezența corporală imediată contraziceau desenele lui. Dar să fie al naibii dacă nu începea să-și imagineze și noua ei încarnare. Versiunea mai vie, trăită.

Întotdeauna aranja scândurile din ușă când venea ea, ca să nu-l deranjeze nimeni – în general făcea asta când lucra la sâni sau coapse – și punea un afiș cu ora când va fi din nou disponibil pentru o lucrare neprogramată. Punea scânduri și un cearșaf peste scaune, improvizând pentru ea o bancă pe care să se întindă. Maximus, dacă o însoțea, era mulțumit să fie legat afară. Uneori, Grace îi vorbea printre scânduri, într-una din limbile ei și Cy avea impresia că ea cochetează cu calul sau că preferă să comunice cu animalul și nu cu el. Vorbise serios când spusese că voia un desen pe tot corpul. Se dovedea curajoasă și nedispusă la compromisuri, ca un adevărat artist de circ. Au stabilit că el va lucra până la extremele corpului, până la mâini, gât și tălpi, până în punctul în care îmbrăcămintea va pecetlui imaginile, dar sub linia chiloților, ca și cum ar fi purtat un costum de baie întreg. Doar fața, ceafa și mâinile vor rămâne neatinse. Ochii vor avea dimensiuni diferite, în funcție de peisajul care-i va găzdui. Mai mari pe buric, mai mici pe brațe. Noua piele o va costa douăzeci și cinci de dolari. Era un preț cinstit. Ea îl plăti în avans, cu toată suma și el îi luă banii surprins, pentru că nu era o sumă mică și ar fi găsit o metodă de plată în rate pentru ea. Ea îi observă expresia când el împături bancnotele și glumi.

— Ce e ? Ai crezut că o să primești câte doi dolari pe săptămână, cu un colț lipsă ?

El chicoti auzind aluzia ei. Asemenea bancnote erau considerate că poartă noroc și fac pui în țara asta, în funcție de cercurile frecventate de fiecare persoană. Aveau un pedigri dubios – doi dolari era prețul standard al bordelului în statele din nord și un colț rupt arăta că prostituata respectivă oferise servicii excepționale. Cy își încuie banii. Apoi își îndreptă atenția spre cea mai bună comandă din viața lui.

— Gata ?

— Gata ? E-n regulă. *On y va.*

Începu cu picioarele. Făcuse o matriță după desenul ei, dar la al cincilea sau al șaselea tatuaj de pe gambă căpătă convingerea că putea să termine fără nici un contur preliminar. Își controla mai bine mișcările dacă nu era sclavul unei linii migratoare. Avea undeva în minte bănuiala că va da peste cicatrici pe trupul ei, părea normal pentru un acrobat și un imigrant, dar ea nu le avea. Pe membre avea alunițe, ca niște clanțe de ușă miniaturale, și pliuri, din cauza răsucirilor repetate ale articulațiilor. Șoldul stâng era pătat cu un semn din naștere roșcat. Dincolo de linia îmbrăcăminții, pielea pălea, ca iarba albicioasă de sub o piatră ridicată – nu părea preocupată de menținerea unei piei ca porțelanul pe tot corpul, ca alte femei. Cy dădea la o parte îmbrăcămintea, cu discreție medicală, numai din zona pe care o cerceta. Când a avut nevoie să-i ridice mai sus lenjeria de corp, a rugat-o pe ea s-o facă și s-a întors cu spatele până ce ea a terminat. Când a ajuns la lucrarea de pe fese și partea inferioară a abdomenului, s-a asigurat că privirea lui era absentă în timp ce ea s-a dezbrăcat, s-a întins și s-a ridicat de pe bancă. Nu era înaltă, dar întinsă ocupa aproape toată lungimea gheretei. Limitele ei îi apropia ispititor de

mult, întotdeauna la un braț distanță. Și trupul ei îl emoționa, într-adevăr, mirosul ei trăia, era autentic, elementar, din când în când contopit cu urme de parfum pe bază de mosc, dar în rest natural și amețitor.

Ar fi fost ușor s-o examineze mai de aproape în timp ce lucra, să-i examineze perii negri de lângă chiloți, pernița neagră și moale, ieșită la iveală când ea împingea într-o parte țesătura lor subțire. Ar fi fost ușor să-și treacă mâna peste o zonă delicată, accidental sau deliberat, ca să vadă dacă i se modifica respirația sau dacă ochii ei se pierdeau la prima sticlire a excitației. Dar s-a abținut. Cu mai multă dificultate ca oricând și cu un sentiment mai acut ca oricând că dacă nu se putea abține ar fi vrednic de dispreț, a rămas profesionist. Și astfel, treptat, corpul ei i-a devenit cunoscut, la fel de simplu cum i s-ar fi arătat dacă ar fi fost amanți, deși era o descoperire neexprimată, voyeuristică. Și s-a luptat să țină sub control acest aspect, reprimându-și înclinările, înăbușindu-și dorințele, negându-și implicarea. Erau zone erogene atât de ademenitoare și atât de strâns cusute de stimularea lor vizuală, se vedea atât de clar dorința lui de a atinge sau de a pune limba, încât avea nevoie de o disciplină atroce ca să nu desfacă acea cusătură și să separe cele două aspecte și se întreba dacă nu distrugea însuși instinctul. Dragostea este cu adevărat unul dintre cele mai vechi sentimente din lume, se gândi el, una dintre emoțiile primordiale, atât de mare e amploarea ei, atât de convingător își exercită puterea.

— Cum te simți ? Ai nevoie de o pauză ?

— Nu. Tu ai nevoie ?

— Doar ca să trag repede o țigară. Mă ajută să mă concentrez.

Haina ei de pe scaun mirosea vag a cal și uneori Cy îl auzea de afară pe Maximus lovind cu copita pavajul aleii când se întorcea spre briza spumoasă care venea dinspre mare, scrâșnind din dinți, nechezând sau scuturându-și coama și avea senzația că ei doi scăpărau pietre sau jupuiau iepuri într-o colibă țărănească din mlaștinile sălbatice din mezolitic sau din altă eră, și nu că se aflau la ultima margine zgomotoasă a unui vast oraș modern.

Grace nu era imună la durere. Îi străpungea ochii și îi adâncea liniile orizontale ale frunții. În primele minute ale fiecărei ședințe, mâna ei freca suprafața cea mai apropiată sau degetele se strângeau în pumni, devenind noduroase și rigide. Mușchii îi zvâcneau, protestau. Din când în când, inspira repede și expira cu dificultate, dacă sub tensiunea acută uitase să respire sau instrumentele lui atinseseră o zonă sensibilă a trupului, o excrescență osoasă. Lui îi oferea satisfacția difuză de a ști că la urma urmelor era și ea om, că deși era înzestrată cu forță și șiretenie pentru a duce la bun sfârșit orice dispută, declarând război total sau capitularea, deși vorbea atâtea limbi și își păstra cu îndârjire misterul, putea suferi și ea. Dar depășea repede disconfortul, reușind să se relaxeze așa cum ea însăși îl sfătuise pe nefericitul soldat, lăsându-și corpul să absoarbă și să dilueze durerea incursiunii în pielea ei. Suporta ședințe lungi, foarte lungi. Și el lucra pe ea încet, meticulos.

— Te descurci foarte bine. Probabil că ți-ai luat Bovrilul.

— Ce să-mi iau?

— Nu contează, e o vorbă. Asta ne sileau să înghițim în copilărie ca să nu fim rahitici și să nu facem poliomielită. Asta și untură de pește. Voiam să spun că te descurci bine. Nu contează.

— Uneori e ca o arsură. Azi, doar unghiile. Prefer unghiile.

Era o perioadă de lucru ciudată pentru Cy. Blândă. Onestă. Intimă. A lăsat la o parte lătrăturile și fanfaronada meseriei, retorica avântată, comentariul grosolan. În nici un caz nu era necesar s-o pună pe ea în umbră; ea era aici ca să rămână. Discutau multe subiecte, culturale, politice, noua psihologie a războiului, subiecte care în mod obișnuit nu aveau nici o relevanță la locul lui de muncă. Sau tăceau, le plăcea să rămână tăcuți. Grace prefera să i se adreseze cu numele lui comercial,

ca și cum i s-ar fi părut potrivit, comic sau pur și simplu mai eficient decât numele lui adevărat și așa i se adresa întotdeauna. Ironia făcea ca în orele petrecute cu ea în gheretă să nu se simtă el însuși în timp ce lucra.

— Mă uit la chestiile astea de pe perete. Crezi că simbolurile astea vor rămâne veșnic valabile, Michelangelo Electric?

Grace era întinsă pe spate și se uita în sus la modele. Erau la mijlocul unei ședințe. Doar din când în când, o adiere pătrundea în gheretă, ridicând delicat colțurile hârtiilor, astfel că pereții păreau acoperiți cu fluturi strălucitori, care zvâcneau din aripi.

— A, nu știu, probabil. Unele sunt vechi de sute de ani și toată lumea le înțelege. Sunt aici de câtiva ani și fac meseria asta de mult și încă nu s-au demodat. Sper că nu încerci să-mi iei pâinea de la gură, petala mea.

— Petală! Ce caraghios! Nu, dar ascultă, să-ți dau un exemplu. Mulți oameni nu cred în Dumnezeu. Dumnezeu e o glumă, un mare gol. Aproape că a dispărut. Acum oamenii au bani – nu mai au nevoie de un paradis căptușit cu aur. Asta era numai ca să-i facă pe săraci să creadă.

— Oamenii vor crede întotdeauna în Dumnezeu. Au nevoie, mai ales în ultimul timp. Suntem tare mici în marea alcătuire și suntem nemulțumiți, indiferent de bani. În plus, ai văzut câte temple noi se construiesc în Brooklyn?

— O, da, da, când în alte țări ești persecutat și omorât pentru credința ta, trebuie să-i dai credinței un înțeles, altminteri de ce ai mai murit? Dar ce te faci cu fetișcanele astea? Sunt atât de prostuțe – eu n-am cunoscut nici una atât de proastă ca ele. Umblă cu cizme de pirat și țâțe umflate ca niște baloane! Ia spune! N-ar trebui să fie altfel? De vreme ce au descoperit că avem creier și acum putem vota, putem munci și nu mai trebuie să ne măritâm cu voi, brute împuțite, ca să cumpărăm o casă.

Cy zâmbi. Ajunsese repede la concluzia că nu exista subiect, controversă, problemă pe care ea s-o considere nenavigabilă pentru intelectul uman. Era cea mai puțin agnostică persoană pe care o cunoscuse.

— Bărbaților le vor plăcea întotdeauna fetele. E doar o fantezie esențială, un pic de distracție. E doar un fel de a vorbi, atâta tot.

— Da? Și care e fantezia noastră? O pulă mare fluturând în aer liber? Mușchi puternici? Căcat! Suntem chiar atât de simple? Lucrurile se schimbă, înțelegi, semnele se schimbă. Uite, zvastica, de exemplu. E foarte veche. Uite ce-a ajuns, fir-ar să fie, întoarsă pe o parte, o folosesc ca să ne chinuie. Armatele astea cumplite care o poartă acum, dar cine o să mai aibă nevoie de ea când se va termina cu Reich-ul?

Cy se îndepărtă de ea, ridică din umeri și își puse jos instrumentele. Își șterse fruntea cu dosul încheieturii mâinii. Transpirația i se adunase de-a lungul liniilor palmelor și le șterse pe cracul pantalonilor. Din când în când, era conștient că ea era pe punctul de a face dezvăluiri intime. Din tot ce reușise să afle despre ea, puține erau destăinuiri. Știa fapte, că se antrena ca să meargă pe sârmă, că în acest scop întinsese o frânghie între doi copaci din parc, că suferea de astm, că băutura ei preferată era Pernod. Dar nimic intim.

— Nu. Înțeleg asta.

— Chiar înțelegi? Știi ce se spune? Că în locurile unde-i țin pe evrei tatuează pe ei un număr. Îi tatuează. La fel cum se însemnează vitele cu fierul roșu. Cum se ștampilează ouăle. Nu poți ști cât de îngrozitor este asta pentru ei, din multe motive. Unele din aceste umilințe sunt bine plănuite, altele sunt doar întâmplătoare. Dar asta, asta e, și una și alta.

O spusese clar, suficient de clar pentru a lăsa prea mult loc ca să mascheze acuzația. El șovăia. Grace ar putea fi, cu puțin efort sau deloc, o amenințare pentru luciditatea lui.

— Unde naiba ai auzit grozăvia asta? De la un spion? De la un informator? De la cine?

Privirea ei trecu peste el, alungându-l din gând, minimalizându-l. Fie nu considera că este o întrebare suficient de importantă pentru a fi pusă, fie nu avea de gând să-și dezvăluie sursa.

— Suntem atât de complicați acum. Mă întreb de ce vrem lucruri atât de simple. O imagine nu mai funcționează la un moment dat. Acum poți transmite bani de la o bancă la alta prin telegraf – nu-i mai ții într-o cutie sub pat. De fapt, banii nu există cu adevărat, sunt doar un vis de bani, o idee de bani. Uită-te la artiștii ăștia abstracți care distrug totul și ne spun că tradiția nu merită să fie păstrată. Ai văzut Braque?

— Da.

— Și?

Burta ei goală era întinsă peste scaun ca o pânză de cânepă pe șevalet. În ochii ei era privirea pe care o avea întotdeauna când conversația cântărea mai greu, devenea mai profundă. O privire jignită. Începutul mâniei, un foc mocnit, care, dacă s-ar fi suflat în el câtva timp, s-ar fi transformat din jar într-o vâlvătaie furibundă. Cy n-avea interesul ca ea să se agite sub ac, se foia prea mult, gesticula prea violent, împiedicându-l să lucreze și de aceea avea grijă să n-o provoace când mâna lui era angajată. Apoi, din nou, în aceste clipe de răgaz, când el fuma sau pregătea o nouă porțiune din pielea ei, devenea irezistibilă și atrăgătoare în timp ce turuia. Cy ridică din nou din umeri, părea să facă mereu asta în prezența ei.

— Păi, eu, unul, nu înțeleg această artă nouă, abstractă. Nu-l înțeleg pe Picasso. Și nu-l înțeleg pe Braque. E prea încâlcit. Unde începe și unde se sfârșește pictura și ce reprezintă? Poate că oamenilor le place simplitatea pentru că orice altceva este neliniștitor și supărător. Simbolurile au forță. Ele transmit multe lucruri fără cuvinte.

— Nu, nu. E bine că avem ceva atât de complicat. Mie-mi place – uneori trebuie să mă ridic și să mă plimb în jurul tablei de șah ca să văd toate unghiurile deodată, altminteri poate că scap din vedere o mutare.

— Bine, ușurel, Sally-Ann. Mai avem de terminat câțiva ochi înainte de a se lăsa noaptea.

Își luă din nou instrumentele, dând la o parte cablul și Grace cercetă din nou pereții gheretei.

— Dar știi... uite, cea de acolo... privește...

Cy urmări degetul ei care arăta spre o inimă roșie, plutind printre multe altele.

— ...probabil că nu se va demoda niciodată, cum spui tu. Rămânem cu adevărat nebuni, nu?

Își duse mâinile la spate și își desfăcu sutienul, îl trase peste corp, peste brațe și îl puse pe podea. Cy se aplecă în față, își întinse degetele mâinii drepte peste pieptul ei, frecă zona cu soluție de spirt și gaz, apoi duse acul în partea superioară a corpului ei, chiar deasupra propriei ei versiuni a organului roșu.

— Să-ți fac ochiul ăsta mai mic pe umăr?

— Nu. Nu cred, doar atât cât să ajungă până la marginea unei rochii. Dar să nu depășească gulerul. N-are rost să plătești ca să vezi Doamna-cu-mulți-ochi dacă poți să-i vezi tatuajele când merge pe stradă, nu? Oamenii se vor holba numai când dau banul ca să se holbeze și când la rândul lor sunt priviți.

— Dar poate că ar fi mai frumos să fie lăsat singur într-un loc, desprins de ceilalți – ochii sunt aici foarte apropiați și înghesuiți.

Grace zâmbi răbdătoare. Își ridică privirea spre el, Cy lucra lângă clavicula ei. Avea pe ea o fustă de tweed care se umezise de transpirație. Partea de sus a corpului era goală, sânii atârnați în aer. Avea un tatuaj mare care se cojea, pe cale de vindecare, exact în mijlocul cărnii de pe stomac, observând deja lumea prin ochiul cu cruste de conjunctivită. Semăna cu o diformitate din spectacolele cu monștri. Alte tatuaje de pe sâni și brațe erau încă prea recente pentru a se coji și unul sau două erau temporar ascunse sub tifon. Brațul ei era ridicat pe tejghea și tras înapoi, aplatizând planul pielii pe care lucra în momentul acela. Într-o altă situație, poate că ea i s-ar fi oferit erotic, arcuindu-și spatele, dorind să simtă presiunea gurii lui pe piept. Se răsese recent sub braț, nu mai avea acolo decât un puf negru. Continua să-i zâmbească, Cy își roti comic ochii și își răspunse singur la întrebare.

— Da, da, știu. Cu cât mai mulți ochi, cu atât mai bine. Bla bla bla.

— O, *dobrje*. Deci acum vorbește și el alte limbi. Bun venit în Brooklyn.

Cy râse.

— Nu prea. Deci ăsta e numele pe care ți l-ai luat? Adică așa scrie pe cartea ta de vizită de la circ? Doamna-cu-mulți-ochi?

— Poate. Da. De ce nu?

— Iartă-mă, trebuie să trag un pic aici, e mai greu când desenezi de mână. Să nu crezi că îți fac avansuri.

— E-n regulă. Nici eu nu-ți fac avansuri.

Era din nou conștient că o atinge. Era conștient de dificultatea de a nu o atinge, după ce își pusese latul palmei de-a lungul pieptului ei ca să țină lucrarea pe loc, altfel aparatura lui avea o poziție proastă și ar fi fost ca și cum ar fi condus o parteneră de dans metalică netalentată de jur împrejurul pardoselii moi și plăcute a unei săli de bal. Era conștient de sfârcurile ei, simțea că se întăreau și se ridicau dacă erau atinse cât de ușor și își dorea să nu se întâmple asta, dar în același timp se bucura.

— O să fac bani frumoși, mai mulți decât la circ. Mă vor plăti ca să mă vadă întorcându-le privirile. Va fi o glumă bună. Va fi amuzant, ca și cum aș fi femeia invizibilă.

— Nu te-am întrebat.

— Altminteri, corpul meu le aparține deja. Nu-mi pasă dacă nu e considerat frumos. N-am nevoie. Pot să creadă ce vor, dar nu se poate să mă consume cu ochii lor nenorociți. Nu mai vreau. Nu te preface că nu înțelegi. Să nu mai bați la ușa mea în miez de noapte ca să-mi pui întrebări despre șah, roșu tot la față, de parcă te-ar fi ars soarele.

— Nu. Da. Adică apreciez ideea. Am spus asta.

Tăcu și își mușcă puțin buza. Simți că buna ei dispoziție se risipește, dar continuă.

— Chiar nu știu de ce. Nu prea știu mare lucru despre tine... nu ești... ușor de citit. Care e povestea ta, Grace?

Era cunoscută în cartier. Și se vorbea despre ea cu afecțiune și cu dispreț în același timp. De când o cunoscuse, Cy auzise despre ea șușoteli și ponegriri elaborate, după cum îl avertizase Claudia în sala de jocuri de la Varga în noaptea în care i se adusese la cunoștință asocierea lor. Auzise că Grace salvase o viață numai ca s-o distrugă tot ea mai târziu, că era amanta unui arab bogat, că era sora lui Oskar Manheimer, celebru bancher și rechin al împrumuturilor, că fusese instruită de servicii de informații de elită într-o țară străină, că era spioană nazistă, că avea o colecție de bijuterii de aur ale criminalelor celebre și chiar că se culca de plăcere cu calul ei. Și deși nu dădea mare atenție dârei scandaloase pe care o lăsa, probabil că fără să-și dea seama asimilase câte ceva. O dată a fost sigur că a văzut-o în East Village, la fereastra de la etajul trei al unei cafenele, amenințând un bărbat cu un cuțit, trăgându-l de păr. Dar în ziua aceea îi obsedase tot timpul gândurile și ar fi văzut-o peste tot, sub orice deghizare, sub contururile oricărei femei brunete. Acum voia să-i spună că nu-i păsa ce credea lumea despre ea când călărea pe spatele gol al lui Maximus pe drumurile murdare din târg, când înjura, se certa și stătea cu picioarele desfăcute când juca șah la Varga, când bea lichior de anason care devenea verde lăptos când turna apă în el, ca un bătrân farmacist. Și dacă oamenii considerau că atitudinea ei nu era potrivită pentru o doamnă, Cy nu era de acord cu această părere. Reeda Parks fuma pipa soțului ei în public, când avea chef. Femei pe care ea nu le cunoștea o bodogăneau pentru că de dragul principiilor se revolta în numele lor. Bășicase sensibilitățile politice ale multor oameni din Morecambe cu îndrăzneala ei pătimașă, cu divergențele ei, cu proverbiala ei obrăznicie. Și gândindu-se la toate astea, Cy nu era convins că mama lui ar fi meritat titlul de doamnă. Voia să-i spună lui Grace toate astea, dar se gândea că o să râdă și o să se înfurie dacă o să facă vreo aluzie că este enervantă, sau stupidă. Ea privea în gol și îi pulsa o vinișoară din piept. Cy încercă să vorbească pe un ton degajat, în timp ce săpa tot mai adânc în straturile ei pecetluite.

— Tot se vor uita la tine. Adică tu vrei să nu te mai privească libidinos și nu va trebui totuși să te dezbraci în continuare,

ca să se vadă chestiile astea și asta nu înseamnă că scopul tău e ratat? Adică, dacă nu vrei să fii privită ca... o femeie... cu anumită reputație. Dacă nu vrei să-ți expui corpul și să fii judecată, nu-nțeleg de ce o mai faci.

Doi ochi de marmură neagră de pe fața lui Grace îl străfulgerară brusc, livizi, impersonali și chiar și ochii tatuați de pe trupul ei păreau să se întoarcă în direcția lui ca niște organe de cadavru posedate, pentru a-l speria și a-l intimida.

— *Nie? Nie? Oh, idiota!* Întotdeauna corpul, numai corpul! Întotdeauna pentru noi! Nu cred că va fi vreodată altfel. Nu pot să spun că nu poți poseda corpul meu, e deja un lucru hotărât, deja obținut. Dacă aș fi tras eu primul foc, ar fi fost pe alt teren – în minte. Eu nu pot decât să intervin în ceea ce ei consideră că le aparține, în felul în care ar trebui să arate, în reguli. Pot să mă bag în discuție ca o persoană mojică. Știu să fiu mojică. N-am dreptate? Asta e America, aici toți putem fi ai naibii de mojici.

— Ascultă, îmi pare rău.

Cy se retrase, încercă să liniștească lucrurile. Scuzele făcuseră cale lungă de la sosirea lui în această țară. Acum erau considerate în general inutile și demodate. Chiar și accentul lui sugera scuze, sugera că avea maniere, dincolo de ceea ce demonstra el în mod obișnuit. Era trucul universal al englezilor. Și oamenii de aici erau deseori cuceriți și îl considerau mai puțin respingător, în ciuda meseriei și a înfățișării lui.

— Îți pare rău, îți pare rău. Bine. Toți în afară de Michelangelo Electric pot fi mojici. Acum înțeleg.

Nu se supărase. Ochii ei erau actori care își jucau rolul cu pasiune. Vocea îi ieșise din gât pentru efect și întărire, pentru spectacol, așa cum grecii care beau la Varga țipau la familiile lor în receptorul telefonului sau ca primarul orașului care-și trâmbița programul prin megafon. Se obișnuise cu izbucnirile ei, acceptându-le ca instrumente folosite de ea pentru a-și susține mai bine cauza. Iar capcanele ei nu păreau să smulgă nimic vital din el, păreau mai degrabă destinate să-l avertizeze de prezența unor tâlhari periculoși în teritoriul prin care umbla el. De fapt, el îi admira patima, nu se temea de ea. Dar erau momente, ca acela de acum, când pieptul ei străfulgera aerul și fața ei se înroșise de emoție, în care el nu mai putea suporta nuditatea, energia și apropierea ei. Îl făcea să sufere. Nu știa cât se va mai putea stăpâni să nu întindă mâna după ea.

— Porțiunea asta e aproape gata. Dar n-o termin azi. Poți veni din nou mâine?

Și apoi, când el aproape că dusese la perfecțiune arta represivă a stăpânirii de sine, Grace a mai aruncat o popică în flăcări în bolta de foc a instinctelor cu care jongla el. Și-a pus mâinile pe el. Ca pentru a-l seduce. Ca pentru a începe ceea ce lui îi era greu să înceapă. Necazul s-a petrecut într-o după-amiază nu prea neobișnuită în mersul lucrurilor, când noul ei corp excentric era aproape terminat și erau din nou înghesuiți unul într-altul ca păsările în coteț. Cy vorbise despre Eliot Riley, vorbise superficial, pentru că nu voia să devină sentimental până la dulcegărie și nici să se întristeze, spunându-i anecdote despre ucenicia care-l marcase profund, spunându-i despre rezerva de loțiune Nivea pe care o moștenise și despre nefericita relație a lui Riley cu alcoolul. Menționase evenimentele vieții lui care-l determinaseră să aleagă tatuajul și cum scrisese numele mamei sale pe propriul corp văzut invers în oglindă, pentru că maestrul lui nu voia să-l ajute. Lucra la spinarea ei în timp ce vorbea, când ea a pocnit din degete ca să-l oprească. Apoi s-a ridicat. Sânii ei făceau cute în pielea plată de pe stern în timp ce se întindea pe burtă. Arăta ca și cum ar fi fost proaspăt spălată și călcată.

— Arată-mi.

— A, nu, zău, altă dată. Fă-mi cinste cu un sifon. O să vedem ce putem face.

Ea îi scoase cămașa din pantaloni, printre bretele, descheie nasturii, ca și cum avea tot dreptul s-o facă, apoi își puse mâinile pe laturile stomacului lui. Nu-i ceru permisiunea și el nu i-o acordă, ci pur și simplu îl dezbrăcă și își aplică mâinile

reci pe pielea lui, cu mai multă blândețe decât orice altă formă de comunicare cu care i se adresase până atunci. Sub degetele ei era corabia neagră înaltă care se apleca în furtună, cu pânzele umflate, cu nume încâlcite în velatură ca și cum ar fi fost memoriile lui Columb și dedesubt era derma mai profundă și sub ea, un capăt electric de nervi, scăpărător, care aduna energie și o păstra, ca o bobină de cupru într-un focos.

— Cine e Stanley? Vrei să-mi spui?

Cy încercă să vorbească.

— Era tatăl meu... e un desen vechi cu un vas mare de pescuit, unul din... modelele originare Sailor Jackie, tata era... Era... era pescar... a murit pe mare... chiar înainte de a mă naște eu... de fapt cu o zi înainte...

Glasul i se topi. Degetele ei redesenau vasul, prea moi ca să fie leneșe, prea precise ca să fie greșit interpretate. El simți cum i se ridică și apoi îi coboară greu pieptul. Ea urmă linia catargului principal de-a lungul cavității pieptului, spre stânga, crescând presiunea unghiei în timp ce îl mișca, astfel că el simți că-l zgârie. Mâna ei se opri o clipă, apoi începu să-i mângâie din nou corpul, în tăcere.

— A! Deci probabil că ești superstițios. Probabil crezi că ai fost tratat nedrept și că această stranie coincidență ți-a marcat toată viața și că nu se poate face nimic. Probabil arunci sare peste umăr când se varsă și strivești cojile de ouă după ce le-ai spart, așteptând întotdeauna să-ți spună cineva ceva inteligent ca să risipească întunericul. *A szerencsecillag vezessen utudon.* Da, cred că asta vrei. La un moment dat, va trebui să-l ierți, nu, pe omul care te-a învățat acest meșteșug și te-a dezamăgit? N-ai fi putut fi niciodată mulțumit. Îl ierți deja la Varga în fiecare seară când te îmbeți.

Mâinile ei erau ca un emolient, deși vorbele păreau să deschidă colțurile vechilor lui răni. Oftă, gemu, nu se putu abține. Simțea vorbele rostite de ea și atingerea ei ca pe două iubite separate care îi lucrau corpul. Atâta timp cât era în poziția unei cuviințe controlate și a unei administrări etice nu era în pericol să abandoneze reținerea. Dar știa că nu putea suporta apropierea. Era o idee prea palpitantă, un stimulent prea puternic. Și dacă ea continua să vorbească, se gândi el, dacă își folosea cuvintele ca o a doua intrigă, aliată cu acel prim contact tactil, în spatele barierei îmbrăcăminții lui, bătălia va fi pierdută și el ar putea s-o trântească pe spate. Până atunci, Cyril Parks își impusese decența și buna creștere în timp ce ea stătea în lenjeria de corp sau fără ea, cu sfârcurile ei mici, ca niște coacăze care se întăreau când el le colora în pupile negre, dislocate de dorință, astfel încât vârfurile lor păreau arse de soare, nu atinse de o pană de plumb motorizată și de o mână omenească.

Acum ea nu-i mai observa corpul. Ținea ochii închiși și nu mai vorbea. Tatuajele păreau moarte pe ea, de piatră, neînsuflețite ca un filon mineral implântat în peretele de stâncă. Privind în jos, Cy simți apariția unui front atmosferic diferit care se instala în jurul ei, fără nici o turbulență. Apăruse fără avertizare sau prognoză, ca tot ce era imediat și neprevăzut în legătură cu ea, izbucnirea furiei, șuierul sfidării, râsul, tot ce își punea în minte, răsturnarea partidelor de șah, a meselor și a opiniilor. Grace nu dăduse nici un semn când venise în ziua aceea că în curând va avea o reacție la ideile lui romantice modeste. Nu existase nici o aluzie că voia să-i facă acest dar. El oftă din nou în timp ce vârfurile degetelor ei se plimbau pe cureaua pantalonilor lui. Cunoștea atâtea limbi și atâtea căi de comunicare și totuși acest dialog tactil era poate calea cea mai firească. Cy voia să-și pună mâinile în părul ei, sau pe sânii ei, nimic nu-l despărțea de asta, dar el le ținea strâns pe dulapul din spatele lui. Ar fi putut să-i rostească numele, nu știa ce să facă. Ar fi putut să facă dragoste cu ea, serios, urmărindu-i preferințele, măcelărindu-le cu generozitate, dar era sigur că după aceea, ea se va îndepărta, ca din întâmplare. Îi simțea mâinile prea ușoare, acum când le mișca, încordându-l și silindu-l să-și încleșteze mușchii, ca să nu zvâcnească și să tremure, în timp ce noi capete de nervi scăpărau sub mângâierea ei. Se pomeni că își mușca tare buza. De-a lungul osului lui pelvian picura sânge și avea inconfundabila

senzație că devine mai greu, mai plin, mai tare. Știa că dacă ar fi tras-o pe Grace spre el, astfel încât pielea lor să se întâlnească, corpul ei ar fi cu o fracțiune mai rece decât al lui și starea ei i-ar spune că făptura era alcătuită din vapori. Ar fi ca și cum ar atinge o emanație moale și albă, ca porțiunea aceea tăcută a luminii nordice, ultimul, cel mai adânc ascuns element al minunii atmosferice, pulsația albă și umilă a iluminării, aproape pierdută în spatele sângelui care picura din cer. Și mâinile lui se mișcau chiar prin ea. Ca aurora boreală, el știa că trebuia doar s-o lase în voia ei, în toată frumusețea ei, fără să știe cât de mult din ea va dezvălui, cât de mult din ea va veni la el, până ce va dispărea.

Apoi, ca întotdeauna, în emisfera opusă a vieții lui Cyril Parks, odată cu frumusețea apărea partenerul ei diametral dezagreabil. Grace pășea spre el, poate ca să ia perla din urechea lui în gură sau să ajungă la ceafa lui, când un pumn începu să bată sălbatic într-o latură a gheretei.

— Hei, englez nemernic! Am cu tine o socoteală. Hei! Știu că ești acolo, te-am văzut intrând.

Grace rămase nemișcată o clipă, cu un lustru de calm, ca și cum ar fi fost lăcuită și așezată în mijlocul bolții sărutului ei. Umerii îi străluceau. Înjurăturile și bătăile continuau. Apoi ea păru să se trezească din acea stare și energia odihnită țâșni din nou în ea. Își îndepărtă mâinile și dădu din cap.

— Da. Da. Du-te.

Ochii lui Cy nu erau convinși și erau loiali ochilor ei, spunându-le că în acel moment n-ar fi vrut să fie nicăieri altundeva decât acolo, cu ea.

— Hai, du-te, du-te. E-n regulă.

După ce își reveni un pic, după neplăcuta redirecționare a plăcutei lui erecții, întorcând spatele femeii care o stimulase, Cy ieși din spatele scândurii care vibra. Avea încă burta descoperită, cămașa albă umflată ca o pânză în jurul navei tatuate și pe fața lui era o expresie care-l informa pe intrus că era pe punctul de a descoperi tainele divine ale universului înainte de a fi deranjat. Afară, era un bărbat care-și menținuse pe fața îmbibată cu vin o expresie de iritare toată după-amiaza. Era suficient de pilit, afumat, beat, pentru a nu-și putea ține drept firul cu plumb al echilibrului. Arătă spre antebrațul lui.

— Nu-s mulțumit, amice. Mă ții minte? Nu-s mulțumit.

— Văd. Ce-ar fi să vii mai târziu?

— Ha! E o porcărie, ai făcut o treabă de căcat. Vreau banii înapoi.

Bărbatul arăta jalnic, era cu capsa pusă și obosit în același timp, de parcă n-ar fi părăsit insula după vizita lui la gheretă, în urmă cu patru zile. Coney Island era foarte convingătoare când voia să fie, ademenindu-i pe vizitatorii slabi de înger să se bucure de ofertele ei mai mult timp decât le permiteau rezistența fizică și resursele financiare. Până când își pierdeau banii, rațiunea și somnul, decădeau și îi scârbea tot ce făcuseră și încercau să-și reconstituie delictele ca să repare răul făcut. Dar asta era o dispută pe care Cyril Parks n-a pierdut-o absolut niciodată. Nu-și putea permite. Apucă brațul respectiv și îl examină, apoi îl dădu la o parte.

— Nu. L-ai scărmănat. Ai scărmănat coaja. Ți-am spus să nu faci asta. Ți-am spus că o să te mănânce îngrozitor câteva zile, ca vărsatul, dar să n-o atingi. Nu ți-am spus așa?

— Nu m-am atins de el! Ai făcut o porcărie de la bun început și eu te-am plătit bine. Pe afiș scrie desen de mână, de-aia am venit, am crezut că ești meseriaș.

— Nu. Ți-ai scos coaja ca un copil, pentru că te mânca și n-ai putut să te abții. Se vede urma. Ai pete pe tatuaj. Asta nu se întâmplă decât când se umblă la el, ai înțeles? A ieșit culoarea, după cum ți-am spus. O să te repar, dar nu capeți înapoi nici un ban de la mine. Nici un cent, auzi? Când ai ieșit pe ușa mea, lucrarea era de calitate. Ar trebui să te taxez pentru timpul irosit, dar n-o s-o fac. Consideră-te norocos. Poți să vii mai târziu? Acum am treabă.

Omul nu venise la gheretă ca să fie împăcat sau să-și retragă plângerea. El venise ca să transfere altuia responsabilitatea ratării premature a vacanței lui în parcul de distracții. Zăbovea. Voia să aibă ultimul cuvânt și să simtă că obținuse o mică victorie, că salvase ceva din el. În acel moment, Grace ieși prin intrarea incompletă a gheretei, îmbrăcată și ușor încruntată. Bucuros că avea public la drama lui, omul se lansă într-o serie de insulte.

— Ești un englez ticălos și mincinos. Nu mă mai atingi tu pe mine! Ai făcut o treabă de mântuială și acum s-a dus dracului și așa o să rămână. Probabil că și pe biata doamnă ai nenorocit-o, nemernicule. Pocitanie de Coney – știam eu că nu trebuia să vin în balamucul ăsta ca să mă tatuez.

În unele ocazii, Cy trebuia să-și folosească toată înălțimea, ridicându-se încet, desfășurându-se și mărind ochii, ca să devină un profesionist dur pentru a pune capăt unor dispute sau pentru a stinge un conflict. Acum era una din acele ocazii – era clar că reclamantul avea chef de bătaie, nu voia nimic altceva – și s-ar fi lăsat cu o încăierare dacă n-ar fi apărut lama care spintecă aerul la câțiva centimetri de nasul bărbatului, suficient de aproape pentru ca el să simtă răsuflarea metalului ascuțit pe față și care lovi scândurile gheretei cu un trosnet sec, absorbant, când lemnul înghiți vârful lamei. Mânerul albastru al armei luci ca un minereu în lumina verii. Câțiva trecători se opriră pe promenadă să urmărească bătaia sau să surprindă momentul. Bărbatul se întoarse s-o privească pe Grace, nevenindu-i să creadă. Cy se întoarse și el spre ea, șocat. Grace își încrucișase brațele pe piept, ca și cum nici gând să fi aruncat cuțitul. Dar fața ei era transfigurată, îmbătrânise brusc, era zbârcită și adânc brăzdată de viață, ca a unei văduve de tinichigiu itinerant sau ca și cum ar fi ieșit la iveală ca un basm macabru de sub fațada unei femei mai tinere. Sprâncenele ei erau mult ridicate pe fruntea încruntată, întrebătoare și sfidătoare.

— Dumnezeule! Târfă țigancă! Ar trebui să chem poliția să te aresteze. Aici bântuie nebunia mai rău ca la balamuc. Ar trebui să anunț ce se întâmplă aici...

Grace își desfăcu brațele, trecu printre cei doi bărbați uluiți și își recuperă cuțitul cu un gest scurt. În timp ce îl băga la loc, mânerul și lama parcă dispărură în palmele ei, apoi, după un rapid număr de prestidigitație din încheietura mâinii, deveni neclar în care din pumni se ascundea arma. Bărbatul nu se osteni să afle. Se îndepărtă, cu o privire alarmată și disprețuitoare și cu două pete puternic decolorate sub pungile ochilor. Grace se uită la Cy și clătină din cap.

— Ești un om bun. Cred că dacă ai fi vreodată nevoit să înțepi pe cineva, n-ai supraviețui.

Scoase un fel de zumzet, ca al unei albine, cu limba pe cerul gurii, apoi opri brusc sunetul.

La mijlocul verii anului 1940, erau deja o sută nouă tatuaje pe corpul lui Grace, din tălpi până la baza gâtului, astfel încât arăta ca un extraordinar copac cu ochi. L-a vizitat pe Michelangelo Electric de șaisprezece ori ca să-și termine lucrarea. Și privind în urmă, când Cy încerca să retrăiască periplul lui pe corpul ei și să-și amintească revoluția peisajului său arhaic sub nemiloasa lui pensulă-compas, se gândea că poate că atunci făcea dragoste cu ea.

Făcea ultimul tatuaj pe porțiunea inferioară a spatelui ei, în adâncitura din bolta coloanei vertebrale. Cy lucra încet, știind că era, într-un fel, sfârșitul legăturii lor, ultima vertebră a coloanei ei după care va fi o anatomie independentă, liberă să vină și să plece după plac. Corpul ei era umed și alunecos, umiditatea verii ajunsese și la marginea de coastă a Brooklyn-ului. Tatuajele ei străluceau sub o peliculă de sudoare, ca și cum s-ar fi uns pentru spectacol. Nici unul din ei nu amintise despre confruntarea din gheretă de când avusese loc. Cy nu știa cum să aducă vorba, pentru că rolul lui nu-i permitea să amintească de ea, de mâinile ei insinuante, de excitația vagă, de duelul unilateral. Gândindu-se în retrospectivă, Cy nu-și dădea seama care din ei păruse mai furios sau mai frustrat de brutala intervenție sau care avusese o atitudine cavalerească stupidă. Și totuși ea nu-l mai atinsese de atunci. Iar el nu găsise în el puterea de a încălca regulile profesionale, deși inima lui se lupta cu amintirea acelei prime îmbrățișări. La Varga nu se mai legase nimic între ei, pentru că ea părea mereu ocupată, dispărea repede sau plănuia furioasă mutările în fața tablei de șah. Nu mai avuseseră loc vizite de noapte la ușa apartamentului ei. Ar fi fost distrus dacă ar fi găsit-o cu alt bărbat.

După ce termină de aplicat cerneala, se aplecă în față și își lipi buzele de pielea crudă a ultimului ochi. Grace avea gustul cărbunelui și al sării, gustul vieții. Stătea pe bancă, întinsă pe burtă, cu capul pe brațe și părul negru, umed se cârlionțase în jurul urechilor și al cefii. Se îndoia că ea simțise atingerea gurii lui, după tortura precisă a acului. Probabil că îi simțise buzele ca pe o cârpă de bumbac aplicată pentru a absorbi lichidele suferinței ei. Sau ca pe sărutarea fantomatică a cuiva dintr-o altă viață, un gest de dincolo de mormânt.

— Așa... Ești gata. Îți urez mult noroc, rățușco.

Era cald, era un iunie clocotitor. Mirosul orașului organic începuse deja să se coacă, emanând prin grătarele și rigolele trotuarelor, spre insulă. Peste o săptămână Grace va fi vindecată și expusă în Luna Park, zăpăcind și intimidând clienții cu iluzia optică a trupului ei. Peste o lună, Grace va dispărea.

Cerneala istoriei

Acid, asta a recunoscut atacatorul că fusese, acid sulfuric, care a ars prin rochia și carnea ei, până a ajuns aproape de os. I-ar fi mâncat și cutia toracică și sternul, dacă nu i s-ar fi administrat substanțe alcaline după atac. Probabil că bărbatul își pregătise bine atacul, s-a constatat ulterior, pentru că delictul avea datele premeditării și poate că exersase cu căni de soluție sau cu găleți de apă săpunoasă pe o bucată de sac sau pe o blană veche de la piața de vechituri sau pe un cadavru de animal recent tăiat, observând viteza de corodare și imaginându-și-o pe pielea umană, cronometrând cele două etape ale planului.

Nimeni n-a văzut cu adevărat ce s-a întâmplat, dar imediat după incident au circulat nenumărate relatări despre noaptea aceea, speculații de țuțeri și păreri scorțoase, academice. Varga era înțesată de clienți și țicniți, ca de obicei. Numele bărbatului era Malcolm Sedak. Fusese învins de Grace în două turnee în acel sezon de vară, deși s-a dovedit că a fost o întâmplare, pentru că el mai fusese învins de mulți alți jucători. O văzuse rotindu-se pe estrada turnantă a Galeriei de Tablouri Umane din Luna Park cu prietena ei Claudia, în a treia săptămână a noii ei cariere. Avea ceva împotriva ei, măcar atât mărturisise. În rest nu se știa mai nimic despre legătură, despre animozitate. Dar în canalele bârfelor și minciunilor din Coney debitul era la fel de fluent și de neobstrucționat ca în țevile frecvent curățate ale Fântânii Umane. Au circulat tot felul de interpretări. S-a vorbit de o asociație politică, de o răzbunare sau o de o situație fără ieșire. Printre altele, se zvonea că Grace avea legături în lumea interlopă, deci nu era ușor de făcut o presupunere. Bărbatul o văzuse probabil lucrând cu calul la circ, cu mult timp înainte de a se tatua și auzise ceva povești urâte despre frământările ei lăuntrice sau fusese implicat direct în treburile ei dubioase.

A intrat la Varga cam la o oră după lăsarea serii în miercurea în care se juca șah. Nu ca să joace. Nu ca să asiste. Era ora zece, o oră liniștită afară, nu se auzea decât cadența nocturnă a oceanului, dar în local era aglomerație și vacarm ca de obicei. Și-a croit drum printre corpuri, îndreptându-se alene spre bar, fără grabă, ca într-o vrajă, ca și cum ar fi mers într-o direcție greșită printr-un carusel cu personaje desenate, pentru că în acea etapă, în mintea lui continuau probabil să răsune muzica și rotițele, deoarece parcul de distracții era în drumul lui. Apoi a descins exact unde a vrut, lângă Grace, la masa ei cu piese din corn de bivol, care avea față de adversar un pion avans și juca abilul stil rusesc care alimenta zvonul că dormea noaptea cu o regină neagră sub pernă.

Bărbatul avea pe el un palton lung, ciudat pentru vară, s-or fi gândit unii, sinistru, s-a spus după aceea. Ascuns bine sub veșmânt era un lichid incolor-maroniu, într-un recipient etanș. A fost scos în mod corespunzător, ca un portofel plin cu bani, a fost deschis și direcționat de un apendice elegant ca o baghetă de dirijor. Acid, lento. Conținutul sticluței aruncate încet i s-a părut la început dens și uleios lui Grace când s-a uitat în jos, la partea ei mijlocie umezită. Ca și cum s-ar fi vărsat accidental peste ea zeama untoasă dintr-un castron cu budincă de pește. Până când rochia ei s-a topit. Atunci a simțit-o roșie și subțire ca însuși centrul focului pe stomacul ei, pe coapse, pe miezul ei. A început să țipe. Avea forță în glas, ceea era încă o surpriză. Clienții care o cunoșteau au spus că i-a uimit cât de bine a potrivit volumul de neseninătate și panică. De obicei, o femeie atât de puternică, măiastră în toate inclusiv în ridicarea glasului, era pentru ei un aforism. Cât timp a așteptat omul cu antidotul ? Patru, cinci secunde ? Timpul unei vieți, pentru Grace, măcinată de acidul devorator. Apoi dezintegrarea corpului ei a fost oprită de un alt gest radical, din recipientul ținut sub palton scurgându-se o soluție de amoniac peste ea. Alcaline, lento. Și preț de o clipă, Grace a fost chimie. Martorii s-au jurat că au văzut cum fumegă, cum face reacție, cum modifică materia. Malcolm Sedak era la mai puțin de un metru și jumătate distanță. Ar fi putut lovi de două ori o ușă de hambar cu ochii închiși, agățându-se cu capul în jos, ca un liliac. N-ar fi putut să rateze.

Era un plan tare straniu. Damnarea și izbăvirea în tandem. Pentru că nu voia moartea ei, a spus el doctorilor, poliției, presei. Asta ar fi fost crimă, ar fi fost incorect, după mintea lui. El voia să-i modifice trupul, s-o aducă pe ea înapoi, unde-i era locul, să-i reconstituie grația și feminitatea, să reconstituie planul Domnului pentru stirpea ei. Ca și cum acidul ar fi putut linge tatuajele până le-ar fi șters, ca limba unei pisici mame, lăsând în urmă pielea albă, care să fie menținută cu unguente. Ca și cum n-ar fi fost rănită și arsă sau transformată parțial în supă înainte de a se vindeca. Ca și cum orice durere din timpul procedurii ar fi putut s-o readucă, spășită, la puritatea dumnezeiască a curățeniei trupului gol, ca și cum desacralizarea ei ar fi fost de fapt un botez, o Bunăvestire, plămădindu-se din nou. Exista deci o inocență a grozăviei în mărturisirea, în explicația lui Sedak. Era nebunul angajat de Domnul, Preaslăvitul plătea un salariu inimii lui de mercenar. O cunoscuse pe Grace într-o noapte. De la bun început, văzuse în ea impietatea; șiretenia, fierea eretică ieșindu-i pe gură când vorbea, veninul din cutezanța vorbelor ei, icnitura părului ei negru, însuși păcatul sexului ei, acea privire cu o mie de colți, și Grace ar fi putut fi a lui, mai de mult, dacă ea nu s-ar fi împotrivit, dacă n-ar fi fost sinele ei drăcesc, ca o sârbă, în centrul ființei ei. L-a scos din sărite lătrătura pizdei ei. Și în lipsa ei, în lumina adecvată a camerei lui, știa că în ea văzuse demoni care se înmulțeau și căzuse în genunchi în fața dinților care salivau și mârâiau tare, la intrarea în pântecul ei și s-a rugat pentru o intervenție, s-a rugat până când glasul Domnului s-a auzit, până când glasul Domnului a pătruns în el liniștindu-l, ca sunetul propriului său suflet.

Dumnezeu a spus, adună cât mai multe dovezi. Așa că el s-a dus la locul ei de muncă; era un fel de datorie față de Dumnezeu, pânda, urmărirea. Și acolo, a văzut trupul ei monstruos, cu orbitele vii care-i întorceau privirea, plesnindu-l cu impotența începând din acel moment. Când se atingea pe el însuși pentru a-și produce plăcere, îl ardea. Ea era fiica Satanei. Târfa Satanei. Aducea întunecimea iadului asupra lui cu ochii ei de Argus, și el știa că ea era cu mult dincolo de iertare. Voia să fie ridicat blestemul care-l apăsa și voia ca puterea ei anafrodiziacă să dispară. Voia să scape femeia de păcatul și chiar de boala ei, căci el n-o învinovățea pe ea în privința asta, ea era în mod cert victima diavolului, un pion în jocul lui monstruos.

Toate astea au ieșit calm la iveală la masa anchetei. Când a fost interogat de poliție, Sedak își recăpătase cunoștința și a fost în stare să vorbească din nou prin cablul ortopedic din falcă. Dar pe perioada misiunii lui, vorbea repede, disperat, într-o altă limbă decât engleza. Vorbele lui sunau aproape ca o psalmodiere. Unul sau doi oameni din local înțelegeau ce spune, în fond în fiecare colț al New York-ului se vorbeau zeci de limbi materne, orașul era o enciclopedie și erau traducători peste tot. Ei spuneau că nebunul folosise un verset exorcistic din textele apocrife. Și dușmanul lui era ochiul rău.

Cineva a găsit-o pe Claudia lângă Varga, unde își mânca scoicile afară, unde cerul era albastru și pașnic, în timp ce ceilalți îl imobilizau pe nebun și Grace continua să țipe. I-au tras trupul uriaș care se zvârcolea de pe Malcolm Sedak abia când el a început să-și piardă cunoștința, temându-se că o să-l omoare, și tânguirea unei sirene a străpuns aerul din apropiere când o mașină de poliție a intrat în alee. Până atunci mușchii umerilor ei erau ca niște arbori cotiți, mecanici, dornici să funcționeze. Claudia a intrat pe ușa camerei din dos, la îndemnul lui Mary și al lui Valerie chiar în clipa când copoii intrau prin față, ca într-o comedie cu balet, deși nimeni n-a râs, lăsând omul căzut lat pe podea, ca o pască evreiască. Telefonul dat la salvare fusese confuz, în cel mai bun caz, parțial ratat pe fondul vacarmului din local. Crezând că bărbatul cu rânjet vlăguit și însângerat care se sfârșea lângă lobul urechii pe o parte a feței este cel mai probabil candidatul, s-au dus la el și s-au aplecat asupra lui ca să constate vătămările. Amintindu-și de disputa șahistă dintre India și China, de la care nu trecuseră nici trei ani, detectivul spuse chiar atunci și acolo că nu-i plăcea să vină la Varga din cauză că acolo erau mereu polonezii ăia nebuni, lepădăturile alea de ruși și monștrii ăia nenorociți de la circ. Și că mai bine i-ar lăsa să se măcelărească între ei în insula lor de căcat.

Grace se liniștise, era întinsă pe scândura în diagonală față de ei, în spatele privirii autorităților. Cineva îi dăduse deja o doză zdravănă de morfină ca să tacă, pe care i-o injectase în ceafa pe care ea și-o masa întotdeauna când juca șah, vreun medic nonconformist cu suflet bun, care avea acces la seringi și fiole, sau vreun tâmpit iute de mână din vreun spital, sau vreun drogat, deși nimeni n-a văzut cine i-a administrat-o sau n-a recunoscut că a văzut. Coney părea să-i fi expediat pe ai săi cu ambulanța și să fi avut grijă de ei pe cont propriu. În jurul lui Grace mirosea puternic a acid, un miros acru ca al oțetului stropit peste stridiile și peștele servit pe promenadă, făcând oamenii să se sufoce instinctiv. O parte din pielea ei colorată invadase aerul sub formă de fum sulfuros. Era un chibrit abia stins. Corpul ei nu mai emana aproape nimic când a venit poliția la ea și încerca să-și coaguleze stratul exterior, ca un șarpe abia năpârlit. Și chiar semăna cu un șarpe adormit, cu ochii morți, după administrarea drogului. Câțiva clienți păreau blazați, continuau să joace șah și să bea la bar. Turneele de șah de la Varga erau din nou scena unor violențe inimaginabile și adaptabile.

Dintre cele șase femei tatuate de pe estrada de la Luna, Grace fusese cea mai recentă și cel mai indecent îmbrăcată. Galeria solicitase pentru ea o autorizație de a apărea goală, dar îi fusese refuzată, deși ea spunea că era oricând dispusă să apară așa. Nu avea pe ea decât o banderolă precară peste

sâni și o pereche de chiloți de mătase. Celelalte, inclusiv Claudia, al cărei nume de scenă era Doamna Bismarck, erau îmbrăcate cu costume de baie întregi și fiecare avea o carte de vizită a circului lângă laba piciorului. Numele lor erau Nell Nerona, care prefera un machiaj corporal fals în loc de tatuaje adevărate, dar spunea că fusese răpită de indieni în vest și pictată în timp ce fusese ținută ostatecă în wigwam-uri, Texas Bobbie, Frumoasa Loretta, care fusese la un moment dat o doamnă cu barbă și lucrase pentru Barnum and Bailey, Polly Pară-pictată și Doamna-cu-mulți-ochi. Majoritatea lucrau aici la negru, fiind angajate la alte circuri, și câștigau atâția bani că nu știau pe ce să-i mai cheltuiască, unele chiar își cumpăraseră acțiuni la bursă. Toate, până la ultima, erau îmbrăcate pe sub costumație cu o amestecătură de imagini asortate – aveau șireturi tatuate pe glezne și portrete pe picioare, inimi, porumbei, trandafiri și panglici, steaguri ale Aliaților, sfinți și stele. Grace era singura atracție compusă dintr-o unică imagine repetată. Era toată numai ochi. Și întrucât corpul ei hipnotiza și zăpăcea oamenii, toate privirile se îndreptau spre ea în timpul spectacolului. După cea de-a treia săptămână la Galerie, Grace adunase aproape o sută de dolari, de patru ori mai mult decât o costaseră tatuajele. I se propusese să apară într-un spectacol la Grand Theatre din Greenwich Village și fusese chiar invitată să participe la un concurs de frumusețe la Philadelphia.

Henry a sosit la gheretă când Cy așeza ultima scândură pentru noapte. Era îngrozitor de treaz, deși băuse până atunci aproape jumătate de sticlă de Grey Goose la bar, în seara lui liberă și în plus, în sângele lui clocoteau multe alte chimicale, cum ar fi efedrina sau opiul. Cy își aminti că în noaptea aceea se gândise că avea o voce sudică frumoasă, catifelată, ca în Georgia, și acest lucru a făcut ca povestea ce a urmat să pară una pe care și copiii ar fi ascultat-o vrăjiți, deși avea elemente înfricoșătoare și monstruoase. Dacă i-ar fi relatat lui Cyril Parks evenimentele cu câteva minute în urmă, probabil că și-ar fi pregătit pumnii înainte de a se gândi că mesagerul era nevinovat. La fel cum ar fi făcut și Eliot Riley când îl cuprindea furia și-i lua mințile, frământând aerul fiindcă era prea beat ca să-l nimerească pe cel care-l ofensase. Cy i-ar fi scos omului cuvintele din gură cu articulațiile degetelor, moștenind brusc și total această tehnică de la Riley, când a aflat despre Grace. Dacă n-ar fi fost acea voce catifelată din sud care făcea ca povestea pe care o auzea să pară o variantă mai fericită a adevărului. Apoi, după ce a terminat povestea, Henry a spus că nu-și dădea seama câtă morfină îi făcuse lui Grace. Și că îi făcuse poate o doză atât de mare cât s-o omoare, dacă n-o omorâse deja acidul. Dar avea dureri atât de mari, că i se făcuse milă de ea, atât de tare i se făcuse milă de ea că apăsase de două ori pe piston, o dată până la semnul milimetric post-operator, apoi dincolo de el până la acel tărâm privilegiat, destinat doar celor de mult obișnuiți cu drogul. Și ce l-ar sfătui Cy să facă în privința acestui obiect?

Henry își scoase una din mâini din buzunar și cele două degete erau încă băgate prin inelele de alamă ale seringii și degetul mare era așezat pe piston, ca și cum scosese un revolver bizar.

— Se pare că nu sunteți singurul care are sângele domnișoarei Grace pe ac, domnule Parks.

Apoi, cei doi s-au dus până în locul unde se termina cheiul de la Steeplechase, au luat o greutate dintr-una din capcanele pentru crabi așezate la margine și au legat-o în jurul seringii și al cutiei de sticlă goale și le-au aruncat pe toate în apă.

Urmarea neplăcută a fost că după ce Grace a fost dusă la spital, toți voiau să știe tot felul de lucruri despre ticălosul care o atacase, cum îl cheamă, de unde vine, ce mănâncă la prânz. Era subiectul zilei în Coney Island. Era ca și cum cruzimea gestului era pe măsura incidentului și crima a stârnit curiozitatea și atenția opiniei publice. N-au întrebat mulți de Grace, ea primise doar lovitura vindicativă a noilor personaje abominabile. Și oricum, ea era o curvă pusă pe scandal, nu?

Sedak a fost amendat cu patruzeci de dolari ca să curețe localul și trimis înapoi în ospiciul din Brooklyn. În ziare se spunea că se vor institui restricții asupra vânzării de substanțe chimice și îngrășăminte, înăsprindu-se legile, până când distribuitorii au reacționat cu scrisori trimise redacțiilor prin care argumentau că o asemenea măsură le-ar afecta vânzările private individuale și i-ar falimenta, așa că dezbaterea a luat sfârșit. Asta e America. Libertatea consumatorului face din ea o țară nemaipomenită. Și dacă nu poți avea încredere în publicul care cumpără, asta nu constituie o încălcare a legii, nu?

Grace n-a murit. S-a luptat să-și mențină corpul ca element statornic. Deși nu avea voie să primească vizitatori, infirmierele l-au informat pe Cy despre starea ei cât timp a fost internată, ceea ce n-a fost bine, n-a fost bine deloc. Cy a sosit în noaptea atacului și a fost întâmpinat de un miros persistent de bandaje și dezinfectant identic cu cel pe care-l simțise în spitalul din Lancaster cu ani în urmă și a dormit pe scaunele de lemn din sala de așteptare, în timp ce pardoseala era lustruită de un bărbat, cu o mașinărie zgomotoasă care învârtea un disc. În visele lui zgomotul devenea sunetul acului lui electric când punea cerneală albastră pe pieptul mutilat de mastectomie al mamei lui.

— Sunteți rudă?

I se punea această întrebare simplă, iarăși și iarăși, la fiecare oră, ca și cum întrebându-l permanent s-ar fi putut schimba brusc statutul care să-i permită accesul la Grace, pentru că ea nu avea pe altcineva, nici o rudă de sânge și asta le tulbura profund pe infirmiere – absența familiei apropiate. Singurul răspuns pe care îl putea da el era să-și scuture capul și sacul cu absurdități.

— Locuiește în blocul meu. Am pictat-o. Ea este capela mea sixtină, înțelegeți?

Era singura legătură dintre ei pe care o putea revendica. Apoi, spre sfârșitul primei nopți, când era epuizat de visurile hipnotice de pe scaunele de lemn incomode, a început să se destăinuie, oferind material confidențial.

— O iubesc, sunt îndrăgostit de ea, înțelegeți ? Locuiește în blocul meu, cu calul ei, deși eu n-o văd niciodată acolo, de obicei o văd la bar și la locul meu de muncă și o iubesc.

Fețele infirmierelor erau abrutizate de muncă și nu zâmbeau, dar nu le lipsea bunătatea. Bărbatul ăsta era destul de politicos, deși era neîngrijit și ciudat și arăta ca un rebut. Și dragostea repara un pic răul pe care și-l imaginau că i-l făcuseră lui Grace apropiații care lipseau din jurul ei. Îl vor informa de starea ei, spuseră ele, pe cât vor putea mai bine.

Timp de patru zile Cy a locuit în zona de recepție și de așteptare a spitalului, cu cercuri roșii la ochi, cu hainele transpirate și pătate, sub privirile atente și tot mai puțin răbdătoare ale infirmierelor, în timp ce treceau pe lângă el cu tăvi metalice cu instrumente, hrană și medicamente pentru pacienți. Din când în când, femeile în halate se agitau, activitatea se întețea când o ambulanță intra cu sirena urlând pe ușile duble ale spitalului și era introdusă o ruină însângerată. Cy observa formele diferite ale găurilor de pistol și revolver din corpuri când tărgile pe roți erau împinse prin fața lui și își amintea când văzuse prima dată în Bayview disperarea corpului omenesc, teribila sa irosire. După fiecare vânzoleală se întindea din nou, privind ventilatoarele de pe tavanul cu pete de umezeală și infirmierele se profilau deasupra lui ca niște pescăruși. Pereții începeau să se micșoreze. Cei câțiva pași până la țâșnitoarea cu apă montată pe peretele de faianță din fața scaunelor i se păreau prea obositori. După două zile nu i s-a mai permis să folosească toaleta îngrijitoarelor. Mirosul de antiseptic a început să-i stârnească paranoia, convingându-l că infirmierele știau că Grace murise, dar nu voiau să-i spună și că toate femeile din saloane erau destinate să împărtășească soarta tragică a mamei lui, că dacă ar fugi la ele, le va găsi pe toate frumoase și pline de înțelesuri în paturile lor, doar datorită faptului că deocamdată erau în viață.

Claudia și Arturas au venit și au stat tăcuți lângă el, apoi au plecat, neputând nici ei să obțină acces la Grace. Au mai venit unu, doi oameni și au plecat repede, cunoștințe de-ale

lui Grace, personaje tainice, suspecte, care nu păreau dispuse să stea de vorbă cu el. Cy dormea ziua când tuburile de neon îi ardeau dosul pleoapelor și părăsea scaunele noaptea ca să umble prin incintă, când aerul se răcorea și înțelegătoare recepționera îl gonea, căci și răbdarea ei avea limite. În cea de-a treia zi, pe înserate, s-a căcat într-o alee de lângă bucătărie și a rămas cu urme pe laba piciorului și a simțit duhoarea când s-a întors în sala de așteptare și și-a dat seama că și infirmierele o simțeau, dar deja nu-i mai păsa. Își aminti de ziua în care se travestise în strigoi în mlaștinile din Lune și cum mirosul de rahat se menținuse pe el la o săptămână după ce se spălase bine și cât de umilit se simțise. Dar deși puțea și era o epavă, nu se îndura să se ducă să se spele, voia să rămână acolo de dragul lui Grace. Avea superstiția că dacă ar fi plecat chiar și pentru o perioadă scurtă, ea ar fi murit imediat – oboseala și foamea îi alimentau cu această premoniție sinistră creierul vătămat, devastat.

În cea de-a patra seară a simțit că-l doare stomacul de foame și a început să scotocească prin gunoaiele din dosul spitalului în căutarea unor resturi de mâncare. A fost văzut de un medic care a plecat seara cu mașina și a anunțat paza și Cy a fost alungat din incintă cu un avertisment sever. A mers câțiva kilometri înapoi până la Sheepshead Bay, tălpile i s-au subțiat rău și ghetele l-au ros până a făcut bășici la picioare. Pe străzile Brooklyn-ului era o noapte fierbinte și umedă și umiditatea storcea din el fraze ciuntite, neclare, fără noimă, la fel cum nisipurile mișcătoare îi dezlegaseră limba în copilărie. A fost un moment când n-a mai putut merge mai departe, de oboseală și cumplită mâhnire și s-a așezat pe o bancă, ținându-se de burtă și de trupul crispat de hohote de plâns. O bătrână care a trecut cu câinele ei prin fața lui l-a amenințat cu bastonul și într-un acces de furie i-a spus, șuierând, să plece. El și-a continuat drumul, oprindu-se doar încă o dată la un magazin non-stop de unde și-a cumpărat un sfert de tărie. Când a ajuns acasă a băut-o hotărât și a dormit pe patul nefăcut, după ce nu mai trecuse pe acasă din dimineața în care fusese atacată Grace și acum ploaia producea din nou umezeală. Peste o oră Señora Ubago prindea de ușa lui un bilet care-l anunța că întârziase plata chiriei.

Dimineața și-a cumpărat covrigi proaspeți de la brutărie și fructe de la piață, deși stomacul lui respingea invazia și trebuia să se concentreze mult ca să nu vomite. A mâncat în fața blocului lui, delicat, privind viii care treceau prin fața lui, temându-se de morții de sub tălpile lor. În drum spre camera lui, s-a oprit lângă ușa lui Grace și s-a îngrozit brusc gândindu-se la calul nehrănit și neadăpat, închis într-un spațiu minuscul. Habar n-avea unde e Maximus, dacă fusese sau nu lăsat la circ. Ușa era întredeschisă și privind mai atent observă că lemnul din jurul broaștei era despicat și fărâmițat. Era clar că și Claudia se gândise la cal. Sau vreun ticălos oportunist, vreun detectiv băgăreț, aflând de căderea ei, profitase de ocazie s-o jefuiască pe Grace în timp ce ea era suferindă. A intrat pentru prima dată în apartamentul ei și parcă ar fi ajuns undeva, la țară. Într-un colț erau grămezi de fân și un miros de grajd îmbogățea aerul, miros de vite și de pesmeți. Maximus își pusese amprenta pe casa ei ca un soț. Cy s-a gândit din nou că era pur și simplu implauzibil și nepractic ca ea să se fi înhămat la o asemenea treabă dificilă. Și totuși o făcuse. O cuvertură din petice era împăturită pe speteaza unui scaun, era acoperită cu păr de cal aspru, sârmos și câteva curele ale căpăstrului erau agățate de un cuier de pălării, dar nu se vedea nicăieri o șa. Apartamentul era unul dintre cele mai mici din clădire și în unele nopți Grace ținuse în el cel mai mare cal pe care-l văzuse vreodată Cy, fără știrea administratorului clădirii. Bătrâna evreică știa cu siguranță! Trebuie să fi știut sau să fi bănuit sau din niște motive ridicole să fi fost de acord. Deși Cy o vedea cu ochii minții pe Grace obosindu-se să îmbrace în pânză de sac copitele calului când îl ducea înapoi în apartament pe pardoseala de marmură incriminatorie, șoptindu-i calului care-și ciulea urechea, în virtutea sângelui ei de țigancă, să colaboreze ridicând picioarele când pășea, ca să nu facă zgomot. Asta era imaginea ei, zbârcită și frumoasă în același timp, certându-se cu oameni necunoscuți pentru orice cauză considerată de ea demnă și dăruindu-și trupul pentru o credință sau o mutare în jocul politic, sau pe nimic. Părea o speculație exagerată, o imposibilitate firească, dacă ea nu era acolo ca s-o dovedească, dar el renunțase de mult la ideea că în viață erau posibile doar anumite lucruri. În acest oraș cu o mie de imposibilități, întreaga lume putea visa, cu metode și strategii înfricoșătoare și surprinzătoare, ca într-un război al îngerilor. O călătorie spre luna albă și strălucitoare sau pe fundul oceanului verde era posibilă în Luna Park, clădirile de peste optzeci de etaje, ivite din boabe de fasole vrăjite, erau posibile, monștrii din Coney erau posibili și mulțimile înghesuite, semiarmonioase, frumosul dans al oamenilor care se deplasau pe trotuare și printre mașini, toate astea erau posibile. Și mai presus de orice, dragostea, dragostea pentru o femeie alcătuită din ochi, era posibilă.

Privind în jur, își dădea seama că Grace rămânea o enigmă. Nu existau lăzi cu mitraliere și nici săculeți cu bani care s-o condamne. În afară de subterfugiul relației ei ecvestre, restul apartamentului era obișnuit, ca un decor dintr-o piesă minimalistă. Erau teancuri de cărți pe o masă veche, răsfoi una și văzu că era în engleză. Într-un castron erau câteva cotoare de mere, mușcate și aproape maronii. Un sac de ovăz gol era pe pardoseala de lemn, întors pe dos. În bucătărie, chiuveta avea dopul pus, fiind pe un sfert plină cu apa pe care pluteau paie, mirosul setei unui animal plana la suprafața ei, ca un nor de muște deasupra unui iaz. Fereastra era deschisă și afară, lângă un copac din vechea curte era o grămadă de balegă uscată și de marginea ferestrei atârna un sac care putea fi fixat de picioarele din spate pentru a-i culege excrementele. Nimic altceva în afara acestor lucruri mărunte nu-i vorbea de Grace, nu-l ajuta să pășească în viața ei. Ea era așa cum părea, independentă și stratificată. Mânca, dormea, respira.

Se duse înapoi spre ușă și tocmai voia să plece când observă un bizar obiect aparent artizanal în colțul camerei, pe o etajeră cu cărți. Era alcătuit din plăci dreptunghiulare plate de lemn, stivuite una peste alta, cu fibre de hârtie chiar în mijloc, ca o presă demodată. În cele patru colțuri ale mașinăriei erau patru șuruburi înfipte bine în lemnul de sub ele. Începu să desfacă șuruburile, câte puțin la fiecare colț, pe rând, pentru că mușchii cărnoși ai presei ar fi ieșit în mod inegal când presa va fi deschisă. După ce a scos șuruburile, a ridicat scândurile și între hârtiile din centru era o floare presată, atât de aplatizată încât putea fi hârtia însăși, dacă nu s-ar fi distins pigmentul ei maro-roz pe fondul foii albe. Era atât de fragilă, încât Cy nu îndrăzni să-i desprindă staminele și petalele presate, părând la fel de opace și la fel de transparente ca un strat de piele umană a oricărei rase. Puse la loc capacul presei, cât putu de bine, era dificil și el era conștient că poziționarea și fixarea florii fuseseră făcute cu multă grijă. Apoi ieși și închise ușa.

Sus, în apartamentul lui, se spălă și se bărbieri, își puse o nouă pereche de pantaloni și o cămașă albastră curată pe sub bretele și își aranjă părul. Arătase ca un vagabond în ultimele zile, ca un câine turbat care scormonește cu botul prin gunoaie. Și duhnise ca bețivii pe care-i scosese el din pișatul, sângele și greșelile lor, toată viața lui de adult. Mama lui spunea întotdeauna că o față curată și un guler călcat îți asigură un bilet într-un tren de Londra chiar dacă legătura nu era bună. Reeda Parks nu se urcase niciodată într-un tramvai cu cai din Morecambe și cu atât mai puțin într-un tren spre capitală, dar el se gândea cu tandrețe la filozofia ei în timp ce își plătea biletul ca să ajungă înapoi, la spital.

E drept că înfățișarea ameliorată i-a deschis ușa spre mai multe informații despre starea lui Grace. Medicul, un bărbat scund, cărunt și varicos, i-a strâns mâna și i-a descris vătămările. Se părea că Grace era încă un compus nedecis, nu foarte solid, nu foarte lichid, ceva intermediar. Deși organele interne nu fuseseră afectate de acid – dacă șocul unui coroziv atât de puternic asupra cărnii era mare, alcalinele erau de-a dreptul derutante –, erau ecuații și proporții ale vătămării pielii care însemnau că acest organ trainic dar delicat funcționa deocamdată desincronizat de restul anatomiei. Rețeaua corpului uman

este alcătuită în așa fel încât este dependentă de fiecare din vasele și componentele sale critice pentru a supraviețui și a fi armonioasă. În momentul acela, Cy auzi din nou glasul mamei lui ciripind în subconștient. Unul fără celălalt suntem mai săraci, Cyril, nu uita asta.

Numai timpul va decide vindecarea lui Grace, continuă medicul și deși putea afirma că va supraviețui, era la limita procentului periculos de vătămare, ceea ce complica enorm situația. Apoi își drese glasul încrezător și se uită la Cy ca și cum ar fi așteptat o reacție. Informațiile primite bolboroseau în capul lui Cy ca praful de alka seltzer într-un pahar cu apă.

— Nu știam că pielea este considerată un organ. Nu știam.

— Da, este. Deci ai înțeles?

— Da.

Și astfel, Cyril Parks a învățat într-un spital din sudul Brooklyn-ului ultima lecție despre materialul profesiei lui. Era cel mai mare organ al corpului. Știa atâtea despre piele, știa că este în esență imperfectă, dar asta era însăși natura ei, știa că spune povești pe care gura nu le spune, știa cum se flexează, cum face cute și cum ele dispar, știa umbrele și formele ei, provinciile cu elasticitate și densitate geografică, știa cum îmbătrânește, cum sângerează, cum adăpostește cerneala lui. Dar nu știa că este un organ, ca ficatul, ca rinichii sau splina. Un organ, vital ca și iubitoarea, grețoasa inimă omenească.

Măicuța de la salonul femeilor îi spuse să se ducă acasă. Nu știau cât va mai sta Grace acolo, era grav bolnavă. Fiecare zi era la fel de imprevizibilă în privința rănilor ei. I-a spus să se întoarcă la muncă la fabrică. Fusese foarte amabil că stătuse atâta timp, dar trebuie să aibă grijă să nu-și piardă slujba, spuse ea, crezând că petele de cerneală de pe marginile unghiilor lui erau murdăria rămasă de la banda rulantă. Când prietena lui se va simți mai bine, dacă se va simți suficient de bine pentru a ieși, va veni fără îndoială să-l caute. Ochii măicuței erau compacți și aveau un luciu stupid, ca o ghiulea de tun, ei spuneau că ea înțelegea că Cy o iubea pe acea biată femeie distrusă, dar acum era timpul să-și vadă de viața lui. Întoarse pentru el situația pe toate părțile și Cy i-a fost recunoscător pentru asta. Măicuța era o femeie înaltă care-i amintea în ultimă instanță de mama lui, cu părul rar, înzestrată cu capacitatea de a înțelege și de a ignora excrețiile corporale, pe care n-o aveau semenii ei – avea în mână un borcan cu un conținut albastru-cenușiu deschis și intestinal, plutind în lichid, așezat pe hârtiile ei, ca și cum ar fi fost un pahar obișnuit cu apă de băut. Pe halat avea prins cu un ac un ceas cu susu-n jos pentru a cronometra sănătatea luând pulsul.

Cy știuse că într-o bună zi va întâlni o persoană care o va întruchipa pe Reeda Parks, bănuise tot timpul că mai existau altele ca ea, și Reeda îl urmărise, se pare, în memoria lui ore, săptămâni, ani, luptându-se cu Riley pentru întâietate. Acum înviase, stătea în fața lui, cu un teanc de notițe despre pacienții ei, în care erau însemnate cu creion negru, pe o coloană, cantitățile exacte ale medicației lor, cu gunoiul anatomic esențial în mână și cu dogma ei maternă suportabilă. Și el știa că dacă voia cu adevărat ca femeia din fața lui să fie fantoma mamei moarte, această țară tolerantă și purgatorială îi va face plăcerea și îi va împlini dorința, făcând reală năluca venită la el ca să-i adăpostească sufletul în suferință. Așa că el o sărută repede pe obraz pentru că îi era dor de Reeda, cu adevărat, și deși măicuța a fost poate puțin intrigată de gestul lui, a dat din cap, bucuroasă, ca toate matroanele, că sfaturile ei fuseseră primite și Cy o lăsă să se întoarcă la îndatoririle ei.

În vara aceea a tatuat poate cinci sute sau poate doar cinci oameni. Tot restul sezonului l-a petrecut în ceață, fierbând, meditând, supurând, adunând toate informațiile într-un nod strâns în subconștient și punând frica de Dumnezeu în oricine se așeza pe scaunul de lucru. Nimeni nu se obosea să descopere disperarea din încruntătura lui, și absența totală a angajării verbale a făcut minuni pentru reputația lui. În mod pervers, clienții lui erau cuceriți de convingătoarea lui autoportretizare ca una dintre cele mai autentice și mai dure din meseria lui, pentru că tăcerea este cea mai amenințătoare armă, un vid care conține toate temerile și trădările celor pe care-i înfruntă și tot mai are loc pentru altele. Se zvonea chiar că își tăiase singur limba ca să i-o bage pe gât unui rival. Mâinile lui cooperau, erau sigure în felul acesta și a avut mai mulți clienți ca oricând, dar restul ființei lui se retrăsese. Pe strungul furiei lui a transformat în șpan toate glumele și persiflările pe care le acceptase odinioară. Avusese întotdeauna o predispoziție pentru tăcere, lui Eliot Riley nu-i plăcea asta la el și părea că toată viața lui de adult scosese cu greu vorbele din gură, dintr-un motiv sau altul. Acum nu avea nici voința, nici imboldul de a a scoate măcar un cuvânt neîndreptățit. Își simțea mintea străină de el și abrutizată aici, în Coney, vacarmul și tămbălăul acestui loc îl istovea, îl amețea. Erau conversații bizare pe care el pur și simplu nu le înțelegea.

— Hei, amice. Nu știi de unde pot cumpăra picioroange cu pedale?

— Ce?

— Picioroange cu pedale. Unde pot să găsesc? Picioroange cu pedale, să te ții în balamale.

— Nu înțeleg. Nu înțeleg ce spui.

Noaptea bea pe săturate și nu-i ajungea. Începu să bea înainte de a pleca la muncă, lucru pe care-l nu mai făcuse până atunci, nu din plăcere, din viciu sau din venin adunat, ci de dragul maestrului lui care făcuse același lucru, pentru a contracara sau a accentua întunecimea spiritului lui – nu în numele lui Riley, amin –, ci doar pentru acea primă senzație, încurajatoare, de usturime, pe care i-o dădea alcoolul pe vârful limbii.

Iar Coney Island i se părea un loc bolnav. Parcă peste noapte parcul de distracții se transformase din ceva potențial urât într-o făptură hidoasă, un monstru dezlănțuit ca un balaur înaripat care ieșise zvârcolindu-se dintr-un ou putrezit. Se uita în jur și vedea totul pieziș, înjosit, ziduri întregi cu arcade care duceau la distracții tânguitoare, ce păreau luminate acum de lumina stranie, holocaustică a Brooklyn-ului sau păreau reflexii ale oglinzilor deformatoare din Casa Râsului. Totul era nepotrivit. Din când în când, în după-amiezile mai puțin febrile sau când se sătura de muncă și de vuietul parcurilor, se furișa din nou în groapa animalelor de la circul Luna ca să vadă calul lui Grace. Claudia îi plătise găzduirea lui acolo de când avusese loc incidentul, nici n-a vrut s-audă să fie vândut și plătea îngrijitori de la grădina zoologică numai ca să-l plimbe zilnic și să se poarte frumos cu el. În spatele corturilor și cupolelor erau animale uimitoare, multe păreau împuținate așa cum stăteau acolo, îmblânzite și apropiate unul de celălalt, ca exponate ale unei colecții, ca și cum se adaptau la independență doar în întinderea de pământ natal limitată de pânza lată kaki. Tigrii se rostogoleau alene în cuștile lor, căscând ca pisicile domestice. Perechea de girafe avea cruste groase pe genunchi de la reverențele exersate la nesfârșit. Nici un animal nu părea real. Se pierdeau sub vechea lor vopsea și aveau nevoie de un lustru. Maximus părea întotdeauna foarte liniștit în boxa lui. După cum se plângea Grace, Cy se așteptase să fie agresiv. Într-o secundă sau două, animalul venea la el și își lipea capul de poartă în timp ce Cy îi freca nasul.

— Salut, băiete. Am niște bomboane de mentă pentru tine, să nu-i spui stăpânei. Nu te-a uitat. Ai rămas băiatul ei preferat. O să se întoarcă în curând. Și atunci o să te călărească până la Canarsie și înapoi, îți promit.

Ochii calului erau neobișnuit de înțelepți și triști. Întotdeauna fuseseră așa, era marca speciei, dar acum, în acest loc, și după tot ce se întâmplase, i se părea mai mult om decât animal și ochii lui erau ca un arc de capcană în care îi prindea emoțiile. Era greu să-l părăsească pe Maximus; Cy își petrecea o oră numai ca să-l mângâie și să-i tălmăcească tristețea evolutivă. Vizitele erau pentru el o ușoară terapie. Liniștea interioară a calului pe care Cy o văzuse prima dată proiectată de zidul de cărămidă al clădirii în care locuia era tot timpul prezentă și acționa ca un balsam. După atacarea lui Grace, Cy se simțise mereu iritat, furios, aduna în el tot ce era rău, în loc să descarce totul. Maximus îl calma, îl ajuta să se relaxeze. De aceea, după ce părăsea lumina de fildeș a circului, se simțea un timp mai bine, până când atmosfera dezmățată a prezentului neobișnuit începea să-i zgândărească din nou nervii. Și cea mai mare paradă a distracțiilor de pe pământ îl absorbea din nou în frenetica ei supernova, luându-i cu ea energia și sănătatea mentală.

Ziua, strălucirea soarelui părea irosită pe locul acela scăldat în lumină, iar când se lăsa noaptea și umbrele orizontale înghițeau picioarele cheiurilor, ea le spunea că nu mai există, reflectoarele orbitoare creau cartilaje cauciucate și țesuturi de mușchi sub Coney, care păreau că face întreaga insula să plutească pe o buză mare iluminată artificial. Dar nu numai insula îl deprima și îl enerva. Coney era doar animalul exotic al unui proprietar excentric. Boala se întindea dincolo de ea. Pretutindeni păreau a fi nebuni potențiali și fapte perfide, rațional plănuite, sau credințe fundamental corupte, care așteptau să prindă viață și el nu înțelegea cum de puteau suporta oamenii, cum de puteau trăi zi de zi cu acest gen de potențial în curtea din spate. Societatea se umpluse brusc cu balamale desprinse și fitile fumegânde și el nu se simțea în stare să plece de acasă. Chiar și pe străzile călduțe din Sheepshead Bay simțea nevoia să se uite peste umăr. În orice minut puteau fi scoase la iveală arme sau călușuri cu cloroform, puteau țâșni din străzi lăturalnice vehicule cu motoarele ambalate tare, cu frânele pregătite de catastrofă. Căci de unde apăruse Malcolm Sedak ? Era doar un chip în mulțime, un fir în țesătură. Era New York-ul. Era America. Ieșise din desișurile sale cu planul lui, cu angajamentele făcute lui Dumnezeu și cu puța lui bleagă, ca s-o sfâșie pe Grace, s-o dezintegreze. Cyril Parks îl ura, voia să-l urască, trebuia, țintea tot ce avea spre el. A căzut în acest hău cu hotărâre. Dar ura părea fără sfârșit sau fără fund și el continua să cadă, ura lui depășea limitele unei singure ființe respingătoare, întinzându-se sistematic în afară, mereu în afară. Ura locul morții lui Grace și era tot mai încordat între zidurile sale, până când a ajuns să se bată într-o noapte cu un necunoscut care nu făcuse altceva decât să întrebe în treacăt surorile despre seara aceea fatală în timp ce fuma un trabuc și Valerie l-a dat afară. Ura mirosul stătut al metroului și cetățenii fără nici un merit care se urcau în el și însemnele țării. Tot mai multe lucruri erau condamnabile.

Starea lui psihică nu era ajutată de faptul că Henry Beausang îl ținea la curent, obligatoriu și permanent, cu încarcerarea în spital a lui Malcolm Sedak, pentru că Henry lucra acolo și avea acces la tot felul de informații. Cum ar fi că nebunul nu se căia. Cum ar fi că puța lui fusese în mod fericit repusă în funcție. Cum ar fi culoarea farfuriei lui la cină. Dar Cy voia să afle totul despre el, ca să-și hrănească furia și ura, să se asigure că dușmanul lui Grace era închis undeva și nu se prelinsese printr-un zid ca să se realcătuiască în lumea de afară, precum o boală veche, precum ciuma.

Când, într-o dimineață, a venit primul frig de septembrie dinspre Atlantic și a refuzat să se clintească, Claudia și Arturas au venit să-l vadă și i-au spus că era ultimul lor sezon în insulă. Deoarece nu-i mai văzuse la Varga de când fusese alungat de acolo, a fost pentru el un mic șoc. Plecau în California, cu o masă de oameni extrem de variată. Plajele de pe coaste erau de aur și pline cu corpuri care așteptau să fie ornamentate, a spus Arturas. Iar Claudia poate o să încerce cu filmele, putea să mimeze replici sau să terorizeze în tăcere actrițele blonde, decolorate cu perhidrol, doar cu statura ei de zombie sau ca mireasa lui Frankenstein, cusută la loc.

— Sper că au hotdogs ca lumea în Los Angeles. E tot ce pot spune. Nu vii cu noi, prietenul meu englez?

— Nu. M-am gândit să mă înrolez. Să mă întorc. Poate că o să fiu de folos.

Arturas îi aruncă lui Cy o privire așezată dureros între două variante – îndoială și înțelegere hazardată. Ca și cum ceva latent între ei, ceva mic, prețios, care-i unea, ceva ce amândoi încercaseră să ocrotească în mijlocul cuibului unei conversații ce nu poate fi pomenită și în mijlocul rivalității lor

profesionale, acel ceva se spărsese acum. Turo luă mâna pe care i-o întinse Cy și o strânse, iar cu cealaltă mână îl apucă de ceafă și îl trase în față până ce frunțile lor se întâlniră.

— Atunci bem ceva la Varga, în amintirea trecutului?

— Nu pot. N-am voie să intru.

Voia să țină mâna lui Grace și să transfere în ea ceva din inima lui, dar se reținu, pomenindu-se că o privește cum își scoate rochia de bumbac mai moale decât vata de zahăr ieșită din mașinăria rotitoare, pe care vreo prietenă sau vreo infirmieră cu suflet bun i-o dăduse ca să-și acopere trupul chinuit. Grace o descheie pe toată lungimea, transformând-o într-o fâșie lungă de material și se extrase încet, răsucindu-se, din ea. Acum era goală, doar cu pantofi în picioare, în fața lui. Nu avea lenjerie de corp, sânii și zona pubiană fuseseră incluse în sălbăticia acidului și încă nu se vindecaseră. Cy nu reuși să-și ascundă groaza și izbucni în plâns, un plâns de nestăpânit, care nu oprea nici glasul, nici fața lui să se exprime. Grace stătea în fața lui, pe trotuar, lângă ghereta lui, cu rochia în mână și cu cicatricile deschise în fața cerului. Stătea acolo ca o curvă pentru voyeuriști într-un film despre morții vii. Sau ca unul din monștrii din Coney Island. Pe lângă ei se rostogoleau gunoaie împinse de vântul de toamnă, ambalaje goale, pungi de hârtie și cutii de carton care conținuseră alimente. Și acolo, printre gunoaie, era extraordinară pe fundalul familiar al aleii, dar nu mai puțin distrusă.

Se apropiase cu multă grijă de Cy în timp ce el deschidea ghereta, ca o persoană recent trezită după o lovitură care o lăsase fără cunoștință și era mai departe decât mersese până atunci în trei luni, de la gară până la Oceanic Walk, deși el nu știa de mica ei victorie. N-o văzuse în perioada recuperării, evitând efortul de a încerca să ajungă la ea cu aceeași îndărătnicie cu care îl făcuse inițial. Scotea lacătul gheretei când s-a întors și a văzut-o venind spre el, la început n-a recunoscut-o, pentru că mergea ca o doamnă bătrână, cu reținere, cu dificultate reumatică. Apoi, părul cu urme roșcate și trăsăturile feței au dat-o de gol și o clipă i-a înghețat sângele în vine, apoi s-a repezit din nou spre ea.

— Grace! Doamne, tu ești!

Ea aproape că ajunsese la el, pășind cu grijă, rigid, pe trotuar, așa că înainte de a-și dezvălui trupul, el și-a dat seama că răul produs era probabil cumplit. Și fără o vorbă, ea s-a dezbrăcat în fața lui.

Dacă ochii ei au spus iubire, dacă i-au spus-o lui atunci, acompaniați de gesturi, strigătul inimii și tumultul sângelui lui au înecat mesajul, deci el nu va ști niciodată cu siguranță că așa a fost. Nu putea măsura vitejia expunerii ei, într-un fel mai puternică decât forța celor douăzeci de bărbați și a echipei din Clydesdales când au scos acel autobuz ridicol din nisipurile din Golful Morecambe în copilăria lui, după ce i se rupsese direcția și intrase în zidul promenadei, decapitând câțiva pasageri în timp ce se rostogolea. Mai puternică decât cel mai musculos braț din parcul de distracții care lovea cu barosul ca să sune clopotul Mușchiometrului. Mai puternică decât diamantul, propulsia atomică sau fierul forjat. Ea. Goală. Plină de cicatrici. Nici nu dăduse încă jos toate scândurile de pe gheretă ca s-o ferească de priviri indiscrete. Dar chipul ei spunea că peisajul era irelevant, putea fi oriunde, rătăcită în deșert, pe peluza prezidențială sau pe Lună, nu-i păsa.

Trecătorii de la prima oră încetineau pasul ca să vadă dacă nu era vreo distracție neorganizată, radicală prin firescul ei, un spectacol al palpitantei spontaneități a insulei, lipsit de orice rușine când era vorba de demnitatea umană și de regulile conduitei fizice. Poate că femeia era unul dintre acele corpuri urâte pe care li se promisese că le vor vedea, scăpate de sub marea copertină. Dar Cyril Parks știa că acel spectacol era destinat unui singur om și că nimeni nu va ieși în față să-i facă reclamă. Grace îl lăsă un minut întreg, fără cuvinte, s-o vadă, timp în care gura i se schimonosi, își șterse ochii și încercă să se stăpânească.

Burta ei era compactă, tare ca lemnul de frasin, adunată în cocoloașe și creste, în așa fel încât nu va mai putea niciodată să se aplece să-și lege șireturile de la pantofi, va trebui să ia de jos un obiect căzut coborându-și corpul pe picioarele îndoite, oarbă la tot ce e sub ea. Părul ei pubian aproape dispăruse, rămăseseră doar câteva fire sub o porțiune cheală, arăta ca o fetiță. Cy vedea linia ei spintecată pe fondul unei membrane jupuite. Sânul stâng era mai mic decât dreptul din cauza acidului care pătrunsese cu patimă prin țesutul gras, iar sfârcul lui semăna cu o bucată de piatră diformă, ca sticla ciobită. Ochii tatuați de pe tors fuseseră șterși în unele locuri, în altele se amestecaseră formând petice bizare, confuze, de vopsea concentrată. Verdele din cel mai mare iris crăpat de pe abdomen se adunase deasupra apendicelui și părea, prin comparație, un frumos smarald, dincolo de care se întindea terenul minat al restului corpului. Ba nu. Era ca o frescă pe care se vărsase un borcan cu vopsea. Se scursese, se uscase și se întărise. Câțiva ochi de pe brațe, picioare și spate supraviețuiseră, dar în rest era brăzdată ca o pictură abstractă. Grace îi puse mâna pe față și îi șterse lacrimile cu dosul palmei. Îi dărui acele clipe înainte de a vorbi, probabil că nu știa cum să-l pregătească verbal pentru priveliște. Orice ar fi spus n-ar fi așternut calea.

— Deci doctorii pot muta pielea dintr-un loc într-altul pe corp. O taie dintr-un loc și o pun într-altul. Asta se cheamă grefă de piele, e tot ce pot face. Dar în mare parte încă nu are efect. Dar e uluitor că pot face asta.

Cy își umplu pieptul cu aer și dădu din cap; diafragma îi tremura. Își puse mâinile în șolduri și încercă să respire calm, prin dinții încleștați; parcă ar fi alergat nebunește în ultimele minute. Dar nu-și desprinse privirea de pe ea. Atunci, Grace îi aminti de ceva. Glasul ei, cu accentul său diferit, nelocalizat și corpul alb și cenușiu cu petice verzi – semăna cu ceva ce văzuse doar de două ori în copilărie de la fereastra vagonului de tren când se ducea la mătușa Doris și chiar și atunci i se păruse bântuit de fantome și strigoi. Era pavajul de piatră al mlaștinilor din Yorkshire, acolo unde osatura pământului ieșea la suprafață în fâșii și râuri pietrificate, pe fondul ierbii unduitoare și al terenului viu. Grace era acum în parte moartă, ca piatra mlaștinilor, în timp ce porțiuni din ea mai creșteau și tonul vocii ei era bocetul vântului.

În fața lor, pe cealaltă parte a străzii, un bărbat fluieră spre ei și traversă ca să vadă mai de aproape femeia goală.

— Ia întoarce-te, fetițo, să-ți vedem partea mai bună.

Grace îi făcu pe plac, răsucindu-se, neînsuflețită, ca o pulpă de berbec pe frigare și bărbatul nu mai înaintă și își luă ochii de pe ea. Își ridică gulerul și plecă grăbit.

Cy dădu jos repede toate scândurile, mâinile îi tremurau în timp ce le stivuia, apoi amândoi pășiră în micul spațiu închis. Îi oferi un scaun și ea clătină din cap.

— Durează prea mult. Sus, jos. Nu mai merită. Dar mă descurc.

Cy se așeză pe scaun. Trebuia să stea jos. Trebuia să-și amintească să respire, să spună plămânilor să funcționeze. Acum era pe aceeași linie cu diafragma ei, zona cel mai grav vătămată. Cicatricile aveau detalii uluitoare. Tifonul din spital lăsase hașuri întretăiate pe podișurile pielii. Erau piscuri ca niște lanțuri muntoase miniaturale, șanțuri negre. Ce răni! Ea spusese întotdeauna că despre corp va fi vorba, nu-i așa, câmpul de luptă fusese ales de alții și acolo se va purta războiul, va fi câștigat sau pierdut. Corpul ei fusese scena unei revolte atotputernice, pe un teritoriu cartografiat și revendicat de un guvern care avea intenția clară de a menține imperiul și de a impune legea țării coloniei sale. Deci tot ce putea face ea era să găsească o cale de a învinge guvernul prin istețime, printr-o iluzie optică în bătălie, folosind scuturi, oglinzi și splendide armuri de corp, orbindu-i suficient de mult timp pentru a le scoate armatele din luptă și a-i înfrânge. Un timp, steagurile victoriei au fluturat pe corpul ei. Cum s-o fi simțit ea atunci, se întrebă el. Ca o tavă de alamă plină și aclamată de mulțimi? Ca torța în flăcări a Libertății? Și el știuse tot timpul ce plănuia ea, nu-i așa, el cu ghereta lui, ai cărei pereți se înecau sub imaginile sexului și ale trupurilor de femeie stilizate? Da, știuse.

Grace fusese depășită numeric de bărbații din istorie, ea nu avea nici forța politică, nici susținerea propriului popor, dar găsise o cale de a-și câștiga libertatea și un timp sărbătorise identitatea corpului ei ca stat al ei, suveran.

Acum țara fusese din nou rasă, era pustiită, era un pământ al morții. Dar ochii ei, acei ochi negri, solemni, prolifici încă licăreau și spuneau că sufletul ei nu-și pierduse spiritul rebel și nu și-l va pierde niciodată. Ea aduna cei câțiva insurgenți rămași, cei mai duri supraviețuitori ascunși în peșteri și păduri, ei erau forțele de rezervă. Revolta era departe de a se fi terminat. Ea se va condamna. Se va duce la spânzurătoare – plină de sânge și brutalizată, dar neînfrântă – dacă va fi nevoită.

Cy știa că ea nu va accepta milă și consolare decât din partea lui, doar lacrimile lui le va suporta. Vedea asta pe fața ei, vedea înțelegerea limitată și toleranța față de el. Era cel care-i făcuse steagurile. Aliatul ei. Bărbatul care a rescris istoria corpului ei. Bărbatul care o iubea. Grace arătă spre ea.

— Mi-au luat piele de pe picior și au pus-o aici, deasupra coastelor. Au spus că va muri sau va continua să trăiască, dar în ambele cazuri va ocroti ceea ce e înăuntru. N-a fost cosmetizare, au încercat câteva lucruri. Am semnat niște formulare de acceptare. Nu știu cum au făcut asta, Michelangelo Electric. E un miracol. A trebuit să stau acoperită până ce s-a vindecat suficient ca să suporte aerul – chiar și aerul te poate infecta –, altminteri aș fi venit mai de mult. Vor să mă dau cu un unguent ca să se întărească, are un metal în el, dar nu prea pot să ajung până acolo. Nu mai face mutra asta. Am nevoie de ajutorul tău. Poți face asta pentru mine.

Scoase un tub cu cremă din buzunarul rochiei și i-l întinse.

— Nu vreau să te fac să suferi. N-o să te doară?

— Nu. N-o mai simt, uneori mă mai mănâncă, dar în general e ca acum...

Ea îi luă mâna într-a ei și adună cele două arătătoare într-o turlă de biserică, celelalte împletindu-se pentru a-i alcătui acoperișul. Apoi îl făcu să-și ridice și să-și coboare celelalte degete prin turlă. Era jocul degetului mort pe care băieții din școala lui îl jucau ca să-și provoace greață unul altuia, aveai senzația unei părți neînsuflețite a corpului și acum aceasta părea de două ori îngrozitoare. Cy luă crema, puse o cantitate mică în palmă și o întinse cât putu de bine pe porțiunile bolovănoase de pe partea de sus a picioarelor ei. Pielea ei era mai puțin absorbantă decât ardezia. Pielea suge de obicei umezeala, dar a ei nu lua nici un strop. Grace îi puse mâna în păr și îl mângâie în timp ce el o ungea. Cy simți că-i dau din nou lacrimile și o trase ușor spre el și începu să-i sărute stomacul, șoldurile, abdomenul și sânii distruși, gura lui era moale și umedă pe ea, corpul ei era tare ca granitul până când limba lui găsi canalul de piele mai moale, mai sigur, din interiorul ei. Îi simți mâna încleștându-se în părul lui și trăgându-l ușor, apropiindu-i și mai mult. Ea îi șopti un cuvânt, de două ori, care sfida orice pronunție pe care o știa el, dar își dădu seama că era o afirmație. *Kedvesem. Kedvesem.* Preț de câteva clipe, îi simți corpul legănându-se, lipit de al lui, ca o creastă de val care se spărgea la gura lui. Respirația îl zgâria în piept, se crispă, apoi se amelioră, corectată de respirația ei; Grace își lăsă capul pe spate. Ritmul ei era întrerupt de o serie de mici zvâcniri, curenți electrici, ca și cum corpul ei fusese supus unui șoc și viața ei era luată sau înapoiată de o conectare; apoi rămase nemișcată.

— Grace... Voiam să spun că...

— Nu, ajunge. *Dziejnkuje*, Cy. Spune-i Claudiei că trebuie să-l ia pe Maximus. Eu nu mai pot să am grijă de el. O să-i placă să vadă toată America și dacă ei îl duc în California, o să-i placă să vadă un alt ocean. Spune-i că nu există alt cal mai potrivit s-o poarte decât Maximus... pentru că... este la fel de minunat ca ea... și va fi regina lui...

Glasul i se frânse brusc, sfărâmându-se ca sticla odată cu ultimele cuvinte și preț de o clipă, năvăli toată tristețea Europei. Cy își ridică privirea spre ea, așteptându-se să vadă o fetiță sau o femeie neterminată, cea mai mică dintre păpușile matrioșka. Dar deja lucrul acela pur, puiul ieșit din găoace, embrionul, dispăruse. Grace privea fix un punct din spațiu, forțându-și apa din ochii să intre în canalul ei subteran, pecetluind la loc esența sufletului ei. Apoi se îndepărtă cu un pas, își luă rochia de pe tejghea și o puse pe ea, prohibitiv, peste umeri, încheie nasturii din față.

— Spune-i că poate să-i pună melasă în ovăz, ca să-l fortifice. Cât despre tine, Michelangelo Electric, cred că tu n-ai nevoie de melasă. Cred că inima ta e foarte tare. Dar mă întreb dacă e destul de tare pentru a-mi mai face un serviciu pe care ți-l voi cere înainte de a pleca.

Își lua rămas-bun, sau aproape. Cy crezuse întotdeauna că momentul în care o va cunoaște va include și momentul despărțirii; și era adevărat. În curând va pleca și nu putea s-o întrebe unde se duce pentru că nu știa nici de unde venise. Voia să-i spună să rămână, să-i spună că o dorește, că îl obsedase ca vântul de pe pavajul de piatră al mlaștinilor din Yorkshire încă de prima oară când s-au întâlnit. Bobul mecanic șuieră pe lângă ei în prima cursă a zilei, cu oameni care râdeau în vagoanele lui și o pălărie pierdută se roti în jos de deasupra și se rostogoli pe pavaj ca și cum ar fi adus o schimbare. Și el știa că, dacă i-ar spune aceste lucruri acum, glasul ar fi la fel de absurd ca pălăria aceea.

Coney Island ar fi vrut-o înapoi, în toată gloria ei viabilă, vătămată, tocmai din cauza noii grozăvii a corpului ei, dar ea nu voia să fie luată înapoi. Și Brooklyn-ul ar fi avut mare grijă de ea ca de un copil al lui, întotdeauna. Dar ceva din ea se deplasa mereu, călătorea deja, ca și cum acest loc era acum provincia unei vechi lumi eșuate, o țară fără nume care se târâse croindu-și drum după ea dintr-un loc nenumit de pe un alt continent, de unde ea a pornit, de unde a stins cu piciorul primul foc de tabără și a încălecat pe calul ei. Grace era din nou o refugiată, poate că așa fusese întotdeauna, cu o identitate de refugiat, sfidătoare și flexibilă, luptându-se permanent și în aceeași măsură veșnic întristată și dezmoștenită, violată și prădată de patria ei oriunde se ducea. Etnicitatea ei era totul și nimic. Era mai presus și decât America în această privință.

Și el nu înțelegea cum de exista totuși. Și totuși, și totuși, asta nu conta. Încă îl avea pe el.

— Da. Sigur că o să te ajut cât voi putea. Știi că te voi ajuta.

— Bine. El a făcut o mutare bună, grosolană dar eficientă, dar nu se poate sfârși așa. Ne întâlnim diseară. La fântână, la ora douăsprezece. Dacă vii, va trebui să uiți durerea, îți cer neapărat asta. Așa că gândește-te bine. Și dacă poți, nu bea nimic, trebuie s-o facem cu mintea limpede. Acum să ne îmbrățișăm – nu vom mai găsi un moment potrivit.

Îl sărută pe ambii obraji și zâmbi.

— Nu uita să cauți steaua aceea, o vei găsi. Și nu uita să-i spui Claudiei de cal. Ah, Michelangelo Electric. *A szíved mindig emlékezni fog rám.*

Își puse cu blândețe degetele mâinii drepte pe pieptul lui, lipite de navă, deasupra inimii, așa cum îl atinsese în gheretă cu câteva luni în urmă. Apoi plecă. El o urmări mergând cu grijă pe alee, cu corpul țeapăn, cu rochia de bumbac udă în talie, și n-a fost în stare s-o strige. Avea nevoie ca ea să fie într-un fel mai devastată de ceea ce se întâmplase, pentru că era atât de prețioasă pentru el și asta îl lăsă fără glas. O privi cum pleacă și era ceva banal. Nu era despărțirea profundă a îndrăgostiților de pe ecran, care se despart pentru ultima dată. Nu era lumina înăbușită a serii pe decorul din Brooklyn, nici măcar muzica de pian care plutea dinspre Varga pentru a acompania balada lor de dragoste. Doar sânge omenesc în venele lui și umbra gheretei micșorându-se pe măsură ce soarele se înălța pe cer. Mirosul de unsoare proaspătă pe vagoanele bobului, unt cu ceapă dinspre chioșcul cu cârnați, și sare din aerul mării.

Abia după ce dispăru din vedere, scoase în sfârșit un urlet, un urlet de lup din gâtul lui lung ridicat, apoi se prăbuși pe podea. Îl durea pieptul. Un fior cronic îl sfârteca, din spate în față, din față în spate. Simțea în gură gustul ei sărat. Și nu se putea gândi decât la marea cea mare din Golful Morecambe, care se frământa și sugea, se gândi cum venea și se retrăgea fluxul, venea și se retrăgea, neobosit, mai departe decât pe oricare alt țărm al insulelor britanice și mai repede decât putea fugi un adult pentru a-l depăși, ca insolvabilitatea înnebunitoare a dragostei.

În noaptea aceea, a declarat Henry Beausang la poliție, spitalul psihiatric de pe Avenue era neobișnuit de liniștit. În majoritatea serilor se petreceau incidente minore, cum ar fi refuzul cântat al pacienților de a lua pastile de dormit sau o furculiță înfiptă în dosul încheieturii unei mâini, îngropată lângă arteră. Un bărbat care se mânjea cu rahat ca formă de protest incoerentă. Râsul artificial al iluzoriului, când se impuneau constrângeri. Dar în noaptea aceea, pe coridoarele secțiilor era liniște, nebunii fuseseră toți expediați în paturi fără prea multe insistențe. Și lui nu-i plăcea liniștea asta. Nu, dom'le. Pentru că însemna zaveră mai târziu, de obicei varianta furioasă, sau fugari șireți care alergau prin incinta spitalului cu halatele de bumbac fluturând pe spinările care pulsau. Era nervos, mărturisi el, și s-a gândit să bea ceva ca să-și liniștească nervii. Nu mult, doar atât cât să-l calmeze. Era obișnuit cu crize de-astea stranii de calm, când zavera le stătea în spinare, ce naiba în statul Georgia bântuiau în sezonul Klan-ului, așa că nu putea să spună că nu-i nimic. Dar ceva îi spunea că după asta va fi nevoie de o porție bună de muncă grea ca să reașeze lucrurile și că o să fie ocupat ca un motan cu coada lungă într-o cameră plină cu balansoare. Știau ei ce însemna calmul acela rece dinaintea furtunii ? Unul sau doi copoi dădură din cap, confirmând, vrăjiți un pic de glasul lui frumos. Și poate că băuse un strop mai mult, spuse Henry, că, înțelegeți, ăsta e viciul lui. Oricum, își făcea rondul la ultimele etaje, când i s-a părut că aude liftul venind și deschizându-se și s-a dus să vadă care medic sau infirmier urcase, pentru că avea nevoie de el să împingă o targă pe roți. Dar se înșelase, liftul nu mergea, se blocase între primul și al doilea etaj, ambele lumini erau aprinse și acul ticăia indecis la două numere. Era un model vechi Otis cu un scripete care cânta ca o soprană și îl puteai opri cu un buton roșu în caz de urgență, dar uneori avea toane și se înțepenea unde avea el chef. Așa că Henry și-a văzut de treburile lui câteva ore după miezul nopții, ceea ce, ca să fim sinceri, nu însemna decât să arunce o privire la nebunii legați care se legănau în paturi, îngroșând tavanul cu coșmarurile lor, și trăgând din când în când de sticla lui. S-a dus la infirmiera de gardă și a trăncănit fleacuri cu ea, femeia poate confirma și au băut împreună și au împărțit o țigară.

Pe la trei, luminile de pe coridor erau la nivelul maxim de mohoreală și el era bine înarmat cu rachiul alb. Pirateria și crima încă nu făcuseră prăpăd în saloane și el începea să se relaxeze. Ultimele etaje erau toate în ordine. Nici un pacient nu stătea ca statuile din cimitir la fereastră, ca să fie nevoie să fie dus înapoi în pat, să i se dubleze doza de medicamente sau să fie legat. Privind el însuși pe una din ferestrele cu gratii, își dădu seama că era unul din acele ceruri imense, de octombrie, care se mișcau greu, făcându-te să te simți pe fundul unui ocean negru. Liftul era încă blocat între etaje, așa că se gândi să coboare la etajul doi pe scara metalică de incendiu. Acolo era ținut Malcolm Sedak, împreună cu circa alți cincisprezece bărbați care se dezlănțuiseră în New York, luând vieți și mutilând rude – acei câini neadaptați, bolnavi, care trebuiau închiși în cuști, mai presus de legile normale. Saloanele din această secție semănau cu niște cuști în care animalele așteaptă să fie exterminate, unde duhnea a minți pline cu fecale și lui nu-i plăcea să se ducă acolo. Nu, dom'le, nu-i plăcea. Jumătate din pacienți erau lobotomizați și jumătate făcuseră cunoștință din plin cu cleștii electrici și cu cureaua peste gură. Întotdeauna se simțea aici prudența și de aceea și oprimarea. Etajul avea o poartă de securitate și lacăte la ușile celulelor individuale. De obicei era un paznic în post, care manevra lacătul, dar acum plecase și poarta era întredeschisă. Poate că omul se dusese să controleze, auzind un zgomot ciudat, sau poate că nu. Henry avea senzația că plutea în aer ceva nasol în noaptea aceea, așa că mai trăsese o dușcă de rachiu ca să-i poarte noroc și intrase în secție. Așteptându-se să vadă doar iluminarea

fluorescentă slabă din coridoare, îl surprinse o mică pată de lumină portocalie în locul unde cotea coridorul. Apoi adulmecă un miros amar, ca atunci când se asfaltează drumurile. În acel moment, avu din nou senzația puternică a unei intervenții rele și avea dreptate, pentru că descoperi dovada. Cineva aprinsese un foc într-o pubelă metalică în care se aruncau resturile și rufăria, mirosea a smoală încinsă și se vedea trâmba aceea de fum ca o coadă neagră care se agită, pe care o scoate benzina când arde. Era o slabă tentativă de a da foc ospiciului, cu siguranță; văzuse la vremea lui altele mai reușite. Focul era izolat și nu era pericol să se întindă, chiar dacă fumul se ridica spre tavan și îl făcu să strănute.

Aruncă repede o privire în jur, pacienții evadați aveau obiceiul să-i lovească pe la spate în cap pe infirmieri cu instrumente boante, când își îndreptau atenția în altă parte, cu o forță inumană. Apoi auzi târșâit înăbușit de pași dinspre magazie. Deschise ușa și înăuntru era paznicul care lipsea din post, cu un căluș în gură și înfășat ca o păpușă de cârpă, furată de fratele mai mare și rău al unui copilaș. Treaba e că Henry nu-l prea avea la ficați pe tip, mărturisi el. Adevărul era că primise din cauza lui o mustrare pentru consum de băuturi alcoolice în incintă cu nici o lună în urmă, așa că stătu o clipă pe gânduri și decise că era mai bine să-l lase legat o clipă până ce stinge focul și cercetează mai adânc situația, sau cel puțin asta va spune el dacă va fi întrebat mai târziu, ceea ce se întâmpla acum. Henry le făcu apoi cu ochiul polițiștilor, simțindu-se bine în pielea lui, știind că povestea imperfecțiunii și incompetenței lui îi cucerea pe toți. Totuși îi scosese omului călușul ca să afle cine-l atacase. Erau doi, unul solid, altul mai mic, cu fețele acoperite ca bandiții, așa i s-a spus. Luaseră cheile celulelor, așa că sigur că era o evadare, a spus omul, trebuia să asigure poarta principală.

Henry a verificat repede ușile încăperilor, dar toate erau închise și s-a dovedit că erau trupuri în fiecare din ele. A luat o pătură și a aruncat-o peste pubela metalică. Ciudat, dar de o parte a ei era proptit un drug de fier, pe care nu-l observase până atunci din cauza flăcărilor. Abia mai târziu obiectul a căpătat importanță, întorcând pe dos stomacurile copoilor când l-au băgat într-un sac ca dovadă. Au fost chemați ceilalți infirmieri, au fost convocați medicii și a început obișnuitul protocol de izolare a zonei. Au deschis ușile de la etajul doi, una câte una, pentru a verifica pacienții și a vedea cine, dacă era cazul, fusese eliberat și înlocuit cu un fals alcătuit din așternuturi făcute sul. În cea de-a noua celulă era Malcolm Sedak, mirosea puternic a fum, și, da, dom'le, se făcuse într-un fel un schimb de trupuri. Nu fusese legat cu curele de pat de când intrase în spital, nu era o procedură obligatorie și el nu se luptase niciodată cu infirmierele ca să justifice procedura. Își păstrase un aer de împlinire, demnitate și satisfacție, care chiar îl jignise pe Henry, mai ales pentru că el comisese o crimă brutală și asupra unei doamne, așa auzise. Dar când au tras așternutul de pe el, au văzut că era legat cu curele prinse în catarame. Doamne, Isuse, da' ăsta nu era același cu cel care fusese pus în pat la scurt timp după apusul soarelui. Avea o față de pernă pătată peste cap – nu era legată, așa că Henry nu credea că fusese o tentativă de sufocare, doar să-l moleșească puțin cu un fel de scufiță-roșie-asasină pe mutră. Cămașa lui de noapte fusese despicată cu un cuțit sau o foarfecă de jur împrejurul corpului și zăcea pe pardoseala lângă pat. Dacă ar fi știut cât de mult era vătămată fața lui, poate că n-ar fi luat de pe el atât de repede fața de pernă, pentru că a început să geamă cumplit în timp ce odată cu ea se desprindeau bucăți de piele galbenă umedă. Mai groaznic a fost când i-au scos-o de tot de pe cap și au văzut că ochii fuseseră scoși cu un fel de fier roșu și era orb.

După ce și-a terminat povestea cu dramatism și emfază, Henry și-a scos sticla aproape goală și a luat o înghițitură, apoi a întins-o celui mai apropiat polițist. A! Cheile celulelor, întâmplător, spuse el, erau agățate frumos de un cârlig lângă poartă, ca și cum cineva ar fi aranjat de la bun început să le împrumute doar. Nimeni nu se gândise să le caute la locul lor.

Charles Henry Beausang al Treilea a petrecut patru ore mințind poliția despre posibilii suspecți și cartografiind traseul lui prin spital în seara aceea. Butonul liftului fusese aruncat între etaje și ușa deschisă, și copoilor le-a venit foarte greu să creadă că asta nu atrăsese nimănui atenția mai devreme. Mai erau și alte detalii fără sens. Nimeni nu fusese deranjat de fumul de pe coridor. Nici una din ușile de la etajele inferioare nu fusese forțată și paznicul de noapte, foarte familiarizat și el cu pileala, nu văzuse pe nimeni intrând sau ieșind pe ușa de la recepție. Da, era suspect, spuse inspectorul, suspect, suspect, suspect. Dar, iarăși, dacă spitalul ăsta era pe mâna bețivanilor și a oligofrenilor, la ce puteai să te aștepți. Au urmat câteva lecții severe despre necuvenitul consum de alcool în timpul orelor de serviciu și faptul că această instituție îi găzduia pe unii dintre cei mai infami criminali din regiune, aduși acolo prin strădania departamentului de poliție al orașului. Henry primi toate acestea umil și rușinat, cu roșeața fără sânge a șmecherului de profesie. Nu știa în cât timp va reuși poliția să dea de cazierul lui Malcolm Sedak ca să adune datele pentru dezlegarea misterului persoanelor ce ar putea fi implicate în crimă. Omul însuși nu putea fi înțeles când vorbea. Bolborosea ca un copil cu spaime nocturne și tot încerca să-și atingă ochii care-i lipseau pe sub bandaje.

Ce a omis Henry Beausang să spună autorităților a fost că lăsase în mod special deschisă ușa din dos a spitalului, că îi oferise paznicului o sticlă cu rom și că zăbovise la etajul trei cu o oră mai mult decât era necesar. Nici n-a menționat că lăsase deschisă o fereastră de la etajul doi pentru ca fumul să poată ieși în valuri, așa cum fusese instruit să facă.

Când detectivii poliției au ajuns la ghereta de pe Oceanic Walk, Michelangelo Electric își dezmembrase deja locul de muncă, pentru perioada de iarnă. Când au ajuns la frizeria lui Den Jones, prin intermediul colaborării câtorva informatori cu buzele pecetluite și de nici un folos, din Coney, câteva piste false și una sau două momeli evidente, deja Cyril Parks nu mai era de găsit nicăieri în țară. Și nu mai era de găsit nici victima ințială a lui Sedak, pentru a arunca lumină asupra unei chestiuni foarte întunecate. De fapt, nu se consemna nicăieri existența acestei femei, cu excepția recentului ei dosar medical. Se părea că orașul era mai mult ca oricând un loc unde fantomele și demonii își puteau trăi jumătățile de viață, necunoscuți și neînregistrați de autorități. Investigațiile au fost scurtate poate mai mult decât trebuia, dar nimănui nu i s-a rupt sufletul după victimă. Era în fond o chestie de qui pro quo și dosarul a fost definitiv închis sau cel puțin exilat în fundul unui dulap foarte plin, prin ianuarie 1941. Da, Den Jones a confirmat în cele din urmă, fusese un englez în camera din dos, unde făcuse tatuaje vreo doi ani – dar plecase la Montreal sau Toronto, din câte știa el. Spunea ceva de Forțele Aeriene Canadiene și că voia să-și facă datoria în aceste vremuri tulburi. Din câte știa Den, nici măcar nu ieșea și el cu o fată la cinema sau la un varieteu, darămite să răzbune o doamnă alcătuită din ochi tatuați.

Mult mai târziu, cu fire albe în păr și două războaie mondiale în urma lui, Cy va visa America și aceasta îl va vizita printr-o serie de fețe. Erau fețele din Brooklyn care îi sfâșiau inima cu istoria lor, cu duioasa lor melancolie, cu ochii umezi luminați, care, pe vreme rece, erau predispuse să lăcrimeze. Visa fața lui Henry, îmbătrânită prematur de violență, prostită de alcool, dar extraordinară după aventura trăită, când și-a luat rămas-bun de la Cy lângă gară, în acea dimineață proaspătă și condamnabilă din toamna anului 1940. Mai apăreau și alți prieteni, Den, Claudia și Arturas, surorile siameze, în ipostaze care-l ajutau când visele îl tulburau. Grace era o apariție rară. Venea și pleca în buzunare de întuneric, mânioasă și frumoasă, cu fața umedă, cu acul lui în ea, plângând cu o furie pustiită când lăsa jos drugul de fier, șuierând încinsă spre adversarul ei în cumplita partidă pe care o jucase. Ochii ei, care odinioară se roteau, debordând de informații nesigure, sugestive, apăreau întotdeauna închiși sub fruntea grea. Uneori, se trezea convins că în timpul nopții dezlegase eterna

dilemă – cine era ea cu adevărat, ce o crease, dar oricât de minuțios ar fi muncit creierul lui noaptea, dimineața truda lui părea întotdeauna deplasată, spulberată, descompusă de duhuri rele. Rămânea doar cu o idee rătăcită – sentimentul că până la urmă era medievală, așa cum și-o imaginase în acea primă noapte lângă fântâna unde era cu calul ei, dar în ce privea cruzimea și dreptatea fățișă, nu dragostea de curte. Or, el se convinsese că în perioada aceea imaginația lui, deseori aburită de beție, o luase razna și ea nu-l pusese de fapt niciodată să bage o cârpă în gura celui care era doar dușmanul lui secundar, în timp ce ea îi ucidea văzul. Dorea s-o mai vadă, dar dorind îi era mai greu s-o invoce, se opunea viselor lui și poate că era forma lui de anopsie, ca răspuns, ochi pentru ochi, dispariție pentru dispariție. Fața copilăroasă a lui Sedak venea și pleca în coșmaruri – însoțită de scene de luptă pe care le îndurase în numele uneia sau alteia dintre țările pe care le adoptase de-a lungul vieții, Cy nu era niciodată sigur care din ele – și era fața unui copil cuminte care urmează să fie pedepsit pentru o crimă pe care, dintr-odată, a înțeles-o, un suflet juvenil care a învățat dintr-o influență sau dintr-un exemplu, nepotrivite, că își poate exprima religia murdară, prejudecățile extreme, că ura lui trebuie creditată cu îngăduință față de sine, în țara libertății. Fața lui oarbă distrusă și complotul lui Grace i-au apărut lui Cy în modul cel mai spectaculos și mai oribil în noaptea de după aducerea lui în fața tribunalului din Lancaster pentru neplata taxelor locale și observase un vechi drug de fier pentru însemnat vitele deasupra băncii juraților. Visa că era târât în orbitele întunecate ale ochilor pe care Sedak nu-i mai avea. Se trezi cu o senzație de greață și alergă la baie să vomite. În visele lui erau fețele obișnuite ale secolului, mii de fețe sub pălării cu panglici late sau bonete în formă de lalea, pe promenadă, apoi erau acele fețe extraordinare – bărboase, de pigmei zbârciți, jumătate umane, jumătate amfibiene sau cu solzi de reptilă. Și uneori, pentru că mintea care visează este de fapt o creatură a semnelor și simbolurilor, îi apărea fața emblematică a insulei

Coney însăși, înălțându-se ca o lună plină ovală, caricatura aceea lunatică, fâșneață, cu un rânjet larg și un luciu plăcut, cu părul cu cărare la mijloc, care-și bătea joc de mulțimi și le imita, în poarta dublă de la Steeplechase. Această imagine avea forța să se mențină și când se uita în oglindă ca să se bărbierească în zori, părea că fața încerca să fie reflexia lui și tot ce avea de făcut era să-și alinieze zâmbetul.

La numărul 11 pe Pedder Street era întuneric și umed, când Cy deschise ușa. Casa avea atmosfera părăsită și sacră a unei cripte, crea impresia unui prag încălcat de prezența lui. Curentul electric era tăiat de peste un deceniu, când Cyril Parks a luat în cele din urmă cheia de la biroul avocatului, așa că și-a aprins bricheta Zippo ca să aibă lumină și a ars pânzele de păianjen atârnate de ușă. A intrat în camerele de la parter, și-a pus jos sacul de molton, și-a frecat piciorul care-l durea. Presupusese că tot orașul va stârni în el valuri de nostalgie când se va întoarce, așa cum o piatră scoasă din apă stârnește valuri de amintiri despre locul unde a stat. Dar străzile dintre gară și destinația lui nu păreau să-i aparțină mai mult decât îi aparținuseră vreodată când era locuitorul lui. În lumina de amurg a solstițiului din iarna lui 1946, se întorsese în orașul lui natal. În timp ce străbătea drumurile familiare, văzu că se deschiseseră noi firme, magazine și hoteluri, deși multe din localurile publice încă existau și supraviețuiseră războiului. Dar după anomia călătoriilor lui, totul părea mai mic, mai solid decât își amintea el și organizat banal. Casele, bisericile și clădirile grandioase din Morecambe aveau întotdeauna o perspectivă plată cu umbre simple în această perioadă a zilei, în decembrie, își aminti el, când soarele își croia timpuriu cărarea pe crestele Mării Irlandei, ca într-o ilustrație dintr-o carte pentru copii mici. Privirea lui acum, la întoarcere, era mai îngăduitoare decât se așteptase și transmitea, prin produsele sale vizuale, un sentiment de alinare. Era mai degrabă ca și cum s-ar fi întors într-un loc plin de înțelegere, într-un vechi pantof comod, și nu ca și cum revizita un tărâm saturat cu duhuri de demult și cu vieți stânjenitoare de odinioară.

Ceea ce își aminti cu adevărat, foarte clar, în timp ce mergea de la depoul locomotivelor prin fața hotelului Bayview și vechiul teren de iarmaroc, spre o ușă familiară de pe o străduță șerpuitoare, era primul drum premeditat pe care-l făcuse spre atelierul lui Eliot Riley, când noaptea își făcuse simțită prezența și era maro dens, iar voința lui avea propria viață. Își aminti inima lui de adolescent, bătând ca o fereastră deschisă pe furtună, la gândul că va întâlni ce se afla dincolo de mulțumirea de sine a prezentului. Atunci mergea repede, nerăbdător, cu pasul lui lung, tineresc, care-l purta bine, deși trepidația făcea pasul prea conștient de sine, prea lent, orașul reverbera și suna ca un clopot, din prisosul de materiale evacuate. Acum se deplasa cu mai multă dificultate, șchiopătând cu piciorul drept – un dar al războiului, dar parcă timpul nu se scursese deloc în vreme ce naviga prin vechile locuri, ca să ajungă la destinație, ca și cum Morecambe intrase la apă, deși orașul sângerase prin granițele lui de când plecase. Și se întrebă cum se cuibărise viața lui în acest loc tihnit, părând în același timp atât de măreț și de turbulent pentru personajele și incidentele din el.

Pereții atelierului din Pedder Street erau goi și crăpați. Mai erau atârnate câteva modele de tatuaj pe care nu se obosise să le ia înainte de a pleca sau pe care se hotărâse să le lase acolo, nu-și mai amintea. De o bară de fier plină de praf era atârnată draperia de catifea mucegăită, cu ciucuri teatrali la poale, în spatele căreia maestrul făcuse ucenicia băiatului lui și mai era o zonă privată unde ucenicul pășise pe urmele mentorului său. Cy aproape că simțea în aer mirosul peștelui murat și damful de bere și parcă auzea cuvintele vulgare, mustrătoare, despre însușirea meșteșugului și părerile bătute-n cuie despre absolut orice, rostite de fantoma lui Riley. Dar ele veneau dintr-un loc îndepărtat din mintea lui Cy, ceea le făcea să fie stilizate și colorate ca arta. Și acum nu mai exista un frotaj emoțional sau o amintire dureroasă, era doar viață, doar nuanțele sclipitoare ca o tigaie a ceea ce fusese. Lipseau vizibil vechiturile împrăștiate în majoritatea locuințelor repede abandonate și de aceea casa i-a iertat ieșirea din scenă grăbită, abia încropită. Oricum nu fuseseră niciodată prea multe obiecte aici. Doar scaunele pentru clienți în zona de așteptare, unde admiraseră odinioară pletora de imagini, și scaunele de lemn fără spătar, fixate cu bare de perete. O peliculă fină de praf de var acoperea mobila. Ar fi putut să fie o mică scenă de amatori părăsită de actori cu mult timp în urmă, la îndemnul unui producător falit.

Urcă la etaj, în timp ce flăcăruia brichetei începea să-i ardă degetul mare. Așteptă o clipă în beznă să se răcească bricheta înainte de a o reaprinde. Văzu dormitoarele și mica bucătărie, vechea baie care era umplută cu apă rece și de multe ori, cu câte un bețiv. Pe policioara căminului erau înșiruite craniile de păsări, deși câteva se prăbușiseră sfărâmate, sub un giulgiu de praf. Hoinări prin camerele umbroase, urmărind lumina cum trece peste vechile cărți ale lui Riley, statuia Fecioarei Maria, ca întotdeauna tenace, la marginea etajerei și ce mai rămăsese din lăzile de lemn care conținuseră odinioară puținele lui bunuri – câteva grămezi de haine vechi, țepene și pline de molii, un caiet de schițe, un set de acuarele și o pensulă, o cutie de ceai verde în care erau butonii tatălui lui și o fotografie sau două făcute în interiorul hotelului Bayview în vremuri mai fericite. După un timp, își aminti de candelabrul evreiesc care era expus în mod absurd în fereastra de la parter și care ajunsese în posesia lui Riley prin nu se știe ce întâmplare ridicolă și se duse să-l caute. Mai erau înfipte în el câteva capete de lumânare murdare, pe care le aprinse, furnizându-i suficientă lumină pentru a se spăla pe față cu ultima lui rație soldățească de săpun în chiuveta din baie, după ce lăsă mai întâi apa să curgă ca să se ducă sedimentele și rugina.

În golf, marea era departe, aproape că nu se mai vedea, ceea ce îl dezamăgi în dimineața următoare, când se apropie

de promenadă, voise să se apropie suficient de mult ca să simtă stropii, dar asta însemna că erau multe lemne aduse de valuri și vreascuri pe plajă ca să le adune pentru a le arde în cămin. Noaptea precedentă fusese rece și n-avea decât o pătură militară și paltonul ca protecție împotriva aerului înghețat, pietros. Părea să nu fi ajuns de fapt prea departe în două decenii, se gândi el, culegând resturi de pe țărm pentru atelierul din Pedder Street. Dealurile sterpe din Lake District se vedeau ca o mânjeală cețoasă la orizont. În amintirile lui erau munți, erau mai înalți, mai plini, așa cum sunt exagerate peisajele în tablouri. În bazinul cu apă mică din golful gol erau câteva antiaeriene acoperite de nămol și buruieni, care obstrucționau vederea spre alte ținuturi și dădeau priveliștii o înfățișare modernă, în care se intervenise. Și orașul din spatele lui era presărat cu relicve din război, cazemate lângă cheiuri și hidoasele adăposturi construite pe Sunshine Slopes. Dar în rest, orașul părea neafectat de conflagrație în sine – cumpărase dimineața un *Visitor* și părea același vechi ziar dintotdeauna, cu aceleași opinii conservatoare, contestabile, aceleași bârfe jucăușe și reclame în exces. Morecambe avea același tupeu și continua să-și promoveze aerul blând.

În timp ce se plimba pe întinderile golașe, simți mirosul pătrunzător al mâlului lung, profund, ca lutul de la facerea lumii și se gândi la toți oamenii din Golful Morecambe pe care-i cunoscuse. Se gândi la mama lui. O să se ducă mai târziu să pună flori pe mormântul Reedei și să curețe mușchiul și murdăria de pe literele sculptate în piatra de mormânt. Știa că această vizită îi va aduce pace în suflet și într-un fel abia aștepta să se ducă, deși cimitirul care dădea spre mare era un loc părăsit. O să-i spună mamei lui despre America și că s-ar fi bucurat că n-a apucat următorul război pentru că întrecuse orice limită a grozăviilor. Fără să-și dea seama, ajunse până la clădirea Cooperativei Pescarilor de Traulere și dacă tot era pus pe vizite de reculegere, se hotărî să-și prezinte omagiile fotografiei tatălui lui, rezemat, cum inevitabil încă era, de pupa navei *Sylvia Rose*. Dar ușa clădirii era încuiată și cu lacătul pus și clanța zornăi sub lanțurile cu care era legată.

— Ce nevoie ai, amice? E închis de sărbători până la petrecerea de Anul Nou.

Întorcându-se, Cy văzu un bărbat de vârstă mijlocie, cu părul roșcat-închis și o pelerină lungă de ploaie, apropiindu-se de el. Tocmai voia să spună că nu-i nimic, că era doar o vizită de politețe, când bărbatul se opri brusc și îl privi cu multă atenție. Apoi execută un scurt step pe pavaj și își ridică mâinile.

— Cyril Parks, la fel de adevărat cât e că trăiesc și respir! Tu ești, tu, căposule? Sigur că tu ești, l-aș recunoaște oriunde pe flăcăul ăsta lungan și slăbănog din Lancashire.

— Morris? Morris Gibbs.

Cei doi își strânseră mâinile cu căldură și stângăcie, prinzându-și reciproc coatele cu mâinile libere. Privirile li se încrucișară pentru o clipă, dezarmate și în același timp intrigate. Era ca și cum nici unul din ei nu și-ar fi acceptat vârsta până în acel moment al vieții, până când nu se confruntase cu un chip din tinerețe care acum era mai bătrân, care îmbătrânise în mod personal și separat. Morris clătină din cap, dus pe gânduri.

— Păi, ia spune, ce pozne ai mai făcut, Parksie? Au trecut, nu-i așa, cincisprezece ani...

— Păi, una, alta. Știi tu.

— O, da. Sigur că știu. Mai exersezi pe capete de porc?

— Nu, acum am trecut la funduri.

Morris râse zgomotos și-l bătu pe spate.

— Bravo ție. Băgăm ceva sub nas? Hai, că avem multe de povestit. Ai vreo treabă?

— Nu prea. Nu. Dar, uite ce e, Morris, eu nu mai beau. De mai mulți ani. O să beau un ceai dacă au.

— Foarte bine. Ceai să fie. După cum arăți, ți-ar prinde bine o ceașcă zdravănă. Am auzit că ai șters-o de la yankei.

Cy își abandonă lemnele de foc adunate și se duseră la Calul și Potcovarul, unde au stat o oră vorbind despre vremurile de odinioară, ceea ce i-a convenit lui Cy, pentru că vopseaua roșie de pe capitolele recente din viața lui era încă prea proaspătă și încă nu puteau fi atinse. De când plecase el, Morris se ocupase tot cu pescuitul, era unul dintre ultimii care mai folosea vechile metode, cu un ponei și o greblă, de care era mândru, deși sărac și încă mai avea anghila bunicului în borcanul pe care îl ținea însă în grădină, pentru că nevastă-sa nu-l lăsa să-l aducă în casă. Și încă nu fusese găsită alta mai mare. Cy se bucura de compania lui, de amintiri, se bucura să-și vadă vechiul prieten. Întrebă de cel de-al treilea din gașcă. Morris oftă.

— Jonty a murit în război, Cyril. Chiar la început, săracu', în bătălia pentru Franța, în '40. A fost un an prost, prost de tot. A lăsat în urmă o nevastă și trei copilași – cred că ai cunoscut-o pe Irene înainte de a pleca, nu? A adăpostit câțiva evacuați; e o fată bună.

Cy dădu din cap. Un timp, amândoi au rămas cu privirea ațintită în pahare. Asemenea conversații și informări dificile nu le erau necunoscute nici unuia din ei. Odată cu trecerea anilor nu deveniseră mai ușoare și se înmulțiseră. Încă se mai lăsa între ei tăcerea aceea obligatorie, stânjenitoare și o tristețe adâncă, pe care se căzneau să le depășească.

— Zău dacă nu-mi lipsește bătrânul ticălos. Ai fost... Bine, lasă, înțeleg că ai fost. Dar acum te-ai întors. Cât stai? Și unde?

— Nu știu precis. O să rămân un timp. N-am nici un plan. Stau în Pedder Street – deasupra vechiului atelier al lui Riley.

— Ei drăcie, e cam sinistru. A stat bătut în scânduri nu știu câți ani. Niște derbedei au intrat acolo și s-au instalat la scurt timp după ce-ai plecat tu și-atunci primăria a blocat ferestrele și a schimbat lacătul. Ascultă, vino la noi în seara de Crăciun. Mă supăr dacă nu vii. O să se supere și nevastă-mea și să știi că face urât când bea un pahar de vin de Crăciun, așa că ai face bine să vii. Mă bucur că te-ai întors, Parksie.

Nimeni nu știa cu adevărat când a început declinul. Privind în urmă, era mai ușor pentru localnici să dea vina pe anumite aspecte – declinul simultan al vechilor industrii, închiderea filaturilor și a turnătoriilor din nord care aduceau săptămânal clienți în stațiune, vacanțele ieftine în Europa, bilete de avion accesibile sau lumea exterioară care prinsese brusc viteză, lăsând în urmă demodatul Morecambe. Nici Cyril Parks cu radarul lui de încercare din Coney Island, care învățase în America să adulmece falimentul industriei de agrement, nu prea putea prezice sau interpreta, nu se putea adapta la retragerea fluxului de viață din orașul lui natal. La început, a fost prea ocupat cu munca lui, ca să-și mai permită să privească înapoi și să trăiască în casa bântuită a celor mai nefericiți ani ai săi. Orașul era mai aglomerat ca oricând în sezonul de vară și abia făcea față solicitărilor. Se întorsese în Morecambe aproape lefter, dar cu o casă pe numele lui. Își repară panoul cu neon și-l puse deasupra ușii. Își cumpără cerneală din Lancaster și își încropi câteva instrumente. Apoi începură să vină mulțimile și doar una sau două persoane aflate în vacanță, mai îndrăznețe și mai vârstnice, în costumele cele mai bune, care veniseră la mare de când purtau pantaloni scurți și tații lor erau la costum, doar ele și-au amintit de vremea când atelierul din Pedder Street numărul 11 aparținea celui mai bun și mai vestit artist al tatuajului din nordul țării. În rest, Riley se topise în legendă, unde personalitatea lui gâlcevitoare și bețiile îi umbreau măiestria în opinia comunității și nu era nevoie ca el, Cyril Parks, să fie iertat pentru că acum călcase pe mormântul lui. Banii începură să curgă. După câtva timp, Cy agăță tablouri la etaj și cumpără perdele noi la ferestre. Lăsă copiii din oraș să atârne efigii ale lui Guy Fawkes la începutul lui noiembrie de catargul de steag de sub fereastra dormitorului. După doi ani, instalase un nou sistem de încălzire centrală, pentru că n-avea nici un chef să mai care lemne de foc și în zona de așteptare nu mai erau temperaturi baltice ca altădată. Începu să-și refacă rădăcinile, găsind și urmând căile bătute de ele când era tânăr. Era, la urma urmelor, născut și crescut pe nisip. Era, la urma urmelor, morecambian.

Când deceniul a trecut de jumătatea secolului, încă veneau trenuri pline din Manchester și Scoția, din Oldham și Leeds și oamenii încă voiau să li se decoreze brațele și spinările. Se tot gândea că poate n-o să rămână, poate o să vândă tot și o să se mute într-un loc nou, s-o ia de la capăt. Se întorsese doar ca un porumbel călător acasă, pentru că un grăunte magnetic din capul lui îl atrăsese aici, după ce războiul îi răpise dorința de a vedea lumea. Și rămăsese, judecând că atâta timp cât se puteau câștiga bani ar fi bine să profite. Se terminase raționalizarea, spionii cămărilor se retrăseseră și bucatele tradiționale bogate erau din nou puse pe mesele hotelurilor și pensiunilor, lângă șervete împăturite sub formă de lebede – din nou se făceau speculații despre persoana care va trimite pastă de creveți regelui George și ducelui de Windsor, și Cy își amintea cum se bucurau tuberculoșii mamei lui de delicatesele ei și se gândea în taină că ea era persoana. Muzica americană traversa Atlanticul și în sălile de dans locale moda zilei impunea jocurile mecanice, Coca-Cola, rock-and-roll-ul. În acel deceniu, locurile de vacanță își înghesuiau vizitatorii în fiecare cotlon, în fiecare ungher. Reluarea iluminării atrăgea mii de spectatori, veneau celebrități să apese pe comutatoare ca să electrifice păunii și ghirlandele înșiruite de-a lungul promenadei și Cy ieșea să vadă și el festivitățile și să sărbătorească. Și era plăcut de păstrat în amintire și era plăcut să fii acasă.

Când lucrurile au început să se dezintegreze și s-au dezintegrat rapid, într-o clipită, se gândi Cy, și peste puțin timp stabilimentele s-au închis, teatrele și-au cules apaluzele după lăsarea ultimei cortine și galeriile și-au dezmembrat atracțiile de doi bani înainte de a veni tăvălugul distrugerii. Muncitorii din nord n-au mai venit. Automobiliștii nu mai opreau pe Autostrada 6, la Carnforth, ci își continuau drumul spre nord, spre frumoasele orașe și minunații munți de sub norii de ploaie. Gara de pe promenadă s-a închis. Se făceau glume proaste în alte pavilioane britanice despre autoritatea odinioară comică, acum patetică și tot mai fragilă a orașului Morecambe. Cy încă nu plecase. Fie din loialitate față de concetățeni sau față de mulțimile tot mai puțin numeroase, deși la fel de fidele, fie pentru că se apropia bătrânețea sau dorul de ducă se risipise, fie datorită priveliștii de peste golf care nu se schimba niciodată și se schimba mereu, Cy nu se obosea să chibzuiască. Poți pleca în locuri noi, dar inima continuă să pompeze același sânge în vene și să influențeze comportamentul aceluiași creier. După atâția ani, simțea că voia să se așeze, ceea ce nu simțise niciodată. Era însoțit tot mai rar de fantomele lui Riley și a Reedei, a războiului și a Americii.

Când, a citit în 1965, în ultima coloană de pe ultima pagină a unui ziar național, că se închide Steeplechase din New York, ultimul parc de agrement din Coney care supraviețuise războiului, simți un fior de părere de rău și o tragere de mâneca sentimentală, dar nu regretă că nu fusese acolo până la sfârșit. Nu, va rămâne în Golful Morecambe, indiferent dacă fluxul economiei se va ridica sau va scădea. La bine și la rău. Și unde să se ducă, în căutarea acelei nostalgii a circurilor ambulante, a acelor distracții simple? Vechile bucurii ale litoralului se duceau. Acadelele în fomă de litere și conurile cu înghețată nu mai produceau plăcerea de a simți pe limbă ceva dulce și lipicios, valurile erau prea reci și legate cu alge, glumele repetitive și cântecele vesele ale națiunii colective nu reușeau să trezească și să lecuiască spiritul modern istovit al populației. Oamenii nu se mai mulțumeau cu o baie comună și fructe conservate, când puteau avea facilități personale în străinătate, Mediterana era caldă și ispititor de albastră, mâncărurile erau exotice și copiii se puteau separa de părinți, distrându-se fiecare după plac, la soare. Chiar și bătrânul viorist din vechiul port, care avea acum o sută de ani fără un pic, putea să vadă probabil că schimbările erau de nestăvilit și răul era ireparabil. Și indiferent de toate astea, în afară de închiderea umbrelei zdrențuite a unei industrii care adăpostise întotdeauna meseria lui, oriunde în lume, hrănită sau nu de un parc de distracții, cei care veneau la el vor rămâne la fel. Tatuajul era în sine propria sa formă de artă, veche ca dealurile și mai necunoscută decât timpul. În stațiuni bogate răspândite departe sau în

case condamnate, în avere și lux sau în sărăcie lucie, inimile și sufletele omenești erau diferite și vor cere întotdeauna să fie pictate.

Nina Shearer intră sprintenă pe ușa din față a clădirii din Pedder Street numărul 11, îmbrăcată în piele și pantaloni rupți, cu paiete purpurii pe pomeți și dermatograf negru egiptean în jurul ochilor, în ziua când Cy împlinea șaizeci și cinci de ani și tocmai se gândea să se retragă. Într-un fel el se aștepta să vină, adică avea obiceiul să se aștepte la evenimente neobișnuite și semnificative în zile calendaristice importante. Cât despre ea, avea obiceiul să țâțâie și să ofteze înainte de a se rosti vreun comentariu, ca și cum era permanent enervată sau deranjată de ce avea de gând să spună. Părul ei era greblat pe porțiunile de deasupra urechilor de doi dureroși piepteni de plastic și era foarte greu de spus câte culori de vopsea erau în el sau câte permanente suportase.

— Faceți piercing aici?

— Nu, păpușă.

— De ce naiba nu faci?

— Eu sunt tatuator, nu un tâmpit de coafor.

— Bine, atunci o să-mi fac iar singură.

— Bine.

— Bine.

Stătea cu mâinile în șolduri, privind cu curaj pereții atelierului. Nimic din ce o înconjura nu părea s-o intimideze, atelierul de tatuaj putea fi foarte bine o florărie. Nu au mulți oameni această astringență, se gândi Cy, această contrabalansare naturală, mijloacele necesare sau înfățișarea potrivită pentru a înmuia focul sau a seca potopul. Doar o mână de oameni din cei pe care-i întâlnise aveau această capacitate, făcând reacție cu mediul înconjurător pentru a lua de la el o calitate extremă, cum face sarea cu piperul sau zahărul cu amăreala. Avea sentimentul că lista lui s-ar putea lungi cu un nume. Avea în cartilajul urechilor câteva găuri în care fuseseră introduse inele grele și câteva ținte. Sprânceana dreaptă avea o umflătură roz în locul unde era o nouă rană de la o bijuterie. Nu putea avea mult peste optsprezece ani și machiajul, deși exagerat, o făcea să pară și mai tânără. Ochii ar fi putut fi verzi ca mlaștinile, dar cu toate culorile din jurul lor pe fondul chenarului negru păreau mai deschiși, mult mai deschiși. Se plimba de colo-colo prin atelier, plesnindu-și guma de mestecat de dinți și dându-se în spectacol. Avea în ea o neliniște și o franchețe ca un ecou al oamenilor lui preferați și Cy se trezi că îi mijește un zâmbet în colțul gurii.

— Pot să te ajut cu ceva, drăguțo ? Vrei să-ți fac vreun model, sau doar te uiți ?

— Ar fi un cadou frumos pentru mami de Ziua Mamei, ce zici ? De ce nu te tunzi ? Părul e prea rar ca să-l porți lung. Ți se vede scăfârlia prin el. Arăți ca un bătrân hippiot.

— Iar dumneata, domnișoară, arăți ca o belea cu B mare. Hai, întinde-o.

Ea îl privi, îl cercetă cu ochii ei obraznici, disprețuitori. Tot comportamentul ei îl informa că o să plece numai când o să vrea ea, nici o clipă mai devreme, n-avea rost să-și facă ambiția. Se uită din nou la pereți, brățările de la încheietură zăngăniră și clincăniră când ridică mâna să atingă cartoanele cu modele. Cy așteptă să-și termine numărul. Dar fie că era o domnișoară meticuloasă, fie că îi atrăsese ceva atenția, se duse mai aproape să studieze picturile.

— Cât costă ?

— Cât costă ce ?

— Oricare din astea.

— Depinde de mărime și în cât timp o fac. Sau dacă vrei desen de mână, plătești în plus. Uite-te acolo, în colț.

Fata se opri din mestecat și își băgă mâinile în haina de piele. Părea să-și fi lepădat fițele și aroganța. Își aplecase capul într-o parte. Și de sub costumația, ifosele și săgețile ei, apărea o fată serioasă care admira ceea ce vedea, ca un specialist într-o galerie de artă. Cy o lăsă un timp în voia ei și puse ibricul pe foc în camera din dos. Când se întoarse, fata stătea pe scaunul lui de lucru cu unul din desenele lui în mână – era cuvântul „Mama“ cu flori împletite printre litere. Avea în ochi o ciudată privire apoasă, ca și cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în plâns, ca și cum s-ar fi bucurat de ideea care-i venise. Începu să-i vorbească, destăinuindu-se, lipsită de orice inhibiție, ca o tânără serioasă, expresivă, ale cărei idei sunt prea ample pentru a putea fi stăpânite, prea importante ca să rămână nespuse.

— S-a chinuit mult în ultimul timp. Tata e iar la pușcărie de când a fost concediat și cârciuma nu merge bine, pentru că toți o șterg în Spania pe timpul verii. Cine ar mai vrea să vină la Morecambe ca să stea în șezlong în ploaia care se pișă tot timpul în perioada vacanței sau ca să călărească pe un măgar împuțit pe promenadă ? E plin de boșorogi care nu vor decât să joace bingo. Nu-i un loc prea atrăgător, nu ? Eu vreau să mă duc la colegiul de artă din Manchester, dar o să fiu nevoită să servesc la cârciumă până la șaizeci de ani și mai mult, fără îndoială, pentru că așa zice ea că trebuie s-o ajut. Of, nu-i vina ei. El e cel care a furat mereu din casa de bani, ca să-i piardă pe toți pe câini. E un egoist nenorocit. Mama m-ar jupui de vie dacă aș face asta, dar de fapt i-ar plăcea – ar plânge un pic, dar ar fi impresionată în sufletul ei, vacă proastă. Să știi că n-am decât trei lire și acolo scrie cinci.

— E-n regulă. De acord, scumpo. De acord. Dar n-o mai face vacă pe maică-ta. Știi ceva ? Du-te până la magazinul din colț și cumpără o sticlă de lapte pentru ceai și o să discutăm de preț când te-ntorci.

Nu era sigur dacă va mai pune piciorul pe proprietatea lui. Dar zece minute mai târziu, intră sprintenă cu laptele și cu un pachet de prăjituri cu cremă.

Poate că Gaynor Shearer o fi avut țâțe mari, frumoase și fund zvelt pe vremea primelor Frumoase în costume de baie, dar nepoata ei Nina putea fi o belea regească atunci când își punea în cap, și foarte frecvent chiar și când nu încerca. Era dintr-o nouă spiță, gălăgioasă, atât de curioasă, încât ajungea să te supună unui interogatoriu, avea gura spurcată, nu-și cerea scuze niciodată și dincolo de toate astea Cy o plăcea foarte mult. După încă patru, cinci vizite, două dintre care au fost în calitate de clientă – în rest apărea în diminețile ploioase, la un ceai, cu sticle de lapte șterpelite de pe pragurile ușilor dintre Calul și Potcovarul și Pedder Street – Cy s-a oferit să-i facă ucenicia. Pentru oferta lui a fost răsplătit cu un zâmbet și cu falca ei întinsă în față ca să-l sărute zgomotos pe obraz.

O interesa cu adevărat meseria și deveni clar că aspirațiile ei de a urma colegiul de artă aveau la bază un talent real. A făcut multe desene noi de pus pe pereți, abstracte – cum era moda – și embleme pe care ea le considera atrăgătoare pentru ambele sexe. Spunea că oamenii nu se mai cunoșteau pe ei înșiși, ca odinioară, și că nu știau să-și definească viețile. Abstracțiunile erau vechi, misterioase, inexplicabile și asta le făcea inteligibile, oamenii erau atrași de ele tocmai din acest motiv. Mai mult de atât nu s-a apropiat de filozofia înțelepților. Cy i-a dat vechile albume de artă care îi aparținuseră lui Eliot Riley, erau într-un hal fără de hal, dar n-avea rost să le arunce la gunoi și ea i-a spus cu tupeu că Michelangelo era prea demodat pentru gustul ei, deși schițele lui nu erau totuși rele. Prefera ceva mai viguros. Van Gogh, Edvard Munch, Egon Schiele, destrăbălatul ăla de Matisse. Și Cy zâmbea auzind-o și se gândea în treacăt să-i spună fantastica lui poveste în care era vorba de reîncarnarea temporară a marelui pictor și că în acea bizară existență fusese multă vigoare. Dar nu i-o spuse și după scurt timp a început să-l bată la cap cu teoria că nordul Angliei avea nevoie de o galerie bună de artă, care să rivalizeze cu Tate și că unul din lorzii ăia prăfuiți și decrepiți ar putea dona un castel gol, care stă nefolosit ca o cizmă de cauciuc, pentru acest scop.

Avea în ea ceva dintr-un animal hoinar sensibil, precum și o gură rea și o înclinație spre replici usturătoare. Aprindea radioul ca să asculte asurzitorul punk rock, care îi dădea lui Cy dureri de cap și râdea de casetele lui cu jazz și swing, spunând că el este o relicvă bună de expus la muzeu. Îl pisa mereu să-și tundă pletele și să-și scoată cercelul, amintindu-i atât de mult de Den Jones, încât se aștepta ca în timpul cicălelilor ei să iasă afară în lumina Brooklyn-ului și să vadă turnurile din Coney Island străpungând orizontul în depărtare și să audă acel zumzet de a-fost-o-dată al distracțiilor din paradisul și iadul parcurilor de agrement. I-a spus povești neplăcute pentru el – cum se tăvălea cu băieți care erau exact pe placul ei în grotele golfului și în discoteci –, făcându-l pe Cy să roșească și să simuleze accese de tuse ca să poată ieși din cameră. Sexul era în concepția ei un subiect total deschis pentru discuție. Și mai ales îl supunea unor tiruri de întrebări care nu-i dădeau pace și al căror scop nerușinat nu era niciodată ascuns. De ce făcea asta ? De ce făcea ailaltă ? De ce să învețe ea despre motoare și bobine, despre sudură și tot felul de piese unsuroase tâmpite, când totul putea fi comandat dintr-un catalog ? De ce era atât de specială cerneala albastră și oricum ce legătură avea el cu ea ? Cum rămăsese șchiop ? Unde erau medaliile lui ? Credea în strigoi ? Credea că băiatul ăla o plăcea dacă o sărutase acolo, jos, știi-tu-unde, sau era un cap de pulă pentru că spunea că n-au ce căuta femeile să manevreze excavatoarele de marfă la fabrica de mezeluri ? Nu credea că ar trebui să se găsească tampoane și în supermarket și nu credea că dacă bărbații ar avea și ei menstruație în fiecare lună, s-ar găsi ? Nu părea America o țară minunată la televizor sau în filme, unde problemele tuturor se rezolvă și toți sunt fericiți ? De ce nu se însurase ? Era homosexual ? De ce – și întrebarea asta chiar o obseda –, de ce vorbea întotdeauna despre dragoste ca și cum era un scaun gol lângă el la orice masă se așeza ?

Din când în când își pierdea răbdarea și țipa la ea să tacă. Dar ridicarea tonului se potrivea atât de bine și de sinistru între pereții atelierului, ca o mână în mănușă sau ca un topor într-un trunchi despicat, că îl zdruncina până în rărunchi și izbucnirile lui nu durau mai mult de câteva clipe. Ea n-avea nevoie decât de câteva scuze ca să reia conversația. Și deși la sfâșitul zilei Cy se simțea deseori extenuat și enervat de prezența ei volatilă, irizată, nespăsită sau ca și cum s-ar fi scufundat încet, îmbibat de apa din fundul calei ei mentale, în atelier se lăsa prea multă liniște după ce pleca ea.

— Pot să încep să întep oameni?

— Sigur că nu poți. Nu în atelierul meu. E o păcăleală ordinară. E pentru oamenii care nu înțeleg arta noastră.

Nina țâțâi zgomotos și aruncă restul de ceai din cană în chiuvetă. Cy citea o carte în camera lui, cu piciorul ridicat pe un taburet, așteptând să apară vreun client. Se mai ciondăniseră pe tema asta.

— Nu-i cinstit. Tu nu trebuie să faci nimic. Mă ocup numai eu de asta.

— Întotdeauna găsești ceva de spus. Nu mă lași o clipă. Scrie acolo pe panou atelierul de tatuaj Nina Shearer? Scrie?

— Fascistule!

Cy zâmbi și își ridică privirea din carte.

— Apropo, ai fost la secția de votare, domnișoară? Ai votat?

— Nu. Toți sunt niște grăsani bășinoși, de ce m-aș obosi?

— Ascultă. Nu mă deranjează că n-ai completat în viața ta un formular, dar ai să te duci chiar în clipa asta la secția de votare. Ai cartea de alegător la tine?

— Da. Dar de ce naiba să mă duc dacă n-am completat în viața mea un formular?Te-ai țicnit la cap.

— N-ai decât să te duci să scrii „toți sunteți o gașcă de grăsani bășinoși“ pe buletin și depune-l! Măcar o să știe că ai fost acolo și ți-ai spus părerea.

Nina îl privea cu milă și mirare, ca și cum îl compătimea pentru că era nebun, era evident un retardat. Sau ca și cum i-ar fi crescut brusc un alt cap. Și zău dacă lui Cy nu-i venea s-o scoată în șuturi și s-o îmbrățișeze în același timp.

— Vreau să spun, drăguțo, că n-ar trebui să socotești că toate astea ți se cuvin. Asta-i tot. Acum șterge-o.

Aproape fără nici un efort din partea naturii și înainte de a-și da seama Cy, era din nou septembrie. Era acea perioadă

a anului când li se comunicau vești importante flăcăilor nebănuitori din Lancashire și ciocnirea dintre anotimpuri aducea neliniște în zonele întunecate ale sufletului omenesc. Perioada în care femeile pe care Cy le iubise cel mai mult se retrăgeau în ele însele pregătindu-se pentru lupte solitare și despărțire. Dar în calendar el era cât se poate de departe de comemorarea zilei morții lui Eliot Riley și locul era avantajos. Cyril Parks nu era nefericit. Zilele aveau o nuanță albastră, apa năvălea pe lângă ele, erau înviorătoare. O furtună împrăștiase în timpul nopții lemne și comori în visele lui și își văzuse vechea gheretă învârtindu-se pe alee, piese de șah supradimensionate dansau unele cu altele la Varga. Reeda fuma opiu cu o pipă făcută dintr-o scoică la masa din bucătărie, cu Riley, Jonty săruta infirmiere în război. Iar el o văzuse pe Grace, călare pe calul ei, galopând repede peste întinderile de nisip ale golfului, ridicându-se în scări, ca și cum ar fi vrut să sară de pe cal în timp ce intra cu calul în ocean. Când se trezi își simți sângele înviorat, aprig, ca electricitatea. Și se simți din nou tânăr. În dimineața aceea mersese pe poteca de lângă prăpastie, simțind cum îi umflă vântul haina, împingându-l, silindu-l să umble drept, îndreptându-i coloana lungă, încovoiată. Piciorul nu-l supărase prea tare – de obicei îi provoca doar o durere surdă profundă în tibie. Aerul fusese saturat cu acel inconfundabil tonic pe care-l au doar regiunile de coastă și își umplea plămânii cu el, râzând pentru că nu era necesar, pentru că nu avea tuberculoză. Se gândi la Grace pe promenadă, la conturul ei întunecat pe fondul căruia culorile și aspectele mai deschise străluceau. Se gândi la părul ei negru cu urme de roșu, la mâinile ei care împingeau ușor nava tatuată pe stomacul lui, ca și cum ar fi lansat ceea ce purta ea, o inimă străpunsă de un catarg înalt și la felul în care îl striga cu numele lui comercial, ca și cum identificarea era doar o chestiune de opțiune. Se gândi la ochii ei, atât cei reali cât și cei tatuați și înțelese că ea nu-l părăsise de fapt niciodată, nu așa cum vechile iubiri se împacă sau se părăsesc în cele din urmă. Încă trăia probabil, undeva în lume, tot furioasă și deși lui nu-i plăcea s-o zugrăvească, lumea se micșora cu fiecare zi, colțurile de după care putea apărea ea se apropiau tot mai mult. Era subiectivă, fugară și întâmplătoare în viața lui, dar încă era înfiptă în el ca și cristalul în piatră, ca rădăcinile în pământ. Iar inima lui era compact ocupată și sufletul lui zăcea, pârloagă. De aceea nu se însurase, de aceea ori de câte ori ucenica lui îi spunea că o doamnă necunoscută îl căutase la atelier, i se punea un ghem în stomac. Și de aceea nu scosese niciodată acel scaun gol, remarcat de Nina, nici când curta alte femei, nici când se apropia de acel loc cinstit unde se gândea la posibilitățile de a muri.

După ce s-a întors acasă s-a uitat prin amintirile pe care le păstrase, de obicei se simțea bătrân când făcea asta, dar nu în ziua aceea. Printre ele erau un bilet de cinci cenți de intrare la Luna Park, câteva bancnote vechi britanice, fotografii, un suport de bere din localul unde el și Morris Gibs băuseră ceai când se întorsese în oraș, apoi dădu peste cea mai veche sirenă a lui. Marginile erau cafenii, cerneala se decolorase și de aceea vârfurile înotătoarelor ei erau portocalii, nu roșii, iar verdele cozii era pătat. Își aminti că o pictase cu setul de culori din școală și o ținuse presată într-o carte în toți anii în care Riley nu-l lăsase s-o scoată la iveală și își aminti pielea bărbaților și a câtorva femei, pe care fusese în cele din urmă transferată de acul lui. Spusese de atâtea ori că este unică, dar nu știa cu adevărat dacă era chiar atât de diferită de celelalte.

După-amiaza, a deschis magazinul, deși afacerile erau slabe în afara sezonului și atelierul era întunecat, ca mântuirea. Nina sosi îmbrăcată cu o jachetă cu gluga tivită cu imitație de blană. Peste noapte, părul ei blond, decolorat cu perhidrol devenise maroniu ca o prăjitură arsă. Nu putea ține niciodată pasul cu ea. Adusese un pachet de lumânări.

— S-a bușit curentul. Vântul a dat jos un stâlp lângă prăpastie.

— Știu, l-am văzut azi-dimineață.

— Deci nu e curent pentru nici un aparat. Ce facem?

Închise ușa cu piciorul și clopoțelul zornăi energic. Cy îi luă lumânările și începu să le înfigă în brațele candelabrului evreiesc care încă împodobea pervazul ferestrei deasupra sculelor de metal și a cartușelor de pe tejghea. Apoi se aplecă și scoase o cutie din dulap, care conținea un băț de bambus și un ciocan și începu să-și suflece cracul pantalonului.

— Păi, un lucru e sigur. Anul ăsta n-o să ne ceară să aprindem luminile, nu-i așa, Nina, porumbița mea?

Mulțumiri

Mulțumesc profesioniștilor. Lui Kevin Preston de la Advanced Tattoo Clinic din Morecambe pentru lecțiile lui generoase și pitorești despre arta tatuajului. Lui Scott Harrison de la Fat Cat Tattoos din Astoria pentru mâna lui sigură și pentru umorul lui. Lui Jonathan Shaw de la Fun City Tattoo pentru că m-a speriat în East Village cu câțiva ani în urmă. Meșteșugul tău e frumos și înspăimântător.

Mulțumesc britanicilor și europenilor. Lui Roger K. Bingham pentru fascinanta și interesanta lui carte *Lost Resort?*, lui Adam Ferguson pentru limbajul lui vulgar bogat, pentru curajul de întreprinzător și pentru timpul pe care mi l-a acordat. Lui Ashleigh Martin pentru că și-a rupt lopățica și găletușa de plastic pe plaja din Morecambe fără să se supere. Lui James Stamper pentru câteva fleacuri pe care el o să le nege. Lui Mat Fahrenholz pentru traduceri, construcții și pentru opera lui artistică de profundă inspirație. Lui György Abelovszky pentru traduceri și pentru acea stea norocoasă din ultimul moment. Lui Fiona Renkin pentru traduceri și pentru că a fost ca o stâncă din cariera locală. Și lui Elizabeth și Anthony Hall pentru sprijinul lor constant, pentru ajutorul lor în cercetări și pentru că n-au jurat răzbunare când au văzut tatuajul fiicei lor.

Mulțumesc americanilor. Lui Jessie Berger pentru că mi-a împărtășit anecdote și amintiri de promenadă din Coney Island. Lui Joshua Berger pentru uluitorul lui talent de a parca eficient, pentru talentul lui de descoperi depozite de muzee obscure și pentru creațiile lui din metal. Lui Lawrence Wakin pentru accent, pentru slang, pentru că a fost o *Encyclopedia Brooklynia* umană. Lui Dick și lui Marie Wood pentru amintirile lor transatlantice și spiritul Americii ginului de contrabandă. Lui Jane Kotapish, fără de a cărei eleganță aș fi mai săracă, fără ai cărei ochi n-aș fi văzut niciodată New York-ul clătinându-se așa de frumos în lumină. Și lui EMR, la nesfârșit, pentru partea cea mai sclipitoare.

Îi mulțumesc din nou lui Lee Brackstone pentru că m-a ajutat să trag la greu. Și îi mulțumesc lui Trevor Horwood pentru lustrul dat la final.

Michelangelo Electric este o operă de ficțiune. Personajele, întâmplările și organizațiile sunt fie produse ale imaginației autoarei, fie, când sunt reale, nu sunt neapărat redate cu acuratețe istorică.

Cuprins

PARTEA I

Lumini însângerate 11
Kaiserul și regina din Morecambe 59
Salvarea Renașterii 111

PARTEA A II-A

Babilon în Brooklyn 157
Doamna-cu-mulți-ochi 215
Cerneala istoriei 282

Mulțumiri 335

În colecția **Raftul Denisei** urmează să apară

KURT VONNEGUT
Pianul mecanic

STEFAN HEYM
Relatare despre regele David

JOHN FANTE
Întreabă praful

17,89

SARAH HALL, una dintre cele mai importante voci ale tinerei generații de scriitori englezi, s-a născut în Cumbria, în anul 1974. A absolvit literatura engleză și istoria artei la Aberystwyth University, apoi a urmat un masterat în Creative Writing și a rămas un an în cadrul aceluiași program de studiu pentru a le preda studenților. A început să scrie la vârsta de douăzeci de ani, mai întâi poezie, multe dintre poemele ei fiind publicate în reviste literare importante. Primul său roman, *Haweswater*, a apărut în 2002 și este construit în jurul poveștii tragice a destrămării unei mici comunități rurale din Cumbria anilor '30. După acest debut premiat și elogiat de critici, Sarah Hall publică un nou roman de succes, *The Electric Michelangelo* (*Michelangelo Electric*, 2004), selectat în competiția finală pentru două prestigioase premii literare, Booker Prize și Orange Prize (2004).

***Michelangelo Electric*, un roman captivant și neconvențional, s-a numărat printre finalistele prestigiosului Booker Prize pentru 2004.**

Fiecare tatuaj spune o poveste. Despre cel care îl poartă, dar și despre artistul care, orgolios și fascinat, a ales să remodeleze corpul uman, devenind el însuși parte a poveștii celuilalt. În jurul protagonistului, artistul *underground* supranumit Michelangelo Electric, ia naștere un patchwork de istorii individuale, intercalate cu hărți ale corpului și marcaje ale fantasmelor inavuabile.

„Scris cu vervă și rafinament, amintindu-ne de multe ori de senzualitatea descrierilor lui Kerouac sau D.H. Lawrence, ***Michelangelo Electric*** ne convinge că Sarah Hall este una dintre cele mai puternice voci ale generației sale.“

The Washington Post

„Sarah Hall știe când să șocheze: eroul cărții străbate un drum sinuos, în care vocația lui artistică, aproape ascetică, și chemările cărnii se împletesc chiar în rezultatul muncii sale – tatuajul perfect.“

The Guardian

„Torențial ca un fluviu năvalnic, ***Michelangelo Electric*** le oferă cititorilor plăceri amețitoare.“

The Times

Cover artwork by GETTY IMAGES/ STONE

ISBN (10) 973-50-1278-2
ISBN (13) 978-973-50-1278-6

5 948353 008364